

ماهنامه داخلی انجمن پسته ایران

ویژه نامه نوروز

نجات پسته

مشاوره باغات پسته

روشهای علمی و موثر برای افزایش و بالا بردن کیفیت پسته

برگزار کننده جلسات آموزشی
فروش کودهای ایرانی و خارجی

شرکت بازرگانی تجارت راه تهامی
زرند: خیابان بهشتی، روبروی پست بانک
تلفن: ۴۲۲۹۷۷۷-۳۴۲

کنار ریز مدل BS5600G

انتخاب حق شماست
قبل از خرید، تحقیق کنید

BUFFALO

NEW

- ✓ دارای توانایی ریزش انواع کود حتی با رطوبت بالا.
- ✓ عملکرد هلیس داخل مخزن کود را به خوبی برهم زده و این عمل باعث افزایش سرعت تجزیه کود و جذب بهتر مواد آلی آن می گردد.
- ✓ طراحی منحصر به فرد کف دستگاه به گونه ای می باشد که از هر گونه انسداد سنگ یا مواد سخت در هلیس جلوگیری می کند.
- ✓ شاخص درجه خروجی از حید راننده تراکتور به وضوح قابل رویت می باشد.
- ✓ از دیگر مزیت های بارز دستگاه کنار پاش BS5600G تعمیر و نگهداری آسان آن می باشد.

کود ریز دامی تمام هیدرولیک

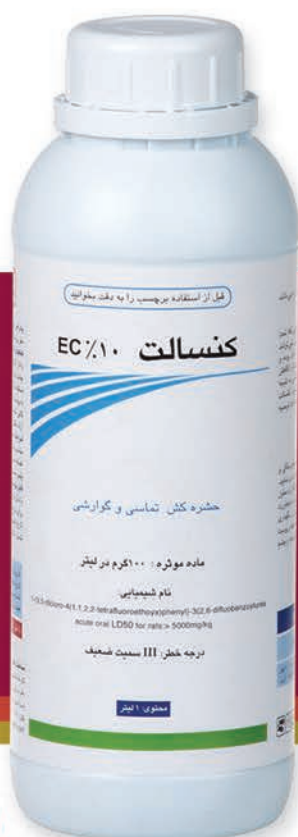

اصفهان - نجف آباد - کیلومتر ۵ جاده فولادشهر - شهرک صنعتی نجف آباد ۲ - ماشین صنعت سورنا
تلفن: ۰۳۳۱ ۲۲۸۰۱۷۰-۳ ، ۰۳۱۱ ۹۵۱۰۱۷۱-۲ ، فکس: ۰۳۳۱ ۲۲۸۰۱۵۹ همراه: ۰۹۱۳۱۰۱۹۶۶۸
E_mail: info@sorenaim.com www.sorenaim.com & www.sim.co.ir

سازگان شیمی
SAZGAN CHEMI

ناغها پسته میر گرانبها نیاک در حفظ آن بکوشیم

کنسالت

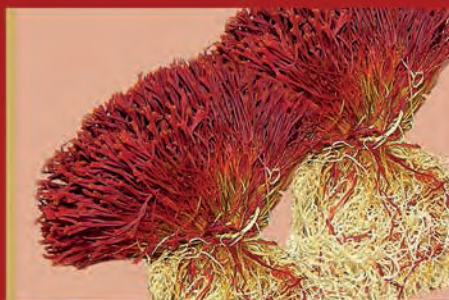
- ◆ حشره کش تماسی و گوارشی
- ◆ موثرترین حشره کش برای کنترل پسیل پسته و پروانه چوبخوار پسته
- ◆ کم خطر برای زنبور عسل و حشرات مفید
- ◆ مصرف کم

سازگان شیمی
SAZGAN CHEMI

شرکت سازگان شیمی (سهامی خاص)

■ آدرس: تهران - خیابان سید جمال الدین اسد آبادی - نبش کوچه ۴۳ - پلاک ۳۹۵
■ ساختمان ظفر - طبقه سوم - واحد ۱۳ ■ تلفن: ۰۲۱ ۸۸۲۱۳۲۸۹ ■ فکس: ۰۲۱ ۸۸۰۶۸۳۹۷

Head Office: First Floor, No.12, Behafarin St.,
KarimKhan-e-Zand Ave., Tehran, Iran.
Tel. (+98 21) 88941981
Fax (+98 21) 88942004

E-mail:
info@viraman.com
Website:
www.viraman.com

منتخب صادر کننده نمونه سال های ۱۳۹۰ و ۱۳۹۱

NARMAKnuts.com

تنوع در محصول ؛ تنوع در اندازه بسته بندی

e-mail: info@nazari-pistachio.com
website: www.nazari-pistachio.com

Nazari pistachio is one of the most famous pioneers in producing and exporting pistachio in Iran. Nazari pistachio is established in 1980 and located in Kerman-Iran. The company uses modern equipment and expert leaders and labors in its production processes. This company produces the wide variety types and form of pistachios such as Round, Long Closed, Kernel and Green Kernel.

Nazari Company
Km2 Zangi-Abad Road – Kerman – Iran
Tel: (+98) 341 271 99 59
Fax: (+98) 341 271 99 56
Mobile: (+98) 913 140 1371
(+98) 913 140 1231

فراوری پسته و خشکبار با مدرن ترین
تکنولوژی روز دنیا از کشور ایتالیا

PREMIUM
QUALITY PISTACHIO

www.pisteej.com

برای اولین بار در طعم های مختلف...

خاطره ای از صمیمیت ها...

چون محطه ای که باغ غرق شکوفه می شود

روزگار تان بهار، محطه ی تان پر از شکوفه باد
سال نو مبارک

انجمن پسته ایران

۱۰	سرمقاله
۱۱	حمایت مؤثر دولتمرد ایرانی از کشاورزی آمریکا
۱۲	اخبار
۲۴	گزارشات انجمن
۴۶	نگاهی به سیر تحول در بهره برداری از آب های زیرزمینی ایران
۴۹	گذر از فرهنگ تولید و مالکیت ایرانی به «راه رشد غیر سرمایه داری»
۵۰	نگاهی به تاریخ منابع آب در گفتگو با هوشنگ ارجمند
۵۸	مروری بر تاریخ دلای و اجاره کاری پسته در مصاحبه با احمد ارجمندی
۶۸	علائم کمبود برخی از عناصر غذایی مورد نیاز درختان پسته
۶۹	محلول پاشی در درختان پسته
۷۰	تأثیر عوامل تغذیه ای بر میوه بستن (Fruit Set) در پسته
۷۱	شاخصهای انتخاب کود سولفات پتاسیم
۷۱	آشنایی با درخت تزئینی پسته چینی
۷۲	هیومیک اسید از تبلیغات تا واقعیت
۷۳	کود آبیاری در سیستم های آبیاری باغات پسته کالیفرنیا
۷۴	نحوه تزریق کود و اسید در سیستم آبیاری قطره ای و بابلر
۷۷	نکات کلیدی آبیاری درختان پسته در فصل بهار
۷۸	سرویس و نگهداری سیستم های آبیاری قطره ای و بابلر
۸۰	آفات پروانه ای مهم باغات پسته ایران
۸۲	نگاهی به انواع روشهای پیوند پسته
۸۳	تستهای غربالگری در سنجش آفلاتوکسین در پسته

ماهنامه داخلی انجمن پسته ایران

* دفتر کرمان

تلفن: ۰۳۴۱-۲۵۳۵۲۶۶-۸ نمابر: ۰۳۴۱-۲۵۳۵۲۶۹

* دفتر تهران

تلفن: ۰۸۸۹۴۷۳۰۰، ۰۸۸۹۴۷۴۰۰ - ۰۲۱ نمابر: ۰۸۸۹۴۷۳۸۴ - ۰۲۱

سایت: www.iranpistachio.org

پست الکترونیکی: info@iranpistachio.org

انجمن پسته ایران در قبال صحت و سقم ادعاهای مطرح شده در آگهی ها، هیچگونه مسئولیتی ندارد. استفاده از مطالب با ذکر مأخذ مجاز است.

سال پنجم - اسفندماه ۱۳۹۱ - شماره ۸۶

سرمقاله

انجمن، صدای مشترک پسته ایران

تنها با اتکاء به اعضای تشکیل دهنده آن می تواند اهداف جمعی را پیگیری نماید.

انجمن پسته ایران تشکیل شده است تا صدای مشترک پسته ایران را انعکاس دهد. انجمن تشکیل شده است تا منافع مشترک جمعی و اهداف مورد توافق اجزایش را پیگیری نماید. هر چقدر تعامل، همراهی، هماهنگی و حضور اعضاء بیشتر باشد این صدا خوشایندتر به گوش می رسد و به همان میزان تأثیر عمیق تری نیز در شنودگان ایجاد می کند.

نگاهی به کارنامه انجمن در پنج ساله گذشته نشان می دهد که هر کجا اعضای انجمن فعالانه تر حضور داشته اند انجمن نیز مؤثرتر عمل کرده است. کافی است وقایع پیش آمده در روزهای گذشته و التهاب وارده به صنعت پسته به دلیل یک تصمیم لحظه ای و غیر کارشناسی را مرور کنیم تا بدانیم برای پیشرفت این صنعت و تحقق اهداف آن چه موانع جدی پیش روی ما قرار دارد. حضور فعالانه و مؤثر انجمن در مدیریت این بحران و همراهی اعضای انجمن در حل آن، بخوبی بیانگر نقش غیر قابل انکار تشکل ها در حفظ منافع مشترک اعضاء است. منافعی که به هیچ وجه با اقدامات فردی قابل دستیابی نیست و تنها با حضور یک صدای مشترک قابل پیگیری است.

امروز همه بخوبی می دانند که انجمن بعنوان بازیگر اصلی تعاملات مرتبط با پسته ایران، با اقدام به موقع و تأثیرگذار خود توانست بحران پیش آمده را مدیریت نماید. این توانایی، نه برخاسته از هیات امناء و نه ناشی از هیات مدیره است بلکه برآمده از تک تک اعضای است که به اهمیت مشارکت دائمی و مؤثر خود در پیگیری مطالبات مشترک ایمان دارند.

عیدتان مبارک
محسن جلال پور
رئیس هیات مدیره

آیا هیچگاه توجه کرده اید که تفاوت یک متن با حروف الفبای تشکیل دهنده اش چیست؟ مگر نه آن است که همه کتب، اشعار و متون با استفاده از تعداد معینی حروف الفبا نوشته می شوند و این حروف در همه آنها مشترک است، پس دلیل تفاوت آنها چیست؟

با کمی دقت، پاسخ همه ما به این سوال یکسان است: نحوه ترکیب و کنار هم قرارگرفتن این حروف، منجر به تفاوت متن حاصله شده و معنا، احساس، روح و صدای متفاوتی را ایجاد می کند.

حال اگر صنعت پسته ایران را به یک کتاب تشبیه کنیم، باید پرسید که حروف الفبای این کتاب چیست؟

به اعتقاد من، هر یک از اعضای صنعت پسته ایران به منزله یکی از حروف الفبای تشکیل دهنده کتاب پسته ایران هستند. بدیهی است که این حروف الفبا بدون نظم و هدف مشترک و بصورت اجزاء و افراد جدا از هم، فاقد هر نوع صدا و مفهوم مشترک هستند و آنچه روح و صدای این صنعت را منعکس می کند نحوه کنار هم قرارگرفتن و ترکیب و تعامل این اعضا با یکدیگر است.

پر واضح است که انجمن ها، تشکل ها و صنوف تشکیل می شوند تا با کنار هم قراردادن اعضاء، صدای مشترک آنها را منعکس و هدف مشترک آنها را پیگیری کنند. درست مانند یک گروه ارکستر که در هماهنگی با یکدیگر یک صدای مشترک را ایجاد می کنند.

انجمن پسته یک نهاد اجتماعی بر خاسته از جمعی از فعالان صنعت پسته کشور است که با هدف تأمین منافع صنعت پسته بصورت سازمان یافته و رسمی فعالیت می کند. انجمن پسته ایران یک نهاد برخاسته از خرد جمعی است و به همین دلیل

حمایت موثر دولتمرد ایرانی از کشاورزی آمریکا

محمد حسین کریمی پور

عضو هیات امنای انجمن پسته

می کنند ایران درگیر تحریم است پس دیگر به هیچ وجه تامین کننده مناسب و قابل اتکای پسته نیست. مجاهدت پسته کاران و صادر کنندگان ایرانی در به دندان کشیدن این محصول تا مقصد در غیاب دسترسی به منابع فاینانس و بیمه متعارف و بازگرداندن ارز واصله از پیچ و خم خطرناک زنجیره ای از بانکهای متفرقه و صرافان جورواجور، مانع اثبات این ادعای ضد ایرانی شد.

جگر ایرانی شریف پاره می شود وقتی می بیند مصوبه دولت خودمان (اگرچه ۲۴ ساعت بعد لغو شده باشد)، آنچه را که کالیفرنیا بیپناهی نتوانستند در ماهها تلاش حاصل کنند، یکشنبه به اثبات رسانند. در طی همان ۲۴ ساعت، صادر کننده پسته ای را نمی یافتید که ایمیل اعتراض و اظهار بی اعتباری از مشتریان وحشت زده خود دریافت نکرده باشد.

اعتبار تجاری یک کشور در طول سالها با ممارست و هزینه حاصل می آید. اما یک تصمیم عجولانه می تواند آنرا در یک شب به باد دهد. فرض کنید چین فردا اعلام کند صادرات فولاد را به مدت ۶ ماه متوقف می کند و به قراردادهای موجود هم احترام نمی گذارد! اعتبار چین در روز قبل و بعد از این اعلان چقدر با هم فرق دارد؟ اگرچه یکی در روز بعد این مصوبه شوم لغو شد، آثار نامبارک آن تا مدتها گریبان پسته ایران را رها نخواهد کرد.

دشمنی غربیها با جامعه تولید و تجارت ایران اسلامی طبیعی و قابل فهم است، اما دریافت ضربات مرگبار از مسئول عزیز داخلی قابل هضم نیست... بعضی افراد در دولت با کم توجهی به پیچیدگیهای اقتصاد کشاورزی و اخذ تصمیمات شتاب زده، ضربات اساسی به کشاورزان و به کشور وارد می کنند. نه حرف وزارتخانه های تخصصی را گوش می کنند نه حرف تشکل ها و خبرگان را! مجموعه تدابیر همانها ایران خودکفا در گندم را دوباره به صدر واردکنندگان جهانی گندم باز گرداند. همانهایی که اصرار داشتند گندم مرغوب داخلی را از کشاورز خراسان و فارس و زنجان یک ریال بالای ۴۲۰۰ ریال نخرند، کشور را در وضعی قرار دادند که امسال مجبور به خرید حداقل ۶ میلیون تن گندم به بهای متوسط ۳۳۰ دلار در تن شود. اگر قیمت موثر دلار را در ایران (بر اساس محاسبات رییس جمهور در سخنرانی اخیرشان در جزیره سیری) فقط ۲۷۰۰۰ ریال فرض کنیم یعنی خرید گندم از کشاورز استرالیایی و کانادایی و هندی به قیمت ۸۹۰۰ ریال صورت گرفته که بیش از دو برابر پرداختی به زارع ایرانی است. این یعنی حمایت دولت ما از کشاورزان جهان به ضرر کشاورز فلک زده متحیر ایرانی!!

دولت اگر می خواست قیمت پسته شب عید را پایین آورد کافی بود با یک اقدام معمول تنظیمی، برای توزیع ۳ هزار تن پسته، کیلویی ۵ هزار تومان سوبسید تعیین می کرد که برای کشور ۱۵ میلیارد تومان معادل ۵ میلیون دلار هزینه داشت. ابلاغیه نهضت دن کیشوتی تحریم ششماهه پسته ایران (بخوانید تحریم ۴۰۰ میلیون دلاری ایران علیه صادرات ایرانی) غیر منطقی ترین راهکار اقتصادی بود که ممکن است به ذهن کسی برسد. برادر دولتمردا! خسته نباشید!

فرصت شغلی ایجاد می کند. از دید توزیع عادلانه ثروت و ثبات اجتماعی، با بازگشت حدود ۹۷ درصد بهای پسته به کشاورز، خدماتچی، حمل ونقل و سایر فعالان اقتصاد واقعی در شبکه ای مویرگی و گسترده، هر دلار پسته دهها برابر یک دلار نفت سبب ارتقای واقعی استاندارد زندگی مردم است.

از سوی دیگر در کشور ما حجم تولید پسته، بسته به سال و شرایط جوی حدود ۱۲۰ الی ۲۸۰ هزار تن است. مصرف داخلی در سالهای وفور و ارزانی به زحمت به ۳۰ هزار تن می رسد و در سالهای گرانی و کمیابی به کمتر از ۲۰ هزار تن سقوط می کند. یعنی حداکثر ۱۵ درصد پسته تولیدی کشور در داخل مصرف می شود. اگر بگوییم ۸۵ درصد پسته ایران صادر می شود، گزافه نگفته ایم. پسته در ایران مثل نفت در عربستان یا مس در شیلی یا سویا در برزیل یک کالای اساسا صادراتی متصل به بازار جهانی است. این است که قیمت بازار پسته مستقیما به قیمت ارزی جهانی آن متصل است. این وابستگی نرخ پسته به نرخ ارزی جهانی نه نقطه ضعف است و نه حاصل توطئه دلالان سودجو! این خصلت ذاتی هر کالای صادراتی جدی است. تقریبا نصف مصرف داخلی در ماههای دی و بهمن در سطح تجاری و در ماههای بهمن و اسفند در سطح خرده فروشی، فروخته می شود. یعنی حد اکثر مصرف شب عید ایران، کمتر از ۱۰ هزار تن در سال گرانی شدید و ۲۰ هزار تن در سال ارزانی مفرط است. ایران در آستانه انقلاب، حاکم بلامنازع تجارت جهانی پسته و تولید کننده اول دنیا بود. در سال انقلاب، تولید آمریکا معادل فقط ۲ درصد پسته ایران بود. متأسفانه با توسعه پسته کاری مدرن در آمریکا، کار به جایی رسید که در سه چهار سال اخیر، آمریکا همواره تولید کننده اول جهان شده است. پسته ایران دست در گریبان بحران آب، کوچکی باغات، ضعف مدیریت عالی بخش، ضعف تحقیقات و ساختار سنتی تولید در جدال مرگ و زندگی در مقابل پسته کاری مدرن و شکوفای کالیفرنیا ایستاده است. البته پسته ایران بشرط برنامه ریزی مناسب، نقاط قوت جدی برای حفظ بازار دارد. طعم مطبوعتر، تنوع واریته ها، قابلیت برشتهگی در حرارت بالا و درصد مغز بالا از این جمله است.

در این شرایط، دولت عزیز ما برای آنکه قیمت فروش تنها ۷ درصد حجم محصول را برای مصرف شب عید پایین آورد، اعلام رسانه ای می کند که صادرات پسته برای ۶ ماه ممنوع است. اطلاعات من نشان می دهد که کارشناسان وزارت صنعت، جهاد کشاورزی و سازمان توسعه تجارت با این خودزنی تجاری پر هزینه برای وصول به مقاصد گیشه پسندانه کم ارزش، همراه نبوده اند. این تصمیم عجیب حاصل تصمیم آبی در فضایی است که کارشناسی بها و ارجی ندارد. این مصوبه حتی اگر اجرایی می شد، بنا بعللی که تشریح آن در این مقال نمی گنجد، روی قیمت شب عید تاثیر خاصی نمی گذاشت. تنها یکی از دلایل آنکه، عملا نقل و انتقال پسته شب عید در سطح محمولات بزرگ تجاری در اوایل اسفند ماه، تمام شده است!

برخی امریکاییها دو سال است که در بازار جهانی تبلیغ

صادرات داریم تا صادرات!

صادرات کشور را می توان به سه بخش تقسیم کرد که سهم هریک در سال ۹۰ بشرح ذیل بود:

اول. صادرات نفت خام که بلای سیاه اقتصاد دولتی ایران و منشاء ائتلاف گسترده سرمایه بین نسلی کشور است. در سال ۹۰، حجم این صادرات ۱۱۰ میلیارد دلار بود. این بخش صادرات ایران، هدف اصلی تحریم گسترده و جدی است. نه تنها حجم آن در سال ۹۱ نسبت به سال ۹۰ کاهش جدی خواهد داشت، بلکه ارز حاصله قابل انتقال و مصرف بانکی نخواهد بود!

دوم. صادرات مواد نفت پایه یا معدن پایه که توسط بنگاههای دولتی، شبه دولتی و خصوصی تولید شده اند. میعانات گازی، پتروشیمی، مس، فولاد و مواد معدنی مهمترین آنها هستند. گرچه در اینجا تولید ارزش افزوده صورت می پذیرد اما سطح نازلی از بهره وری بر فرآیند سرمایه گذاری، ایجاد صنایع و راهبری آنها حاکم است. ریخت و پاش ها، سازمانهای اداری سنگین و کند، تراکم نیروی انسانی و مدیران غیر متخصص انتصابی شاخصه غالب این واحدها است. قدرت رقابت آنها غالبا متکی به دریافت ارزان منابع زیرزمینی کشور و انواع سوبسیدها و رانت های پنهان و آشکارست. گاهی هزینه واقعی فعالیت این واحدها بر منافعهشان برای کشور می چربد. حدود ۳۰ میلیارد دلار از صادرات، از چنین تولیداتی است. این بخش صادرات ایران نیز چه در پتروشیمی و مشتقات و چه بعلت ماهیت دولتی بنگاههای تولیدی، در گیر انواع تحریم است و دوران مضایق و افول آن آغاز شده است.

سوم. صادرات واقعا غیر نفتی و غیر دولتی که سهم کوچکی از صادرات کشور را به خود اختصاص می دهد ولی نقطه امید اقتصاد ملی برای جذب ارز در شرایط تحریم و ایجاد اشتغال است. کمتر از ۱۲ میلیارد دلار از ارز حاصله کشور از این محل است که ثمره حضور بنگاههای غیر دولتی غیر خصوصی در صادرات غیر نفتی کشورست. غالبا این تولید رابطه انگلی با بیت المال نداشته و رقابتی تر از سایر بخشهای اقتصاد دولتی است. آمار ده ماهه ۹۱، نشانگر پتانسیل رشد این بخش علیرغم فشار تحریمی است. نسبت به دو بخش قبلی، این بخش درگیری کمتری در تحریم دارد.

لا بد خواننده انتظار دارد دولت با جدیت و حساسیت و دور اندیشی، شب و روز در اندیشه حفظ و حراست بلکه توسعه اقلام صادراتی بخش سوم باشد. متأسفانه این انتظار با واقعیت منطبق نیست.

جایگاه پسته در صادرات

در بخش مهم و سرنوشت ساز سوم، سال گذشته پسته با ارزش کل ۸۰۰ میلیون دلار و سهم نزدیک ۷ درصدی، در مقام اول بود. این تولید به گزارش وزارت جهاد کشاورزی منبع اول درآمد حداقل ۱۵۰ هزار خانواده روستایی ایران در کرمان، یزد، خراسان، فارس، قم، تهران، قزوین و... است. یعنی رگ حیات حداقل ۷۵۰ هزار ایرانی به ادامه رونق پسته بسته است. هر دلار صادراتی پسته بیست برابر یک دلار صادراتی پتروشیمی

گزارش خبری یک شوک خود زنی به سبک ایرانی

تأمین پسته مورد نیاز بازار شب عید به قیمت مناسب، در صبح روز جمعه ۹۱/۱۱/۲۷ خبری به نقل از قاسم نوده فراهانی در گفتگو با خبرگزاری فارس مبنی بر توقف صادرات پسته به مدت ۶ ماه به دستور معاون اول رئیس جمهور، منتشر شد.

متن خبر به شرح زیر بود:

"قاسم نوده فراهانی، رئیس شورای اصناف کشور در گفتگو با خبرگزاری فارس اظهار داشت که در جلسه اخیر ستاد تنظیم بازار که با حضور یکی از اعضای انجمن پسته نیز بود، این عضو اظهار داشت که پسته با بهای ۳۰ هزار تومان صادر می‌شود و قرار شد تا در پایان نشست، تفاهم‌نامه‌ای در این خصوص امضا شود که به قیمت صادرات، پسته در داخل کشور عرضه شود اما در پایان جلسه این فرد جلسه را ترک کرد و برای همین، معاون رئیس جمهور دستور داد تا صادرات پسته برای شش ماه متوقف شود!"

تناقض در این اظهار نظر از متن آن پیدا بود. در واقع توقف صادرات پسته بهیچوجه در توافقات و مصوبات جلسه ستاد تنظیم بازار وجود نداشت. نماینده انجمن پسته ایران ضمن مخالفت شدید با توقف احتمالی صادرات پسته بر غیر واقعی بودن قیمت های پسته مطرح در جلسه تاکید و آمادگی انجمن را برای تامین پسته مورد نیاز بازار داخل به هر میزان و با قیمت پسته صادراتی (۳۲ هزار تومان) اعلام نموده بود. آیا دسترسی به نماینده انجمن یا رئیس هیات مدیره و دیگر مدیران انجمن آنقدر غیرممکن بود که چاره ای جز ممنوعیت صادرات پسته وجود نداشت؟

پس از انتشار این خبر، انجمن پسته ایران با تشکیل جلسات اضطراری در تهران و کرمان و تهیه گزارشات تحلیلی در خصوص عواقب این تصمیم و رایزنی با مسئولان و صاحب نظران و تصمیم گیران کشور سعی در اصلاح این تصمیم گرفت و در صبح شنبه ۹۱/۱۱/۲۸ با تشکیل جلسه اضطراری محسن جلال پور رئیس هیات مدیره انجمن با رئیس سازمان توسعه تجارت و مسئولان گمرک، مقرر شد که امر صادرات پسته تا تصمیم گیری نهایی به روال قبل ادامه یابد.

این مصوبه بلافاصله برای کلیه اعضای انجمن SMS شد تا شاید کمی از شوک وارده به فعالان بکاهد و حمید صافدل رئیس سازمان توسعه تجارت نیز در گفتگو با خبرگزاری فارس اعلام کرد که: **"در جلسه‌ای که لحظاتی پیش به پایان رسید، تصمیم گرفته شد به شرط تأمین نیاز داخلی با قیمت مناسب، صادرات پسته آزاد باشد."**

اما این، تنها یک تصمیم موقت بود و جوسازی های رسانه ای بر علیه فعالان پسته ادامه داشت و پخش اخبار

در اواخر وقت روز چهارشنبه ۹۱/۱۱/۲۵ خبری به نقل از یدالله صادقی رئیس سازمان صنعت، معدن و تجارت استان تهران در خبرگزاری ها منتشر شد. متن خبر به شرح زیر بود:

"قرار است ستاد تنظیم بازار جلسه ای با صادرکنندگان خشکبار داشته باشد و در خصوص تنظیم بازار قیمت پسته اقدامی صورت گیرد و در غیر اینصورت ممکن است در خصوص صادرات پسته تجدید نظر شود تا قیمت ها متعادل شوند." این خبر همه فعالان پسته کشور را در شوک همراه با ناباوری فرو برد. آیا امکان دارد که پس از ۱۰۰ سال استقلال تولید، تجارت و بازار پسته ایرانی، دولتمردان به فکر دخالت آنهم از نوع ویرانگر و مخرب آن در صنعت پسته کشور باشند؟ علیرغم همه عجیب بودن خبر، از اولین لحظات پس از انتشار، انجمن پسته ایران نسبت به پیگیری صحت و سقم آن اقدام نمود. ظاهراً این اظهار نظر واقعی بود! و یکی از موضوعات جلسه ستاد تنظیم بازار در عصر پنجشنبه ۹۱/۱۱/۲۶ نیز به این موضوع اختصاص یافته بود.

"چه کار می توان کرد؟"

انجمن به سرعت اقدام به تهیه یک گزارش تحلیلی در مورد وضعیت تولید و صادرات پسته ایران و عواقب توقف صادرات آن نمود و آقای علی نظری بعنوان عضو هیات مدیره و حمید فیضی بعنوان دبیرکل در جلسه حضور یافتند و با اعتراض شدید به بحث توقف صادرات بدلیل توهم تنظیم بازار داخلی، آمادگی انجمن به نمایندگی از تولیدکنندگان پسته جهت عرضه پسته به قیمت پسته صادراتی و به هر میزان که تقاضای بازار داخلی است را اعلام نمودند که موضوع در صورتجلسات نیز قید گردید. انجمن اعتقاد راسخ دارد که پسته کالایی صادراتی است و تنظیم بازار داخلی آن فاقد توجیه و ضرورت است. بیش از ۸۰ درصد پسته ایران صادر می گردد و بی معنی است که جلوی صادرات این محصول برای تنظیم مصرف ۱۵ هزار تن گرفته شود. با این وجود در یک محیط ملتهب و در مواجهه با کسانی که مشکلات ساختاری اقتصاد کشور را ندیده و تنها به فکر فرافکنی موضوع هستند، چاره ای نبود جز آنکه انجمن بر خلاف اساسنامه، اهداف، اعتقادات و واقعیت های بازار داخلی و بین المللی و برای جلوگیری از یک بحران، به این ستاد قول تأمین پسته مورد نیاز بازار داخل و تنظیم این بازار را بدهد. با این وجود، دادن این قول کافی نبود تا از ایجاد شوک در بازار داخلی و بین المللی مهمترین محصول صادراتی غیر نفتی کشور جلوگیری شود.

علیرغم مصاحبه شبانگاهی آقای دکتر غضنفری وزیر صنعت، معدن و تجارت با خبر ساعت ۲۱ پنجشنبه ۹۱/۱۱/۲۶ و اعلام ایشان مبنی بر تعهد انجمن پسته به

کشف و توقیف پسته احتکار شده! در تهران بر التهايات دامن می زد. دولت خواستار تعهد کتبی تشکل های صادراتی مبنی بر تامین نیاز بازار بود. برای تصمیم گیری در این رابطه، جلسه ای در عصر روز شنبه ۹۱/۱۱/۲۸ با حضور نمایندگان انجمن پسته ایران، اعضای اتحادیه صادرکنندگان خشکبار، اتحادیه صنف آجیل فروشان، رئیس و نمایندگان ستاد تنظیم بازار، معاونین و مدیران وزارت صنعت، معدن و تجارت و سازمان توسعه تجارت ایران و برخی از فعالان بازار داخلی و خارجی خشکبار در محل اتحادیه صادرکنندگان خشکبار برگزار و تفاهم نامه فیما بین تشکل های بخش خصوصی و دولت برای تنظیم بازار تنظیم و امضا شد. شامگاه همان روز رئیس هیات مدیره و دیگر نمایندگان انجمن به همراه رئیس اتاق ایران و نماینده اول کرمان در مجلس شورای اسلامی در جلسه ای با حضور معاون اول محترم رئیس جمهور و دیگر مقامات مرتبط دولتی مفاد توافقات را مطرح تا در صورت تایید معاون اول جنبه اجرایی یابد. اما هنوز راه باقی بود و با ایرادات وارده به تفاهم‌نامه، ادامه مباحث به روز یکشنبه ۹۱/۱۱/۲۹ موکول شد.

از اوایل صبح یکشنبه با تشکیل جلسات هماهنگی بین انجمن پسته و اتحادیه خشکبار راهکارهای برون رفت از این بحران مورد توافق قرار گرفت و در نهایت در جلسه ظهر روز یکشنبه، تفاهم‌نامه مربوطه به امضای نمایندگان تشکل های صادراتی پسته، اتحادیه صنف آجیل فروشان و نمایندگان دولت رسید.

اما چه کسی پاسخگوی بازارهای جهانی پسته ایران است؟

این گزارش در ۹۱/۱۱/۳۰ تنظیم گردیده است و علیرغم رفع ممنوعیت صادرات و توقف مصوبه جنجالی ستاد تنظیم بازار، این خبر علاوه بر سایت های داخلی بر روی سایت کلیه خبرگزاریهای بین المللی وارده شده و شوک لازم را به این بازار وارد کرد. نگاهی به برخی اخبار خبرگزاریهای داخلی و خارجی در این شماره، به خوبی بیانگر حساسیت تأثیر تصمیمات غیر کارشناسی، غیر فنی و احساسی بر بازارهای آسیب پذیر پسته ایران در زمانه ای است که صنعت پسته ایران بدلیل فشارهای ناشی از تحریم به حمایت بیشتری احتیاج دارد.

بند ۶ از سیاستهای کلی تولید ملی، حمایت از کار و سرمایه ایرانی که در ۹۱/۱۱/۲۴ توسط مقام رهبری ابلاغ گردید بر "حمایت از تولید محصولاتی که عرضه رقابتی آنها با خالص ارزآوری مثبت یا خالص ارزبری منفی همراه باشد" تاکید دارد. مشخص نیست که چگونه می توان ۴۸ ساعت پس از انتشار این ابلاغیه، شاهد چنین مصوبه ای توسط مقامات دولتی بود که بهوضوح این دستور را نادیده می گیرد. معلوم نیست که تقدیم دو دستی بازار جهانی پسته ایران به رقیب آمریکایی با

نهاده ها و تورم جاری کشور در یکسال گذشته به دو برابر افزایش یافته است و لذا افزایش قیمت آن در بازار امری مستقل از شرایط اقتصادی کشور نیست.

۷. قیمت پسته در مقابل سایر اقلام خشکبار کمترین افزایش را داشته است.

۸. مجموعه دست اندرکاران، پسته را بعنوان یک کالای لوکس در دنیا معرفی کرده اند و قیمت آن را در طی ۱۰ سال گذشته از ۳ دلار به ۹ دلار رسانده اند. گرانی بیشتر آن مزیت بوده نه موجب تعزیر و اطلاق عنوان احتکار برای این محصول اشتباه است. طی ۳۴ سال نظام جمهوری اسلامی، هیچگاه پسته توسط دولت قیمت گذاری نشده است و انتظار نمی رود با تصمیمات غیر کارشناسی زحمات ۱۰۰ ساله کشور در بازارهای جهانی اینگونه بازیچه قرار گیرد.

عیدتان مبارک باد و در سال جدید بیشتر مراقب پسته ایران باشید.

انجمن پسته ایران

که در بازار داخل کمتر مصرف می شود. متوسط قیمت پسته صادراتی ایران در بازار داخل در هفته های اخیر برابر با ۳۲ هزار تومان (بدون فرآوری، بسته بندی و هزینه های توزیع) بوده که این نوع پسته مورد تقاضای بازار داخلی نیست و ارتباط دادن آن با بازار داخل برای تعدیل قیمت، بی نتیجه خواهد بود.

۴. با توجه به تنوع بسیار زیاد ارقام پسته (کله قوچی، اکبری، فندق و...) اطلاق یک قیمت برای پسته بعنوان یک کالای لوکس اشتباه است.

۵. ایجاد هرگونه محدودیت در صادرات پسته منجر به از دست رفتن بازارهای صادراتی پسته ایران و جایگزینی پسته آمریکا در این بازارها خواهد شد و وعده آمریکا به خریداران پسته آمریکا که در تبلیغات خود ابراز می کردند تحریم اجازه ایفاء تعهد صادر کنندگان ایرانی را نمی دهد، به کرسی می نشیند. این تصمیم یک جایزه ارزشمند به دشمن است.

۶. قیمت تمام شده پسته بدلیل افزایش قیمت سایر

کدام سیاست حمایت از تولید ملی سازگار است. چه کسی باید پاسخگوی شوک وارده به محصولی باشد که ارزی آن کمتر از ده درصد بوده و بیش از ۸۰ درصد آن صادر می شود.

انجمن بدلائل زیر اعتقاد دارد که تصمیم به توقف صادرات با هدف تنظیم بازار داخل تصمیمی غیرکارشناسی بود:

۱. پیش بینی میزان تولید پسته در سال ۱۳۹۱ برابر با ۲۰۰ هزار تن می باشد که ۵۰ هزار تن بیش از تولید سال گذشته بوده و لذا از نظر میزان عرضه هیچ مشکلی در کشور وجود ندارد.

۲. پیش بینی می شود که هم اکنون ۸۰ هزار تن پسته جهت صادرات در دسترس باشد. لذا بی معنی است که برای تامین ۵ هزار تن مصرف شب عید، کشور را از درآمد ارزی با ارزش این محصول محروم نمود و صدها هزار باغدار صاحب این محصول را متضرر کنیم.

۳. پسته صادراتی ایران پسته فندقی انس ۳۰/۳۲ است

اخبار لحظه به لحظه یک بحران

رئیس سازمان صنعت، معدن و تجارت در پاسخ به فارس:

احتمال توقف صادرات پسته

خصوص افزایش قیمت پسته اظهارداشت: با توجه به اینکه پسته کالای صادراتی است و قیمت ارز در چند ماه گذشته افزایش داشته است، قیمت کالاهای داخلی نیز با افزایش مواجه بوده است. وی افزود: قیمت عمده فروشی پسته در رفسنجان ۵۶ هزار تومان است، اما قرار بر این است تا پسته به قیمت ۵۰ هزار تومان در نمایشگاه بهاره و نمایشگاه مصلی تهران عرضه شود.

رئیس سازمان صنعت، معدن و تجارت استان تهران از احتمال توقف صادرات پسته برای تنظیم بازار در ایام پایانی سال خبر داد و گفت: آجیل در نمایشگاه بهاره با ۱۰ درصد تخفیف عرضه می شود.

به گزارش خبرنگار اقتصادی خبرگزاری فارس، یدالله صادقی امروز در حاشیه افتتاح نمایشگاه عرضه مواد غذایی در مصلی تهران در پاسخ به سوال فارس در

وی همچنین گفت: قرار است ستاد تنظیم بازار جلسه ای با صادرکنندگان خشکبار داشته باشد و در خصوص تنظیم بازار قیمت پسته اقدامی صورت گیرد و در غیراین صورت ممکن است در خصوص صادرات پسته تجدید نظر شود، تا قیمت ها متعادل شوند.

خبرگزاری فارس - ۹۱/۱۱/۲۵

عضو ستاد تنظیم بازار در گفت و گو با فارس خبر داد:

صادرات پسته ممنوع شد

این جلسه یکی از اعضای انجمن پسته کاران حضور داشت، گفت: این عضو اظهار داشت که پسته با قیمت ۳۰ هزار تومان صادر می شود و قرار شد تا در انتهای جلسه تفاهمنامه ای در این خصوص امضا شود به قیمت

قاسم نوده فراهانی عضو ستاد تنظیم بازار در گفت و گو با خبرنگار اقتصادی خبرگزاری فارس در خصوص مصوبات جلسه اخیر ستاد تنظیم بازار که به ریاست معاون اول رئیس جمهور برگزار می شود، با تأکید بر اینکه در

صادرات، پسته در داخل کشور عرضه شود اما در پایان جلسه فرد مذکور جلسه را ترک کرد لذا معاون رئیس جمهور دستور داد تا صادرات پسته به مدت ۶ ماه متوقف شود. خبرگزاری فارس - ۹۱/۱۱/۲۷

معاون برنامه ریزی استانداری تهران در گفت و گو با فارس خبر داد:

پلمپ ۵ انبار احتکار پسته و کشف چهار هزار و ۵۰۰ تن پسته احتکار شده

صورتی که صاحبان این انبارها قیمت پسته های احتکار شده را به ۳۰ هزار تومان در هر کیلو باز نگردانند با حکم قضایی محصولات آنها با قیمت مصوب به فروش می رسد و جرمه نیز خواهند شد. ترکی با تأکید بر اینکه تمامی خشکبار فروش ها موظف

معاون برنامه ریزی استانداری تهران از پلمپ ۵ انبار احتکار با چهار هزار و ۵۰۰ تن پسته خبر داد. نعمت الله ترکی در گفت و گو با خبرنگار اجتماعی فارس، اظهار داشت: ۵ انبار احتکار پسته با چهار هزار و ۵۰۰ تن در استان تهران شناسایی و پلمپ شد. وی ادامه داد: در

هستند قیمت ها را اصلاح کنند گفت: تا روز یکشنبه فرصت دارند تا نسبت به کاهش قیمت خشکبار اقدام کنند در غیر این صورت با آنها برخورد قانونی می شود.

خبرگزاری فارس - ۹۱/۱۱/۲۷

اخبار لحظه به لحظه یک بحران

رئیس انجمن پسته ایران:

ممنوعیت صادرات پسته ضرر غیر قابل جبرانی می‌زند

ممنوعیت صادرات پسته به ۱۵۰ هزار نفر ضرر غیر قابل جبران می‌زند

وی تصریح کرد: پسته‌ای که امروز دولت صادرات آن را ممنوع کند و حتی قیمت آن را به هر دلیلی پایین بیاورد، دست مصرف‌کننده داخلی نمی‌رسد به غیر از اینکه میزان زیادی پسته که صادراتی است و در هیچ شرایطی حتی با قیمت‌های ارزان هم مصرف داخلی ندارد، روی دست باغداران و صادرکنندگان می‌ماند و این نگرانی را به وجود می‌آورد که عده‌ای دچار ضرر و زیان جبران‌ناپذیری شوند.

رئیس اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی استان کرمان با بیان اینکه این میزان پسته در هیچ شرایطی مصرف داخل نمی‌شود، افزود: زمانی که در تمام ایران سالانه حدود ۲۰ هزار تن از ۲۰۰ هزار تن پسته تولیدی مصرف می‌شود، چگونه می‌خواهیم شش ماه آینده باقیمانده پسته‌ای را که داریم صرف داخل کنیم، مصرف داخلی در شرایط عادی هم این میزان مصرف را نداشته است.

جلال‌پور عنوان کرد: ۱۵۰ هزار کشاورز، تولیدکننده، فرآوری‌کننده و بازرگان مرتبط با صنعت پسته با ممنوعیت صادرات این محصول دچار یک خسران جدی و ضرر و زیان بسیار زیادی می‌شوند و ما به شدت با این تصمیم مخالف هستیم.

وی خاطرنشان کرد: ما اعلام می‌کنیم که انجمن و اتحادیه پسته و مسئولان استانی آمادگی دارند که پسته شب عید را با قیمت مناسب در اختیار مصرف‌کننده قرار دهند. وی گفت: نماینده ما در جلسه هم این موضوع را پذیرفته است که پسته به صورت عمده در اختیار توزیع‌کنندگان قرار داده شود و قیمت آن را هم قیمت صادراتی برای داخل کشور حدود ۳۰ هزار تومان تعیین کنیم و اصلاً قرار بر ممنوعیت صادرات نبوده است و امروز یک دفعه این قرار ممنوعیت را دولت اعلام کرد.

خبرگزاری فارس - ۹۱/۱۱/۲۷

نمی‌توانیم برای ۲۰ هزار تن مصرف داخلی، بازار صادراتی را که بازار بسیار بزرگی است از دست بدهیم و به نظر می‌آید این تصمیم قدری غیر کارشناسی بوده و راه‌های بهتری هم وجود دارد.

ممنوعیت صادرات، پسته ایران را از بازار جهانی خارج می‌کند

وی در مورد ضایعاتی که این تصمیم ناگهانی به کشور وارد می‌کند، ابراز داشت: با این تصمیم، صادرات نخستین محصول غیر نفتی کشور در سال تولید ملی، حمایت از کار و سرمایه ایرانی را دچار ضایعه می‌کنیم و این ضایعه نه تنها در حال حاضر ایجاد مشکل می‌کند، بلکه برای سال‌های آینده هم عدم اعتمادی را در بازار خارج به وجود می‌آورد و برگ برنده‌ای دست رقبای ما می‌شود که به متقاضیان محصولات ما می‌گویند هر لحظه ممکن است دولت ایران صادراتش را ممنوع کند و بنابراین قراردادهای ما با ایرانی‌ها بنفید.

جلال‌پور ابراز داشت: ما بعد از سال‌ها کار کردن، بازاریابی و بازاریابی، دچار شرایط سختی می‌شویم و بازار ما را رقبا می‌گیرند و شاید این تصمیم راه را برای آنها به شدت هموار کند و بهترین تصمیمی بود که دولت می‌توانست برای رقبای ما بگیرد که پسته ایران را از بازارهای جهانی بیرون کند.

وی اذعان داشت: عده زیادی در حال صادرات محصول پسته بودند، قراردادهایی داشتند، تعهداتی دارند که اگر نتوانند آنها را اجرا کنند دچار ضرر و زیان جدی می‌شوند و شرایط برایشان سخت می‌شود و شرایطی پیش می‌آید که غیر قابل برگشت است.

جلال‌پور بر این نکته هم تأکید کرد که این تصمیم هیچ نفعی را عاید بازار داخل نمی‌کند، زیرا پسته‌ای که در داخل توزیع می‌شود و یا در حال توزیع است، پسته‌ای است که حدود یک ماه و یا یک ماه و نیم قبل توسط توزیع‌کنندگان خریداری شده و مراحل بسته‌بندی، بو دادن، آماده‌سازی و بوجاری را گذرانده و امروز در فروشگاه‌ها است.

رئیس انجمن پسته با اشاره به اعلام ممنوعیت صادرات پسته گفت: با این تصمیم، صادرات نخستین محصول غیر نفتی کشور در سال تولید ملی، حمایت از کار و سرمایه ایرانی را دچار ضایعه غیر قابل جبرانی می‌کنیم. رئیس انجمن پسته ساعتی پیش در گفت‌وگو با خبرنگار فارس در کرمان اظهار داشت: نماینده ما تا پایان این جلسه حضور داشته و هیچ ترک جلسه‌ای از سوی ما صورت نگرفته حتی این نماینده بعد از تمام شدن جلسه با بعضی از مسئولانی که در جلسه حضور داشته‌اند و در حال خروج بوده‌اند، مذاکره کرده است و تصمیمات خوبی برای پسته شب عید مردم داشتیم.

محسن جلال‌پور تصریح کرد: امروز در خبرها شنیدیم که رحیمی معاون اول رئیس‌جمهور اعلام کردند، صادرات پسته برای مدت شش ماه ممنوع شود. وی تصریح کرد: از روز چهارشنبه که صبحت‌هایی مبنی بر گران بودن قیمت پسته برای داخل کشور مطرح شد، ما صحبت‌های خوبی را با استاندار کرمان، رئیس سازمان توسعه تجارت و مسئولان ذیربط داشتیم.

جلال‌پور بیان داشت: در این جلسات انجمن پسته اعلام آمادگی کرد که حدود ۵ هزار تن پسته‌ای که مورد نیاز شب عید مردم است را با قیمت عمده‌فروشی در اختیار هر مجموعه، شرکت و شرکت تعاونی توزیع کننده‌ای قرار دهد که دولت مشخص کند و پسته به قیمت مناسب و قیمت صادراتی که واقعیت قیمت است، بدون هزینه‌های جانبی که به آن تعلق می‌گیرد به دست مصرف‌کننده برسد.

ممنوعیت صادرات پسته غیر کارشناسی است

نائب رئیس اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران افزود: در سال ۲۰۰ هزار تن پسته به طور متوسط برداشت می‌کنیم که بیش از ۷۰ درصد آن صادر می‌شود و کمتر از ۳۰ درصد برای مصرف داخل و ضایعاتی است که طی یک سال مصرف می‌شود.

جلال‌پور گفت: برآورد ما این است که طی یک سال حداکثر ۲۰ هزار تن پسته مصرف داخل است و ما

تأکید مجدد انجمن بر تأمین پسته مورد نیاز بازار

بپردازند. نظری تصریح کرد: توقف صادرات پسته احتمال قاچاق این محصول را به خارج از کشور افزایش می‌دهد. وی در پایان یادآور شد: کاهش قیمت پسته منجر به کاهش قیمت سایر اقلام خشکبار نمی‌شود و قیمت هر یک از اقلام خشکبار بر اساس عرضه و تقاضای آنها تأمین می‌شود و تأثیرات آنها بر یکدیگر اندک است.

خبرگزاری کشاورزی ایران (ایانا) - ۹۱/۱۱/۲۷

بوده و فروش پسته گران و بسیار درشت به قیمت ۶۰ هزار تومان هیچ ارتباطی با عموم مصرف‌کنندگان ندارد. وی خاطرنشان کرد: این تصمیم باعث تصاحب بازارهای پسته ایران توسط رقیب آمریکایی شده و جایگاه صادراتی پسته ایران را متزلزل می‌کند. این فعال بخش خصوصی ادامه داد: بسیاری از تجار با اخذ پیش‌پرداخت و عقد قرارداد، تعهد تحویل پسته دارند و با توقف صادرات و تأخیر در تحویل باید خسارات عظیمی به خریداران

بعد از اعلام خبر ممنوعیت صادرات پسته و وعده کاهش قیمت این محصول در روزهای آینده، عضو هیات مدیره و نماینده انجمن پسته در جلسه ستاد تنظیم بازار در واکنش به این تصمیم گفت: انجمن پسته حاضر است پسته مورد نیاز بازار داخل را به هر میزان و با قیمت پسته صادراتی (۳۲ هزار تومان) تأمین کند و به تعهدات خود پایبند است. علی نظری افزود: مبالغی که درباره فروش این محصول در بازار مطرح می‌شود اغراق‌آمیز

اخبار لحظه به لحظه یک بحران

رئیس کمیسیون صادرات اتاق ایران در گفت‌وگو با فارس:

بازار ایران به دست آمریکا می‌افتد

وی افزود: منطقی نیست برای ۱۵ هزار تن مصرف داخلی جلوی صادرات ۱۹۰ هزار تن را بگیریم چرا که اگر این ممنوعیت پیش نمی‌آمد حداقل ۶۰۰ - ۵۰۰ میلیون دلار می‌توانیم صادرات داشته باشیم.

عسکراولادی گفت: بزرگترین رقبای ما در صادرات پسته کشورهای آمریکا و ترکیه هستند و به تازگی چین هم به حساب می‌آید.

خبرگزاری فارس - ۹۱/۱۱/۲۷

۲ میلیارد دلار هزینه می‌کرد و در واقع این تصمیم باعث شد تا آمریکایی‌ها دو میلیارد دلار جلو بیاافتند.

رئیس کمیسیون صادرات اتاق بازرگانی ایران گفت ما سالانه ۲۰۰ هزار تن پسته تولید می‌کنیم که فقط ۱۵ هزار تن آن مصرف داخلی دارد چرا که پسته در داخل کشور یک کالای لوکس محسوب می‌شود و توزیع کنندگان، پسته شب عید را خریداری کرده اند، لذا این تصمیم تاثیری در بازار نخواهد داشت.

رئیس کمیسیون صادرات اتاق ایران گفت: ممنوعیت صادرات پسته به نفع آمریکا است.

اسدالله عسکراولادی در گفت‌وگو با خبرنگار اقتصادی خبرگزاری فارس اظهار داشت: علیرغم اراداتی که به آقای دکتر رحیمی دارم ممنوعیت صادرات پسته اشتباه بزرگی است که مرتکب شده‌اند و در واقع این تصمیم فقط به نفع آمریکا است.

وی افزود: آمریکا برای اینکه ما را از دور خارج کند باید

صادرات پسته ایران معلق شد

همچنین معلوم نیست که چه میزان از این افزایش قیمت ناشی از کاهش ارزش ریال، پول ایران است که در اثر تحریمهای غربی و به گفته منتقدان به دلیل سوء مدیریت اقتصادی دولت تضعیف شده است.

خبرگزاری آسوشیتدپرس - ۱۶ فوریه ۲۰۱۳

آسوشیتدپرس به نقل از محمدرضا رحیمی معاون رئیس جمهور، روز جمعه اعلام کرد که ممنوعیت صادرات به مدت شش ماه است. اما معلوم نیست که این حرکت، قیمت های داخلی را کاهش دهد، به ویژه در زمان نورو، که در آن تقاضای پسته بالا است.

به نظر می رسد پسته، که یکی از سودآورترین محصولات ایران است، آخرین قربانی تورم داخلی باشد به طوری که دولت به توقف صادرات با هدف افزایش عرضه داخلی و کاهش قیمت (که در ماه گذشته به دو برابر رسیده بود) دستور داد.

وزیر صنعت، معدن و تجارت:

هنوز تصمیمی درباره ممنوعیت صادرات پسته گرفته نشده است

همه تولیدکنندگان، توزیع کنندگان و صادرکنندگان با توجه به شرایط حساس کنونی همراهی بیشتری با دولت داشته باشند. یادآور می شود: امروز برخی رسانه ها به نقل از برخی مسئولان کشور از ممنوعیت صادرات پسته خبر داده بودند.

خبرگزاری ایرنا - ۹۱/۱۱/۲۷

تجارت و صادرکنندگان درباره این موضوع به توافق برسند و نیازی به ابلاغ مصوبه ممنوعیت نباشد. وی افزود: توسعه صادرات غیرنفتی ازجمله پسته و همچنین موضوع تنظیم بازار شب عید و کنترل قیمت از موضوعات مهمی است که باید به طور همزمان پایش شود و مراقب باشیم آسیبی نبینند. غضنفری اظهار امیدواری کرد

دکتر غضنفری اعلام کرد هنوز مصوبه ممنوعیت صادرات پسته ابلاغ نشده و مذاکرات با صادرکنندگان این محصول برای تعدیل قیمت آن در بازار داخلی و تنظیم بازار شب عید ادامه دارد. به گزارش جمعه شب ایرنا به نقل از سایت وزارت صنعت، معدن و تجارت، مهدی غضنفری گفت: امیدواریم فردا سازمان توسعه

رئیس شورای اصناف کشور

ممنوعیت صادرات پسته، عزم دولت را در تامین حقوق مصرف کننده ایرانی، نشان می دهد

هر جا احساس می کنند تقاضا افزایش پیدا می کند، همانجا وارد عمل شده و با احتکار همان کالا قیمت ها را بالا می برند.

وی ادامه داد: در حال حاضر میزان مصرف داخلی پسته در کشور سالانه ۶۰ تا ۷۰ هزار تن است که صادرکننده ایرانی ضمن توجه به این میزان مصرف داخلی، باید مازاد تولید خود را صادر کند.

وی در خصوص ممنوعیت صادرات پسته، گفت: خوشبختانه با این تصمیم که از سوی ستاد تنظیم بازار در روز گذشته اتخاذ شد، برای همگان مشخص شد که اصناف عامل گرانی نیستند.

باشگاه خبرنگاران - ۹۱/۱۱/۲۸

وی با اشاره به اینکه در شرایط فعلی نوسان نرخ ارز موجب گسترش منافع صادرات از سوی صادرکننده ایرانی شده، اظهار داشت: درست است که در شرایط فعلی صادرات کالاهای غیر نفتی برای کشور بسیار حیاتی و ضروری است، ولی این به آن معنا نیست که تولیدکننده داخلی نسبت به تامین نیازهای بازار کشور بی تفاوت باشد.

وی با تاکید بر اینکه یکی از دلایل اصلی بالا رفتن نرخ کالاها در کشور، افزایش تعداد واسطه های غیر تخصصی و غیر ضروری است، اظهار داشت: متأسفانه برخی افراد سودجو که از تولید فاصله گرفته و سرمایه های خود را به پول نقد تبدیل کرده اند، وارد بازار کشور شده و

رئیس شورای اصناف کشور، گفت: ممنوعیت صادرات پسته به معنای توجه ویژه دولت به تامین نیاز داخلی و اولویت حقوق مصرف کننده ایرانی بر صادرات است.

قاسم نوده فراهانی، در گفتگو با خبرنگار اقتصادی باشگاه خبرنگاران با بیان مطلب بالا گفت: سیاست ممنوعیت صادرات پسته به مدت ۶ ماه، به معنای نگاه ویژه دولت به تامین حقوق مصرف کننده ایرانی در کشور است.

وی افزود: با توجه به اینکه صادرات پسته ایرانی در دنیا جایگاه بسیار ویژه و ممتازی دارد، نباید این مسئله منجر به صدور بی حد و حصر این کالای خوراکی از کشور شود، به گونه ای که قیمت آن در داخل کشور آنقدر بالا رود که مصرف کننده داخلی نتواند آنرا خریداری کند.

اخبار لحظه به لحظه یک بحران

نماینده مردم کرمان:

بهترین پسته ۳۲ هزار تومان است. مردم گران نخرند

نماینده مردم کرمان با انتقاد از دلالی رایج در بازار پسته گفت: قیمت بهترین پسته در کرمان بیشتر از ۳۲ هزار تومان نیست لذا مردم برای مقابله با دلالی، پسته را گران نخرند. محمدرضا پور ابراهیمی نماینده مردم کرمان در مجلس شورای اسلامی در گفت و گو با خبرنگار پارلمانی خبرگزاری فارس، با انتقاد از قیمت پسته در بازار، گفت: دولت باید با دلالی موجود در پسته مقابله کند تا قیمت پسته در شب عید کنترل شود. وی با بیان اینکه پسته کالای لوکس نیست، افزود: قیمت بهترین پسته در کرمان، کیلویی ۳۲ هزار تومان است و بیشتر از این قیمت به جیب دلالان می‌رود. نماینده مردم کرمان با بیان اینکه ستاد تنظیم بازار به جای ممنوع کردن صادرات پسته باید با دلالان پسته مقابله کند، تصریح کرد: از مردم عزیز می‌خواهیم بهترین پسته را گرانتر از ۳۲ هزار تومان نخرند چرا که این، موجب سود بیشتر دلالان بازار پسته می‌شود.

خبرگزاری فارس - ۹۱/۱۱/۲۸

دکتر غضنفری:

وضعیت ممنوعیت صادرات پسته امروز مشخص می‌شود

مهدی غضنفری در حاشیه هفتمین کنفرانس بین المللی برند در پاسخ به پرسشی در خصوص ممنوعیت یا عدم ممنوعیت صادرات پسته گفت: هم اکنون جلسه ای در سازمان توسعه تجارت میان صادرکنندگان پسته و مسوولان این سازمان در حال برگزاری است که امیدوارم به یک توافق و تعامل مناسب برسند. وی گفت: در صورتی که صادرکنندگان پسته با توجه به نزدیک شدن به ایام عید، دولت را در تنظیم بازار کمک نکنند تا قیمت ها جهشی بالا نرود، می‌توانیم ممنوعیت صادرات را اعمال کنیم.

خبرگزاری ایرنا - ۹۱/۱۱/۲۸

دکتر غضنفری:

اعمال نشدن منع صادرات پسته

وزیر صنعت، معدن و تجارت گفت: از دولت درخواست کرده ایم تا مصوبه ممنوعیت صادرات پسته را ابلاغ نکند. مهدی غضنفری در سومین همایش چشم انداز صنعت فولاد و معدن ایران افزود: علت درخواست ما این بود تا سازمان توسعه تجارت با توافقی که با صادرکنندگان پسته انجام می‌دهد این موضوع مدیریت شود و بر این اساس منع صادرات پسته اعمال نشد. وی همچنین از فعالان اقتصادی خواست اگر فکر می‌کنند در فهرست کالاهایی که ممنوعیت صادراتی دارند کالاهایی می‌تواند به روند ارزآوری کشور علاوه بر تامین نیاز داخل کمک کند اطلاع دهند تا بررسی کنیم و اگر کالایی به اشتباه در فهرست ممنوعیت صادراتی قرار گرفت اصلاح خواهیم کرد.

واحد مرکزی خبر - ۹۱/۱۱/۲۸

معاون وزیر صنعت خبر داد:

ممنوعیت صادرات پسته به شرط تامین نیاز داخل با قیمت مناسب، لغو شد

رئیس کل سازمان توسعه تجارت گفت: مشروط به تأمین نیاز داخلی پسته با قیمت مناسب، ممنوعیت صادرات این کالا لغو شد. حمید صافدل در گفت‌وگو با خبرنگار اقتصادی خبرگزاری فارس، گفت: در جلسه‌ای که لحظات پیش به پایان رسید، تصمیم گرفته شد به شرط تأمین نیاز داخلی با قیمت مناسب، صادرات پسته آزاد باشد. وی افزود: قیمت پسته را سازمان حمایت تعیین می‌کند و معاونت بازرگانی داخلی نیز بر نحوه توزیع و تنظیم بازار این کالا در ایام پایانی سال نظارت می‌کند. معاون وزیر صنعت گفت: امسال سال بسیار مناسبی به لحاظ برداشت پسته بوده است و بالغ بر ۱۸۳ هزار تن پسته برداشت شده است. وی افزود: دو سوم پسته جهان را ایران و آمریکا تأمین می‌کنند و یک سوم دیگر توسط سایر کشورها تولید می‌شود. صافدل گفت: تمام تلاشمان را می‌کنیم تا ایران همچنان جایگاه برتر خود در صادرات پسته را در بازارهای هدف در جهان داشته باشند.

خبرگزاری فارس - ۹۱/۱۱/۲۸

یک منبع آگاه در وزارت صنعت، معدن و تجارت:

هنوز تصمیم قطعی در مورد رفع ممنوعیت پسته گرفته نشده است

تصمیم نهایی در خصوص لغو ممنوعیت صادرات پسته و تعیین قیمت آن در بازار داخلی امروز بعد از ظهر در جلسه‌ای با حضور معاون وزیر صنعت، معدن و تجارت، صادرکنندگان پسته و مسئولان حمایت از مصرف کنندگان و تولید کنندگان مشخص می‌شود. قرار است در این جلسه تفاهم نامه‌ای میان صادر کنندگان پسته و سازمان حمایت از صادرکنندگان پسته و سازمان حمایت از مصرف کنندگان و تولید کنندگان به امضا برسد. این گزارش می‌افزاید: ظاهراً در جلسه صبح امروز هیچ تصمیمی در خصوص قیمت پسته در بازار داخلی و قطعی شدن آزادسازی صادرات پسته گرفته نشده و قرار است در جلسه عصر امروز که هم اینک در حال برگزاری است سازمان حمایت از صادرکنندگان پسته و سازمان حمایت از مصرف کنندگان و تولید کنندگان به امضا برسد. این گزارش می‌افزاید: ظاهراً در جلسه صبح امروز هیچ تصمیمی در خصوص قیمت پسته در بازار داخلی و قطعی شدن آزادسازی صادرات پسته گرفته نشده و قرار است در جلسه عصر امروز که هم اینک در حال برگزاری است سازمان حمایت از صادرکنندگان پسته و سازمان حمایت از مصرف کنندگان و تولید کنندگان به امضا برسد.

باشگاه خبرنگاران - ۲۸ بهمن ۱۳۹۱

اخبار لحظه به لحظه یک بحران

بازار پسته همچنان در التهاب تصمیم ناگهانی ستاد تنظیم بازار

تحمیل شده به این زحمت‌کشان برای خرید سموم و کود و سایر خدمات کشاورزی کاهش شدیدی در درآمد و توان معیشتی آن‌ها به وجود آورده است که اکنون با این شرایط امید برای بهبود معیشت این عزیزان دچار لطمه می‌شود.

این صاحب نظر اقتصادی با بیان اینکه یکی از معضلات دیگر این تصمیم غیرکارشناسی ستاد تنظیم بازار، ایجاد بستر برای قاچاق پسته است، گفت: زمانی که یک محصول دارای تقاضا و کشش در بازارهای بین‌المللی باشد و از مبادی رسمی این امر صورت نپذیرد، بستر قاچاق کالا فراهم می‌شود.

وی ضمن اشاره به این مطلب که کاهش مصرف سرانه پسته با توجه به مزایای قابل توجه آن در سال جاری نباید منجر به از بین رفتن زیرساخت‌های تولید این محصول شود، گفت: البته دولت می‌تواند ضمن اخذ تعهد از بازرگانان پسته برای آوردن ارز به داخل کشور به غیر از روش تعهد برون‌سپاری ارزی و یا صدور مجوز برای واردات کالاهای اساسی به ازای صادرات پسته برای این تجار به تنظیم بازار کالا و ارز کمک نماید.

گفتنی است نماینده مردم کرمان و راور از جلسه فوری نمایندگان شهرهای تولیدکننده پسته در هفته جاری برای مقابله با این تصمیم غیرکارشناسی و فراخواندن وزرا و مسئولین ذی‌ربط به مجلس برای پاسخ‌گویی به نمایندگان مردم در خصوص این تصمیم خبر داد.

خبرگزاری مهر - ۹۱/۱۱/۲۹

ستاد تنظیم بازار، ضمن اینکه در شرایط کنونی اقتصاد کشور را از یک درآمد قابل توجه ارزی محروم می‌نمائیم، جایگاه پسته صادراتی خود را در عرصه بازار بین‌المللی دچار تزلزل نموده و بازار این محصول استراتژیک به رقاباتی چون آمریکا سپرده خواهد شد و عملاً موقعیت صادرکنندگان ایرانی را در این بازار از بین خواهیم برد. وی با اشاره به تلاش یک دهه اخیر دولت آمریکا برای تولید و عرضه پسته این کشور در دنیا، از جمله سعی در افزایش کیفیت پسته آمریکا و افزایش ۲/۵ برابری تولید این محصول و رقابت شدید با پسته ایران در بازارهای اروپایی، خاطرنشان کرد: وضعیت فعلی صادرات پسته ایران موهون تلاش صادرکنندگان ایرانی و البته کیفیت بسیار مطلوب این محصول در اقلیم کشورمان است.

نماینده مردم کرمان و راور با بیان این مطلب که تصمیم غیرکارشناسی اخیر، موجب از دست دادن بازارهای بین‌المللی این محصول می‌شود، به زیان‌های سنگین بازرگانان ایرانی به دلیل تحمیل جرائم سنگین عدم ایفای تعهداتشان مطابق قرارداد با طرف خارجی اشاره کرد و گفت: ستاد تنظیم بازار با این تصمیم به اعتبار و جایگاه بین‌المللی تجار و بازرگانان ایرانی لطمه جدی وارد خواهد کرد. این عضو مجمع نمایندگان کرمان ضمن تأکید بر مسأله خشکسالی ۱۵ ساله در استان کرمان که بزرگ‌ترین تولیدکننده پسته ایران می‌باشد، گفت: رنج و آلام کشاورزان با توجه به کم‌آبی شدید و خشکی باغ‌های پسته در سالیان اخیر و همچنین تورم

به گزارش خبرنگار مهر، بازار پسته همچنان در التهاب تصمیم ناگهانی ستاد تنظیم بازار برای توقف شش ماه صادرات این محصول است. این درحالی است که بسیاری از کارشناسان اقتصادی کشور از جمله نایب رئیس اتاق بازرگانی ایران این تصمیم را بهترین موقعیت برای رقیب اصلی پسته ایران یعنی آمریکا می‌دانند که به سادگی بازارهای خارجی پسته ایران را از آن خود کند. این روزها در بازار پسته کرمان که ۷۰ درصد پسته ایران را تولید می‌کند می‌توان التهاب را مشاهده کرد و همه صادرکنندگان و فعالان پسته این روزها در انتظار تصمیم نهایی در خصوص پسته هستند. با این وجود بسیاری از مسئولان اقتصادی وابسته به دولت از متوقف شدن این تصمیم خبر می‌دهند.

از ساعات ابتدای صبح شنبه مذاکرات فشرده در خصوص بروز این وضعیت با فعالان بخش پسته آغاز شده است و قرار شده فعلاً از توقف صادرات پسته به دلیل حفظ جایگاه پسته در ارزآوری جلوگیری شود. محمد رضا پورابراهیمی در واکنش به خبر ممنوعیت صادرات پسته توسط ستاد تنظیم بازار ضمن بیان این‌که این تصمیم غیرکارشناسی بوده است، گفت: وظیفه اصلی ستاد تنظیم بازار مدیریت قیمت کالاهای ضروری مانند گوشت، برنج، قند و شکر و... است و نه فشار بر کالاهای غیرضروری که ارزش صادراتی دارند. پورابراهیمی با اشاره جایگاه دوم صادرات پسته در عرصه صادرات محصولات غیر نفتی افزود: با اجرای این تصمیم

کرمانشاهی به مهر خبر داد: جزئیات جلسه دیشب رحیمی با صادرکنندگان پسته

ممنوعیت صادرات منتفی شد

وی اظهار داشت: در کنار این، موضوع تنظیم بازار پسته در ایام پایانی سال نیز از جمله دغدغه‌های دولت بود که بر این اساس از اتحادیه‌ها، تشکلات و تولیدکنندگان تعهد گرفته شد که نیاز بازار پسته را در این ایام تأمین کنند؛ اما صادرات ممانعتی نداشته باشد. معاون کل سازمان توسعه تجارت ایران خاطرنشان کرد: قیمت پسته برای شب عید با هماهنگی سازمان حمایت مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان تعیین خواهد شد. علاوه بر تولیدکنندگان و صادرکنندگان پسته، محمد نهاوندیان رئیس پارلمان بخش خصوصی نیز در جلسه با معاون اول رئیس جمهور حضور داشته است.

می‌شود که این تولید در برخی از سالها، به ۲۳۰ هزار تن نیز رسیده، این در شرایطی است که ایران و آمریکا، بزرگترین تولیدکنندگان پسته در دنیا هستند. وی تصریح کرد: بر این اساس، اگر جلوی صادرات پسته گرفته شود، عملاً سهم بازار ایران در اختیار آمریکا قرار می‌گیرد، این درحالی است که صادرات پسته همچون صادرات سایر کالاها نیست و از حساسیت بالایی برخوردار است، بنابراین اگر جلوی صادرات گرفته شود، به دست آوردن بازار به صورت مجدد سخت می‌شود. به گفته کرمانشاهی، بازارهای صادراتی پسته ایران به سختی به دست آمده‌اند ولی نگهداری آنها به مراتب سخت‌تر است، بنابراین جلوگیری از صادرات پسته از سوی دولت منتفی شد.

معاون کل سازمان توسعه تجارت ایران با تشریح جزئیات جلسه دیشب معاون اول رئیس‌جمهوری با صادرکنندگان و تولیدکنندگان پسته گفت: بر اساس تصمیم‌گیری نهایی، ممنوعیت صادرات پسته منتفی شد. کیومرث فتح‌اله کرمانشاهی در گفتگو با مهر با اشاره به جلسه شب گذشته معاون اول رئیس‌جمهوری با تولیدکنندگان و صادرکنندگان پسته و مسئولان سازمان توسعه تجارت ایران گفت: بر اساس تصمیم‌گیری نهایی، ممنوعیت صادرات پسته هم اکنون منتفی شده است و کار صادرات همچون گذشته ادامه خواهد یافت.

معاون کل سازمان توسعه تجارت ایران افزود: سالانه بین ۱۵۰ تا ۲۰۰ هزار تن پسته در کشور تولید

اخبار لحظه به لحظه یک بحران

در جلسه شامگاه گذشته در حضور معاون اول رییس جمهوری:

موافقت معاون اول رییس جمهوری با استمرار صادرات پسته

نمایندگان اتحادیه خشکبار و انجمن پسته ایران برگزار شد.

وی اظهار کرد: جمع بندی این نشست آن بود که صادرکنندگان پسته، بخشی از نیاز بازار را بر اساس کیفیت و قیمت های مورد تایید سازمان حمایت مصرف کنندگان و تولیدکنندگان در اختیار شبکه های توزیع قرار دهند. وی گفت: بر این اساس مقرر شد ضمن توزیع از طریق شبکه های نمایشگاهی در ایام پایانی سال، همزمان در شبکه های زنجیره ای نظارت شده، پسته مرغوب در اختیار مردم قرار گیرد.

معاون وزیر صنعت، معدن و تجارت با بیان اینکه امروز قرار است سازمان حمایت مصرف کنندگان و تولیدکنندگان نرخ نهایی پسته را اعلام کند، گفت: با توجه به اجرای این توافق که شب گذشته به تایید معاون اول رییس جمهوری رسید، مصوبه ممنوعیت صادرات متوقف شده و استمرار صادرات و مدیریت صادرات تسهیل می شود. وی این نکته را نیز یادآور شد که تفاهنامه به امضا رسیده در حضور معاون اول رییس جمهوری مطرح شده و مورد تایید وی قرار گرفت.

خبرگزاری ایرنا - ۹۱/۱۱/۲۹

شرایط حساس کنونی همراهی بیشتری با دولت داشته باشند تا بتوان ضمن ادامه صادرات، بازار شب عید را تنظیم کرد.

روز گذشته (شنبه) نیز برای مشخص شدن وضعیت پسته سه جلسه مجزا برگزار شد. نشست نخست در محل سازمان توسعه تجارت با حضور مسوولان و فعالان بخش خصوصی برگزار شد که این جلسه منجر به امضای تفاهنامه شد.

این تفاهنامه به امضای مشترک اتحادیه خشکبار، انجمن پسته ایران، شورای اصناف، معاونت بازرگانی داخلی وزارت صنعت، سازمان حمایت مصرف کنندگان و تولیدکنندگان و سازمان توسعه تجارت رسید. اما بخش خصوصی جلسه ای دیگر عصر روز گذشته در محل اتحادیه خشکبار برگزار کرد و در آن نشست نیز توافقاتی حاصل شد.

حمید صافدل رییس کل سازمان توسعه تجارت ایران امروز (یکشنبه) در گفت و گو با ایرنا عنوان کرد: جلسه شب گذشته در حضور معاون اول رییس جمهوری و با شرکت نماینده مردم کرمان در مجلس شورای اسلامی، رییس اتاق بازرگانی، صنایع و معادن ایران، رییس سازمان حمایت مصرف کنندگان و تولیدکنندگان،

سرانجام پس از سه روز ابهام در مورد ممنوعیت یا عدم ممنوعیت صادرات پسته، شامگاه شنبه (دیشب) در جلسه ای با حضور محمدرضا رحیمی معاون اول رییس جمهوری، مسوولان سازمان توسعه تجارت و بخش خصوصی، با استمرار صادرات پسته به شرط تنظیم بازار داخلی موافقت شد.

به گزارش ایرنا، پنج شنبه شب گذشته بود که معاون اول رییس جمهوری پس از جلسه ستاد تنظیم بازار با حضور سه وزیر اقتصادی و بخش خصوصی در محل وزارت صنعت، معدن و تجارت از تصمیم دولت برای ممنوعیت صادرات پسته خبر داد و گفت: اختلاف بالای قیمت صادرات (هر کیلوگرم ۳۰ تا ۳۵ هزار تومان) با نرخ داخلی (۵۰ تا ۶۰ هزار تومان) مسوولان را بر آن داشته است تا صادرات آن را به مدت شش ماه ممنوع کنند.

این اظهارات رحیمی واکنش های بسیاری را از سوی فعالان بخش خصوصی به همراه داشت. اما یک روز بعد از اعلام معاون اول رییس جمهوری، وزیر صنعت، معدن و تجارت اعلام کرد که هنوز مصوبه ممنوعیت صادرات ابلاغ نشده و ابراز امیدواری کرد تا همه تولید کنندگان، توزیع کنندگان و صادرکنندگان با توجه به

نایب رییس کمیسیون کشاورزی مجلس:

صادرات پسته جایگزین مناسبی برای بخشی از درآمدهای نفتی است

نایب رییس کمیسیون کشاورزی مجلس اضافه کرد: در حال حاضر برای افزایش میزان صادرات و کاهش قیمت در بازار داخل به یک مدیریت مناسب نیاز داریم. وی تاکید کرد: به دلیل ارزآوری صادرات پسته از مردم انتظار می رود برای همکاری با دولت در بخش تامین ارز مورد نیاز به کشور، از خرید مازاد محصول پسته با قیمت بالا خود داری کنند چرا که صادرات این محصول ارزآوری قابل توجهی برای کشور به همراه خواهد داشت و هر گونه محدودیت بر سر راه صادرات آن به نفع کشور نیست.

خبرگزاری ایرنا - ۹۱/۱۱/۲۹

تولید و سرمایه گذاری صادرات تلاش زیادی داشته و هر گونه تصمیم در خصوص ممنوعیت یا محدودیت پسته می توانست آسیب جدی به این بخش وارد کند. اسماعیل نیا درباره گرانی قیمت پسته در داخل کشور گفت: به طور قطع عدم تناسب میزان عرضه و تقاضا، افزایش قیمت محصولات را به دنبال دارد.

وی ادامه داد: در تمامی دنیا اگر قیمت محصولی افزایش یابد، مردم از خرید آن محصول خودداری می کنند اما در ایران وقتی محصولی گران می شود مردم برای خرید هجوم می آورند که این ضعف فرهنگی کشور را نشان می دهد.

محمد اسماعیل نیا روز یکشنبه در گفت و گو با خبرنگار اقتصادی ایرنا افزود: هم اکنون پسته ایرانی به عنوان با کیفیت ترین و مرغوب ترین محصول در دنیا از جایگاه ویژه ای برخوردار است بنابراین صادرات این محصول ارزآوری قابل توجهی برای کشور به همراه دارد.

وی اظهار کرد: صادرات پسته می تواند بخشی از مشکلات ارزی را برطرف کند ضمن این که این امر موجب استفاده از این ارز برای واردات مواد اولیه شده که منجر افزایش درآمد ناخالص داخلی و تقویت تولید و اشتغالزایی می شود.

به گفته این نماینده مجلس، بخش خصوصی برای خط

باغداران در افزایش قیمت پسته نقشی ندارند

اختیار باغداران نبوده است. به گفته شادلو پسته تولیدی در سال جاری از نظر کیفیت و کمیت رشد بسیار مناسبی داشته است.

وی تاکید کرد: نباید برای کنترل بازار در مقاطع کوتاه، بازارهای صادراتی را که حاصل زحمتهای چند ساله است با مخاطره مواجه کرد.

باشگاه خبرنگاران جوان - ۹۱/۱۱/۳۰

رئیس اتحادیه باغداران تاکید کرد: در سال جاری هزینه های باغداران برای تولید پسته ۵۰ درصد نسبت به سال قبل افزایش یافته است در حالی که نرخ خرید این محصول از باغدار تنها ۱۰ درصد افزایش یافته است.

شادلو با بیان این که گرانی امروز قیمت پسته ناشی از افزایش قیمت خرید از باغداران نیست، افزود: این افزایش قیمت ها زمانی صورت گرفته که دیگر پسته در

رئیس اتحادیه باغداران گفت: افزایش قیمت پسته زمانی صورت گرفت که این محصول از اختیار باغداران خارج شد.

مجتبی شادلو در گفتگو با خبرنگار اقتصادی باشگاه خبرنگاران گفت: برداشت پسته تازه در مناطق مختلف کشور از اواسط تابستان آغاز و در اواسط پاییز به اتمام می رسد و عمده برداشت ها در اوایل پاییز انجام می شود.

اخبار لحظه به لحظه یک بحران

توزیع پسته ۳۰ هزار تومانی از امروز در نمایشگاه های بهاره

جلال پور گفت: از ۸۰ هزار تن پسته ای که در کشور باقی مانده است حدود ۱۵ هزار تن به مصرف داخل خواهد رسید، بخشی از آن پوست پسته و جزء ضایعات و غیر قابل مصرف است و حدود ۴۰ هزار تن برای صادرات داریم که با عادی شدن روند صادرات پسته در ۳ تا ۴ ماه آینده، این مقدار را صادر خواهیم کرد.

وی با اشاره به اخبار منتشر شده درباره کشف ۵ هزار تن پسته احتکار شده، افزود: احتکار جایی به حساب می آید که پسته یا کالایی در بازار عرضه نشود و در انبارها ذخیره و پنهان شود در حالی که در بازار ما پسته وجود دارد.

جلال پور گفت: این که پسته در انبارها وجود دارد به این علت است که یک ماه در سال برداشت می کنیم و ۱۱ ماه باقی مانده را صادرات می کنیم و پسته تا زمانی که برای صادرات آماده و طرف خارجی آن را پذیرا شود باید در جایی نگهداری شود و پسته هایی که در انبارها بودند امانت و خریداری شده هستند تا در زمان مناسب صادر شود.

وی افزود: اطلاق احتکار و این که پسته ها احتکار هستند با توجه به روندی که در بازار پسته و همچنین شرایطی که برای انجام صادرات وجود دارد معقول نیست.

واحد مرکزی خبر - ۹۱/۱۲/۱

تومانی در فروشگاه ها معقول به نظر می رسد اما بیش از این مقدار یا پسته خیلی تجملاتی و لوکس است که لزومی در این شرایط ندارد و یا این که افزایش قیمت بیجایی اعمال شده است.

وی افزود: با عرضه و توزیع پسته ۳۰ هزار تومانی در فروشگاه های بهاره، افت قیمت خوبی در پسته اتفاق خواهد افتاد.

رئیس انجمن پسته ایران گفت: مقرر شد از امروز، روزانه ۲۰۰ تن پسته با قیمت کیلویی ۳۰ هزار تومان در همه نمایشگاه های استانی و تهران عرضه شود و در این باره برخی از نمایشگاه ها نیز در حال آماده کردن غرفه به منظور حمل پسته به این فروشگاه ها هستند.

جلال پور افزود: پسته ای که بیش از ۵۰ هزار تومان در کیلو به فروش می رسد، به نظر می رسد دستچین و دانه درشت است که می توان در هر ۵۰ کیلو پسته ۵ کیلو از آن را احصاء کرد اما پیش بینی ما این است که عرضه پسته ۳۰ هزار تومانی در نمایشگاه های عرضه مستقیم کالا، موجب کاهش قیمت آن شود.

وی اضافه کرد: از صادرات ۱۰۰ هزار تن پسته، یک میلیارد دلار درآمد ارزی داشتیم و ارز حاصل از پسته جزء مواردی است که مشکل تحریم ندارد و بسیاری از نیازهای اصلی واردات کشور را تأمین می کند.

رئیس انجمن پسته ایران گفت: براساس آخرین توافق انجام شده برای پوشش بازار داخل و ساماندهی صادرات قرار شد در فروشگاه ها و نمایشگاه های عرضه مستقیم کالا و همچنین در مراکز توزیعی که وزارت صنعت، معدن و تجارت معرفی می کند پسته خوب و قابل ارائه به مردم، کیلویی ۳۰ هزار تومان عرضه شود.

محسن جلال پور در مصاحبه اختصاصی با خبرنگار ما افزود: امسال ۱۸۰ هزار تن پسته در ایران تولید شده است که از این میزان ۱۰۰ هزار تن صادر شده و ۸۰ هزار تن در کشور موجود است.

وی گفت: در ۲۰ سال گذشته به طور میانگین ۱۰ تا ۲۰ درصد از پسته تولیدی کشور بسته به قیمت آن، در داخل کشور مصرف می شود و پیش بینی ما نیز این است که مصرف داخلی کشور امسال به ۲۰ هزار تن برسد.

وی اضافه کرد: در بهترین سالها از نظر مصرف، ۵ هزار تن پسته در ایام نوروز در کشور مصرف شده است.

جلال پور گفت: به دلیل این که قیمت ارز حاصل از پسته و همچنین قیمت جهانی آن افزایش یافته است، افزایش قیمت پسته را در بازار شاهد بودیم البته نه به آن قیمتی که برخی ها در بازار و فروشگاه ها عرضه می کردند. جلال پور گفت: فروش حدود ۳۰ تا ۴۰ هزار

آذین در تذکر شفاهی:

منع صادرات پسته موجب از دست رفتن بازارهای جهانی می شود

صحن علنی را برعهده داشت، در واکنش به تذکر آذین تصریح کرد: در اواخر هفته گذشته دولت تصمیم منع صادرات پسته را گرفته بود که ما این موضوع را در جلسه روز شنبه دبیرخانه شورای امنیت اعلام کردیم و وزیر صنعت، معدن و تجارت که شما به وی تذکر می دهید همان روز از دولت درخواست لغو این مصوبه را کرد.

نایب رئیس مجلس ادامه داد: تا آنجایی که ما اطلاع داریم مصوبه ممنوعیت صادرات پسته ابلاغ نشده و بنابراین هیچ مشکلی در این خصوص وجود ندارد.

باهر درخصوص وجود انبارهای احتکار پسته نیز خاطرنشان کرد: این که یک مسئول به صورت بداهه چنین تصمیمی را بگیرد در حالی که از قبل چنین بحثی وجود نداشته است منطقی نیست.

نایب رئیس مجلس در پایان خاطرنشان کرد: آن طور که دولت اعلام کرده این مصوبه اعلام نشده و قطعاً تولیدکنندگان و توزیع کنندگان پسته باید راهکاری برای جلوگیری از گران شدن این آجیل سنتی مردم ارائه دهند که در حال حاضر این محصول گران شده است.

خبرگزاری خانه ملت - ۹۱/۱۲/۱

وی ضمن اعلام این که صادرات پسته حدود ۱.۲ میلیارد دلار در سال ارزآوری دارد درخصوص عواقب منع صادرات پسته گفت: این تصمیم باعث از دست رفتن بازارهای جهانی به ویژه چین و آسیای جنوب شرقی خواهد شد و از همه مهم تر این بازار در اختیار آمریکا قرار می گیرد.

وی با بیان این که تصمیم مذکور باعث بیکاری تعداد زیادی از فعالان بازار پسته می شود، ادامه داد: حدود ۱۵۰ هزار بهره بردار و دو میلیون نفر نیز به صورت مستقیم در این بخش شاغل هستند.

آذین تصریح کرد: تصمیم منع صادرات پسته علاوه بر این که باعث افزایش موقوفات بانکی می شود همچنین باعث از بین رفتن وجهه تجاری کشور نیز خواهد شد و بازار قاچاق پسته را ایجاد خواهد کرد.

وی در پایان درباره اعلام مسئولان مبنی بر احتکار این محصول خاطرنشان کرد: چنین موضوعی صحت ندارد بلکه این انبارها امانی هستند و در استان های پسته خیز برای نگهداری پسته وجود دارد.

نایب رئیس دوم مجلس که در غیاب لاریجانی ریاست

نماینده مردم رفسنجان در مجلس با اشاره به عواقب منع صادرات پسته گفت: این تصمیم علاوه بر این که بازار صادراتی ایران را از دست خواهد داد بازار قاچاق برای این محصول ایجاد خواهد کرد.

به گزارش خبرگزاری خانه ملت، حسین آذین در نشست علنی امروز (سه شنبه ۱ اسفند) مجلس شورای اسلامی در تذکر شفاهی خود مبنی بر منع صادرات پسته گفت: بازاریابی در به دست آوردن بازار خارجی برای محصول کشاورزی کار ساده ای نیست که به بهانه کاهش قیمت این محصول در کشور و در شب عید اقدام به منع صادرات پسته شود.

نماینده مردم رفسنجان در مجلس شورای اسلامی با اشاره به اینکه نوع محصول پسته صادراتی با نوع محصولی که در داخل کشور استفاده می شود، متفاوت است افزود: از کل ۲۰۰ هزار تن تولید پسته در کشور که در استان های کرمان، یزد، خراسان جنوبی، سیستان و بلوچستان، فارس، مرکزی، سمنان، قزوین، اصفهان، قم و تهران تولید می شود تنها ۱۰ تا ۱۵ درصد آن در داخل کشور استفاده می شود و مابقی آن به عنوان یک کالای استراتژیک و ارزآور باید صادر شود.

اخبار لحظه به لحظه یک بحران

صادرات پسته هم مثل صادرات نفت در دنیا جایگاه دارد

وی اضافه کرد: تولید امروز ما بیش از مصرف داخل است؛ ۸۰ درصد پسته کشور صادراتی است و همین الان ۸۰ هزار تن پسته در انبارهای کشور آماده صادرات است که به خاطر ۵ هزار تن مصرف شب عید می‌خواهیم آن ۸۰ هزار تن را فدا کنیم.

وی ادامه داد: زمانی که باغدارهای ما آب را از عمق ۴۰۰ متری بالا می‌آورند و مشکلات عدیده‌ای دارند بعضی روستائیان ما همه درآمدشان را از راه تولید پسته به دست می‌آورند لذا باید به این مسئله توجه کرد. امیری خامکانی خاطرنشان کرد: کالاهایی مثل پسته صادراتی هستند و مردم حتی حاضرند پسته در آجیل‌شان نباشد اما بازاری را که در دنیا در دست داریم از دست ندهیم.

خبرگزاری فارس - ۹۱/۱۲/۱

نماینده مردم زرنند ادامه داد: بیش از یک قرن است بازار تولیدات در موضوع پسته در دست ایران است و ۱۰ درصد از صادرات غیر نفتی توسط پسته پوشش داده می‌شود. صادرات پسته مقطعی نیست که ما یک بار آن را ممنوع و یک بار آن را مجاز کنیم چرا که صادرات پسته مثل صادرات نفت در دنیا جایگاه دارد. و حتی اگر کمتر از ۶ ماه هم صادر نشود ما جایگاهمان را از دست می‌دهیم.

امیری خامکانی با بیان اینکه رقیب اصلی ما در این زمینه آمریکا و ترکیه هستند، اظهار داشت: در دو دهه قبل ۸۰ درصد بازار دنیا در موضوع پسته در دست ما بوده که متأسفانه الان به زیر ۵۰ درصد رسیده است. ولی هنوز هم ما تکتاز پسته بازار دنیا هستیم. و اگر جلوی صادرات گرفته شود، بازار را از دست می‌دهیم.

به گزارش فارس، حسین امیری خامکانی نماینده مردم زرنند در مجلس شورای اسلامی امروز سه‌شنبه طی تذکری در صحن علنی مجلس ضمن انتقاد از عملکرد صدا و سیما اظهار داشت: شب گذشته جلسه‌ای با آقای ضرغامی داشتیم که برخی مسائل در این جلسه مطرح و مقرر شد این موضوعات پیگیری شود.

وی افزود: اخیراً توسط دولت موضوع منع صادرات پسته اعلام شد که مسئله بازار پسته را هم مانند بازار ارز به هم ریخت و تقریباً بازار را راکد شده است.

این نماینده اظهار داشت: همین امروز صبح چندین تلفن از جاهای مختلف کشور داشتیم که در این رابطه مباحث را مطرح کردند؛ پسته یک محصول صادراتی و مردم سال‌های سال است که پسته را به اسم صادرات می‌شناسند و تولید پسته برای صادرات است.

رقابت ایران و آمریکا در بازار پسته جهان، برای کسب «افتخار ملی»

پسته در کالیفرنیا در سال ۲۰۱۲ به حدود ۶۰۰ میلیون پوند رسیده و پسته کاران انتظار دارند تا سال ۲۰۲۰ بتوانند سالانه یک میلیارد پوند پسته تولید کنند. این در حالی است که ایران برای تنظیم قیمت پسته در داخل، صادرات پسته را محدود کرده است. قیمت پسته در طی ماه گذشته در ایران دو برابر شده است.

پسته کالایی تجملی در ایران است و همزمان با فرارسیدن نوروز تقاضا برای خرید پسته در این کشور افزایش می‌یابد.

خبرگزاری تسنیم - ۹۱/۱۲/۱

صادراتی غیر نفتی ایران قرار دارد که حجم تولید آن در سال به بیش از ۲۰۰ هزار تن می‌رسد و حدود ۱.۵ میلیارد دلار عاید ایران می‌کند. همچنین صدها هزار نفر در ایران در زمینه تولید پسته مشغول به کار هستند. بخش عمده‌ای از این حجم تولید پسته در داخل ایران مصرف می‌شود.

آمریکا به عنوان رقیب اصلی ایران در زمینه تولید پسته محسوب می‌شود. گزارش‌های جدید نشان می‌دهد که در صحنه رقابت بر سر میزان تولید پسته، اخیراً آمریکا گوی سبقت را از ایران ربوده است. ایالت کالیفرنیا بخش عمده‌ای از پسته آمریکا را تولید می‌کند. میزان تولید

پایگاه اینترنتی ام اس ان با اشاره به رقابت ایران و آمریکا در بازار پسته جهان نوشت رقابت در این خصوص ظاهراً به موضوعی مربوط به «افتخار ملی» برای هر دو کشور تبدیل شده است.

به گزارش خبرگزاری تسنیم به نقل از پایگاه اینترنتی ام اس ان، ایران و آمریکا طی چند دهه گذشته همواره در مسائل متعدد اختلافات عمیقی را با یکدیگر داشته‌اند. اما رقابت بین دو کشور بر سر تولید پسته ظاهراً به موضوعی مربوط به افتخار ملی تبدیل شده است.

ایران مدت‌های طولانی بزرگترین تولیدکننده پسته جهان بوده است. پسته در میان مهمترین کالاهای

در گفت‌وگوی راه دانشجوی با معاون وزیر صنعت؛

علت گرانی پسته اعلام شد

ممنوع شود.

وی با تأکید بر اینکه پسته از ارزآوری بالایی برای کشور برخوردار است، خاطرنشان می‌کند: با توافقات و تصمیم‌گیری انجام شده با انجمن پسته قرار شده برای تأمین نیاز داخلی، این محصول با کیفیت و با قیمت مناسب برای بازار شب عید در سراسر کشور از طریق نمایشگاه‌های عرضه مستقیم کالا توزیع شود. اکنون نیز این اتفاق رخ داده است. معاون وزیر صنعت، معدن و تجارت با اشاره به توزیع پسته هر کیلوگرم ۳۰ هزار تومان در نمایشگاه‌های عرضه مستقیم کالا تأکید می‌کند: صادرات پسته نیز مانند روال قبل درحال انجام است و ممنوعیت صادرات وجود ندارد البته فعالان این بازار باید تأمین داخلی را در اولویت قرار دهند.

راه دانشجوی - ۹۱/۱۲/۲

افزایش قیمت‌ها شود.

در همین راستا حسن رادمر، معاون بازرگانی داخلی وزارت صنعت، معدن و تجارت در گفت‌وگو با راه دانشجوی درباره علت افزایش قیمت پسته می‌گوید: افزایش اخیر قیمت پسته به دلیل افزایش نرخ ارز رخ داده است. پسته کالای صادراتی است و قیمت‌گذاری آن نیز بر اساس نرخ ارز انجام می‌شود.

رادمر در خصوص عقب‌نشینی دولت از ممنوعیت صادرات پسته، تصریح می‌کند: ۲۰۰ هزار تن پسته سالانه در کشور تولید می‌شود که تنها ۱۵ هزار تن آن در سال برای بازار داخلی کفایت. حتی در فصل رونق بازار پسته یعنی در آخر سال نیاز داخلی در حدود ۵ هزار تن است. بنابراین با توجه به اینکه این نیاز به راحتی قابل تأمین است دیگر لازم نیست صادرات پسته

در ماه‌های پایانی هر سال با توجه به در پیش بودن ایام عید، بازار آجیل و خشکبار با رونق مواجه می‌شود و در پی آن نیز قیمت این محصولات افزایش می‌یابد، اما بازار امسال شب عید آجیل و خشکبار به ویژه یکی از محصولات پرطرفدار آن یعنی پسته با جهش قیمتی بی‌سابقه‌ای مواجه شده. رسیدن قیمت هر کیلوگرم پسته تا ۶۰ هزار تومان در حالی در هفته‌های اخیر اتفاق افتاد که متوسط قیمت پسته در بهار بنابر گزارش انجمن پسته ایران معادل ۱۵ تا ۲۰ هزار تومان اعلام شده بود. ظاهراً افزایش نرخ ارز و سوء استفاده دلالان باعث شده تا قیمت پسته نیز با رشد نجومی مواجه شود. با این حال دولت با عقب نشینی از ممنوعیت صادرات پسته اقدام به توزیع پسته ۳۰ هزار تومانی در بازار کرده است و وعده داده تا با توافقاتی که انجمن پسته انجام داده مانع

ژئوپولیتیک پسته

این اقدام، این مطلب برای اطلاع اعضای انجمن منتشر می گردد. شاید این تحلیل که به نوعی اهمیت رقابت دو کشور در موضوع پسته را نشان می دهد منجر به هوشیاری مقامات ایرانی شده و وقتی می خواهند با هر هدفی یک بازار آزاد را به هم بریزند همه جوانب تصمیمات خود را در نظر بگیرند.

دبیر خانه انجمن پسته ایران

آن را به پسته آمریکایی ترجیح دادند. راز بزرگی در این امر نیست: پسته ایرانی به مراتب لذیذتر از پسته آمریکایی است.

اما دسر قضیه هنوز مانده است! این دسر اخباری است که این آخر هفته از سوی بسیاری از نشریات اسرائیلی منتشر شد که نخست وزیر بنیامین نتانیاهو، بودجه ای سالانه به مبلغ ۲۷۰۰ دلار برای بستنی خوردن در محل اقامت خود دارد! این بستنی از سوی یک مغازه نزدیک محل اقامت وی می آید و جالب آن که طعم مورد علاقه نخست وزیر پسته است!

داستان آن گونه مورد بهره برداری مخالفان سیاسی نتانیاهو در اسرائیل قرار گرفت که این یک افراط گرایی و تمایز است که در حالی که سایر اسرائیلی ها باید برای پسته ریاضت بکشند، آقای نخست وزیر بستنی پسته میل می کند. البته موضوع ایران چندان مورد توجه قرار نگرفت و گزارش نیویورک تایمز نیز اشاره کرده بود که "احتمالاً این بستنی های پسته ای با پسته ایرانی ساخته نمی شود." اما نگاهی به وضعیت مصرف پسته در اسرائیل و موارد بسیاری از رسوخ و رخنه پسته ایرانی در خاک اسرائیل و استقبال از طعم و مزه آن، باعث می شود که بسیاری این توجیه را باور نکنند. بسیار جالب توجه است که اکنون رهبر سیاسی که خود بلندترین فریاد را علیه ایران سر داده است، پس از ناهار هر روزه خود، دسری را میل می کند که با مخلفات آن، جایی در استان کرمان تهیه شده است!

درس روشنی در این داستان نیست، ولی می توان یکسری مشاهدات را بیان داشت و به ذهن سپرد. به هم ریختن یک بازار آزاد با اهداف سیاسی، می تواند نتایج عجیبی داشته باشد. تحریم می تواند نتایج عجیبی داشته باشد یا منجر به پاسخ های معکوس شود. سیاست هایی که احتمالاً اهداف بزرگ دیپلماتیکی را پشت خود دارند، بیشتر ناشی از منافع کوتاه بینانه هستند و به ویژه در حوزه سیاست های اقتصادی این امر بروز دارد و شاید پسته، بتواند مانند سیاست، خطوط موازی تعارض و همکاری را رقم بزند.

سایت "تابناک"، در مورخ ۹۱/۱۲/۳ مطلبی از "پاول پیلار"، با عنوان "ژئوپولیتیک پسته" منتشر کرده است، که در آن از منظر پسته به تعارض ایران و آمریکا در عرصه سیاسی و اقتصادی پرداخته است.

با توجه به التهابات ناشی از منع صادرات پسته توسط دولت ایران و تحلیل های انجمن و دیگر فعالان مبنی بر خوشحالی و بهره مندی پسته کاران کالیفرنیا از

پسته در سالیان دراز، یکی از مهمترین و پیشگام ترین صادرات ایران پس از نفت بوده است. "مادلین آلبرایت" چند سال قبل در یک سخنرانی، به رغم تضادهای سیاسی میان ایران و آمریکا، اعلام کرد که ممنوعیت واردات پسته، خوابار و قالی و فرش از ایران برداشته می شود. هر چند این سخنرانی، منجر به آن نشد که عملاً اقدام به واردات پسته از ایران به جایی برسد، اما اهمیت این امر برای ایران را نشان می داد.

سیزده سال بعد و پس از تحریم های بسیار، واقعاً جای شگفتی داشت که شنیدیم در ایران صادرات پسته برای شش ماه متوقف شده است. توضیح مقامات ایرانی برای این کار، آن بود که درصددند تا بهای پسته در این کشور را کاهش دهند. اکنون بهای آجیل و پسته در ایران و در این روزها، بسیار اهمیت دارد، زیرا با نزدیک شدن به سال جدید ایرانیان، پسته یکی از اقلامی است که ایرانیان آن را خریداری می کنند. البته یک تحلیل دیگر آن است که دولت و مقامات ایرانی، تصمیم گرفتند با این کار و با در فشار گذاردن تولیدکنندگان پسته، آن ها را قانع کنند تا بهای این محصول را داوطلبانه پایین بیاورند. این ممنوعیت صادرات اهرمی برای تحت فشار گذاشتن تولید کنندگان سرکش بود.

البته پس از مدتی دولت به این نتیجه رسید که ممنوعیت صادرات پسته خودزنی است و گزارش های بعدی، حاکی از آن بود که این ممنوعیت لغو شده است. تولید کنندگان ایرانی هشدار دادند که حتی توقف کوتاه مدت صادرات پسته به معنی از دست رفتن بازارهای عمده صادراتی ایران است.

دومین رقیب در این بازار، آمریکا است که البته در سال های اخیر بسیار تلاش کرده که جایگاه ایران را به عنوان نخستین تولید کننده و صادر کننده پسته به دست آورد. دو کشوری که اکنون به شدت در مسائل امنیتی در رقابت هستند، در پسته نیز با هم رقابت می کنند.

اما این تصویر هنگامی جالب تر می شود که پای رژیم به میان کشیده می شود که بیشترین مصرف سرانه پسته

در جهان را دارد، رژیمی که حتی بیشتر از آمریکا جوش برنامه هسته ای ایران را می زند یعنی اسرائیل.

جالب و در عین حال عجیب است که بدانید، به رغم آنکه این روزها اسرائیل پایه ثابت فشار و منزوی کردن ایران است، در سال های اخیر این همواره آمریکا بوده که با اسرائیل برای جلوگیری از واردات پسته ایرانی مذاکره و لابی کرده است!

البته اسرائیل هیچ گاه مستقیم چیزی از ایران وارد نکرده، ولی پسته از این قاعده جداست که راه خود را به بازار اسرائیل از طریق ترکیه یا دیگر راه ها پیدا کرده است، موردی که مادلین آلبرایت در جریان آن بوده است.

سه سال پیش از آن سخنرانی معروف، مبنی بر عدم ممانعت واردات پسته و خوابار و فرش ایرانی، دستورالعملی به سفارت آمریکا در اسرائیل فرستاده شده بود به این شرح که "گزارش های مبنی بر واردات پسته ایرانی به اسرائیل، یکی از مهم ترین دغدغه ها را تشکیل می دهد. بر پایه این منطق که اسرائیل در مقامی است که خواهان افزایش فشار بین المللی بر ایران و منزوی کردن این کشور است، یک چنین وارداتی از ایران حتی غیر مستقیم پذیرفته نیست، البته لابی آمریکا با اسرائیل بر سر این قضیه، تنها این نبود، بلکه این امر همزمان شد با لابی مقامات آمریکایی با تولید کنندگان پسته در منطقه سان جواکین کالیفرنیا که بتوانند با افزایش تولید، بازار پر سود اسرائیل را به دست آورند.

اسرائیل در پاسخ به این انتقاد آمریکا - البته منکر شد که این امر مشکل زا برای آمریکاست - اما به هر حال اقداماتی در راه واردات غیر قانونی پسته از ایران صورت داد. همچنین یک تعرفه وارداتی شدید بر همه پسته های غیر آمریکایی قرار داد تا رقابت قیمتی میان پسته ایرانی و آمریکایی را نابرابر سازد.

با همه این ها، این لابی ها و اقدامات پاسخگو نبود و باز در دوران جورج بوش موضوع واردات پسته ایرانی به اسرائیل مورد انتقاد آمریکا قرار گرفت. زیرا حتی با وجود بهای بالا، بسیاری از اسرائیلی ها، پسته ایرانی و انواع

شب افتتاحیه کنفرانس تولید کنندگان پسته آمریکا

ایالات متحده را تولید می کند.

در کالیفرنیا، آریزونا و نیومکزیکو در سال محصولی جاری رکورد ۲۵۲ هزار تن (۵۵۵ میلیون پوند) تولید پسته را با قیمت خوب ثبت کردند.

در این میان کالیفرنیا حدود ۹۰ درصد از محصول پسته

حدود ۶۰۰ نفر از تولید کنندگان، فراوری کنندگان و دیگر اعضای صنعت پسته آمریکا در ۱۹ فوریه ۲۰۱۳ در سان دیگو، کالیفرنیا، در کنفرانس تولید کنندگان پسته آمریکا گرد هم آمدند. پرورش دهندگان پسته

۳۷ درصد کاهش در گزارشات سیستم هشدار سریع اتحادیه اروپا (RASFF) برای میوه های آجیلی

به افلاتوکسین از ۲۹۴ مورد به ۱۸۸ مورد می باشد. بیشترین کاهش هشدار در پسته ایران و بادام زمینی آرژانتین مشاهده می شود. در بین انواع آجیل ها بیشترین هشدار مربوط به بادام زمینی با ۱۴۱ مورد و پسته با ۳۲ مورد بوده است.

محصول، کشور مبدأ، کشور مقصد، و دلایل اطلاع رسانی منتشر کرده است. در سال ۲۰۱۲، تعداد هشدارهای سیستم هشدار سریع اتحادیه اروپا (RASFF) در خصوص آلودگی میوه های آجیلی به ۲۴۱ مورد رسید که ۳۷ درصد کمتر از تعداد هشدارهای سال ۲۰۱۱ است. این کاهش به طور مستقیم ناشی از کاهش هشدارهای مربوط به آلودگی

شورای جهانی خشکبار (INC) به طور مداوم بر خطرات ایمنی مواد غذایی، در اروپا، ایالات متحده، استرالیا، و ژاپن نظارت داشته و اقدام به تجزیه و تحلیل روند تغییرات و نظارت بر علل و ریشه آن ها می نماید. در چارچوب پروژه بودجه اتحادیه اروپا، مایکورد (MycoRed)، شورای جهانی خشکبار (INC) گزارش سالانه خطرات را با اطلاعات طبقه بندی شده بر اساس

Inc Newsletter, No 107, 31 January 2013

دستورالعمل شبکه خصوصی توزیع و فروش نهاده های کشاورزی ابلاغ شد

نهاده ها را امکان کنترل و نظارت بر کالاها و نهاده های اساسی شامل کود، سم، بذر اصلاح شده، کارآفرینی و ایجاد اشتغال جهت فارغ التحصیلان بخش کشاورزی، طراحی و استقرار نظام فنی و اجرایی عرضه و توزیع نهاده ها و عوامل تولید کشاورزی، استقرار محیط مجازی و ابزار ضروری برای انجام تمام معاملات تجاری در زمینه فعالیتهای عرضه نهاده ها و عوامل تولید کشاورزی در سطح بین المللی و شفاف سازی پرداخت یارانه نهاده ها و عوامل تولید کشاورزی عنوان کرد.

۲۴ بهمن ۱۳۹۱ - باشگاه خبرنگاران

الکترونیکی در دستور کار سازمان قرار دارد. سالاری با اشاره به پیش بینی ها در خصوص تأمین مالی و حمایت های بیمه ای در این شبکه اظهار داشت: با توجه به ارزش و حجم معاملات بازار نهاده های کشاورزی، تضمین و توسعه منابع مالی با همکاری بانک ها به عنوان سرویس دهنده های مالی در تقویت و ایجاد مبادلات نقدی و اعتباری و نیز پوشش بیمه نهاده های کشاورزی به عنوان تضمین کیفیت و کمیت نهاده ها از تولید تا مصرف در این شبکه پیش بینی شده است.

وی از جمله اهداف ایجاد شبکه غیردولتی توزیع و فروش

دستورالعمل ایجاد شبکه خصوصی توزیع و فروش نهاده های کشاورزی در بخش غیردولتی توسط سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی کشور جهت اجرا به استانیها ابلاغ شد.

به گزارش سرویس اقتصادی باشگاه خبرنگاران و به نقل از روابط عمومی سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی کشور، سالاری مدیر عامل صندوق مشترک استانها در سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی کشور افزود: ایجاد شبکه خصوصی توزیع و فروش نهاده های کشاورزی در دو بخش فیزیکی و

جلسه انجمن با گروه پسته پژوهشگاه ملی مهندس ژنتیک و زیست فناوری

های برتر پسته و معرفی ارقام متحمل با تکیه بر ژرم پلاسما های موجود در طبیعت می باشد. یکی از دستاوردهای علمی این گروه پروتکل ریزازدیادی (کشت بافت) پسته بوده که آماده تجاری سازی است. از دیگر فعالیتهای در دست اجرای گروه می توان به تولید پایه های مقاوم به خشکی و شوری اشاره نمود.

دبیرخانه انجمن پسته ایران

و تحقیقاتی این پژوهشگاه در زمینه پسته، در خصوص نیازها و مشکلات عملی باغداران پسته کشور و چگونگی استفاده از توان پژوهشگاه تبادل نظر گردید. شایان ذکر است که گروه مأموریت محور پسته در سال ۱۳۹۰ در پژوهشگاه ملی مهندسی ژنتیک و زیست فناوری شروع به فعالیت کرد. از اهداف اولیه تشکیل این گروه، انجام مطالعات اصلاحی به منظور دستیابی به پایه

در روز چهارشنبه دوم اسفندماه جاری و همزمان با سفر مدیر و همکاران گروه مأموریت محور پسته پژوهشگاه ملی مهندسی ژنتیک و زیست فناوری آقایان دکتر سیدی و دکتر شجاع الدینی جلسه کمیسیون باغبانی انجمن و گروه مزبور در محل دفتر انجمن در کرمان برگزار گردید. در این جلسه ضمن آشنائی اعضا و نمایندگان کمیسیون باغبانی انجمن با فعالیتهای علمی

۸۰ درصد کود شیمیایی مصرفی در خاکهای کشاورزی بلا استفاده است

اصلاح خاکهای سدیمی و شور سدیمی، تامین گوگرد مورد نیاز گیاه و بهبود وضعیت تغذیه گیاهان در خاک های آهکی، مهمترین این اهداف است. رئیس موسسه تحقیقات خاک و آب، در خصوص تأثیر کود گوگردی در وضعیت خاک ادامه داد: در بعضی مناطق مورد آزمایش، گوگرد با کاهش pH خاک، قابلیت جذب عناصر غذایی مثل فسفر، آهن و روی را افزایش داده و شرایط بهتری را برای رشد گیاه فراهم کرده است.

۲۹ بهمن ۱۳۹۱ - باشگاه خبرنگاران

است که می تواند جایگزین بخشی از کودهای فسفوری شده و سبب کاهش مصرف این نوع کودهای شیمیایی در زمین های کشاورزی شود. وی با اشاره به آهکی بودن خاکهای زراعی و اقلیم خشک ایران، تصریح کرد: این نوع خاک، فسفر، آهن و روی مورد نیاز گیاه را از دسترس خارج می کند که با استفاده از کود گوگردی کمک به جذب این مواد در گیاه می شود. بشارتی در مورد اهداف استفاده از این نوع کود، افزود:

رئیس موسسه تحقیقات خاک و آب، گفت: از صد در صد کود شیمیایی مصرفی در زمین های کشاورزی، تنها ۲۰ درصد جذب گیاه می شود و مابقی آن در خاک می ماند که این امر به مرور زمان سبب برهم خوردن تعادل مواد موجود در خاک می شود. حسین بشارتی در گفتگو با خبرنگار اقتصادی باشگاه خبرنگاران، با اشاره به تولید کود گوگردی در کشور به عنوان مکملی موثر برای جذب مواد مورد نیاز گیاه از خاک، افزود: کودهای گوگردی از نوع کودهای بیولوژیک

۳۰۰ هکتار به باغات پسته ارگانیک زرنديه افزوده می شود

توسعه باغات پسته این شهرستان عنوان کرد و افزود: با توجه به اقلیم مناسب زرنديه، در صورت تامین آب مورد نیاز، زمینه احداث ۲۰ هزار هکتار باغ پسته در این منطقه وجود دارد.

رئیس هیات مدیره تعاونی تولیدکنندگان پسته استان مرکزی اظهار کرد: شهرستان زرنديه آب و هوای مناسب پرورش پسته را دارد و مشکل سرمازدگی و گرما زدگی در این منطقه وجود ندارد.

وی مسافت کم زرنديه با فرودگاه امام خمینی (ره) و سرعت در انتقال محصول پسته به فرودگاه و صادرات آن را از جمله مزیت های پسته در شهرستان زرنديه دانست. شهرستان زرنديه در فاصله ۸۰ کیلومتر تهران واقع شده و دارای حدود هفت هزار و ۴۰۰ هکتار باغ پسته است. **خبرگزاری ایرنا - ۹۱/۱۲/۱**

متقاضیان خرید این محصول هستند. بارانی ادامه داد: با ارگانیک شدن این میزان باغات پسته تلاش می کنیم که میزان تولید ارگانیک این محصول را به سالانه یک هزار تن افزایش دهیم و سهم قابل توجهی در صادرات جهانی پسته داشته باشیم. وی بیان داشت: در تولید محصولات ارگانیک از سموم شیمیایی استفاده نمی شود و این امر منجر به تولید محصولات کشاورزی سالم، با کیفیت و توام با افزایش ارزش محصول می شود.

بارانی گفت: با وجود برخی مشکلات همچنان پسته به عنوان محصولی ارزآور، یکی از مهمترین کالاهای جایگزین نفت است و می توان با توجه بیشتر به این صنعت سودآوری پسته ایران را به چند برابر افزایش داد. وی کمبود آب را یکی از مهمترین مباحث در خصوص

رئیس هیات مدیره تعاونی تولیدکنندگان پسته استان مرکزی گفت: ۳۰۰ هکتار به باغات پسته ارگانیک زرنديه افزوده می شود.

محمود بارانی سه شنبه در گفت و گو با خبرنگار ایرنا افزود: هم اکنون ۳۰۰ هکتار از باغات پسته این شهرستان برای ارگانیک شدن تحت نظارت و بازرسی کارشناسان اروپایی قرار دارد.

وی اظهار کرد: تبدیل این باغات به ارگانیک در یک دوره زمانی پنج ساله در مراحل مختلف و با فراهم شدن شرایط خاص امکان پذیر است.

رئیس هیات مدیره تعاونی تولیدکنندگان پسته استان مرکزی گفت: هم اکنون پنج هزار و ۳۰۰ هکتار باغ پسته در دشت سلطان احمدلو شهرستان زرنديه وجود دارد که ۲۰۰ هکتار آن ارگانیک است و کشورهای اروپایی

کشت محصول پسته در منطقه ماهنشان توجیه اقتصادی دارد

در شهرستان ماهنشان، با اشاره به اینکه در طی ۴ ماه گذشته بازدیدهایی از عرصه های مورد نظر در شهرستان ماهنشان با همراهی مرکز تحقیقات کشاورزی و جهاد کشاورزی استان زنجان صورت گرفته است، گفت: شهرستان ماهنشان در صورت تأمین منابع آبی و بررسی مسأله میزان رطوبت در زمان لقاح درختان پسته در این منطقه، می تواند یکی از گزینه های نوظهور برای پرورش این محصول مهم در کشور باشد.

خبرگزاری مهر - ۹۱/۱۱/۳۰

و گروه دیگر، روستائیان هستند که حق مالکیت نسبت به اراضی ملی دارند و اگر الگوی کاری سرمایه گذاری، مشارکت با این معارضان باشد فضای بهینه برای احداث باغات در اختیار خواهد بود.

وی ادامه داد: از آن جایی که بخش اعظمی از سرمایه گذاری برای احداث باغ پسته بر روی آب مورد نیاز باغ است تا خود اراضی، بهتر است از احداث باغات سنتی در این منطقه تا زمان بهره برداری از باغات پسته جلوگیری شود.

همچنین نماینده سرمایه گذاران طرح احداث باغ پسته

مدیر باغبانی سازمان جهاد کشاورزی استان زنجان گفت: با توجه به مطالعات انجام شده بر روی EC خاک و همچنین نتایج به دست آمده از پیوندهای انجام شده در باغ سازگاری، در صورت تأمین منابع آبی، کشت محصول پسته توجیه اقتصادی خوبی در منطقه ماهنشان دارد. به گزارش خبرنگار مهر، سعید ادیب ظهر دوشنبه در جلسه ای که با حضور مسئولان بخش کشاورزی و سرمایه گذاران پرورش محصول پسته در استان برگزار شد افزود: گروهی از معارضان زمین های مورد نظر در شهرستان ماهنشان، افرادی هستند که پروانه چرا داشته

اعطای تسهیلات ارزان قیمت برای احداث باغ های پسته در اصفهان

و دولت برای این کار در هر هکتار سه میلیون و ۵۰۰ هزار تومان به باغداران کمک بلاعوض می کند. این مقام مسئول در پایان یادآور شد: امکان افزایش باغ های پسته به ۲۰ هزار هکتار وجود دارد، در صورتی که متقاضی وجود داشته باشد.

خبرگزاری ایانا - ۹۱/۱۲/۵

محصولات با نیاز آبی کم می تواند تا حدودی این مشکل را برطرف کند. نصر اصفهانی ادامه داد: جهاد کشاورزی از توسعه باغ های پسته حمایت می کند؛ به طوری که تسهیلات ارزان قیمت برای احداث به متقاضیان اعطا می کند. وی تصریح کرد: هر باغی که در استان احداث می شود، باید مجهز به سیستم های نوین آبیاری باشد

رئیس سازمان جهاد کشاورزی اصفهان از اعطای تسهیلات ارزان قیمت برای احداث باغ های پسته در این استان خبر داد. محمد نصر اصفهانی در گفتگو با خبرنگار خبرگزاری کشاورزی ایران (ایانا) با اعلام این مطلب گفت: با توجه به اینکه اصفهان جزء استان های خشک محسوب می شود و با کمبود آب روبه رو است، کشت

هشدار به تولید کنندگان پسته کالیفرنیا در مورد گسترش یک آفت جدید

مبارزه انجام پذیرد. او شروع برنامه کنترل را در ماه مه (۱۲ اردیبهشت تا ۱۱ خرداد) توصیه کرده و اضافه می کند که بر اساس نتایج پژوهش های انجام شده، وجود سه شیشک آرد آلود در هر خوشه می تواند مقدار برداشت محصول را تا ۱۵ درصد کاهش می دهد. هاولیند اضافه کرد کلید جلوگیری از گسترش این آفت بهداشت می باشد. تجهیزات برداشت باید قبل از حرکت از یک باغ به باغ دیگر شستشو شوند.

منبع:

کربوهیدرات و سایر مواد مغذی را که برای توسعه مغز پسته نیاز است بیرون می کشد و در نهایت موجب ایجاد میوه با مغزهای کوچکتر، عملکرد پایین تر، پسته دهن بست و لکه بیشتر می شود. تغذیه این حشره مقادیر زیادی عسلک تولید می کند که موجب رشد کپک های فو مازین بر روی برگ شده و می تواند فتوسنتز را کاهش دهد. آفت بالغ ماده به رنگ صورتی متمایل به خاکستری و طول ۵-۲ میلی متر بوده و در پایه خوشه قابل تشخیص است و در زمانی که حداقل یک ماده در هر هشت یا نه خوشه وجود داشته باشد، باید

یک دهه پس از آنکه نوع جدیدی از شیشک آرد آلود (Gill's mealy bug) برای کشاورزان پسته در اطراف تولار (Tulare)، کالیفرنیا تبدیل به مشکل شد، این آفت امروز در سراسر بخش تولار (Tulare) گسترش یافته و در حال حاضر به بخش کرن شمالی در حال حرکت است. دیوید هاولیند (David Haviland)، مشاور مزارع دانشگاه کالیفرنیا در بخش کرن، به تولید کنندگان پسته در خصوص این آفت هشدار می دهد.

به گفته او، این آفت در تابستان بسیار سریع تولید مثل می کند و از پوسته نات ها تغذیه کرده و شیره گیاه،

گزارش اولین گردهمایی سالانه فعالان صنعت پسته ایران جزیره کیش اولین میعادگاه اعضای انجمن

نه تنها فضایی متفاوت را در اختیار فعالان پسته برای ارتباط کاری بیشتر قرار داد و امکان دیدار با گروه بزرگی از همکاران را در یک زمان کوتاه فراهم نمود، بلکه با حضور همسران و فرزندان اعضای انجمن، شرایط لازم برای آشنایی بیشتر با مسائل امروز صنعت پسته کشور را برای نسل آینده فعالان پسته ایجاد کرد.

استقبال بی نظیر از دعوت انجمن

استقبال اعضای انجمن و خانواده آنها از گردهمایی کیش دور از انتظار بود. این استقبال بگونه ای بود که علیرغم تدارک یک پرواز چارتر ویژه گردهمایی از کرمان به کیش و بالعکس و پیش بینی پرواز از تهران و مشهد و رزرو حدود ۵۰ درصد از ظرفیت اتاقهای هتل ۵ ستاره پارمیس کیش (۷۱ اتاق دو تخته، سه تخته و سوئیت)، عملاً انجمن قادر به پوشش تقاضای برخی اعضا برای حضور در گردهمایی نشد و تعدادی از اعضای متقاضی امکان حضور در این گردهمایی را نیافتند. این استقبال آنهم در اولین سال برگزاری، به خوبی بیانگر جای خالی چنین رویدادی در پسته ایران می باشد و ضمن تایید اعتماد و علاقمندی اعضا به انجمن خود و حمایت از برنامه های آن، مسئولیت و تعهد انجمن را در پاسخگویی به این اعتماد دو چندان می کند.

بطور خلاصه تعداد کل شرکت کنندگان در گردهمایی بالغ بر ۱۹۰ نفر و شرح زیر بود:

- ۱۰۷ نفر از استان کرمان
- ۵۸ نفر از استان تهران
- ۱۱ نفر از استان خراسان
- ۸ نفر از استان یزد
- ۴ نفر از سایر مناطق (تبریز، اصفهان و قم)

کشورها برگزار می گردد و بعنوان مثال صنعت پسته آمریکا علیرغم سابقه محدود خود، هر سال نسبت به اجرای آن اقدام می کند اما این اقدام انجمن برای اولین بار در پسته ایران انجام می شد و لذا فقدان تجربه بویژه در پیش بینی برنامه هایی که مورد استقبال اعضا قرار گیرد و تدارک امکانات و خدمات مورد نیاز، از مهمترین نگرانی های گروه اجرایی انجمن در مدت برنامه ریزی گردهمایی بود و مهمترین دغدغه گروه اجرایی، پیش بینی امکاناتی بود که شایسته اعضای انجمن و خانواده آنها و درخور نام پسته ایران باشد.

مهمترین هدف گردهمایی: فرصتی برای با هم بودن

شاید یکی از اصلی ترین سؤالات مطرح در هیات مدیره انجمن در زمان تصویب برگزاری این رویداد، آن بود که "هدف از برگزاری گردهمایی سالیانه چیست؟ و چه ضرورتی به انجام آن می باشد؟"

هر یک از اعضای هیات مدیره در پاسخ، به اهدافی اشاره داشتند که همه آنها در جای خود مهم و ضروری بود اما در پایان، همه بر این دیدگاه اتفاق نظر داشتند که این گردهمایی فرصتی است برای با هم بودن.

بدون تردید همه فعالان پسته کشور در طی سال فرصت حضور در سفرهای کاری، علمی، تجاری و حتی سفرهای صرفاً تفریحی و خانوادگی را دارند اما اینکه بتوان همه این اهداف را در یک سفر و در یک مکان و با حضور اعضای خانواده دنبال کرد و در عین حال معذوریت برنامه های رسمی را نیز نداشت، یکی از مهمترین ویژگیهای این گردهمایی بود. بدون شک چهار روز فرصت با هم بودن فعالان در پرواز، هتل، رستوران، گردهمایی علمی و برنامه های تفریحی فرصت بی نظیری بود که

به دنبال اطلاع رسانی های انجام شده توسط انجمن پسته ایران، اولین گردهمایی سالانه فعالان صنعت پسته از تاریخ ۹ تا ۱۲ بهمن ماه ۱۳۹۱ در جزیره کیش برگزار گردید. این گردهمایی که در نوع خود در صنعت پسته کشور بی نظیر بوده و قبل از این مشابه آن در کشور برگزار نشده بود، با استقبال بی نظیر اعضای انجمن و خانواده های آنها مواجه گردید. این استقبال به خوبی مؤید درستی تصمیم هیات مدیره انجمن مبنی بر ضرورت تدارک رویدادی سالیانه در صنعت پسته کشور بود و توانست امکان توسعه روابط اعضا را در محیطی متفاوت فراهم نماید.

ایده اولیه برگزاری این گردهمایی در هجدهمین جلسه هیات مدیره انجمن در تاریخ ۹۱/۶/۲۹ مطرح و به اتفاق آرا تصویب گردید و اجرای آن در دستور کار دبیرخانه انجمن قرار گرفت. با این وجود بدلیل فشردگی برنامه های کاری انجمن برای شرکت در نمایشگاه سیال پاریس، انتشار ویژه نامه فصل پاییز در ابتدای آذر ماه و برگزاری مجمع عمومی تأسیس شعبه خراسان، برنامه ریزی برای برگزاری این گردهمایی از اول آذر ماه و با انتشار فراخوان دعوت از اعضا در ویژه نامه شماره ۸۳ آغاز شد و بدنبال آن با ارسال اولین پیام کوتاه در مورخ ۹۱/۹/۱۲ شکل جدی تری به خود گرفت.

همزمان، اعضای هیات مدیره انجمن نیز با برگزاری جلسات فوق العاده در کرمان و تهران و صرف ساعتها وقت، به تعیین محورهای گردهمایی، فهرست موضوعات و سخنرانان و بررسی و تصویب جزئیات برنامه های اجرایی و تدارکاتی اقدام نمودند.

اگر چه هر ساله مشابه این گردهمایی در بسیاری از

نگاهی به اقدامات تدارکاتی انجام یافته به شرح زیر می تواند تصویر کوتاهی از برنامه های اجرا شده ارائه نماید:

- تدارک پرواز چارتر اختصاصی گردهمایی از کیش به کرمان و بالعکس؛

- تدارک ۵ پرواز از مناطق دیگر به کیش و بالعکس؛

- رزرو ۷۱ اتاق دوتخته، سه تخته و سوئیت در هتل ۵ ستاره پارمیس همراه با صبحانه و نهار؛

- برگزاری دو ضیافت شام در هتل داریوش و رستوران پدیده شاندیز همراه با موسیقی زنده؛

- برگزاری تور اختصاصی دور جزیره با کشتی تفریحی اوستا؛

- بازدید از نمایش دلفین ها، باغ پرندگان، آکواریوم آب شور، سیرک و برگزاری تور کشتی آکواریوم برای برخی میهمانان متقاضی؛

- برگزاری تور گشت جزیره برای میهمانان؛

- تدارک وسیله ایاب و ذهاب در تمامی بازدیدها و برای ترانسفر فرودگاهی.

انتشار کتاب گزارش سالانه پسته ایران

همزمان با برگزاری گردهمایی و به مناسبت پایان سال محصولی ۹۱-۱۳۹۰، انجمن پسته ایران اقدام به انتشار کتاب «گزارش سالانه پسته ایران» در ۵۶ صفحه نمود. در این کتاب که برای اولین بار توسط انجمن منتشر شده و قبل از این نیز در پسته ایران سابقه نداشته است، ضمن اشاره به فعالیتهای انجمن در سال گذشته و معرفی اعضای پیوسته، آمار عملکرد پسته ایران در سال محصولی گذشته از نظر تولید، صادرات و قیمت ارائه شده و علاوه بر آن آمار و ارقام دهسال گذشته پسته ایران و از جمله تحولات قیمتی در بازارهای داخلی و خارجی مرور گردیده است.

هزینه تهیه، چاپ و نشر کتاب مزبور از طریق

انتخاب جزیره کیش برای برگزاری گردهمایی، یکی از مهمترین تصمیمات هیات مدیره بود. برگزاری گردهمایی در هر یک از استانهای پسته خیز کشور نیز امکان پذیر بود اما بدون شک بهترین مکان برای برگزاری آن در فصل زمستان که فعالان پسته فراغت بیشتری دارند جزیره کیش بود.

شرایط مطلوب آب و هوایی، مکانهای متعدد اقامتی، امکانات متنوع و متفاوت تفریحی و وجود مراکز خرید از جمله ویژگیهایی بود که در انتخاب جزیره زیبای کیش برای حضور یک جمع خانوادگی، مؤثر بودند. با توجه به حضور اعضای خانواده فعالان پسته در کیش، دبیرخانه انجمن تلاش نمود تا همزمان با برگزاری بخش های علمی و فنی گردهمایی برای اعضای انجمن، نسبت به تدارک برنامه های تفریحی برای دیگر میهمانان اقدام نماید و در کنار آن با تدارک برنامه های خانوادگی در ساعات بعد از ظهر و شب فرصتی برای با هم بودن همه میهمانان فراهم نماید.

برنامه های علمی گردهمایی

برنامه های علمی گردهمایی برای دو نیم روز و در طی روزهای سه شنبه و چهارشنبه دهم و یازدهم بهمن ماه پیش بینی گردیده بود.

با توجه به محدودیت زمانی و فشردگی برنامه ها، تلاش شده بود در انتخاب عناوین و موضوعات سخنرانی، ضمن مروری بر فعالیتهای انجمن و وضعیت امروز و آینده پسته ایران، به مهمترین دغدغه امروز فعالان پسته کشور یعنی تحولات آتی اقتصاد ایران، نیز پرداخته شود. بدین منظور از آقای دکتر مسعود نیلی اقتصاد دان برجسته کشور و عضو هیات علمی دانشگاه صنعتی شریف دعوت شد تا ضمن حضور در جمع اعضای انجمن به تحلیل وضعیت گذشته اقتصاد ایران و چشم انداز آینده آن با توجه به شرایط حال حاضر کشور بپردازند.

در ادامه گزارش، خلاصه ای از برخی سخنرانی های ارائه شده، تقدیم می گردد.

برنامه های تدارکاتی و جانبی گردهمایی

موضوعات سخنرانی های علمی گردهمایی کیش

موضوع	سخنران
اهداف برگزاری گردهمایی	محسن جلال پور
گزارش های فعالیت های انجمن پسته ایران	حمید فیضی
وضعیت تولید و تجارت پسته در ایران و جهان و آینده آن	مهدی آگاه
چشم انداز تحولات آتی اقتصاد کلان ایران	مسعود نیلی
مناطق جدید مستعد احداث باغات پسته	حسین حکم آبادی
کاربرد آفت کشها در باغات پسته	احمد حیدری

پذیرش تعداد محدودی آگهی تأمین شده و انتشار آن بار مالی اضافه بر منابع داخلی انجمن تحمیل نکرده است.

پذیرش حامی گردهمایی

در طی برگزاری گردهمایی، یکی از شرکتهای فعال در زمینه پسته، بعنوان حامی گردهمایی حضور داشت. گروه کشاورزی کیان که در زمینه تهیه، تأمین و توزیع نهاده های کشاورزی فعال است با حضور بعنوان حامی گردهمایی امکان نصب استندهای تبلیغاتی در سالن کنفرانس، توزیع کاتالوگهای تبلیغاتی، چاپ آگهی تبلیغاتی در کتاب سال و وب سایت های فارسی و انگلیسی انجمن و برخی دیگر از خدمات انجمن را پیدا نمود.

نظر سنجی از میهمانان

از آنجاییکه تمامی برنامه های گردهمایی با هدف ایجاد فضایی متفاوت و شایسته برای اعضا تنظیم شده بود، لذا برای اطلاع از دیدگاه میهمانان در خصوص نحوه برگزاری گردهمایی و کم و کیف برنامه های علمی و جانبی اجراء شده، انجمن پسته ایران با توزیع فرم های نظر سنجی اقدام به دریافت نظرات میهمانان نمود. سؤالات مطرح شده و نتایج حاصله از تعداد ۶۶ فرم نظر سنجی جمع آوری شده به شرح زیر می باشد:

۱- منظور شما از همراهی با گروه چه بود؟

- ۳۰ درصد حضور در گردهمایی
- ۲۲ درصد همراه بودن با سایر فعالان
- ۲ درصد استفاده از برنامه های تفریحی
- ۴۶ درصد همه موارد

۲- کدامیک از اهداف سفر با کیفیت بهتری

برنامه ریزی و اجراء شد؟

- ۵۱ درصد گردهمایی علمی
- ۴۰ درصد همراه بودن فعالان

۹- درصد برنامه های تفریحی

۳- برنامه ریزی سفر و هماهنگی ها چگونه بود؟

- ۴۳ درصد عالی
- ۵۲ درصد خوب
- ۵ درصد متوسط

۴- برخورد نمایندگان اجرایی انجمن با میهمانان

چگونه بود؟

- ۷۸ درصد عالی
- ۲۲ درصد خوب

۵- آیا این سفر انتظارات شما را با توجه به اهداف

پیش بینی شده تأمین کرد؟

- ۹۴ درصد بلی
- ۶ درصد خیر

۶- آیا در گردهمایی سال آینده شرکت خواهید

نمود؟

- ۹۷ درصد بلی
- ۳ درصد خیر

علاوه بر سؤالات فوق، با طرح دو سؤال بدین شرح که «اگر برنامه ریزی و اجرای سفر بعهد شما بود، آنرا چگونه اجرا می کردید؟» و «چنانچه عقیده و نظر و راهکار مناسبی برای بهبود کیفیت این نوع گردهمایی ها دارید اظهار نظر فرمایید.» از میهمانان خواسته شده بود که نظر خود را برای بهبود کیفیت این نوع گردهمایی ها اعلام نمایند.

پاسخ های مطرح شده به شرح زیر بود:

- اگر جلسات برای صادر کنندگان و تولید کنندگان تفکیک شود و هر کدام بتوانند مشکلات و مسائل خود را مطرح کنند می توان حداکثر استفاده را با بهترین نتیجه به دست آورد. به جهت اینکه با فرصت محدود حداکثر بهره وری را داشته باشیم لازم است سالن های اختصاصی در زمینه های مختلف با گرایشهای مختلف

تدارک دیده شده و فعالان هر بخش در مورد مسائل و مشکلات آن بخش به تبادل نظر بپردازند. وجود میزگردهای جداگانه در حاشیه جلسات می توانست کیفیت را بهتر کند.

- این گردهمایی منجر به ارتباط بیشتری بین اعضا و هیئت مدیره شد و لازم است که این ارتباطات بیشتر شود.

- لازم است محورهای مسئولیت انجمن پسته تعریف و بازنگری شود و در صورت وجود کمبودهای مالی با قید اولویت پیگیری صورت پذیرد.

- اگر از میهمانان خارجی یا طرف ها و شرکای خارجی بطور محدودی دعوت می شد و آنها با امکانات آشنا می شدند بهتر بود.

- بهتر است نمایشگاهی از سم و کودهای موثر و قابل استفاده در کنار این گردهمایی برگزار شود.

- ارتقاء کیفیت تولید و همچنین تولید محصول سالم باید همواره در صدر مسائل ذکر شده باشد. شاید بزرگترین مشکل پسته در آینده نزدیک مسئله تولید ناسالم محصول است چرا که مشتریان داخلی و خارجی از خرید این محصول منصرف می شوند و این نیز مسئولیت اجتماعی و انسانی و شرعی دارد. باید به این موضوع پرداخته می شد.

- ضرورت تعیین برنامه های انجمن و پیشنهاد راهکارهای مشخص و طرح و تصویب آنها در گردهمایی.

- در جلسه بایستی معارفه بین اعضا صورت پذیرد تا افرادی که از استان های مختلف آمده اند همدیگر را بشناسند.

- بهتر بود در زمانهایی که اعضا خارج از ساعت گردهمایی با هم هستند مثلاً وقت نهار یا شام در سر یک میز یا دو میز در کنار هم می نشستند تا بیشتر

سرمایه امروز انجمن و حفظ آن مهمترین مسئولیت انجمن است.

بر اساس نظر سنجی انجام شده، انتظارات ۹۴ درصد از میهمانان از گردهمایی برآورده گردیده است و ۹۷ درصد نیز اعلام کرده اند که در گردهمایی سال بعد حضور خواهند یافت و اگر چه ۹۵ درصد پرسش شوندگان، برنامه ریزی سفر و هماهنگی ها را عالی یا خوب دانسته اند اما این نتایج چشمگیر منجر به غفلت انجمن از ایرادها و نواقص کار نخواهد شد. ایراداتی که میهمانان محترم با بزرگواری از بیان آنها چشم پوشی کرده اند و ما خود بر آن واقف هستیم.

گردهمایی کیش یک گردهمایی صرفاً علمی و یا یک تکلیف قانونی و رسمی در فعالیت های انجمن مانند مجامع سالیانه نیست اما اگر اهمیت آن از این نوع فعالیتها بیشتر نباشد کمتر هم نیست. چرا که در فضای امروز کسب و کار کشور و در بستر به شدت رقابتی پسته در دنیا، فعالان پسته ایران بیش از پیش به تبادل اطلاعات فنی با یکدیگر نیاز دارند و این مهم در یک فضای دوستانه و خانوادگی، راحت تر فراهم می گردد.

میزان استقبال و رضایت اعضای انجمن از این روادید، به خوبی مؤید ضرورت تداوم چنین فعالیتی است و انجمن عزم خود را برای تکرار این فعالیت در سال آتی جزم نموده و تلاش خواهد نمود با فرصت کافی موجود، نسبت به برنامه ریزی بهتر و تدارک امکانات مطلوب تر برای گردهمایی سال آینده اقدام نماید. اعضای انجمن و دیگر فعالان پسته کشور نیز می توانند از هم اکنون وقت کافی جهت حضور در «جشن خانواده پسته ایران» را در تقویم فعالیتهای سالیانه خود بگنجانند.

می توان گردهمایی را در شمال کشور هم برگزار کرد.

انشاء... سال آینده در قشم برگزار گردد. شاید سالی دو بار هم جالب باشد.

بدلیل دسترسی بهتر مدعوین به محل جلسه بهتر است محل برگزاری در یکی از استان های مرکزی مانند تهران، اصفهان، قم و... و یا مشهد باشد.

اگر گردهمایی در استان کرمان برگزار می شد بهتر بود.

هر سال گردهمایی برگزار گردد نه فقط در جزیره کیش بلکه هر سال در یک شهر کشور.

فکر نمی کنم از این بهتر می شد انجام شود. انشاء... در آینده تکرار شود. حداقل سالی یکبار این گردهمایی صورت پذیرد. با اجرای این برنامه ها فکر می کنم دستیابی به اهداف کوتاه مدت و علی الخصوص بلند مدت امکان پذیر شود.

حضور ما در این جمع نشان از این دارد که به برنامه ریزی های انجام شده انجمن چه در حال و گذشته و آینده باور داریم و با اشتیاق برنامه ها را پیگیری می کنیم.

سخن آخر

اگر بتوان قضاوت در مورد میزان موفقیت یک فعالیت را بر اساس دو فاکتور «میزان استقبال» و «میزان رضایتمندی» از آن فعالیت انجام داد بدون تردید برگزاری گردهمایی کیش را باید بعنوان یک فعالیت موفق در کارنامه انجمن ثبت نمود.

استقبال قابل توجه اعضای انجمن برای حضور در این گردهمایی بخوبی بیانگر اعتماد آنها به انجمن و اقداماتی است که تاکنون انجام داده است. این اعتماد بزرگترین

تبادل نظر و اطلاعات بین اعضاء صورت گیرد.

پرننگ نمودن حضور و مشارکت بیشتر دستگاه های دولتی برای افزایش تعامل با بخش خصوصی ضروری است.

لازم بود از خبرنگاران جراید و خبرنگاران صدا و سیما دعوت می شد.

معرفی و تقدیر از تولیدکنندگان و صادرکنندگان نمونه یکسال گذشته باید در دستور کار انجمن قرار گیرد.

برنامه سفر می توانست به دو بخش شامل استفاده از همه موارد و شرکت در همایش تقسیم شود. بهتر بود با تخصیص هتل ارزان تر هزینه را کاهش داده و امکان حضور در برنامه را برای تعداد بیشتری میسر ساخت. هتل می توانست انتخابی از ۵ ستاره تا ... باشد. اگر امکان برگزاری تورها در قیمت های متفاوت وجود داشته باشد طیف بیشتری را در بر خواهد گرفت.

فضای اجرا مناسب نبود. صوت، صندلی و ... ضبط برنامه بصورت تصویر و صوتی دقیق اجرا نشد، خوب بود برنامه ضبط شده پس از اتمام مراسم در قالب CD به مدعوین داده می شد.

تقریباً تمامی جوانب گردهمایی به خوبی برگزار شد اما در گردهمایی های آتی بهتر است که عوامل صدا (بلندگو و میکروفن) و ویدئو پروژکتور با کیفیت بهتری باشد.

جلسات دبیر ثابتی نداشت. زمانبندی و اجراء با هم تطابق نداشتند.

در مجموع بسیار خوب بود اما اگر سخنران اصلی از فن بیان قوی تری برخوردار بود، تأثیر بهتری می گذاشت.

پیشنهاد می شود گردهمایی بعدی نیز در کیش برگزار شود تا همه به خاطر محیط و خدمات جنبی شرکت کنند.

ضيافت انجمن در کشتی تفریحی اوستا

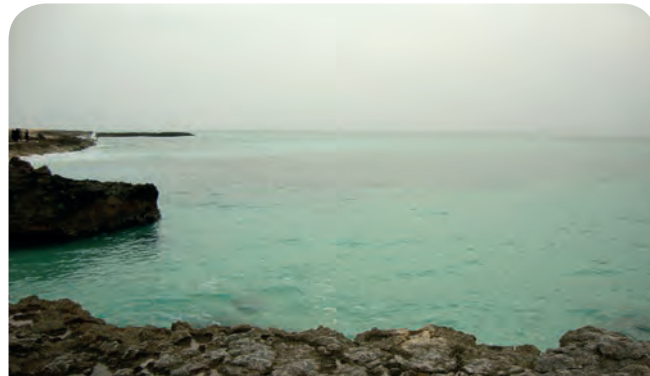

ضيافت شام انجمن در هتل داریوش

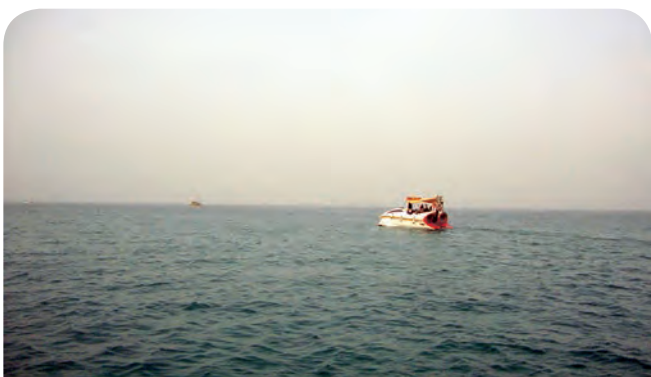
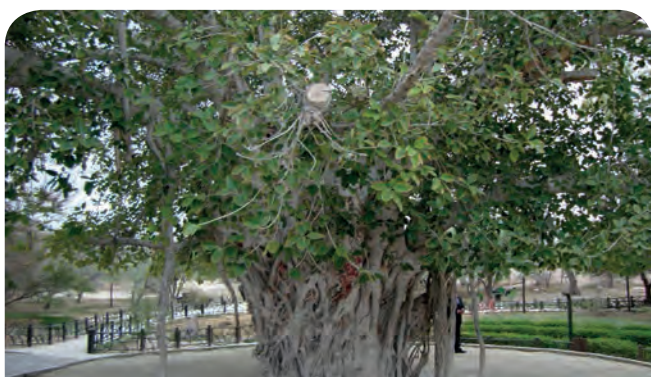

غروب زیبای کیش در حضور اعضای انجمن

مهمانی نهار در هتل پارمیس

بازدید اعضای انجمن از سواحل زیبای کیش

بازدید از دیدنیهای جزیره کیش

چکیده مقاله آقای دکتر مسعود نیلی با موضوع:

"چشم انداز تحولات آتی اقتصاد ایران"

با توجه به مقطع خاصی که اکنون در آن قرار داریم بحث کردن در مورد این موضوع از طرفی بسیار مهم و از طرفی بسیار دشوار است. دشوار بودن موضوع مورد بحث به این دلیل است که به نظر می رسد در یک مرحله ای از اقتصاد هستیم که یک جور گسست نسبت به تاریخ گذشته خودش دارد و زمانی که گسست اتفاق می افتد ارائه تحلیل از آینده بر مبنای گذشته کار دشواری می شود.

به طور کلی کشورهایی که رو به رشد و توسعه هستند به طور مرتب چنین سر فصلی را تهیه می کنند و تصاویر بلند مدت و میان مدت را از اقتصادشان ترسیم می نمایند. هدفی که در این کار دنبال می کنند این است که ببینند روندهای موجود به چه سمتی است و ممکن است چه پیامدهای داشته باشد. این کار در کشور ما نیز سابقه داشته است. منتها شرایطی که ما اکنون در آن قرار داریم این سر فصل را به سر فصل مهمی تبدیل کرده بطوریکه حتی برای مردم عادی نیز سوال این است که وضعیت ما در آینده چگونه خواهد شد؟

اقتصاد ایران امروز با عدم قطعیت های زیادی مواجه است. یک مثال از عدم قطعیت ها در دنیای امروز، اقتصاد آمریکا در سالهای ۲۰۰۸ تا ۲۰۱۰ است که این کشور وارد یک بحران مالی و رکود خیلی بزرگ شد. بعد از سال ۲۰۱۰ دولت شرایطی را مهیا کرد که بنگاههای اقتصادی وارد سرمایه گذاری شوند. عدم قطعیت خیلی زیادی که در اقتصاد آمریکا وجود داشت باعث می شد بنگاههای اقتصادی به طور فعال وارد سرمایه گذاری به خاطر ریسک های آتی نشوند. آنچه این عدم قطعیت را به وجود آورد چیزی است که به آن ریسک بازار می گوئیم. این ریسک (که اکنون نیز کم و بیش در اقتصاد آمریکا وجود دارد)، ریسک سیاست گذار نبود بلکه ریسک بازار بود و اگر بنگاهی می خواست وارد فرآیند سرمایه گذاری شود نمی دانست که بقیه هم وارد می شوند یا خیر و اقتصاد روی مسیر رونق قرار خواهد گرفت یا خیر.

در مورد ایران عدم قطعیت بسیار زیاد است. آن چیزی که کار ما را نسبت به زمانی که آمریکا با این مشکل مواجه بود دشوارتر می کند این است که بخش اصلی این عدم قطعیت ها به حوزه سیاست گذاری مربوط می شود. یعنی اگر علامت های سوالی نسبت به آینده وجود دارد مثلاً راجع به نرخ ارز، تورم، سرمایه گذاری و موارد دیگر، بلافاصله این سئوال پیش می آید که دولت چه کار خواهد کرد؟ مثلاً در مورد ارز سیاست دولت چه خواهد بود؟ در خصوص بودجه دولت چه خواهد کرد؟ در واقع عدم قطعیت ها در ایران به رفتار دولت

برمی گردد و این همان چیزی است که کار را دشوار خواهد کرد.

اگر بخواهیم در مورد آینده اقتصاد ایران صحبت کنیم دو سرفصل را نمی توان کنار گذاشت. این دو سرفصل یکی تصویر محتمل نفت در آینده اقتصاد کشور و دیگری قواعد رفتاری دولت در آینده است. اگر این دو مورد را کنار بگذاریم تصویر به درد بخوری نخواهد بود.

برای اینکه بتوان به این سرفصلها پرداخت بهتر است از جایی دیگر به این مسیر وارد شد. بدین منظور لازم است اشاره ای به مسیر کلاسیک توسعه متوازن یعنی مسیری که کشورهای پیشرفته امروز دنیا طی کرده اند، بکنیم. در زمانی که در آمد سرانه آنها پایین بوده معمولاً بخش کشاورزی بخش مسلط اقتصاد بوده و این کشورها پس از این صنعتی شده و توسعه صنعتی در آنها اتفاق افتاده و سپس خدمات مبتنی بر بخش خصوصی در آنها توسعه پیدا کرده و نهاد دولت بعنوان دولت مدرن شکل گرفته است. پس از آن، برون گرایی و صادرات و ارتباط با دنیا گسترش یافته است. در واقع دولت برون داد فرآیند صنعتی شدن بوده و با مالیاتی که دریافت می کرده خدمات ارائه می داده است. در چنین حالتی دولت مأموریت محور می شود یعنی نمی تواند خارج از چارچوبی که بخش های تولیدی رفتار می کنند رفتاری از خودش نشان دهد. در واقع در این کشورها این بنگاههای اقتصادی هستند که شغل و درآمد برای خانوارها ایجاد می کنند و دولت مستقیماً شغل ایجاد نمی کند و می داند که بایستی از طریق بنگاهها این فعالیت را داشته باشد و لذا نمی تواند غیر از آن چیزی که رشد و توسعه بنگاههای اقتصادی را سبب شود رفتاری از خود داشته باشد و این فرآیندی است که در دنیا طی شده است. اما این مسیر شاید غیرقابل تکرار باشد.

دومین مسیر در کشورهایی اتفاق افتاد که به آنها اقتصادهای نو ظهور می گویند. در این کشورها، شروع از دولت بود. در واقع دولت ها توسعه گرا بودند. این دولت ها بخش خصوصی را شکل دادند. سرمایه گذاری مستقیم خارجی را ایجاد کردند که منجر به صنعت شد و صنعت نیز منجر به صادرات گردید. پس نقطه شروع از دولت بوده است. اگر تاریخ کره جنوبی، سنگاپور، تایوان، هنگ کنگ و حتی ترکیه را نگاه کنیم که به آنها کشورهای نو ظهور گفته می شود، ملاحظه می کنیم که این کشورها مسیر کلاسیک توسعه متوازن را طی نکرده اند و معمولاً از جایی شروع کردند که دولت تشکیل شده بود و دولت شرایط لازم را برای توسعه بخش خصوصی و برون گرایی بوجود آورد و در نهایت اقتصاد رشد کرد.

اما در اقتصاد ایران هیچ کدام از این دو مسیر طی نشده

است. در ابتدا، اقتصاد ایران اقتصادی مبتنی بر کشاورزی بود. سپس نفت در آن نقش مسلط پیدا کرد و دولت از دل نفت بیرون آمد. دولتی که به معنی امروزی در کشور ما فعالیت می کند توانست خود را با نفت تجهیز کند و صنعت و خدمات از دل دولت بیرون آمد. بنابراین صنعت ما صنعتی نبوده که فرآیند رشد طبیعی خود را طی کند بلکه از دل دولت زاییده شد. توسعه بخش خدمات نیز بر این اساس بوده است. در این رابطه لازم است مروری کوتاه بر ۷ دوره اقتصاد ایران از دهه ۳۰ شمسی تاکنون بشرح زیر داشته باشیم:

۱. در دهه ۳۰ ملی شدن نفت اتفاق افتاد. برای ۳-۲ سال اول دهه ۳۰، قطع صادرات نفت اتفاق افتاد. در این دوره کشور ما دارای جمعیت غالب روستایی، سطح درآمد پایین، تعداد زیاد کارگر غیر ماهر و تکنولوژی خیلی ساده بود. در این دوره برنامه اول عمرانی (۱۳۲۷ - ۱۳۳۳) عملاً کنار گذاشته شد. پس از رفع محدودیت های بین المللی، درآمدهای نفت افزایش پیدا کرد و دولت با بهره گیری از این درآمدها و در دست داشتن برنامه دوم عمرانی، با اولویت آموزشی و خدمات زیربنایی مانند مخابرات به سرمایه گذاری پرداخت.
۲. در دهه ۴۰ "صنعت دولت محور" تشکیل شد که با اصلاحات ارضی شروع گردید و سرمایه گذاری هایی با محوریت دولت انجام شد. سازمان گسترش و سازمان مدیریت صنعتی ایجاد شدند. صنایع از جمله تراکتورسازی تبریز و ذوب آهن و غیره ایجاد شد که بلوک شرق آن را وارد کشور کرد. در این دوره شهرنشینی نه براساس توسعه صنعت بلکه بر مبنای صادرات نفت شکل گرفت و چون دولت می خواست امنیت خودش را از نفت تضمین کند لذا توسعه نظامی و ارائه خدمات به داخل منجر به کسری بودجه شد و در واقع کسری بودجه در اقتصاد ایران از نیمه دوم دهه ۴۰ شکل گرفت.

۳. دهه ۵۰ را بایستی دو قسمت کرد یکی تا قبل از سال ۱۳۵۷ یعنی در نیمه اول دهه ۵۰ که قیمت نفت خیلی افزایش یافت. در این دوره قیمت نفت از ۲ دلار به ۱۰ دلار رسید. درآمدها افزایش پیدا کرد و چون دولت مالک درآمدهای نفتی بود مخارج دولت خیلی زیاد شد. نقش دولت در اقتصاد افزایش پیدا کرد و بدنبال آن حجم نقدینگی در اقتصاد زیاد شد و تورم دو رقمی از سال ۱۳۵۱ در اقتصاد شکل گرفت. به فاصله کوتاهی تورم یک رقمی تبدیل به دو رقمی و به فاصله کوتاهی نیز تورم به بالای ۲۰ درصد افزایش یافت. در سال ۱۳۵۴ تورم ۲۱ درصد و حتی ۲۴ درصد بود. در این دوره که از آن می توان به بیماری هلندی یاد کرد دولت نرخ ارز را ثابت نگه داشت. در چنین شرایطی عرضه ارز زیاد و

برای رسیدن به ۴ میلیون بشکه نیز مسیر طولانی طی شد. بنابراین شاید در آینده تاثیر نفت در اقتصاد نتواند به شرایط قبلی خود برگردد. اگر این طور باشد تبعات مهمی برای همه در پی خواهد داشت. در واقع نفت، یعنی آورده دولتها در ۷ دهه گذشته، محدود می شود. حال باید دید دولت می خواهد چه چیزی ارائه کند که رضایت مردم برقرار شود. یک حالت، تداوم ایفای نقش توزیعی دولت بر مبنای "مالیات تورمی" است. مالیات تورمی یک اصطلاح اقتصادی است به این معنی که از طریق تورم از مردم مالیات گرفته شود و دولت حجم پول را زیاد کرده و از طریق آن مخارج خودش را تامین کند.

(خبرنامه: در مالیات تورمی دولتها به جای اینکه مستقیماً از مردم مالیات و عوارض بگیرند، اقدام به انتشار پول کرده و کسری بودجه خود را از این طریق جبران می کنند. اما این اقدام منجر به افزایش تورم می شود و باعث می شود قدرت خرید مردم کمتر شود. بدین ترتیب مردمی که قرار بوده پول بیشتری برای عوارض و مالیات بدهند آن را در جای خود نمی دهند و در عوض از طریق کاهش قدرت خرید پولشان این موضوع را جبران می کنند. بحث مالیات تورمی عمدتاً برخاسته از توانایی دولت در چارچوب پول پر قدرت و استفاده از حق الضرب پول است. به دلیل آنکه افزایش سایر منابع درآمدی دولتها عمدتاً با موانع و مشکلات بسیاری همراه است، دولت ها برای تامین کسری بودجه خود به استقراض از بانک مرکزی روی می آورند. استقراض از بانک مرکزی و خلق پول پر قدرت، به مثابه افزایش در پایه پولی است که افزایش حجم پول را به دنبال دارد. ورود این پول به جریان مخارج دولت، موجب بالا رفتن سطح عمومی قیمت ها و در نتیجه، ایجاد تورم می گردد. تورم ناشی از افزایش حجم پول، باعث کاهش ارزش پول می گردد، که به مانند مالیاتی است که بر صاحبان پول در جامعه تحمیل می شود.

به سخن دیگر، هنگامی که دولت برای تامین کسری بودجه، از انتشار پول استفاده می نماید، انتشار پول جدید، موجب می شود که مردم پول بیشتری را برای خرید کالاها و خدمات نگهداری کنند. افزایش در پول نگهداری شده توسط مردم، به منظور جبران اثر تورمی ناشی از انتشار پول، صورت می گیرد. وقتی برای جبران اثر تورم پول، پول بیشتری نگهداری شود، باید سهم بیشتری از درآمد مردم به صورت پول نگهداری شود. به این لحاظ، عملکرد تورم دقیقاً همانند مالیات است، زیرا تورم، مردم را مجبور می سازد تا از خرج کردن مقداری از درآمدها صرف نظر نمایند و آن را برای جبران اثر پول ایجاد شده توسط دولت صرف نمایند. بنابراین، با ایجاد تورم به سبب انتشار پول، مردم منابع کمتری نسبت به گذشته و دولت نیز منابع بیشتری نسبت به گذشته برای هزینه نمودن نزد خود خواهند داشت. این روش را در اصطلاح، پولی کردن کسری می نامند.)

رشد صنعت ۷/۳ درصد بود.

۶. در سال های ۱۳۷۸ تا ۱۳۸۳ قیمت نفت به تدریج افزایش پیدا کرد و درآمدهای آن در زیر بناها به کار گرفته شد. بخش صنعت رشد بالایی داشت. حساب ذخیره ارزی تشکیل شد. نقش گاز در ترکیب سبد انرژی داخلی افزایش پیدا کرد. شرکت های خارجی وارد سرمایه گذاری در بخش نفت و گاز شدند. من اسم این دوره را "رشد اقتصاد حمایتی" گذاشته ام به این دلیل که ما وارد فرآیند تعامل با دنیا به معنی نظام مند خود نشدیم. هر چند در عرصه سیاسی تعامل ما با دنیا افزایش پیدا کرد ولی اقتصاد ما هنوز اقتصاد حمایتی بود. رشد اقتصادی ۵/۳ درصد رشد کشاورزی ۲/۱ درصد و رشد صنعت ۱۰ درصد بود.

۷. در دوره هفتم که عنوان آن را "توزیع نفتی" گذاشته ام یعنی در سال های ۱۳۸۴ تا ۱۳۹۱ افزایش شدید قیمت نفت اتفاق افتاد به طوری که قیمت نفت از ۱۰ دلار در سال ۱۳۷۷ به حدود بیش از ۱۵۰ دلار سال در سال ۱۳۸۷ رسید. در این دوره مخارج دولت و حجم نقدینگی به شدت بالا رفت. رشد اقتصادی ۴/۵ درصد، رشد کشاورزی ۵ درصد و رشد صنعت ۶/۵ درصد بود. چهار دوره بعد از انقلاب و سه دوره قبل از انقلاب در واقع ۷ دوره را از دهه ۳۰ به این طرف ذکر کردیم. عامل مشترک در این هفت دوره، نقش مسلط نفت و دولت و تفاوت این دوره ها با یکدیگر را، تنها نحوه تخصیص منابع نفتی به مصارف مختلف مشخص می کند.

حال سوالی که پیش می آید آن است که "درآمدهای نفتی در سال های آینده چه قدر خواهد بود؟ آیا ثبات ساز یا بی ثبات کننده خواهد بود؟، نقش دولت در فرآیند اقتصاد چه خواهد بود؟، آیا در آینده دولت قدرتمند خواهیم داشت و یا قدرت مالی دولت ضعیف خواهد بود؟، نقش دولت در سرمایه گذاری آتی ما چه خواهد بود؟، نقش دولت در تامین امنیت و رفاه عمومی چه خواهد بود؟، آیا رفتار دولت در آینده رفتار اختلال را خواهد بود و یا رفتار ثبات ساز؟، آیا دولت بدنیا ل اداره بنگاه ها خواهد رفت یا خیر؟، نقش توزیعی دولت در آینده چه خواهد شد؟، تعامل ما با دنیا چگونه خواهد بود؟، نقش بخش خصوصی در آینده اقتصاد ما چه خواهد بود؟، زیر ساخت های ما به لحاظ انرژی، آب و غیره چگونه خواهد بود؟"

برای پاسخگویی به این سوالات به ذکر چند سناریو می پردازم:

۱. ممکن است نقش نفت در اقتصاد ما به طور اجباری کاهش پیدا کند. بنظر می رسد که حتی اگر محدودیت های بین المللی هم برداشته شود به راحتی نتوان به همان میزان تولید اولیه رسید. ایران برای مدت نسبتاً طولانی ۴ میلیون بشکه تولید می کرد اما علیرغم آنکه تمایل داشتیم تولید نفت را افزایش دهیم نه تنها نتوانستیم بلکه تولید، امروز کاهش پیدا کرده است.

حجم پول افزایش پیدا کرده و تورم زیاد شد. در این شرایط واردات خیلی به صرفه تر از تولید داخلی شد. از زمانی که تورم ۲ رقمی شروع شد کنترل قیمت هم در اقتصاد شکل گرفت. در کنترل قیمت چون همه قیمت ها را نمی توان کنترل کرد دولت عملاً وارد مرزهایی می شود که عمدتاً بخش کشاورزی را تحت تاثیر قرار می دهد که در واقع نیازهای غذایی را شامل می شود. بنابراین در کشور ما تورم همیشه به ضرر جامعه روستایی و در جهت حمایت از قشر شهرنشین بوده است و عملاً تورم به معنی انتقال درآمد از جامعه روستایی به جامعه شهری بوده است. رشد اقتصادی در آن دوره ۱۰/۳ درصد، رشد کشاورزی ۵/۶ درصد و رشد صنعت هم کمی بیشتر از رشد کشاورزی بوده است.

۴. دوره چهارم از سال های ۱۳۵۷ تا ۱۳۵۸ یعنی زمانی که انقلاب به پیروزی رسید آغاز و تا پایان جنگ ادامه داشت. در این دوره به فاصله کوتاهی پس از انقلاب، جنگ شروع شد. در ابتدای دوره بانک ها و بیمه ها دولتی شدند. صنایع متوسط و بزرگ دولتی شدند. زمین های کشاورزی براساس قانون مصوب آن زمان واگذار شد. شبکه حمل و نقل هوایی و ریلی دولتی شد. تولید نفت به میزان قابل توجهی کاهش یافت و به حدود ۲/۷ میلیون بشکه رسید. اقتصاد دولتی و تجارت خارجی دولتی برقرار شد. نظام تولید دولتی درست شد و رفاه جمعیت ساکن در شهرهای بزرگ در سیاست گذاری ها محور قرار گرفت. در این دوره توسعه روستایی بیشتر به شکل خدمات روستایی بود تا خدمات تولیدی. جهاد سازندگی حمام، مدرسه، شبکه آب بهداشتی و مواردی از این قبیل را تامین کرد و در حالیکه همزمان، اقتصاد روستا به سمت شهر حرکت می کرد، کسری بودجه و کسری تراز پرداخت ها را در ابعاد بزرگ داشتیم. نظام چند نرخ ارز برقرار شد. رشد اقتصادی ما در این دوره ده ساله به طور متوسط منفی ۲ درصد بود. رشد کشاورزی ۴/۷ درصد و رشد صنعت منفی نیم درصد بود.

۵. در سال های ۱۳۶۸ تا ۱۳۷۷ نقش دولت، متمرکز بر اصلاحات قیمتی و سازندگی ویرانی های دوران جنگ بود. در این دوره سه مشکل اصلی برای بهبود امور وجود داشت. اولاً ابعاد عدم تعادل ها بسیار بزرگ بود که اصلاحات اقتصادی را بسیار دشوار می کرد. ثانیاً حجم تخریب های جنگ قابل توجه بود که منابعی بسیار زیاد را طلب می کرد و بالاخره آنکه تجربه جهانی اصلاحات اقتصادی برای یادگیری وجود نداشت. نقش دولت در قیمت گذاری کم شد و ابعاد عدم تفاوت ها کاهش یافت ولی توجهی به اثرات رشد بالای نقدینگی و انباشت بدهی های خارجی نشد. تورم در سال ۱۳۷۴ خیلی بالا رفت و بحران بدهی های خارجی در سال ۱۳۷۳ بروز کرد. در اواخر سال ۱۳۷۷ قیمت نفت با کاهش خیلی زیادی مواجه شد و به ۱۰/۴ دلار رسید. در این دوره رشد اقتصادی ۷/۵ درصد، رشد کشاورزی ۳/۵ درصد و

این ممکن است یکی از ابتکارانی باشد که همچنان ادامه پیدا کند. در این صورت اگر نقش نفت در اقتصادمان کاهش پیدا کند و این کاهش در میان مدت تداوم داشته باشد بدین معنی است که عرضه ارز در اقتصاد زیاد نخواهد بود. ولی اگر دولت بخواهد نقش توزیعی خودش را بر مبنای رشد حجم پول ادامه دهد تقاضا برای ارز افزایش پیدا خواهد کرد. شرایط عمومی اقتصاد، رکود تورمی خواهد بود. اما شاید فعالیت های صادراتی که وابستگی به دولت نداشته باشند بتواند رونق پیدا کنند.

۲. سناریوی دوم آن است که درآمد نفت کم باشد و همراه با آن نقش دولت نیز ضعیف باشد و مشکل ما با دنیا ادامه پیدا کند. در این صورت بخش خصوصی هم بخش خصوصی منفعلی بوده و زیر ساخت ها محدود کننده و تخریب کننده خواهند بود. نتیجه این وضعیت رکود است.

در پایان باید بگویم که احتمال اینکه بخش نفت بتواند در میان مدت به نقش قبلی خود برگردد شاید زیاد نباشد. البته این دیدگاه احتیاج به اطلاعات فنی دارد به این معنی که آن چاه هایی که اکنون بسته می شوند کدام چاه ها هستند؟ چه مقدار طول عمر دارند؟ و چقدر می توان آنها را برگرداند؟ من همیشه نوع نگاهم این طور نبوده که نفت را بد بینم. روزی کشوری است که هم نفت دارد و هم صنعت و این دو رقیب هم نبودند. ولی ما تجربه خوبی نداشتیم که هم نفت و هم صنعت را توسعه دهیم. ما نتوانستیم از ذخایر طبیعی خودمان خوب استفاده کنیم.

اگر محدودیت هایی که از بیرون به ما تحمیل می شود منجر به اتخاذ تصمیمات درست شود می تواند به تدریج مسیر توسعه را در اقتصاد ایجاد کند. در آن صورت مناسبات کاملاً متفاوتی بین بخش خصوصی و دولت برقرار می شود که نسبت به قبل خیلی متفاوت است. یعنی بخش خصوصی می تواند برای خودش قدرت لابی درست کند و با دولت مذاکره کند. شرط بگذار و محدودیت بگذارد. در فضای گذشته رابطه بسیار نابرابری بین دولت و بخش خصوصی بود. شاید در آینده به سمتی حرکت کنیم که این رابطه ترمیم شود و نقش بخش خصوصی در اقتصاد به تدریج بتواند تقویت شود و جایگاه خودش را پیدا کند. دولت وقتی نمی تواند منابع لازم برای ایجاد شغل فراهم کند شاید ناچار شود به قواعدی که بخش خصوصی وضع می کند پایبند شود و وضعیت روبه رشد اقتصاد ما برقرار شود.

پرسش و پاسخ

سوال: در گذشته هر زمان که تورم بالا رفته دولت با پول نفتی که داشت قیمت ارز را کنترل می کرد. نتیجه آن بود که هر چند سال یکبار یک انفجار قیمت ایجاد می شد. حال اینکه بخواهند یک مرتبه قیمت سوخت را ۲ و یا ۳ برابر کنند مطمئناً ایجاد تورم مجدد می کند که باعث بالا رفتن قیمت ارز خواهد شد. این سیکل در طول ۳۰ سال گذشته ادامه داشته و باز تکرار خواهد شد. کجا می شود

جلوی این کار را گرفت که ما در آینده با این مشکل روبرو نشویم؟

جواب: افزایش قیمت انرژی باعث افزایش قیمت ها می شود. افزایش قیمت ها تقاضا برای ارز را افزایش می دهد. زمانی که امکان عرضه ارز وجود ندارد، افزایش تقاضای ارز باعث افزایش قیمت ارز می شود. در سال ۱۳۸۹ که دولت می خواست قیمت انرژی را افزایش دهد می گفت می خواهیم قیمت انرژی ۹۵ درصد فوب خلیج فارس شود. در واقع قیمت فوب خلیج فارس به دلار را در نرخ هزار تومان دلار ضرب می کرد و می گفت قیمت انرژی چقدر باشد. الان قیمت فوب خلیج فارس را در ۳۵۰۰ تومان ضرب می کند و می گوید نیاز به اصلاح قیمت انرژی داریم و این می تواند ادامه پیدا کند. عنصر مسلط در تمام این چرخه نقدینگی است. وقتی حجم نقدینگی افزایش یابد (مثلاً ۲۵ درصد رشد پیدا کند) بدین معنا است که سال دیگر همین موقع ۱۰۰ هزار میلیارد تومان یا عددی بیشتر نقدینگی در اقتصاد ما اضافه شده است. سوال این است این مبلغ کجا می رود؟ این مبلغ تقریباً معادل بودجه جاری کشور است که عدد بزرگی است. اگر ما نتوانیم بر حجم نقدینگی کنترل ایجاد کنیم همین اتفاق ادامه پیدا می کند. در واقع وقتی قیمت انرژی زیاد شد قیمت های دیگر بایستی کم شود تا تعادل را در کل برقرار کند. اصلاحات اقتصادی بایستی همراه با انضباط پولی و مالی باشد.

سوال: در کشوری مثل ما تولید در بخش کشاورزی می تواند به عنوان یکی از راه حل های موجود مطرح باشد که منجر به ایجاد بیشتر طبقه متوسط در جامعه شده و منجر به توسعه سایر بخش ها گردد. متأسفانه نرخ رشد سرمایه گذاری در این بخش پایین بوده و چندان حمایتی نبوده است. خواهشمند است این مسئله بازنگری شده و به پتانسیل های بخش کشاورزی توجه شود.

جواب: از دهه ۴۰ به این طرف دولت های ما در سیاست های خودشان در ارتباط با بخش کشاورزی رفاه مصرف کننده شهری را مبنا قرار دادند. بنابراین در قیمت گذاری مثل این بوده که مالیات از کشاورز روستایی گرفته شود و به جامعه شهری بدهیم. نگاه من این نیست که کشاورزی تضعیف شود و بخش صنعت به قیمت تعدیل بخش کشاورزی رشد کند. اگر در اقتصاد، قیمت ها واقعی شود بیشترین نفع را بخش کشاورزی می برد. سهم کشاورزی ما در آینده از آنچه اکنون هست می تواند به مراتب بیشتر باشد.

سوال: سناریوهایی که شما فرمودید از دید ما تولید کنندگان ممکن است خوشبینانه به نظر بیاید و از دید برخی دیگر از مردم بدبینانه. حال فرض کنیم مسائل بین المللی دولت تا حدی حل شود به طوری که

دسترسی به منابع مالی داشته باشد و بتواند در اقتصاد دخالت کند. نظر شما در این خصوص چیست؟

جواب: بهتر است سناریوی واقع بینانه را بحث کنیم. فرض کنیم فردا تمام مسائل بین المللی حل شود، باید بدانیم مسیری که تحریم ها برداشته خواهد شد مسیر بسیار کند و ملایمی خواهد بود. این طور نیست که یک دفعه تمامی آنها برداشته شود.

سوال: شما اشاره کردید که نمی توان تولید نفت را به مرحله قبل برگرداند. اما دولت مدعی است که مقدار زیادی درآمد ارزی ذخیره دارد که فقط امکان دسترسی به آنها وجود ندارد. سوال من آن است که اگر امکان دسترسی به این منابع فراهم شود چه اتفاقی خواهد افتاد؟

جواب: در سال ۱۳۶۷ در ساعت ۲ بعدازظهر رادیو اعلام کرد که قطعنامه ۵۹۸ پذیرفته شد. آن موقع نرخ ارز در بازار آزاد حدود ۱۳۷ تومان بود در ساعت دو و ربع نرخ ارز پنجاه تومان شده بود و به کمتر از نصف تقلیل پیدا کرده بود. تصور عمومی آن بود که مسائل ما حل شده و به تبع آن نرخ ارز پایین آمد اما بعد از مدتی نرخ ارز مجدداً به قیمت اولیه خودش برگشت. خیلی بعید است که ما هر چقدر هم که ذخیره ارزی داشته باشیم (که در بهترین حالت می تواند یک سال واردات ما را تأمین کند) بخواهیم آن را سریع از دست بدهیم. بنابراین انتظار آن است که به خاطر بعد روانی، به مدت ۲ تا ۳ ماه تغییراتی پیش بیاید اما مجدداً به مسیر قبلی خودش بازخواهد گشت.

سوال: به نظر شما در مهرماه سال آینده نرخ ارز چقدر است؟

جواب: به نظر من اینکه بگویم نرخ ارز در اقتصاد ایران این مقدار خواهد بود اشتباه است. نرخ ارز متناسب با شرایط اقتصادی تغییر می کند. در سالهای گذشته نرخ ارز را به طور مصنوعی پایین نگه داشته بودند و تورم انباشته شده در نرخ ارز منجر به جهش فعلی شد. یک عامل نیز تقاضای تجاری است. موضوعی که اکنون فعال است پس انداز است که در یک فاصله زمانی خیلی فعال شد و گفته می شود حدود ۵۰ تن طلا و بیش از ۱۵ میلیارد دلار ارز توسط مردم در خانه ها نگهداری می شود. در چند ماه گذشته که نرخ ارز تقریباً ثابت بود قیمت مسکن افزایش پیدا کرده است که ناشی از تقاضای تجاری تورم است لذا اگر تقاضای تجاری تورم تا آخر سال ۳۵ درصد باشد معنی آن این است که نرخ ارز موجود ما در سال آینده نمی تواند تعادل در تراز پرداخت ها را یا قیمتهای فعلی فراهم کند.

سخنرانی آقای دکتر احمد حیدری رییس کانون هماهنگی دانش و صنعت آفت کش ها در گردهمایی کیش تحت عنوان:

کاربرد آفت کش ها در باغات پسته - چالش ها و راهکار ها

آن نشان ندهند و برایشان مهم نباشد باید برای ما باید مهم باشد.

آمارها نشان می دهد که کشورهای در حال توسعه و کمتر توسعه یافته برای گسترش توان صادرات خود دچار بحران فقدان بازارهای بین المللی نیستند بلکه با مشکل عدم تقاضا به دلیل نداشتن استانداردهای سلامت غذا مواجه هستند. جالب است که بسیاری از این کشورها از جمله کشور ما تولیدکننده منحصر به فرد بخشی از محصولات کشاورزی در جهان هستند و از نقطه نظر تنوع ارقام و حجم تولید در زمره یکی از ده کشور جهان محسوب می گردند.

اگر وضعیت مصرف سم در کشور ما به همین شکل ادامه یابد زمانی خواهد رسید که علیرغم تولید بهترین پسته امکان صادرات آن وجود نخواهد داشت. شاید بزرگترین مشکلی که پسته ایران در آینده نزدیک با آن روبرو شود مشکل باقیمانده سموم است و بهترین زمان برای حل آن امروز است. به اعتقاد من باید بخشی از درآمدهای موجود برای حل این معضل در صنعت پسته هزینه شود.

حدود مجاز باقیمانده آفتکش ها بر اساس سمیت ترکیب و بر اساس تنوع مصرف و سید غذایی تعیین می شود. حدود مجاز باقیمانده سموم برای مرادات بین المللی توسط کمیته کدکس باقیمانده سموم تعیین می گردد. هر چند این کمیته حدود باقیمانده سموم برای بسیاری از محصولات کشاورزی را تعیین نموده ولی در خصوص محصول پسته اقدامات موثری صورت نگرفته است. متأسفانه در این موارد حداقل های مورد نظر برای حد مجاز باقیمانده سموم در نظر گرفته می شود. با توجه به اینکه توسعه صادرات پسته به عنوان یک محصول استراتژیک برای کشور اهمیت دارد لازم است فعالیت های میدانی خود را در خصوص تحقیقات تعیین حد مجاز باقیمانده سموم پسته به منظور جمع آوری داده های مزرعهای گسترش داده و با حضور فعال در کمیته کدکس مقادیر پیشنهادی را به تصویب برسانیم. انجام این مهم همکاری و مشارکت تمامی دست اندرکاران ویژه حمایت های انجمن پسته ایران را می طلبد.

مخلوط کرد که سختی و Ph مناسب داشته باشد (با مواد اصلاح کننده کیفیت آب اصلاح شود). یا اینکه در سموم تغییراتی ایجاد نمود که توانائی تحمل شرایط آب منطقه را داشته باشند. بنابراین انجام این اقدامات نیازمند توسعه تحقیقات مربوطه است.

نکته آخر بحث تکنولوژی سم پاشی است. اصلاح تکنولوژی سم پاشی نیازمند دو اقدام مهم است: اول اصلاح نظام کشت می باشد بطوریکه بتوان از تکنولوژی های مناسب برای سمپاشی استفاده نمود دوم آنکه دستگاه های سم پاش متناسب با شرایط فعلی انتخاب و معرفی گردند. براساس تحقیقات انجام شده سمپاس توربولایتر باغی ضمن تأثیر بالاتر، منجر به صرفه جویی در میزان آب مصرفی تا ۴۰ درصد می شود. متأسفانه در اغلب باغات سم پاش هایی استفاده می شود که به هیچ وجه توصیه نشده اند.

یکی از موضوعات مهم در استفاده بهینه و موثر از آفتکش ها کاربران سموم می باشند. بر اساس نتایج تحقیق انجام شده در کشور که سطح اطلاعات کاربران سموم را از شمال تا جنوب کشور از لاهیجان و قائم شهر تا بافت و رفسنجان در استان کرمان بررسی کرده است، ۵۰ درصد کاربران سموم بی سواد بوده و نمی توانند لیبل محصول را بخوانند. این در حالی است که فقط ۲۵ درصد افراد، اطلاعات درج شده بر روی برچسب سموم را متوجه می شوند و ۵۵ درصد ظرف سم را در محیط رها می کنند.

باقیمانده سموم در محصولات کشاورزی

باقیمانده سموم در محصولات کشاورزی عوارض جبران ناپذیری دارد که در دو بخش شامل اثرات حاد و اثرات مزمن طبقه بندی می شوند.

اثرات حاد بصورت سوزش چشم و پوست و تهوع و یا مسمومیت های حاد بروز می کند. ولی مهمتر از آن مسمومیت های مزمن است که در قالب سرطان ها، اختلالات ژنتیکی، اختلالات هورمونی، ناباروری، کاهش ضریب هوشی، ایجاد انواع آلرژی و حساسیت است. بنابراین مسئله باقیمانده سموم در محصولات کشاورزی حتی اگر خارجی ها هم حساسیتی در برابر

در کشور ما سموم به خودی خود مشکل ندارند. آمریکا بزرگترین تولیدکننده و مصرف کننده آفتکش ها در جهان است این در حالی است که بیشتر از دیگر کشورها در مورد سلامتی و محیط زیست حساسیت دارد. سوئیس و آلمان هم همینطور، بزرگترین تولیدکنندگان سم در جهان هستند. بررسی ها نشان می دهد که مشکل اصلی در کشور ما مدیریت مصرف آفتکش ها است.

موضوع دوم کیفیت آفتکش ها است. در گذشته هر سمی که تولید یا وارد می شد بایستی تاییدیه سازمان حفظ نباتات را می گرفت. اما به دلیل مشکلاتی که در ارتباط با این موضوع وجود داشت این ماده قانونی تغییر کرد و مسئولیت کیفیت سموم برعهده خود تولیدکنندگان سموم گذاشته شد. اگر این قانون در یک کشور اروپایی اتفاق می افتاد مشکل چندانی پیش نمی آمد ولی متأسفانه در کشور ما قانون عوض شد در حالی که متناسب با نیازها امکاناتش فراهم نبود. به مفهوم دیگر متناسب با نیاز کشور آزمایشگاه های معتبر کنترل کیفی سموم وجود ندارد.

مشکل دیگری که در رابطه با موضوع آفتکش ها در کشور داریم وجود فروشگاه های غیر مجاز آفتکش ها است. در حال حاضر در کشور درصد بالایی از سموم بدون نسخه های گیاه پزشکی مصرف می شود. عبارت دیگر فروشنده یا خود کشاورز بر اساس تجاربی که دارد و یا توصیه ای که شده سم را خریداری نموده و مصرف می کنند.

موضوع بعدی بحث قاچاق سموم است. در این ارتباط وظیفه اصلی بعهد دولت است و خریداران کار زیادی نمی توانند انجام دهند. برای کمک به حل این مشکل حد اقل وظیفه خریداران این است که سموم را به توصیه کارشناسان و از مجاری قانونی تهیه کنند. ولی نظارت ها بایستی تقویت شود که وظیفه ارگان های نظارتی است. یکی از معضلات دیگر در ارتباط با کاربرد سموم در باغات پسته مسئله کیفیت آب است. اگر بهترین سم دنیا و با بالاترین استانداردها را هم داشته باشید چنانچه آن را با یک آب با کیفیت پائین مورد استفاده قرار دهید کارایی خودش را از دست می دهد. در مورد بسیاری از سموم، در زمان کنترل کیفی با آب با میزان سختی ۳۴۲ ppm مورد آزمایش قرار می گیرد (درصد یون های منیزیم و کلسیم که در آزمایشگاه از نمک های کربنات کلسیم و کربنات منیزیم ساخته می شود). سختی آب تهران حدوداً ۱۰۰ و آب های منطقه کرمان ۷-۸ برابر آن است. اکثر سموم وقتی با آب این منطقه مخلوط می شوند خاصیت خودشان را تا حد زیادی از دست می دهند. پس حداقل کاری که در ارتباط با آب مصرفی می توان انجام داد آن است که آب مصرفی برای تهیه محلول سموم با مواد اصلاح کننده اصلاح شود. دو راه برای حل این مشکل وجود دارد یا باید سم را با آبی

سخنرانی آقای دکتر حسین حکم آبادی در گردهمایی کیش:

مناطق جدید مستعد احداث باغ پسته

لرستان، کردستان، ایلام، زنجان، کرمانشاه، آذربایجان غربی و شرقی و استان اردبیل محدودیت منابع در وضعیت قابل تحمل است. در این استانها حداقل تا چند دهه، منابع آب در وضعیت بحرانی قرار نخواهد گرفت. در بین این ده استان، استانهای لرستان، کرمانشاه، ایلام، کردستان و چهارمحال و بختیاری از نظر منابع آبی وضعیت بهتری نسبت به استانهای همدان، آذربایجان غربی، آذربایجان شرقی، زنجان و اردبیل دارند. لذا در این ده استان با توجه به محدودیت کمتر منابع آبی، مکان یابی کشت و توسعه پسته توصیه می گردد. بررسی ده استان مذکور از نظر داده های هواشناسی (آمار ده ساله هواشناسی طی سالهای ۱۳۸۰ تا ۱۳۸۹)، فنولوژی درخت پسته و شاخصهای اقلیمی مورد نیاز کشت پسته (جدول ۱)، نشان می دهد که اولویتهای کشت و توسعه پسته می تواند بشرح زیر باشد:

فاز اول

در این فاز استانهای لرستان، کرمانشاه و ایلام پیشنهاد و اولویت بندی آنها به صورت زیر توصیه می گردد:

اولویت ۱. استان لرستان (شهرستانهای کوههدشت، بدرآباد، نور آباد و سیلاخور)

اولویت ۲. استان کرمانشاه (گیلان غرب، سرپل ذهاب، اسلام آباد، روانسر و کنگاور)

یزد، خراسان رضوی، خراسان جنوبی، سمنان، اصفهان، قم، مرکزی، سیستان و بلوچستان، تهران و فارس وضعیت بحران منابع آبی مانند استان کرمان است. لذا در این گزارش سعی شده است با تجزیه و تحلیل داده های هواشناسی، امکان کشت و توسعه باغات پسته در سایر استانها که از نظر منابع آبی محدودیت کمتری دارند، بررسی گردد.

بر اساس گزارشات وزارت نیرو، در بین مناطق مختلف کشور، استانهای کرمان، سیستان و بلوچستان، یزد، هرمزگان و استان بوشهر جزء مناطقی هستند که از نظر محدودیت منابع آبی در شرایط بحرانی هستند.

استانهای خراسان جنوبی، شمالی و رضوی، استان فارس و استان گلستان از مناطقی هستند که در وضعیت کم آبی شدید قرار دارند. این بدین معنی است که وضعیت منابع آبی در این استانها قطعا در چند سال آینده بحرانی تر خواهد شد. بر اساس نقشه مشخص می شود که استانهای کهگیلویه و بویر احمد، خوزستان، اصفهان، سمنان، تهران، قم، مرکزی، قزوین، گیلان و مازندران در حالت کم آبی هستند. در این استانها قطعا در دهه آینده وضعیت آب با توجه به خشکسالیهای شدید، بحرانی خواهد بود. بررسیها نشان می دهد که در ۱۰ استان دیگر، شامل استانهای چهارمحال و بختیاری، همدان،

بدلیل برداشت های بی رویه ای که از سفره های آب زیرزمینی مناطق تحت کشت پسته بویژه در دشت های استان کرمان صورت پذیرفته، در شرایط فعلی اکثر سفره های آب زیرزمینی این دشت ها با افت سطح آب در سفره ها مواجه بوده و آبدهی چاههای مورد استفاده در این مناطق بشدت کاهش یافته است و یا حتی در برخی مناطق آبدهی چاهها به صفر رسیده است. از طرفی کیفیت تدریجی آبهای زیرزمینی نیز باعث برداشت های بی رویه و هجوم جبهه های آب شور نیز در حال کاهش می باشد.

با توجه به روند کاهش کمیت و کیفیت آب های زیرزمینی، روز بروز از میزان محصول مناطق دچار بحران کاسته می شود. بحران کمبود آب در بخش کشاورزی باعث شده سالانه سطح قابل ملاحظه ای از باغات پسته کرمان برای همیشه خشک شده و زندگی بخش عظیمی از مردم که از تولید، برداشت و فروش پسته امرار معاش می کنند، با خطر مواجه شود. هم اکنون در شهرستانهای کرمان، رفسنجان، سیرجان، شهربابک، راور و زرنده، اکثر قنوات خشک و چاهها با کاهش شدید منابع آبی مواجه شده اند. بیلان آبی دشتها نیز منفی بوده و کسری مخازن شکل بحرانی پیدا کرده است.

در سایر استانهای مهم تولید پسته از جمله استانهای

جواب: شاخص های اساسی مانند طول و عرض جغرافیایی، ارتفاع از سطح دریا، نیاز سرمایی، دمای محیط در فصل رشد و رطوبت را در نظر گرفته ایم.

سؤال: کشت جایگزینی را برای پسته در مناطق با بحران آب می توان معرفی کرد؟

جواب: در واقع آخرین انتخاب پسته است.

سؤال: در ارتباط با بحث باغات جدید، مشکلی که در پسته داریم رقم است. وقتی می گوئیم رقم احمدآقایی یا اکبری از هر کدام یک طیف وسیعی داریم. عملکردی که رقم اکبری در انار دارد، در نوق ندارد ولی احمدآقایی در نوق خوب جواب داده است و در خیلی مناطق جواب نمی دهد.

آقای نظری: به نظر من تنها راهی که وجود دارد این است که در هر منطقه که می خواهیم باغریزی کنیم یک باغ سازگاری احداث شود و ارقام مختلف پیوند زده شوند و پس از ۱۰ سال وقتی مطمئن شدیم کدام درخت عملکرد خوبی دارد، اقدام به توسعه باغات کنیم. در واقع هیچ روش تئوریکی برای اینکه بدانیم کدام رقم در کجا جواب می دهد وجود ندارد.

امریکایی ها پس از ۳۰ سال کار به یک پایه و یک رقم رسیدند و نتوانستند یک رقم را به دو رقم تبدیل کنند. حال پس از ۲۰ سال کار تجاری یک رقم دیگر را اضافه کرده اند. جهت تکثیر بایستی از یک رقم استفاده کرد.

شروع به پسته کاری کردند. در این مناطق مسائل آب و زمین را در نظر گرفتند و درختان نیز بسیار خوب شدند ولی به علت کوتان بودن تابستان تمام زحمات نیمه کاره می ماند. زیرا در مرحله پر شدن مغز و خندان شدن دچار مشکل می شدند و در نهایت به باردهی مدنظر نرسیدند. حال مناطقی که شما ذکر کردید اکثراً تابستان کوتاه دارند مخصوصاً کرمانشاه که این کوتاه بودن تابستان برای پسته مناسب نیست نه اجازه می دهد پسته مغز پر کند و نه خوب خندان شود.

جواب: ما مناطق را اولویت بندی کرده ایم و از استان لرستان شروع کردیم که اختلاف شدیدی بین آب و هوای آن و آب و هوای شهرستان رفسنجان وجود ندارد و به نظر نمی رسد در آینده برای توسعه باغات مشکلی داشته باشیم. در عین حال به نظر من حتی در صورت افت عملکرد، چاره ای نیست و واقعاً مناطق بهتری وجود ندارد.

سؤال: در عملکرد پسته عوامل زیادی موثر است. در مواردی مشاهده می شود که کشت انجام شده و سپس درختان را درآورده اند مثلاً در آفریقای جنوبی این اتفاق افتاده است. اگر قرار باشد کارها را با آزمون و خطا انجام دهیم پس از ۲۰-۱۵ سال با مشکلاتی که از قبل قابل پیشگیری است روبرو می شویم.

اولویت ۳. استان ایلام (شهرستانهای ایلام، ایوان، سرابله و دره شهر)

فاز دوم
در این فاز استانهای چهارمحال و بختیاری، زنجان و آذربایجان شرقی و اولویت بندی آنها به صورت زیر توصیه می گردد:

اولویت ۱. استان چهارمحال و بختیاری (شهرستانهای سامان، کوهرنگ، لردگان و بروجن)

اولویت ۲. استان زنجان (شهرستانهای ماهنشان، آب بر، خرمدره و خدابنده)

اولویت ۳. استان آذربایجان شرقی (شهرستانهای جلفا، مرند، مراغه، بناب، میانه و میاندو آب)

فاز سوم
در این فاز استانهای کردستان، آذربایجان غربی، اردبیل و همدان و اولویت بندی آنها به صورت زیر توصیه می گردد:

اولویت ۱. استان کردستان (شهرستانهای قروه، مریوان، بیجار، زرینه اوپاتو و سقز)

اولویت ۲. استان آذربایجان غربی (شهرستانهای تکاب، بوکان، مهاباد، سردشت، پیرانشهر)

اولویت ۳. استان اردبیل (شهرستان پارس آباد مغان)

اولویت ۴. استان همدان (شهرستانهای ملایر و نهاوند)

پرسش و پاسخ
سؤال: در سال های گذشته در مرز همدان و ساوه

جدول شماره ۱- شاخصهای اقلیمی مناسب، قابل تحمل و نامناسب پسته

شاخص	واحد	مناسب	قابل تحمل	نامناسب
عرض جغرافیایی	درجه	۲۷-۳۷ درجه شمالی	-	-
ارتفاع از سطح دریا	متر	۹۰۰-۱۸۰۰	۱۸۰۰-۲۲۰۰ و ۲۰۰-۹۰۰	کمتر از ۲۰۰ و بیش از ۲۲۰۰
نیاز سرمایی	ساعت	۱۰۰۰ ساعت بین صفر تا ۷ درجه سانتیگراد	۷۰۰ ساعت	کمتر از ۶۰۰ ساعت
دمای محیط در فصل رشد	درجه سانتیگراد	۲۵-۳۵	۲۰-۲۴ و ۳۶-۴۲	کمتر از ۲۰ و بیشتر از ۴۲
دمای محیط در زمان گرده افشانی	درجه سانتیگراد	۱۶-۲۲	۱۰-۱۵ و ۲۳-۳۰	کمتر از ۱۰ و بیشتر از ۳۰
رطوبت محیط در فصل رشد	درصد	۲۵-۳۵	۳۶-۶۰	بیش از ۶۰
رطوبت محیط در زمان گرده افشانی	درصد	۳۵-۵۰	۲۵-۳۴ و ۵۱-۶۵	بیش از ۷۰

متن سخنرانی آقای مهدی آگاه در گردهمایی کیش با عنوان:

آینده تولید و تجارت پسته ایران

دلار بوده است. عرضه پسته در بازار جهانی به شدت در حال افزایش است و همراه با افزایش عرضه، افزایش قیمت هم داریم. معمولاً هر چه که عرضه اش زیاد شود باید قیمتش در بازار بین المللی پایین بیاید. در ۱۱ تا ۱۲ سال گذشته عرضه پسته مرتب در حال افزایش بوده و قیمتش هم در حال افزایش بوده است. این حالت در صورتی اتفاق می افتد که تقاضا از عرضه بسیار بیشتر باشد. بازار جهانی طالب پسته است. خیلی بیش از این مقداری که الان ایران و آمریکا دارند عرضه می کنند. باغداران ما نباید هیچ وقت نگران این باشند که اگر تولید افزایش پیدا کند چه می شود. هزینه تولید آمریکا در گذشته ارزان تر از ما بود اما امروز با تغییر نرخ ارز هزینه تمام شده ما و آمریکایی ها تقریباً یکی است. با این نرخ ارز حتی اگر به خاطر افزایش تولید مجبور شویم پسته را تا ۶ دلار بفروشیم به صرفه است.

آمار تولید پسته در کشورهای مختلف دنیا
در سال ۲۰۱۱ به نقل از FAO

ردیف	کشور	میزان تولید (تن)
۱	ایران	۴۷۲۰۹۷
۲	آمریکا	۲۰۱۳۹۵
۳	ترکیه	۱۱۲۰۰۰
۴	چین	۷۴۰۰۰
۵	سوریه	۵۵۶۱۰
۶	ایتالیا	۱۰۸۰۱
۷	یونان	۹،۵۸۰
۸	افغانستان	۴،۲۰۳
۹	تونس	۲،۱۰۰
۱۰	قرقیزستان	۸۸۸
۱۱	پاکستان	۶۵۹
۱۲	اردن	۶۳۰
۱۳	ساحل عاج	۲۸۸
۱۴	ماداگاسکار	۲۲۳
۱۵	ازبکستان	۲۲۲
۱۶	مراکش	۷۵
۱۷	مکزیک	۶۹
۱۸	قبرس	۲۴
۱۹	جمهوری موریس	۶
۲۰	آذربایجان	۳

زیر کشت محصول رفته است. با یک چنین چاهی در خراسان شاید حدود ۲۰ تا ۲۵ هکتار باغ بیشتر ایجاد نمی کنند و آب مازاد را در زمستان مصرف کشت شتوی می کنند. به نظر من خراسانی ها دارند بسیار با عقل و با فهم عمل می کنند و سعی کرده اند به اشتباهات ما در منطقه کرمان توجه داشته باشند و به اصطلاح پایشان را در چاله گل آلود نگذارند. اعضای خراسانی انجمن نشان داده اند که اینطور نیست که باغدار ایرانی توان تولید بالا در هکتار ندارند.

مسائل تولید خیلی زیاد است ولی یک نکته مثبت برای مشکلات وجود دارد و آن این است که کمتر کشوری دست به توسعه باغداری زده است. غیر از کالیفرنیا هیچ منطقه ای در دنیا وجود ندارد که کشت پسته به طور جدی شروع شده باشد. اخیراً در آرژانتین شروع کرده اند ولی نه به سبکی که رقابت کنند. علتش هم مشکل سرمایه گذاری طولانی مدت قبل از بهره برداری است. امروز قیمت پسته شاید چیزی در حدود سه برابر هزینه تولیدش است. شاید در خراسان قیمت ۵ برابر هزینه تولیدشان باشد اما سوال این است که چرا کشت پسته زیاد نمی شود؟ علت این است که قیمتی که الان وجود دارد یک خاطر جمعی می خواهد که ده سال دیگر هم، این اختلاف قیمت وجود داشته باشد. اینطور نیست که بگویید چون قیمت این بود من فردا صبح می روم تولیدم را افزایش می دهم. قیمت پسته بالا رفته به خاطر اینکه نمی شود تولید را یک شبه افزایش داد. با این عملکرد دست اندرکاران اقتصادی کشور، ببینید که اعتماد به ده سال آینده چه جرأتی می خواهد. چند ماه آینده مان دستخوش نوسان است. هر لحظه به طرق مختلف تهدید می شویم.

۳. تنها کشورهایی که صادرات پسته آجیلی دارند ایران و آمریکا هستند. کشور صادرکننده دیگری در بازار بین المللی نیست. آمار ده سال صادرات ایران و آمریکا در نمودارهای شماره ۲ و ۳ دیده می شود. در مورد تولید هم بدلیل نوسانات سالیانه، متوسط تولید دو سال را در آوردم. همانطور که دیده می شود در این ده سال مجموع صادرات ایران و آمریکا به صورت خطی در حال رشد بوده و جالب آن است که ما رشد مداوم قیمت پسته را هم داشته ایم. مجموع صادرات ایران و آمریکا از حدود ۱۴۷ هزار تن در سال ۷۹ (سال ۲۰۰۰) به عدد ۲۶۲ هزار تن در سال ۲۰۱۱ رسیده است. در این آمار مصرف داخلی ایران و آمریکا، مصرف داخلی ترکیه و دیگر کشورهایی که خودشان پسته تولید می کنند در نظر گرفته نشده است.

در سال ۱۳۷۵ (۱۹۹۶) یعنی سال قبل از تحریم پسته توسط بازار مشترک اروپا، قیمت پسته ۴۲۰۰ دلار بود که قیمت بالایی بود. این قیمت در سال ۲۰۰۵ برابر با ۵۲۰۰ دلار بوده و در سال ۲۰۱۱ چیزی حدود ۸۰۰۰

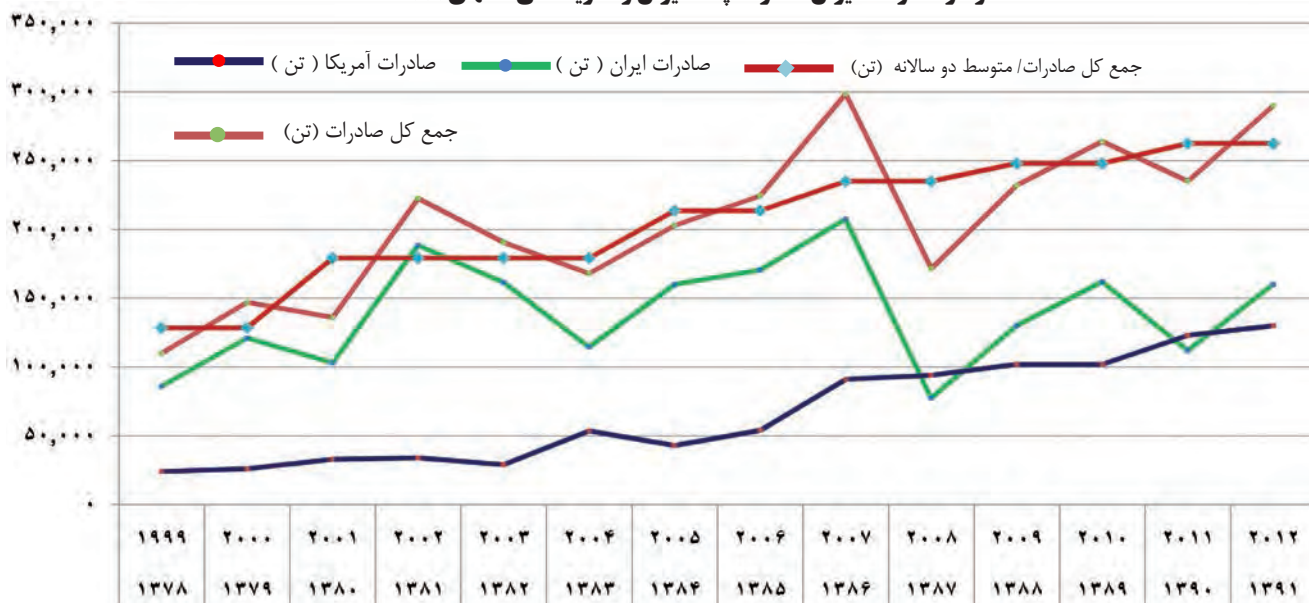
۱. یکی از بزرگترین مشکلاتی که ما در صنعت پسته داریم وضعیت آمار است. به عنوان نمونه در جدول زیر آمار منتشر شده در سایت فاو در مورد تولید پسته در سال ۲۰۱۱ ملاحظه می گردد. در این جدول آمار آمریکا تقریباً درست است. چون آمریکا آمار دقیق دارد و این آمار را به صورت دقیق اعلام می کند. بزرگترین مصرف کننده جهان بر اساس سرانه مصرف اراضی فلسطین اشغالی است. در آنجا حدود ۶ میلیون جمعیت تا حدود ۶ هزار تن پسته یعنی هر نفر در سال به طور متوسط یک کیلو پسته مصرف می کنند. این بالاترین رقم جهانی است. بعد از آن شاید ایران باشد با حدود نیم کیلو. پس تولید ۱۱۲ هزار تن پسته در ترکیه به دو دلیل اشتباه است یکی اینکه اگر ترکیه این تولید را داشت حتماً باید سالی ۵۰ هزار تن پسته را صادر می کرد و این شدنی نیست. دوم اینکه ترکیه پسته را با خوشه می چینند و همان زیر درخت با پوست خشک می کند. بنابراین حتی یکسان سازی در این آمار انجام نشده است. در این جدول تولید ایران بالاتر از همه و ۴۷۲ هزار تن اعلام شده است که غلط است. خوشبختانه این آمار از طرف وزارت جهاد کشاورزی اعلام نشده و این آمار را فاو درآورده است. در یک سالهایی وقتی آمار وزارت جهاد کشاورزی را در مورد تولید پسته جمع می زدیم و صادرات را از آن کم می کردیم می دیدیم که باید حدود یک میلیون تن پسته در انبارها موجود باشد. خوشبختانه وقتی آمار غلط باشد در طولانی مدت خودش را نشان می دهد. در سال ۲۰۱۱ تخمین انجمن در مورد تولید پسته چیزی حدود ۱۶۰ هزار تن بود. صادرات هم حدود ۱۱۰ تا ۱۱۲ هزار تن بود. خوشبختانه تا به حال بزرگترین اختلافی که در آمار انجمن بوده چیزی حدود ۱۰ درصد بوده است. در آمار فاو تولید چین ۷۴ هزار تن اعلام شده است در حالیکه چین یک تن هم تولید پسته نداشته و صادرات مجدد پسته انجام می دهد. چین پسته دهن بست آمریکایی را از هنگ کنگ وارد می کرده و بعد آن را مجدداً به آمریکا و یا فرضاً به اروپا صادر می کرده است. در واقع واردات از هنگ کنگ را ندیده اند ولی صادرات پسته اش را دیده اند. آمار سوریه آمار پسته تر است و اگر درست باشد باید بر دو و نیم تقسیم شود. این در واقع آماری است که در مجامع بین المللی بر اساس این ها قضاوت می شود که متأسفانه این ها در دسترس همه هست.

۲. این مطلب را گفتیم برای اینکه توضیح بدهم که چرا افزایش تولید پسته برای باغدار ایرانی و کسی که در کار کشاورزی است نباید نگرانی ایجاد کند. در کرمان باغ ریزی بیش از ظرفیت آبی منطقه و بر اساس ظرفیت آبی زمستان انجام شده است و مثلاً در یک حلقه چاه با حدود ۳۰ لیتر بر ثانیه آب حدود ۷۰ هکتار یا بیشتر

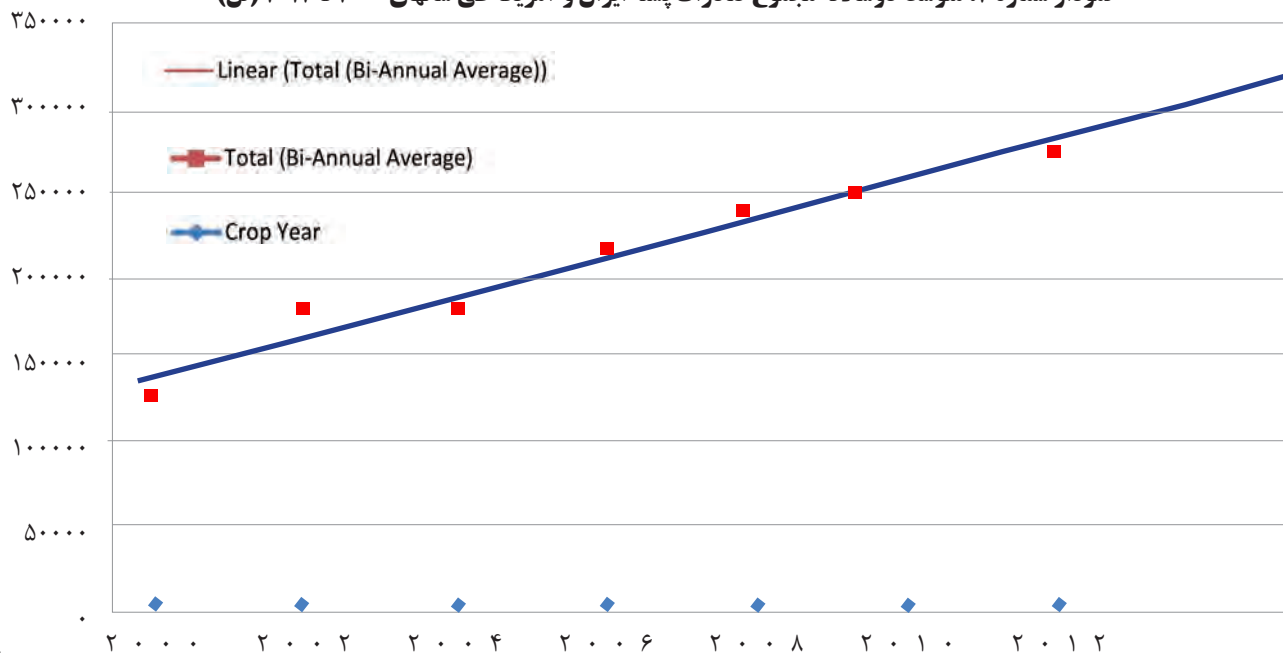
میزان صادرات پسته ایران به مناطق مختلف در سالهای ۱۹۹۶، ۲۰۰۵ و ۲۰۱۱ (ارقام به تن)

منطقه	سال	۱۹۹۶ (۱۳۷۵)	۲۰۰۵ (۱۳۷۵)	۲۰۱۱ (۱۳۹۰)
اتحادیه اروپا		۸۵۰۰۰	۳۲۵۰۰	۱۴۰۰۰
بازارهای صادرات مجدد (ترکیه و امارات)		۲۰۰۰۰	۳۵۰۰۰	۱۷۵۰۰
شرق دور		۱۱۵۰۰	۴۷۰۰۰	۳۷۰۰۰
سایر		۸۰۰۰	۴۵۵۰۰	۴۳۵۰۰
جمع کل		۱۲۴۵۰۰	۱۶۰۰۰۰	۱۱۲۰۰۰

نمودار شماره ۱. میزان صادرات پسته ایران و آمریکا طی سالهای ۱۹۹۹ تا ۲۰۱۲

نمودار شماره ۲. متوسط دوسالانه مجموع صادرات پسته ایران و آمریکا طی سالهای ۲۰۰۰ تا ۲۰۱۲ (تن)

بدلیل نفوذ فرهنگی ایران در گذشته، یک چینی و حتی یک اندونزیایی نیست که پسته را نشناسد ولی پول خریدش را ندارد. حالا که دارند پولدار می شود برای مصرف پسته حد و مرزی نمی شود قائل شد اما در مقابل، متأسفانه افزایش تولید در ایران کند است.

۴. به عنوان شاهد دیگری که می گویم نباید نگران بازار پسته بود به جدول صفحه قبل توجه کنید. در این جدول صادرات ایران به سه گروه شامل اتحادیه اروپا، بازارهای صادرات مجدد (ترکیه و امارات)، شرق دور و سایر تفکیک شده است. در سال ۱۳۷۵ حدود ۸۵ هزار تن پسته از ایران وارد اتحادیه اروپا شده که در قدیم بازار اصلی بود. ۲۰ هزار تن رفته به ترکیه و دبی، ۱۱ هزار تن به خاور دور و به بقیه کشورهای دنیا فقط ۸ هزار تن پسته صادر شده است. ده سال بعد، از ۱۶۰ هزار تن صادرات، ۴۵ هزار تن به کشورهای دیگر رفته است. در سال محصولی ۱۳۹۰ نیز که ۱۱۲ هزار تن صادرات داشتیم، ۴۳ هزار تن به کشورهایی رفته که بطور سنتی بازار پسته نبودند. این عدد که در دوره اول یک دهم آلمان بود، یعنی همه کشورهای دنیا غیر از این سه گروه، ۸ هزار تن پسته مصرف می کردند یعنی یک دهم اروپا اما در حال حاضر مصرف این کشورها تقریباً سه برابر اروپا است. کشورهایی که چشمگیر بوده و اضافه شده یکی خاورمیانه است، کل خاورمیانه بازار بسیار بزرگی شده است. از جمله عراق با واردات قریب به ۸ هزار تن. دیگری واردات روسیه که به تنهایی از واردات اروپا بیشتر است.

در کشوری مثل برزیل هنوز پسته شناخته شده نیست نه پسته ایرانی و نه پسته آمریکایی. کشوری مثل اندونزی در لیست صادراتمان نیست در حالی که در آینده می تواند یکی از بزرگترین واردکننده های پسته ایران باشد. شاید قریب به ۱۵ درصد جمعیت چین فعلاً پسته را می شناسند و در ایام عیدشان خرید و فروش می کنند.

یک خاصیت مهم پسته که با فرش و خرما و زعفران و همه این ها فرق می کند آن است که اگر قیمت آن بالا رفت عرضه آن قابل افزایش نیست. در برخی کالاها اگر قیمت ارز بالا رود افزایش قیمت در داخل اتفاق می افتد چون صادرات بیشتر صرف می کند. همانطور که می دانیم ۸۰ درصد خرما می ایران در داخل مصرف می شود. اگر قیمت بین المللی خرما بالا رود و یا اگر قیمت ارز بالا رود یک مقدار از مصرف داخل به عرضه بین المللی اضافه می شود و صادرات بیشتر می شود. در پسته این اتفاق نمی تواند بیافتد برای اینکه قریب به ۸۰ درصد پسته ما صادراتی است و اگر نرخ ارز بالا رود از این ۲۰ هزار تن مصرف داخل حداکثر ۲ تا ۳ هزار تن می تواند کاهش پیدا کند و به صادرات اضافه شود. وقتی مجموع صادرات ما و آمریکا چیزی حدود ۲۷۰ هزار تن است این ۲ تا ۳ هزار تن تأثیری در عرضه نمی گذارد. بنابراین افزایش نرخ ارز باعث کاهش نرخ بین المللی پسته نمی شود.

پس کشت پسته در ایران باید توسعه پیدا کند. اگر

صادرات پسته ایران را تا دی ماه حساب کنید چیزی حدود ۸۵ هزار تن پسته صادر شده است. این عدد یک رکورد است. تخمین من ۱۶۰ هزار تن صادرات تا آخر سال محصولی است. اگر این عدد را در قیمت های امروز ضرب کنیم، چیزی حدود ۱ میلیارد و ۵۰۰ میلیون دلار صادرات پسته ایران است.

۵. یکی دیگر از خواص پسته آن است که در بین سایر خشکبار رقیب ندارد. ما در ایران آجیل به مقدار زیادی می خوریم. بادام و فندق را هم بصورت آجیل مصرف می کنیم. در بیشتر کشورهای دنیا اینطور نیست. تنها چیزی که بصورت آجیلی و به صورت عمده مصرف می شود پسته، بادام هندی و بادام زمینی است. در سال ۱۳۷۵ که صادرات پسته ایران به آلمان ۴۸ هزار تن بود واردات بادام هندی ۵ هزار تن بود. بادام هندی هیچ وقت نتوانست خودش را به عنوان یک آجیل پر مصرف نشان بدهد. پسته با بقیه فرق دارد و تنها آجیل بین المللی درختی است که به عنوان آجیل در همه جا شناخته شده است. قیمت بازاری بادام هندی تقریباً حدود ۶۰ درصد قیمت پسته با پوست است. اگر وزن پوست را حساب کنیم قیمت پسته بیش از دو برابر و نیم بادام هندی است.

پس نباید نگران مسائل صادراتی پسته باشیم. امروز موقعیت برای پسته از هر جهت فراهم است. این محصول ۷۰ سال در کرمان بوده و امروز ثمره ش در اختیار خراسان، فارس، آذربایجان و دیگر مناطقی است که دارند به ما می پیوندند و ما خوشحالی که این بار توسط دیگران کشیده شود.

پرسش و پاسخ

سوال: موضوع اولی که مطرح کردید راجع به قیمت پسته و اینکه با قیمت امروز ۶۰ تا ۷۰ درصد سود آور شده است، جای سوال دارد. بخش زیادی از محصول صادر شده یا از دست کشاورز خارج شده و کشاورز آن را به قیمت دلار قدیم فروخته است اما امروز هزینه های باغ را باید با قیمت دلار جدید بدهد. اینکه قیمت جهانی پسته بالا رفته در اختیار ما نبوده و ما عاملش نبودیم. در بالا رفتن قیمت دلار هم کسی نتوانسته دخالت کند. در اینکه بگوئیم پسته الان ۶۰ درصد سود دارد به دو چیز توجه نکرده ایم. یکی اینکه هزینه باغدار فقط هزینه تولید درخت نیست. هر باغدار باغ های بی ثمری دارد که نگهداری آنها هزینه دارد. درخت پسته هر ۲۴ ماه یکمرتبه محصول می دهد. اگر امسال یک محصول داد تا ۲۴ ماه بعد هیچی نیست. پس باغدار دارد هزینه ۲ هکتار را می دهد. ضمن آنکه هزینه های سال گذشته ما نسبت به امسال بیشتر از ۲۰۰ درصد رشد داشته و سال آینده هم دو مرتبه همین اتفاق خواهد افتاد. آنچه که ما فروختیم فروخته شده و رفته ولی آنچه که هزینه داریم در جای خود باقی است.

جواب: این مطلب شما درست است. ما در مورد باغ پسته هزینه های سرمایه گذاری را عملاً حساب

نمی کنیم. مطلب دوم آنکه باید به ده سال گذشته نگاه کنیم. هزینه تولید سالیانه ۱۸ درصد افزایش می یافت و قیمت ارز ثابت بود. در حالیکه پسته می بایست در بازار جهانی رقابت می کرد. اما امروز وضعیت بهتر شده و به دلیل واقعی شدن قیمت ارز تولید کالاهای صادراتی بصره شده و رونق گرفته است. خوشبختانه امروز پسته به قیمت بیش از ۱۰ دلار فروش می رود و قیمت ارز هم از ۱۰۰۰ تومان به ۳۵۰۰ تومان افزایش یافته است. امروز پسته جلوتر از دلار است. موفقیت پسته ایران در چند سال اخیر مدیون بخش خصوصی چه صادرکننده و چه تولید کننده است. باید وقتی دور هم جمع می شویم یک نتیجه گیری قوی داشته باشیم. اگر همفکری کنیم می توانیم مشکلات را برداریم و موفق باشیم.

صادر کننده برتر
سال ۱۳۹۰

شرکت الماس دانه طوس

صادر کننده انواع پسته و خشکبار و زیره

دارای ۲۷ سال تجربه در زمینه صادرات پسته، خشکبار و زیره

تهران، خیابان انقلاب، خیابان بهار، برج بهار، طبقه اول اداری، واحد ۵۰۹

دورنگار : ۷۷۶۱۵۸۷۷

تلفن دفتر تهران : ۶-۷۷۶۱۵۸۷۵

Site: www.almasdanehtoos.com

Email: info@almasdanehtoos.com

Email: ceo@almasdanehtoos.com

مشهد، خیابان خسروی نو، جنب پمپ بنزین

مجتمع تجاری خاوران، طبقه دوم، واحد ۲۰۵

تلفن دفتر مشهد : ۲۲۲۵۷۶۶-۲۲۱۷۷۰۱-۲۲۵۰۶۲۲-۵۱۱-۲۲۱۷۷۰۲ دورنگار : ۵۱۱-۲۲۱۷۷۰۲

میزگرد اعضای انجمن در گردهمایی کیش با موضوع:

افق آینده انجمن

حمید فیضی: امروز هیأت مدیره انجمن با چند سؤال جدی روبرو است. اینکه آینده انجمن چه خواهد شد؟ مسیر حرکت ما چه خواهد بود؟ انتظارات اعضا از انجمن چه هست؟ برای توسعه فعالیت هایش چه کار باید بکنیم؟ اعضای ما چگونه می توانند از طریق کمک به انجمن، کمک بیشتری به صنعت پسته بکنند؟ موضوع این میزگرد در واقع موضوع تشکیل ماست، خانه ای که همه به همت هم تأسیس کردیم و باید حفظش کنیم و گسترش دهیم تا بشود خانه ای امن برای همه فعالان پسته کشور.

علی نظری: در ارتباط با افق آینده موضوعی که به نظر من اهمیت دارد آن است که هیأت مدیره انجمن طبق اساسنامه انجمن فقط می تواند طی دو دوره هیأت مدیره انجمن باشد. هیأت مدیره فعلی انجمن که اکثراً از مؤسسين انجمن هستند حداکثر تا پایان این دوره می توانند در هیأت مدیره حضور داشته باشند. به نظر من قشنگی اش به همین است که انجمن به ۳ یا ۴ نفر مختص نباشد. این چند نفر در این ۸ سال هر چه کار توانستند انجام دادند، یکی از موضوعاتی که باید برایش تلاش کنیم این است که هیأت مدیره که عوض می شود همه تجارب قبلی در ۸ سال گذشته را به هیأت مدیره جدید انتقال دهد. دوستانی که می توانند هیأت مدیره باشند باید اعلام آمادگی کنند و از الان بخشی از مسئولیت های کار در انجمن را به عهده بگیرند که وقتی در دو سال آینده کار را شروع می کنند تجارب گذشته را داشته باشند.

به نظر من انجمن هیچ چیز غیر از خود اعضا نیست. انجمن در حقیقت جمع شدن دور هم است. همین که اعضا همبستگی شان را به هم نشان دهند به نظر من مهمترین بخش انجمن است. همین که امروز دور هم جمع شده ایم و مسائل و مشکلات را می توانیم با این دور هم جمع شدن ها حل کنیم، همان چیزی است که ما به عنوان انجمن می خواهیم. انجمن یک متولی است که هر کدام از ما بتوانیم در هر زمان که نیاز دیدیم به آن مأموریت بدهیم تا کاری برایمان انجام دهد. ممکن است که تصورات زیادی برای انجمن داشته باشید اما باید بگویید که شما برای انجمن چه کاری می توانید بکنید و چه خدمتی به انجمن می توانید بدهید.

اعظم السادات مشکانی: من به دلیل تجربه ای که در کمیته کدکس آلایندة ها کسب کردم و آن را مدیون کمک دو نهاد یکی اتاق کرمان و بخش بزرگترش انجمن می دانم داوطلب این هستم که مجدداً در بخش باقیمانده سموم، رهبری تیم انجمن برای ساماندهی حد مجاز باقیمانده سموم در کدکس را عهده دار شوم.

مثل دوره قبل به صورت رایگان. به جدیت و صراحت می گویم که کمک های عاشقانه و داوطلبانه انجمن و اتاق کرمان نهایت و نتیجه اش این شد که ۱۱ سال به یک اجلاسی رفتیم و آورده های خوبی به طور مستقیم و غیر مستقیم برای مملکت آوردیم. فکر می کنم که من به عنوان بدهکار انجمن مجدداً این مسئولیت را داوطلبانه قبول می کنم تا با صرف وقت و هزینه شخصی آورده ای برای قوام و توفیق انجمن به انجمن اضافه کنم.

محمد وثوقی: به نظر من تبلیغات انجمن در روستاها خیلی کم است. آنها تعدادشان زیاد است و اگر به آنها بفهمانیم که انجمن چقدر دارد کار می کند و چه کارهایی انجام داده، حمایت خواهند کرد. حمایت افراد خیلی مهم است. انجمن باید تبصره ای بگذارد و مبلغ حق عضویت را بالا ببرد و هرکس بخواهد بیشتر کمک کند آن هم مؤثر خواهد بود.

علی وثوقی: طیف وسیعی از تولیدکنندگان پسته هیچ اطلاعی از انجمن ندارند و چیزی در موردش نمی دانند و مشکلات پسته را هم نمی دانند ولی با وجود انجمن خیلی ها این اطلاعات را کسب کردند. فکر می کنم کمتر از یک درصد از جمعیت تولیدکننده پسته امکانات و توانایی استفاده از سایت را داشته باشند. به نظر من بهتر است ماهنامه و فصل نامه روی یک کاغذ ارزان تر و در یک طیف وسیع تر و با هزینه کمتر چاپ شود و در سطح روستاها پخش شود و روستاها با اسم انجمن آشنا شوند. به نظر من هر چه جمعیت انجمن بیشتر شود خیلی می تواند تأثیر داشته باشد.

سعید علیپور: حضور بخش خدمات در انجمن و در هیأت مدیره کم است. لازم است در اساسنامه اصلاح صورت بگیرد که حضور بخش خدمات در هیأت مدیره بیشتر شود. حضور انجمن در اعطای تسهیلات کمزنگ است.

محمود ابطیجی: انجمن تشکیل شده و تبدیل شده به یک تشکل قوی و موفق. این قوت و موفقیت ناشی از همکاری و حضور همه اعضا بوده است. این انجمن خود به خود تشکیل نشده بلکه عده ای نشستند، پول گذاشتند و انجمن را تشکیل دادند. اگر بخواهید انجمن به حیاتش ادامه دهد لازم است منابع مالی داشته باشد. راهکارهایی بدهید برای تأمین منابع مالی. انجمن خرج دارد. در تهران و کرمان دفتر دارد. هزینه دارد. کسی که دبیر انجمن است باید خیالش از لحاظ مالی راحت باشد. اگر می خواهید و توقع دارید انجمن در نمایشگاه های خارجی شرکت کند، نشریه مرتب ماهانه داشته باشد،

سایت، فصلنامه، اینها کارهایی نیست که خود به خود انجام شود و چیزی نبوده که با حق عضویت ها تأمین شود. حق عضویت ها چیزی حدود ۳۰ درصد را پوشش می دهد. حدود ۴۰ درصد درآمد حاصله از آگهی ها است و بقیه هم سود پولی است که انجمن در بانک گذاشته و سود می گیرد. کمک ها را عده خاصی می کنند. اگر می خواهید انجمن دوام و بقا داشته باشد پیشنهادی بدهید که همه کمک کنند. انجمن باید قدر خودش را بداند. عضویت در انجمن کار با ارزشی است. کسانی که می خواهند عضو شوند باید کمک کنند. کسانی که حق عضویشان را به موقع ندهند چرا عضو انجمن باشند، حتماً به دلایلی نمی خواهند عضو باشند.

علی اکبر نشاط: اگر بگوییم اعضای هیأت مدیره قبلی که دو دوره شان تمام شده دوره های بعد نباشند، وقفه ای در کار ایجاد می شود. بهترین روش آن است که تعدادی از این آقایان بمانند.

محمود ابطیجی: اگر انجمن بخواهد کارهایی بیشتر از این انجام دهد باید بودجه داشته باشد و این مخارجی که برای سرپا نگه داشتن انجمن می گوییم باید تأمین شود. کاری بکنید که نسل بعدتان هم بتوانند استفاده کنند و انجمن برقرار باشد.

مهدی آگاه: جلسه ای در دفتر آقای علی نظری تشکیل شد و کسانی که دلسوز مسائل پسته بودند آمدند و پولی گذاشتند و با آبرویی که داشتند انجمنی را تشکیل دادند. خوشبختانه امروز برعکس شده است. آقای جلال پور یک افتخاری است برای انجمن ولی امروز انجمن افتخاری است برای آقای جلال پور. از آبروی انجمن است که الان اینجا هستیم و داریم استفاده می کنیم. انجمن آبرو ایجاد کرده و بودن در هیأت مدیره انجمن و خدمت کردن در این انجمن از این به بعد یک افتخار خواهد بود. از این افتخار باید استفاده شود. پیشنهادم آن است که کسانی که می خواهند کاندیدای هیأت امنا شوند زمانی که انتخاب شدند باید یک مبلغی به انجمن بپردازند، همچنین برای بودن در هیأت مدیره، به نظر من به جای اینکه در جهت توسعه عضو گیری بی رویه قرار بگیریم عضو بودن در انجمن را تبدیل کنیم به یک امتیاز برای اعضا، چه باغدار، چه صادرکننده و چه تاجر محلی و از این طریق چرخه مثبتی ایجاد خواهد شد بین آبروی اعضا و آبروی انجمن.

غفار ارغیانی: پیشنهادم این است که به صورت سهامی از اعضا سرمایه جمع آوری کنیم و زیر ساخت های پیشرفت صنعت پسته را ایجاد کنیم. انجمن باید تیم

مشکلات کشاورزان کار حرفه ای کند. کار تجاری و امثال آن در شأن انجمن نیست. نفری یک مقداری بگذاریم تا مشکل انجمن حل شود.

حمیدرضا توکلی نیا: من نمی دانم در اساسنامه راهکاری برای بازنگری در اساسنامه و تغییرات احتمالی هست یا نه. اگر هست که باید اساسنامه را تغییر بدهید. بهتر این است که اعضای هیأت مدیره فعلی فوراً هیأت مدیره را ترک نکنند. حداقل نصف اعضای فعلی بمانند و به اندازه نصف اعضایی که از انجمن خارج می شوند انتخابات شود تا اطلاعات مفیدی که انجمن در طول سالیان سال کسب کرده به راحتی از دست نرود.

سید حسین حسینی: ما افتخارمان این است که عضو انجمن پسته ایران هستیم. من دوست داشتم که آقای فیضی هزینه سال آینده انجمن را مشخص کنند. بزرگانی که در تشکیلات انجمن هستند همانطور که تا به امروز هزینه های انجمن را به عهده گرفته اند دواطلبانه کمک می کنند و هیچ مشکلی نخواهد بود.

علی نظری: غیر از پول چیزی که خیلی خیلی انجمن به آن نیازمند است ایده ها و پیشنهادات و وقت گذاشتن است. ما همه عضو انجمن هستیم ولی ارتباطات است که انجمن را می سازد. هیچ چیز غیر از این نیست.

ابطحی: انجمن محتاج جایی نیست که برود از آنها کمک بگیرد. کسانی که عضو انجمن هستند باید افتخار کنند که بر حسب وظیفه شان به انجمن کمک کنند. اصلاً این نیست که انجمن محتاج باشد.

عقیده شخصی من این است که کسی که به اندازه وسعش نمی خواهد به انجمن کمک کند بهتر است که عضو انجمن نباشد.

شود. اینها نمونه فعالیت هایی است که انجمن می تواند از اعتبار خودش درآمد کسب کند و این کسب اعتبار ادامه پیدا خواهد کرد.

علی اکبر نشاط: در سال ۷۵ و ۷۶ استاندارد وقت گفته بود هر پسته ای که از خروجی های استان کرمان بیرون رفت کیلویی ۱۵ تومان بدهد و این را می گرفت بین شهرداری ها تقسیم می کرد. چون غیرقانونی بود بعد از گذشت ۵ سال لغو شد. می توانیم همین کار را در ترمینال ها انجام دهیم یا اینکه صادرکنندگان بزرگ خودشان این پول را بدهند و بگویند ما هر پسته ای که صادر می کنیم مارک انجمن را می زنیم و کیلویی ۱۰ یا ۱۵ تومان می دهیم و این را تعمیم بدهند به بقیه جاها. باید درآمدی برای انجمن کسب شود که پایدار باشد و سال ها بماند.

علی قاسمعلی زاده: باید یک راهکار عملی بدهیم. اعضای انجمن که می خواهند عضو شوند از باغداران و صادرکننده ها بر اساس مقدار باغ یا پسته ای که صادر می کنند پولشان را بدهند به انجمن. راه کاری است که هم عملی است و هم اما و اگرهایش هم خیلی کم است. باغدارها بر اساس هکتار باغی که دارند کمک کنند و صادرکننده ها بر اساس صادراتی که انجام می دهند.

فاطمه نظری: اینطور نباشد که فقط عده ای هزینه های انجمن را بدهند. بهتر است یک روشی تدوین کنیم و تائیدیه اش را بگیریم. معمولاً به ازای هر کیلو پسته ای که تولید یا صادر می کنند مبلغی به انجمن تعلق بگیرد و همیشه انجمن باید جوابگو باشد که این پول صرف چه کاری هایی شده است.

محمود بارانی: پیشنهاد من بین پیشنهاد آقای ابطحی و آقای نظری است. انجمن فقط در جهت حل کردن

اقتصادی داشته باشد. با این آبرو و امکانات و مزیت هایی که در خود نهفته دارد باید زیر ساخت ها را با پول خود درست کنیم.

احسان درستکار: حداقل سالی یکبار این جلسات را برگزار کنید. اینها هزینه نیست سرمایه است. بهره برداری های خوبی از این هزینه ها می شود. این جلسه اول است و مطمئناً جلسات بعد می تواند بهتر باشد. درخواستم این است که جلسه جایی برگزار شود که افرادی که از مناطق مختلف کشور آمدند راحت تر بتوانند شرکت کنند. دوم شاید در کنار این گردهمایی بتوانیم یک سری نمایشگاه برگزار شود. نمی توان به روش هایی که در مساجد و حسینیه ها است برای انجمن پول جمع کرد. انجمن می تواند با شرکت هایی که مهر سلامت و تائیدیه می دهند قرارداد منعقد کنند و این تائیدیه را به کسانی که می خواهند این برند را بگیرند، بدهند. از تولیدکننده های بزرگ هم شروع کنند. از این طریق می توان یک منبع درآمد پایدار ایجاد کرد.

حسین نجف آبادی پور: اگر بتوانیم موزه پسته را ایجاد کنیم، وقف خواه ناخواه صورت می گیرد.

علی نظری: در ضمن پیشنهادتان ببینید که چه کمکی می توانید به انجمن بکنید. مشکل ما این است که نیرو و امکان و وقتش را نداریم.

مهدی آگاه: به نظر من مطلب آخری که آقای درستکار گفتند یکی از روش های خوبی است که می تواند کسب درآمد کند. اگر در همین مسائل انجمن نظراتی بدهد، کارگاه های فرآوری را بازدید کند، هزینه بازدید و کارشناس هم بگیرد و اینها را گواهی کند و تائیدیه انجمن را بدهد، این کالا می تواند قیمت بهتری پیدا کند و برای تجارت پسته و صادرات پسته از امتیاز برخوردار

سخنرانی اختتامیه گردهمایی کیش توسط رییس هیات مدیره

نگاه، نگاه به تشکل ها باشد و تشکل ها بتوانند رسالت اصلی شان را انجام دهند.

نیت ما این نبود که صحبتی راجع به مسائل مالی انجمن شود. تا امروز امورات انجمن بهتر از سایر انجمن ها و تشکل ها چرخیده است. ما با ۵۰۰ هزار تومان حق عضویت دریافتی ادعا داریم که بیش از دیگر انجمن ها برای صنعتی که متولیش بودیم و نماینده اش بودیم خدمت کردیم. ما این خدمت را به کمک و آبروی شما توانستیم جلو ببریم.

استدعا دارم که راهکارها، پیشنهادات و نظرات و آنچه که انجمن می تواند انجام دهد یا آنچه که شما می توانید برای انجمن انجام دهید را به ما اطلاع دهید و این بزرگترین دستاورد این گردهمایی و این همایش خواهد بود.

حل کنیم. کما اینکه تا به امروز مسائل انجمن به کمک همین اعتبار حل شده است. این اعتبار برای من بعنوان یکی از اعضای هیأت مدیره و به عنوان عضو انجمن ارزش بسیاری دارد و این اعتبار است که می تواند در صنعت پسته مؤثر باشد.

اگر انجمن تا امروز خوب درخشیده ناشی از این بوده که ملی فکر کرده، انتفاعی کار نکرده، به هیچوجه به مسائل شخصی نپرداخته، به یک گروه خاص اهمیت نداده، صنعت پسته را به عنوان یک صنعت دیده و همه جا از صنعت پسته دفاع کرده است. نتیجه اش این است که امروز می بینید. صنعت پسته یک صنعت سرفراز است که بهتر از هر روز و هر زمانی مسیر خودش را طی می کند.

اگر قرار است نقش بخش خصوصی پررنگ باشد باید

فرم ها را که نگاه کردم دیدم مجموعه نظرات کسانی که حضور دارند حاکی از اظهار رضایت از این گردهمایی است و باعث افتخار ماست که عمدتاً راضی هستند. اولین گردهمایی بود.

واقعیت آن است که انجمن بیش از نیاز به پول، به حضور و همراهی فکری و فیزیکی شما و همه دست اندرکاران صنعت پسته نیاز دارد. این حضور بسیار بیشتر از آن می ارزد که بخواهیم برای انجمن پولی طلب کنیم.

تا به امروز خدا را شکر مسائل انجمن هیچ وقت گیر مسائل مالی نبوده و با همت کل اعضای انجمن، هیأت امناء و هیأت مدیره، کار انجمن به خوبی پیش رفته است.

حضور شما در مجموعه انجمن اعتباری است برای انجمن و ما از این اعتبار می توانیم مسائل مالی انجمن را

گزارش چهار ماهه صادرات پسته

در جدول صفحه مقابل میزان منابع و مصارف پسته در پایان دی ماه ۱۳۹۱ ارائه شده است. همانگونه که ملاحظه می گردد با لحاظ ۲۰۰ هزار تن تولید سال محصولی جاری و ۴۰۰۰ تن مانده محصول سال قبل، جمع محصول در دسترس در ابتدای سال محصولی برابر با ۲۰۴ هزار تن بوده است.

در پایان دی ماه ۱۳۹۱ جمع کل صادرات چهار ماهه اول سال محصولی جاری برابر با ۸۰۴۰۰ تن بوده است که با احتساب ۵۸۰۰ تن مصرف چهار ماهه داخلی و ۴۶۰۰ تن اصلاح وزن ناشی از صادرات مغز و مغز سبز پسته، کل مصارف دوره مورد بررسی به ۹۰۸۰۰ تن و میزان مانده محصول در ابتدای بهمن ماه ۱۳۹۱ برابر با ۱۱۳۲۰۰ تن خواهد بود.

معادل ۱۲ و ۹ درصد کل صادرات ماههای مهر تا دی ۱۳۹۱ را به خود اختصاص داده اند. شبه قاره هند با ۴۸۰۶ تن، کشورهای خاورمیانه با ۴۲۷۴ تن و پانزده کشور اصلی اتحادیه اروپا با ۳۹۰۲ تن دیگر مقاصد اصلی صادرات پسته ایران می باشند.

بررسی انواع پسته صادراتی ایران نشان می دهد که میزان صادرات پسته خندان با پوست برابر با ۶۲۱۳۰ تن بوده که ۷۷ درصد از کل صادرات را شامل می شود. پسته ناخندان با ۱۴۷۵۶ تن و مغز پسته نیز با ۲۷۶۳ تن بترتیب با ۱۸ و ۴ درصد، دیگر انواع پسته صادراتی در دوره چهار ماهه بوده اند. میزان صادرات مغز سبز پسته در این دوره نیز برابر با ۶۲۳ تن بوده است.

میزان محصول در دسترس در پایان دی ماه ۱۳۹۱

آمار منتشر شده گمرگ بیانگر آن است که در چهار ماه اول سال محصولی ۹۲-۱۳۹۱ بیش از ۸۰ هزار تن پسته صادر شده است.

بررسی این آمار نشان می دهد که بیشترین صادرات ماهانه با ۲۷۰۶۳ تن در مهرماه ۱۳۹۱ بوده و میزان صادرات ماههای آبان، آذر و دی ۱۳۹۱ بترتیب ۲۶۲۲۴، ۱۳۰۳۵ و ۱۴۰۸۱ تن می باشد.

مهمترین مقصد صادرات پسته ایران، شرق دور با ۴۹۲۵۴ تن بوده که ۶۱ درصد از کل صادرات چهار ماهه را شامل می شود.

دومین و سومین مقصد صادرات پسته ایران بازارهای صادرات مجدد (ترکیه و امارات) و کشورهای مشترک المنافع است که بترتیب با ۹۸۳۷ و ۶۷۷۹ تن صادرات

مقاصد عمده صادرات پسته ایران در ماه های مهر تا دی سال محصولی ۹۲-۱۳۹۱ (مقادیر به تن)

مقاصد	ماه	مهر	آبان	آذر	دی	جمع
شرق دور	۱۸۴۴۳	۱۷۳۵۴	۶۰۰۸	۷۴۴۹	۴۹۲۵۴	
بازارهای صادرات مجدد (ترکیه و امارات)	۳۱۸۱	۳۰۲۲	۱۵۷۵	۲۰۵۹	۹۸۳۷	
کشورهای مشترک المنافع	۱۴۳۳	۲۵۷۱	۱۹۶۳	۸۱۲	۶۷۷۹	
شبه قاره هند	۱۸۶۴	۶۹۳	۱۰۱۲	۱۲۳۷	۴۸۰۶	
خاورمیانه	۱۴۲۰	۸۲۵	۹۶۷	۱۰۶۲	۴۲۷۴	
پانزده کشور اتحادیه اروپا	۴۸۰	۱۲۲۲	۱۰۳۱	۱۱۶۹	۳۹۰۲	
سایر کشورهای اروپایی	۵۶	۱۹۱	۲۹۱	۱۵۷	۶۹۵	
شمال آفریقا	۱۶۰	۲۳۲	۵۰	۷۹	۵۲۱	
آمریکای شمالی	۲۶	۶۰	۱۰۰	۲۰	۲۰۶	
سایر		۵۴	۳۷	۳۶	۱۲۸	
جمع کل	۲۷۰۶۳	۲۶۲۲۴	۱۳۰۳۴	۱۴۰۸۱	۸۰۴۰۲	

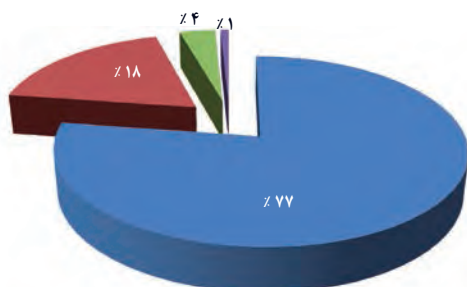
میزان صادرات انواع پسته در ماههای مهر تا دی سال محصولی ۹۲-۱۳۹۱ (مقادیر به تن)

نوع پسته	ماه	مهر	آبان	آذر	دی	جمع
خندان	۲۰۵۹۷	۱۸۸۷۷	۱۰۹۹۴	۱۱۶۶۲	۶۲۱۳۰	
ناخندان	۵۷۴۷	۶۴۸۳	۱۲۳۰	۱۲۹۶	۱۴۷۵۶	
مغز	۵۲۴	۶۷۰	۶۷۰	۸۹۹	۲۷۶۳	
مغز سبز	۱۸۵	۱۸۵	۱۱۵	۱۳۸	۶۲۳	
سایر	۱۰	۹	۲۶	۸۶	۱۳۱	
جمع	۲۷۰۶۳	۲۶۲۲۴	۱۳۰۳۵	۱۴۰۸۱	۸۰۴۰۲	

سهم انواع پسته

در صادرات چهارماهه مهر تا دی سال محصولی ۱۳۹۱

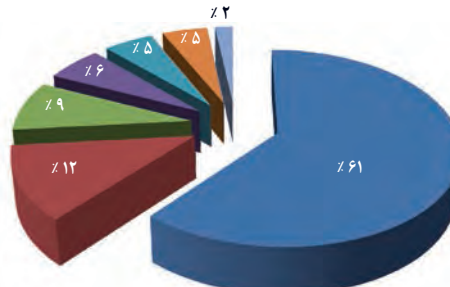
- مغز پسته
- پسته نا خندان
- مغز سبز پسته
- پسته خندان

سهم مقاصد مختلف صادرات پسته ایران

در دوره چهار ماهه مهر تا دی سال محصولی ۱۳۹۱

- کشورهای مشترک المنافع
- خاورمیانه
- شبه قاره هند
- ۱۵ کشور عضو اتحادیه اروپا
- شرق دور
- بازارهای صادرات مجدد
- سایر

میزان منابع و مصارف پسته در پایان دی ماه ۱۳۹۱

میزان (تن)	شرح	
۴۰۰۰	مانده محصول سال محصولی قبل	منابع
۲۰۰۰۰۰	تولید سال محصولی جاری	
۲۰۴۰۰۰	جمع محصول در دسترس	
۵۸۰۰	مصرف داخلی	مصارف
۸۰۴۰۰	صادرات	
۴۶۰۰	اصلاح وزن ناشی از صادرات مغز و مغز سبز پسته	
۹۰۸۰۰	جمع مصارف	
۱۱۳۲۰۰	مانده محصول	

گزارش پسته آمریکا در ماههای دسامبر و ژانویه به نقل از شرکت پرایمکس

جمع محصول در دسترس ۲۷۸ هزار تن (۶۱۲ میلیون پوند)

قیمت های کلی محصول ۲۰۱۲ (FCA/FAS)

پسته خندان با پوست انس ۱۸/۲۰ (USEXtra No.1): از ۱۱/۲۴ تا ۱۱/۶۸ دلار در هر کیلو (۵/۱ تا ۵/۳ دلار در هر پوند)

پسته خندان با پوست انس ۲۱/۲۵ (USEXtra No.1): از ۱۱/۱۳ تا ۱۱/۴۶ دلار در هر کیلو (۵/۰۵ تا ۵/۲ دلار در هر پوند)

پسته نا خندان: از ۹/۴۸ تا ۹/۹۲ دلار در هر کیلو (از ۴/۳ تا ۴/۵ دلار در هر پوند)

مغز پسته کامل: از ۱۹/۸ تا ۲۰/۲۸ دلار در هر کیلو (از ۹ تا ۹/۲ دلار در هر پوند)

منبع:

۱۶ درصد در مقایسه با سال قبل افزایش نشان می دهد. مصرف داخلی ۲۲۶ تن (۵۰۰ هزار پوند) در حدود ۰/۵ درصد کمتر از سال قبل و صادرات ۱۵/۵ هزارتن (۳۴ میلیون پوند) یا ۲۸ درصد بیشتر از سال قبل است.

بررسی میزان صادرات سال محصولی جاری نشان می دهد که صادرات به تمام مقاصد رشد داشته است. تقاضای محصول از ابتدای سال محصولی رو به رشد بوده و بارگیری ها تقاضا را پوشش نمی دهد.

پیش بینی میزان محصول در دسترس مانده محصول سال قبل حدود ۴۱/۱۲ هزار تن (۹۰/۶۶ میلیون پوند)

میزان تولید سال جاری حدود ۲۵۲ هزار تن (۵۵۵/۴ میلیون پوند)

اصلاح رقم ناشی از صادرات مغز و وازده ها ۱۵ هزار تن (۳۳ میلیون پوند)

کل بارگیری ماه دسامبر ۲۰۱۲ (۱۱ آذرماه تا ۱۱ دی ماه ۱۳۹۱) ۲۸۵۰۰ تن (۶۳ میلیون پوند) بوده، که ۸۶۰۰ تن (۱۹ میلیون پوند) یا ۴۳ درصد نسبت به مدت مشابه سال قبل بیشتر است. مصرف داخلی ۹۰۷ تن (۲ میلیون پوند) یا ۱۰ درصد بیشتر از سال قبل و صادرات ۷۷۰۰ تن (۱۷ میلیون پوند) یا ۷۵ درصد بیش از سال قبل بوده است. کل بارگیری ماه ژانویه ۲۰۱۳ (۱۲ دی تا ۱۲ بهمن ماه ۱۳۹۱)، ۱۹۵۰۰ تن (۴۳ میلیون پوند) بوده، که ۸۱۶ تن (۱/۸ میلیون پوند) یا ۴/۵ درصد نسبت به مدت مشابه سال قبل بیشتر است. مصرف داخلی ۴۵۳ تن (۱ میلیون پوند) یا ۳/۵ درصد بیش از سال قبل و صادرات نیز ۴۵۳ تن (۱ میلیون پوند) بیش از سال قبل بوده است.

کل بارگیری سال محصولی جدید ۱۱۵/۵ هزارتن (۲۵۵ میلیون پوند) بوده، که ۱۵/۵ هزارتن (۳۴ میلیون پوند) یا

گروه کشاورزی کیان

تامین کننده نهاده‌های کشاورزی

گروه کشاورزی کیان با بیش از ۱۲ سال سابقه ارزشمند در زمینه فعالیت‌های فنی و نهاده‌ای گام به گام در جهت افزایش بهره‌وری کمی و کیفی محصولات کشاورزی بویژه پسته در کنار دست اندرکاران این بخش فعالیت می‌نماید. این گروه به منظور توسعه بخش کشاورزی کشور و احترام به کشاورزان زحمتکش میهنمان، مجموعه‌ای از نهاده‌های با کیفیت اعم از کود، سم و بذر را از شرکت‌های تولید کننده برتر داخلی و خارجی، در سبد توزیع کالاهای خود قرار داده است.

step by step with Farmer

Manufacture, import
&
distribution of agricultural inputs

آدرس: استان کرمان - رفسنجان - بلوار مصطفی

خمینی - جنب مصطفی خمینی ۱۴ - پلاک ۶

تلفن: ۴۲۲۵۲۳۵ - ۰۳۹۱ شماره: ۴۲۳۲۹۰۵ - ۰۳۹۱

گروه کشاورزی

کیان

تامین کننده برترین نهاده‌های کشاورزی

AgriTechno

GROW MORE
A Symbol of Quality

info@kianagri.com & kianagrigrp@yahoo.com

www.kianagri.com

نگاهی به سیر تحول در بهره برداری از آب های زیرزمینی ایران

مریم حسینی

دانش آموخته فقه و حقوق

توجه به نیازهای نسل کنونی، حقوق نسل های آینده نیز در استفاده از سفره های آبی محفوظ می ماند.

چاه نیمه عمیق یا پایابی

در اینگونه چاه ها که به روش دستی و ابتدا تا سطح ایستایی آب (زه) حفر می شوند، با ایجاد سکوی مناسب در عمق چاه و کمی بالاتر از سطح آب، یک موتورپمپ گریز از مرکز نصب و با کمک مکش، سطح آب در چاه را کاهش می دهند بطوری که بتوان کف چاه را عمیق تر حفر کرد. سپس طی مراحل می توان تا عمق حدود ۶ متر زیر سطح زه، کف شکنی کرد. چون با کمک مکش نمی توان آب را بیش از حدود ۶ متر بالا آورد، این نوع چاه نمی تواند چندان موجب کاهش سطح سفره آبی گردد.

چاه عمیق

چاه عمیق با دستگاه های مکانیکی حفر می شود. عموماً قسمت آبدۀ آن بیش از پنجاه متر از سطح ایستایی آب پایین می رود. چاه عمیق ممکن است از چندین لایه آبدار بگذرد؛ به طوری که لوله های فلزی مشبک منصوب در آن که از لایه های مختلف می گذرد، می تواند از همه ذخائر آب لایه ها استفاده کند. با آغاز پمپاژ و استخراج آب از چاه، سطح آب زیرزمینی در اطراف چاه به تدریج پایین رفته، فرو رفتگی مخروطی شکلی در سطح ایستایی آب اطراف چاه ایجاد می شود. بر اثر پایین رفتن سطح آب در اطراف چاه، جریان طبیعی آب زیرزمینی تغییر کرده و آب اطراف و نقاط دورتر با سرعتی بیشتر به سمت چاه جریان یافته و یک مخروط افت ایجاد می شود.

از آنجا که چاه های عمیق در عمق زیاد در سفره های آب زیرزمینی حفر می شوند، ترسالی و خشکسالی تأثیر فوری بر آبدی آنها ندارد. اما بهره برداری از تعداد زیادی چاه عمیق در یک دشت با مکش بیش از حد

سطح زمین مرتبط می سازد. این چاه ها علاوه بر آن که مجاری انتقال مواد حفاری شده به خارج هستند، عمل تهویه کانال زیرزمینی را انجام داده و راه دسترسی برای لای روبی، تعمیر بعدی و بازدید از قنات نیز به شمار می روند. ابتدا در مرتفع ترین نقطه مسیر قنات در دست احداث، مادرچاه قنات یا گمانه حفر می شود. مادرچاه اولین چاهی است که در بالادست اراضی مورد نظر برای ایجاد مزرعه و به منظور کشف سطح ایستایی سفره آبی (زه) حفر می شود. اگر سطح زه در این نقطه از سطح اراضی دشت که برای ایجاد مزرعه انتخاب شده بالاتر باشد، می توان بین این دو نقطه به ایجاد قنات دست زد. با حفر مجرای آب، قسمتی از مسیر قنات که چاه های حفر شده در آن بالای سطح ایستایی آب قرار گرفته و از کف مجرای آن آب تراوش نمی کند، خشکه کار یا خشکان و قسمتی که چاه های حفر شده در آن زیر سطح ایستایی آب واقع شده و آبدۀ است تره کار یا تران نامیده می شود.

استخراج آب های زیرزمینی بوسیله قنات به گونه ای است که آب بدون کاربرد نیرویی خارجی، تنها بوسیله نیروی ثقل به سطح زمین روان می شود. چون در قدیم امکاناتی نبوده که بتوان خیلی از سطح ایستایی آب در زیر زمین پایین تر رفت، قنات ها از سطح سفره های آب زیرزمینی برداشت کرده و از همین رو، ترسالی و خشکسالی متوالی می توانست بر روی آبدی آنها تأثیر بگذارد.

استحصال آب از قنات بر اساس توازن طبیعی لایه های آبدار و متناسب با بیلان آبی سفره صورت می گیرد. بنابراین بهره برداری از قنات نمی تواند جز بصورت جزئی و محلی موجب افت شدید سطح ایستایی آب در سفره شود. از این گفته می توان چنین برداشت کرد که ماهیت استخراج آب از قنات طوری است که در عین

فلات ایران خشک و بیابانی است. تمدن های انسانی چندین هزار ساله در این نقطه از جهان همگی به اتکاء روش های بهره برداری از آب های زیرزمینی شکل گرفته اند. برخی از مورخین و صاحب نظران، مهمترین عامل تأثیرگذار بر فرهنگ و تمدن مردم این منطقه در گذشته و حتی تا به امروز را در چگونگی بهره برداری از این منابع و منازعات و مراودات مربوط به استفاده از آن می دانند. چنانچه، آبادانی و پیشرفت این مناطق در دوره های ثبات طولانی مدت سیاسی همراه با سرمایه گذاری در احداث و مرمت قنات بوده و روحیه سخت کوشی و آینده نگری و مماشاکت که در فرهنگ ساکنین فلات ایران نهادینه شده از این منبع نشأت می گیرد. از آن سو، روحیه افول و خمودگی و مذمت کار و کوشش، در دوره های بی ثباتی سیاسی و تصاحب و یا تخریب این سرمایه های فرا نسلی نمایان گشته است. برجسته ترین نمونه را می توان در اثرات روحی، فرهنگی و اقتصادی به جا مانده از تخریب قنات و قحطی و آوارگی کشاورزان و شهرنشینان در پی حمله مغول جست.

به گمان نگارنده، هم اکنون نیز فاجعه ای همسنگ حمله مغول برای این منابع در حال وقوع است؛ منتها به لحاظ اینکه نسل حاضر خود در بطن این فاجعه قرار دارد، قدرت تشخیص و چاره جویی را از دست داده است. در این مقاله سعی بر آن است سیر تاریخی شکل گیری این فاجعه در حال وقوع ترسیم شود تا شاید بتوان با کنار زدن ابرهای ظلمت، خورشید روشنگری را بر وجدان های پاک ساکنین این مناطق مجدداً نمایان ساخت.

شیوه های بهره برداری از آب های زیرزمینی

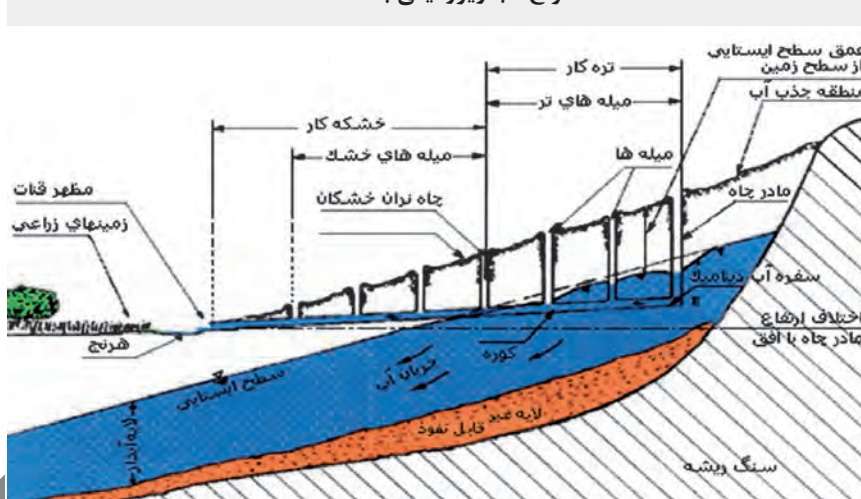
چاه دستی

قدیمی ترین و ابتدایی ترین راه بهره برداری از آب های زیرزمینی، حفر چاه های دستی می باشد. این چاه ها در گذشته، بیشتر از امروز متداول بوده و مورد استفاده واقع می شدند. چاه های دستی با وسایل ابتدایی (بیل و کلنگ) تا عمق برخورد به سطح آب زیرزمینی و تا اندکی زیر آن حفر می شوند. چون حفر چاه با دست در اعماق زیاد با مشکلات فراوانی همراه است، لذا این چاه ها را اغلب در نقاطی حفر می کنند که عمق برخورد به سطح آب زیرزمینی زیاد نباشد. آب این چاه ها را با طناب و دلو از طریق قرقره و چرخ چوبی یا با کمک حیوانات (گاؤگرد) به سطح زمین منتقل می سازند. با توجه به ساختار این چاه ها و شیوه استخراج آب از آنها، بهره برداری از چاه های دستی تأثیری بر سطح آب در سفره های زیرزمینی نمی گذارد.

قنات

قنات یا کاریز تشکیل شده از یک تونل زیرزمینی با شیب ملایم از طرف دشت به طرف کوهستان و چند چاه عمودی که این تونل زیرزمینی را در فواصل مشخص با

استخراج آب زیرزمینی به کمک قنات

بسیاری بر سر حفر چاه ها و نقصان آب قنوت به وجود آمد. مردم، به عادت گذشته، جهت حل اختلافات مربوط به حریم به حکم ها و کارشناسانی خبره در امر قنوت مراجعه می کردند و آنها هم با همان احکام و قوانین حریم قنوت و چاه دستی، بین آنها حکم می کردند. به دلیل اینکه این کارشناسان آگاهی جامعی از تأییداتی که چاه های عمیق بر روی قنوت و سفره های آب زیرزمینی حتی در نواحی دور دست می گذاشتند نداشتند، اصولاً احکام صادره منجر به ضرر صاحبان قنوت می شد و این باعث به وجود آمدن درگیری ها و زد و خورد های بسیار شد.

با برداشت بی رویه آب از چاه های عمیق و بروز مشکلات فراوان در زمینه حریم و وضعیتی که برای سفره های آب زیرزمینی به وجود آمد، معتمدین محلی و دادگاه ها دیگر بر اساس رویه عرفی و قانون مدنی از پس دعوای بر نمی آمدند. در پی این اوضاع، قانونگذار بر آن شد تا به فکر یک سازوکار جدید برای مدیریت حریم منابع آب زیرزمینی باشد. در سال ۱۳۴۵ "قانون حفظ و حراست از آب های زیرزمینی" وضع و مطابق آن حفر چاه موکول به کسب اجازه از وزارت آب و برق شد. در واقع از آن تاریخ به بعد حفر چاه صرفاً می بایست با اجازه دولت صورت می گرفت.

صاحبان قنوت که به حفر چاه های عمیق حساس بودند، نسبت به بهره برداری از چاه های نیمه عمیق که تأثیر ناچیزی بر سطح سفره های آبی می گذاشت کمتر اعتراض داشتند. زبان چاه های نیمه عمیق زمانی اتفاق افتاد که مجوز تبدیل اینگونه چاه ها به چاه عمیق صادر شد.

با حفر چاه های عمیق در این دوره، دشواری و پیچیدگی تعیین مقدار حریم جهت جلوگیری از ورود ضرر و زیان به بهره برداران قانونی پیشین، قانونگذار را بر آن داشت تا با تصویب "قانون ملی شدن آب" در سال ۱۳۴۷ تعیین حریم منابع آب زیرزمینی را بر عهده مهندسين

آب شناس دولتی بگذارد. انتظار آن بود که این کارشناسان بتوانند با استفاده از محاسبات دقیق وضعیت منطقه، آمار هیدرولوژیک سفره آبی و سایر عوامل مؤثر، میزان حریم را به نحوی تعیین کنند که دیگر بهره برداری جدید موجب ضرر و زیان بهره برداران قبلی منابع آب سفره های مشترک نگردد. در واقع، وظیفه حفظ منافع بهره برداران موجود به وزارت آب و برق سپرده شد.

اما در عمل به دلایل متعدد اجتماعی، فرهنگی، سیاسی و اقتصادی این انتظار برآورده نگردید. بر اثر غارت آب های زیرزمینی با حفر چاه های عمیق بیشتر، تعداد بسیار زیادی از قنوت خشک شده و سرمایه های اقتصادی، اجتماعی و تاریخی عظیمی که طی چندین هزار سال بر پایه آنها شکل گرفته بود نابود گشت. وزارت آب و برق با بعداً نیرو که متولی حفظ منابع آب های زیرزمینی کشور به شمار می رفت، با صدور مجوز حفر چاه های جدید در دشت هایی که خود، آنها را از حیث برداشت آب ممنوعه و با تراز منفی اعلام کرده بود، بخش بزرگی از

بواسطه احداث قنوت جدید به وجود نمی آورد. با توجه به این موضوع حریم تعیین شده باعث نقصان آب چاه ها و قنوت مجاور نمی شد و ضرری به سفره های آب زیرزمینی وارد نمی آمد.

"قانون مدنی" که برگرفته از شرع مقدس اسلام است به تبعیت از روایات و نظر فقها برای حریم، بر اساس عدم ضرر فواید را بر اساس نوع خاک و نفوذپذیری آن در عمق زه بیان کرد. این قانون که در سال ۱۳۰۷ تدوین شد پیش از آن بود که حفر چاه عمیق در ایران به منظور بهره برداری از آب های زیرزمینی آغاز شده باشد. می توان گفت که احکام و قوانین حریم در قانون مدنی و قوانین دیگر تا زمان حفر چاه عمیق با ساختار قنات و چاه دستی مطابقت کامل داشت و دفع ضرر براساس عرف و قانون به راحتی ممکن.

پس از گذشت قرن ها، تکنولوژی تازه ای جهت بهره برداری از آب های زیرزمینی متولد شد: چاه های عمیق و نیمه عمیق موتوری. این چاه ها در ایران، بعد از جنگ جهانی دوم ابتدا در شهرها و سپس برای آبیاری کشاورزی و باغهای مجاور شهرها احداث شدند. با تأسیس نخستین شرکت ایرانی برای حفر چاه های ژرف در کشور توسط اسفندیار یگانگی در سال های ۲۵-۱۳۲۴ دوران بهره گیری از آب های زیرزمینی بوسیله چاه های عمیق در کشور آغاز شد.

رشد سریع جمعیت در صده اخیر، در کنار پیشرفت های تکنولوژیک منجر به گسترش و تنوع کشاورزی، مدرن شدن شیوه های تولید، پیدایش ادوات کشاورزی پیشرفته و نیاز و انگیزه بیشتر برای افزایش سطح زیر کشت شد. از طرفی، امکان حفر چاه های عمیق در مدت زمان تنها چند روز و با صرف هزینه ناچیز در قیاس با شیوه سنتی احداث قنات، انگیزه مضاعفی را جهت افزایش سریع و قارچ گونه چاه های عمیق به منظور تأمین نیاز آبی کشاورزی رو به گسترش بوجود آورد. میزان روزافزون بارانه های انرژی نیز در این رقابت ناعادلانه قطعاً مؤثر بود. نتیجتاً، حفر چاه های عمیق و نیمه عمیق در ایران به ویژه از دهه ۱۳۴۰ به بعد گسترش روز افزون یافت و در نیمه دوم دهه ۱۳۵۰ به اوج خود رسید.

پیدایش تکنولوژی چاه عمیق در عین فراهم ساختن امکانات بهتر برای استحصال آب، موجب تغییراتی شدید در نظام بهره برداری از منابع آب شد. این چاه ها در ابتدا به صورت مکمل در کنار قنوت بودند؛ اما در مدت زمان کوتاهی جایگزین آنها شدند و مشکلات بسیاری برای سفره های آب زیرزمینی به وجود آوردند. از آنجا که در ابتدا حفر چاه های عمیق بدون توجه به بیلان آب سفره های زیرزمینی صورت می گرفت، برداشت آب از میزان تغذیه سالیانه آن ها بیشتر شده و آب بیش از ظرفیت سفره از آن استخراج می شد. این روند باعث افت شدید و گسترده سطح سفره، کاهش منابع آب زیرزمینی، کاهش آبدی و نهایتاً خشک شدن قنوت بسیاری گشت.

با افزایش حفر چاه های عمیق، مشکلات و دعاوی

آب از اعماق زیاد، می تواند نهایتاً منجر به افت شدید سطح عمومی سفره آب در آن دشت شود. این پدیده باعث کاهش آبدی عموم چاه ها و خشکیدن قنوت احداث شده در آن سفره آبی خواهد شد. همین ویژگی منفی چاه های عمیق ضمن آنکه می تواند موجب توسعه کشاورزی در کوتاه مدت شود، عامل اصلی بروز تنش و دعوا بین بهره برداران یک سفره آبی و حتی بین نسل های متوالی آنها می باشد.

تاریخچه

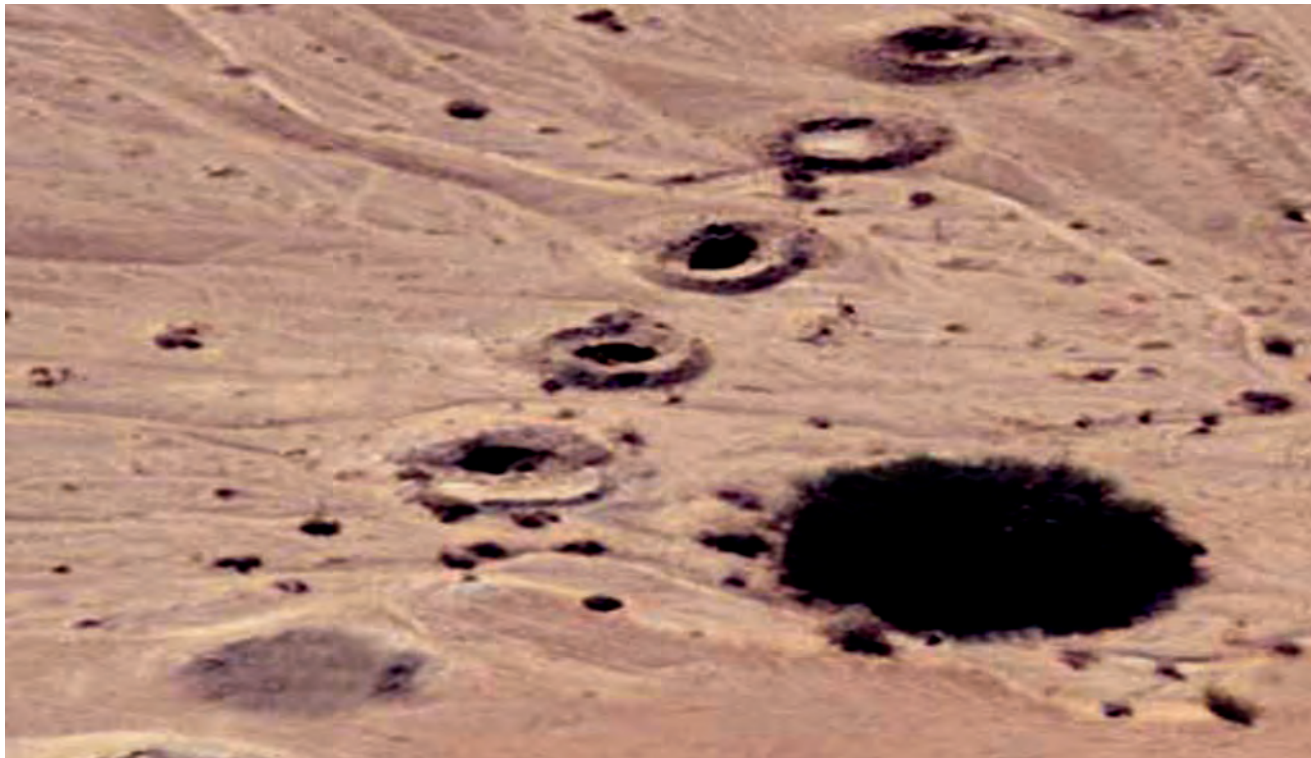
به دلیل برداشت محدود آب از چاه های دستی و وجود بیابان های پهناور، تکنیک استفاده از قنات در فرهنگ کشاورزی ایران به وجود آمد. قنات که توسط مقننای ایرانی اختراع شده هزاران سال قدمت دارد. تاریخ قنات به طور مشخص به دوره ایران باستان بر می گردد. با وجود اینکه چندین هزار سال از اختراع آن می گذرد، هنوز هم این روش استحصال آب در بخش های وسیعی از کشور معمول و متداول است. تا قبل از ورود تکنولوژی حفر چاه عمیق به کشور، قنات رکن اصلی کشت و زرع در نواحی خشک را تشکیل داده و زیربنای فرهنگ شهرنشینی در فلات مرکزی ایران به شمار می رفت.

قاعده عرفی مهمی که می بایست در حفر قنات همواره به آن توجه می شد، وجود فاصله کافی در طول تران بین رشته قنوت مجاور بود. حق و عدالت اقتضاء می کرد که اگر کسی قناتی احداث کرد برای آنکه بتواند از آبی که استحصال شده استفاده مطلوب را در حال و آینده ببرد، نباید دیگران قنات دیگری در نزدیکی تران یا مسیر پیشرفت قنات او حفر کنند تا موجب نقصان آب و ضرر و زیان او شوند. این مقدار فاصله را در اصطلاح شرعی و عرفی "حریم" می نامند. روایات و تفاسیر بسیاری در شرع مقدس اسلام وجود دارد که مبنای تعیین مقدار حریم را قاعده "لا ضرر" بیان می کند.

قاعده لاضرر یکی از معروفترین و مشهورترین قواعد فقه اسلامی است که برگرفته از حدیث نبوی "لا ضرر و لا ضرار" می باشد. شأن نزول آن، داستان معروف سمره بن جندب است. روایت سمره بن جندب در وسائل الشیعه در کتاب احیای موات ونیز در کافی ومن لا یحضره الفقیه در باب حکم حریم آمده است.

بر اساس این قاعده، تصرفات متأخر نباید طوری باشد که به تصرفات قانونی و متقدم موجود و توسعه طبیعی آنها ضرری وارد سازد. در تطبیق این قاعده با موضوع حریم منابع آب، اولاً اولویت زمانی در بهره برداری از یک سفره مشترک اصالت دارد و ثانیاً برای تعیین اندازه حریم در فاصله منابع آب نمی توان حد ثابتی فرض کرد؛ بلکه باید به قدری دور شد تا باعث جلوگیری از ضرر و زیان در حال و آینده گردد.

در دوره احداث قنوت، با رعایت قواعد عرفی مربوط به حریم، ضرری به صاحبان منابع آب وارد نمی شد و در موارد اندک با رجوع به حکم های خبره محلی اختلاف نظر برطرف می شد. بعلاوه، زمان و سرمایه بر بودن احداث قنوت از یک سو و ساختار سنتی و محدود کشاورزی از سوی دیگر، زمینه اضرار به غیر را

منابع آبی چندین هزار ساله کشور را خشکانید. این روند در سال‌های نخست انقلاب اسلامی و اجرای سیاست‌های مصادره‌ای و بازتوزیعی عدالت، ابعاد وسیع‌تری پیدا کرد. در سال‌های اخیر نیز به دلیل عدم توجه لازم وزارت نیرو به وظایف قانونی خود در مناطق ممنوعه، با صدور پروانه حفر چاه عمیق به عناوین و بهانه‌های مختلف، تعداد بیشتری از سفره‌های آبی کشور به وضعیت بحرانی رسیده‌اند.

بعنوان مثال، دشت رفسنجان - یکی از بزرگترین مخازن آب زیرزمینی مناطق کویری کشور - در سال ۱۳۵۳ با کمتر از ۵۰۰ حلقه چاه به عنوان دشت ممنوعه اعلام شد تا دیگر در آن دشت و بالادست آن چاهی حفر نشود. ولی طبق آمار سال ۱۳۷۹ تعداد چاه‌های پروانه دار در این دشت ۱۳۷۰ حلقه گزارش شده است؛ یعنی بیش از دو و نیم برابر تعداد چاه‌های زمان اعلام ممنوعیت دشت! بعلاوه، در بالادست این سفره نیز حفر چاه مجاز ولی مضر به پایین دست تا همین اواخر ادامه داشته است؛ مثلاً در دشت بردسیر.

نتیجه‌گیری

در حال حاضر وضعیت سفره‌های آب زیرزمینی در اغلب مناطق کشور از ارومیه گرفته تا حوضه زاینده رود و استان‌های فارس و خراسان و یزد و کرمان ناگوار و نگران‌کننده است. حقوق افراد زیادی که خود و یا نیاکان آنها ابتدا مبادرت به حفر قنات و چاه و سرمایه‌گذاری در امر کشاورزی کرده بودند و به حکم شرع و قانون می‌بایست از حقوق آنها حمایت می‌شد

پایمال شده و ضررهای بسیار و حتی جبران ناپذیری به آنان وارد آمده است.

هر چند استفاده از تکنولوژی‌های نو باید در خدمت انسان باشد، اما افراط و زیاده روی در استفاده از آن می‌تواند به آفتی برای جامعه بشری تبدیل شود.

متأسفانه، همگام با ورود تکنولوژی حفر چاه‌های عمیق به کشور، استفاده صحیحی از آن نشد. تعادل بیلان سفره‌های آب زیرزمینی که طی قرن‌های متمادی با وجود قنات حفظ شده بود، با ورود بی‌رویه چاه عمیق به صحنه کشاورزی به یکباره تنها در طی چند سال به هم خورده و امروزه شاهد معضلات زیادی در بخش آب‌های زیرزمینی کشور هستیم.

در یک نقطه عطف تاریخی در کشور، دولت به عنوان مسئول حفاظت از منابع آب تعیین شد تا با وضع قوانین و مقرراتی، هم وضعیت سفره‌های آبی بهبود یابد و هم به حقوق بهره‌برداران قانونی تجاوزی صورت نگیرد. ولی در عمل، قوانینی که وضع شد مأمورین را مبسوط‌الید و وضعیت سفره‌های آب زیرزمینی را به یک فاجعه تبدیل کرد. مضافاً، بعد از ممنوعه اعلام شدن دشت‌ها، تعداد چاه‌های مجوزدار در آن مناطق چندین برابر شد!!

رویه‌ای که هم اکنون در بهره‌برداری از سفره‌های آبی کشور جریان دارد، یعنی تخلیه آب زیرزمینی سفره با روندی صعودی و بدون توجه به میزان تغذیه آن، تنها منجر به پایین‌تر رفتن سالانه سطح سفره‌های آبی کشور می‌شود. این در حالی است که تغذیه مجدد یک سفره آبی زیرزمینی تا رسیدن به سطح تعادل اولیه به هزاران سال زمان نیاز دارد.

اما راه چاره چیست؟

ابتدا متولیان امر بجای معرفی خشکسالی بعنوان منشأ بروز فاجعه، باید به ریشه واقعی مشکل که همانا صدور مجوز بی‌رویه بهره‌برداری از این منابع است بپردازند. برای آنکه منابع آب زیرزمینی به طور نامحدود قابل بهره‌برداری باشند، باید بین تمام آب‌های ورودی به حوضه و آب‌های خروجی از آن، تعادل هیدرولوژیکی برقرار باشد. بنابراین، از یک سفره، مقدار معینی آب می‌توان استخراج کرد. نمی‌توان در مناطقی که برداشت آب بیش از میزان تغذیه سفره است و به عنوان دشت ممنوعه شناخته می‌شوند، مجوز برداشت آب را با عناوین مختلف در خود و یا بالادست آن مناطق داد. ارائه هرگونه مجوز حفر چاه جدید در یک دشت آبی بعد از ممنوعه اعلام شدن آن خلاف قانون و غیرشرعی است. بر اساس همین منطق، دادن مجوز حفر چاه در بالادست یک دشت آبی ممنوعه از آنجا که باعث ضرر و زیان چاه‌های مقدم پایین دست می‌شود، خلاف قانون و غیرشرعی است.

از سوی دیگر، باید با تنقیح و وضع قوانین مناسب زمینه را برای مشارکت بهره‌برداران در حفظ و حراست از سفره‌های آبی فراهم ساخت.

نهایتاً آنکه، وزارت نیرو باید مسئولیت ضررهای وارده به صاحبان حقه و قدیمی قنات و چاه‌های خشکیده و از حیز انتفاع خارج شده را پذیرفته و مطابق نص صریح ماده ۴۴ "قانون توزیع عادلانه آب" مصوب سال ۱۳۶۱ جبران خسارت کند.

بنام خدا

اندیشه مالکیت و حریم در آبهای زیرزمینی:

گذر از فرهنگ تولید و مالکیت ایرانی به "راه رشد غیر سرمایه داری"

تا نیمه دوم دهه ۱۳۳۰ کشاورزی در نواحی نیمه خشک ایران بر پایه بهره برداری از آبهای زیرزمینی بوسیله قنات استوار بود. قبل از آن آخرین بقایای املاک خالصه توسط دولت بفروش رسیده و مالکیت اراضی و آبهای زیرزمینی بطور کامل در دست بخش خصوصی قرار گرفته بود. این املاک خالصه آخرین بقایای نظام تیولداری بود که با حمله مغول جانشین نظام دهقان- رعیتی سنتی ایرانی گردید.

در نظام تیولداری، خان بزرگ مالک کلیه زمین های کشاورزی و املاک بود. در هر ناحیه املاک و آبهای متعلقه را به خان های کوچکتر برای مدتی در قبال تأمین باج و جنگجو واگذار می کرد. در این نظام، مالکیت بطور عموم به ارث نمی رسید و املاک از خانی به خان دیگر دست به دست می شد. در نظام قبل از حمله مغول و پس از پایان دوره ایلخانی اساس مالکیت بر حیات آبها و احیاء اراضی موات توسط شهروندان متکی بود و املاک و آبهای حیات شده طبق قوانین اسلام به ارث رسیده و قابل معامله بود.

در این مختصر نوشته به تجربه شخصی اینجانب از اوضاع کشاورزی رفسنجان در اوائل دهه سالهای ۱۳۳۰ تا اواسط دهه پنجاه بسنده گردیده است.

تا اواخر دهه ۱۳۳۰ کشاورزی رفسنجان بر اساس بهره برداری از حدود ۳۰۰ رشته قنات استوار بود که لازمه آن تفکیک مالکیت زمین از مالکیت آبهای زیرزمینی می باشد. اراضی هر ده از محل مظهر قنات تا پایین دست که تحت کشت یا آیش قرار داشت محدود می شد. در حالیکه رشته قنات از مظهر آن قنات شروع و معمولاً فرسنگها در اراضی موات یا اراضی مالکین دیگر به طرف ارتفاعات کشیده می شد. مالکیت بر آبهای زیرزمینی برای هر رشته قنات از محل ورود رشته قنات به سفره آبی و تا مادرچاه آن قنات و با حریمی که عرفاً از هزار تا هزار و پانصد متر برحسب کیفیت خاک متغیر بود تعیین می شد. اولویت در مالکیت و حریم آبهای زیرزمینی بر اساس قاعده "لاضر و لاضرار فی الاسلام" استوار بود و بدین ترتیب احداث قنات جدید به شرط آن مجاز بود که قسمت تران (آبده) آن در حریم ضرری قنات موجود نبوده و برای توسعه قنات قبلی ایجاد ضرر ننماید. به هرحال ضرر زدن به مالکین آبهای تحت الارضی در این زمان مستلزم صرف هزینه هنگفت برای کندن کیلومترها

کانال زیرزمینی تا رسیدن به محل پیشکار قنات دیگران بود. در این مورد مالک قنات موجود می توانست سال ها قبل از آنکه ضرری متوجه وی گردد از نیت متجاوز به حقوق خود پیش آگهی داشته باشد.

در این زمان تنها چاه های دستی که تا سطح سفره آبی حفر می شد (حفاری در عمق سفره آبی غیر ممکن بود) روش دیگر استحصال آب به حساب می آمد. برداشت آب از این چاه های سنتی که به کمک دلو صورت می گرفت هیچگاه نمی توانست حتی به چند درصد استحصال آب توسط قنات برسد. بدین جهت به مالکین اراضی روی رشته قنات که ممکن بود آبهای تحت الارضی آن نقطه در حریم ضرری قنات باشد اجازه داده می شد که برای شرب انسان و دام در ملک خود چاه دستی حفر نمایند. این امر در عرف ایرانی و شرع اسلامی جایز بود. اینگونه چاه دستی نمی توانست در میزان آبدهی قناتی که از کنار آن می گذرد زیان برساند.

در اوائل قرن اخیر که با روی کار آمدن رضا پهلوی همراه بود قوانین عرفی و شرعی ایران در قانون مدنی تثبیت گردید و این قوانین کاملاً ظرفیت جوابگویی به مسائل حقوق آب و پاسخگویی به اختلافات در زمینه مالکیت آب و زمین و حریم آنها را دارا بودند. در این دوره دعای بین قنات به کندی شکل می گرفت و حکمت کارشناسان محلی هیچگاه اجازه بحرانی شدن به این مناقشات را نمی داد.

با پدیدار شدن دستگاههای حفاری جدید و پمپ های آبکشی در حجم زیاد از عمق سفره های آبی، عنصر کاملاً جدیدی وارد مبحث حیات و احیاء گردید. هر فرد صاحب مُکنت اندکی، می توانست در زمانی بسیار کوتاه با حفر و بهره برداری از چاه عمیق به کمک پمپ در ظرف چند روز به احیاء مباحات دست بزند. امری که قبلاً مستلزم خرج هزینه گزاف بوده و انجام آن به دهها سال زمان نیاز داشت.

ورود چاه عمیق به صحنه کشاورزی رفسنجان به دو طریق موجب تزلزل در مالکیت و بروز دعای و مناقشات حاد بر سر منابع آبی گردید. نخست آنکه چاه عمیق می توانست از فرسنگها فاصله به کاهش سطح سفره آبی به قنات منطقه زیان برساند. دوم آنکه برخی از مالکین به استناد فتوای معروف که حفر چاه را (به معنای دستی آن) در زمین مالک مجاز می دانست با سوء استفاده از این فتاوی به حفر چاه عمیق در حریم ضرری قنات

اقدام کردند. اختلافات قبلی که با حکمت به سادگی حل می شد اینک به زد و خورد و حتی در پاره ای موارد به قتل منجر می شد. ناگهان ده ها نفر داوطلب حیات از منابع آبی در یک منطقه می شدند و معلوم نبود که آیا اصلاً این حیات جدید می تواند بدون آسیب رسانی به سرمایه گذاری قبلی صورت پذیرد؟

در چنین جوی بود که تکنوکراتهای دولتی پا به میدان گذاشته و با قانونگذاری جدید در مسائل آب نهایتاً وزارت نیرو را مسئول صدور پروانه حیات و رعایت حریم و اجرای اصل "لاضر و لاضرار" کردند. این قوانین که متأثر از دیدگاه های دولتمردان وقت بود سرنوشت سرمایه گذاران در کشاورزی و باغات را به دست کارمندان دولت و مهندسان جوان سپرد. دولتمردان و تکنوکرات هایی که در جو آن زمان به شدت تحت تاثیر تبلیغات همسایه شمالی و مکتب "راه رشد غیرسرمایه داری" قرار داشتند.

از این پس تضييع حقوق مالکین موجود تحت عنوان سرمایه دار و فتوادل از طریق صدور پروانه های حیات (بهره برداری) جدید و نادیده گرفتن قاعده لاضرر و لاضرار بصورت مصیبت دائمی درآمد و هر چند سال یکبار در قالب اجرای عدالت اجتماعی پروانه بهره برداری چاههای بیشتری صادر می گردید. با آنکه در سال ۱۳۵۳ حوزه آبی رفسنجان به لحاظ بیلان آبی منفی با حدود ۴۰۰ رشته قنات و چاه عمیق از نظر صدور پروانه بهره برداری جدید ممنوعه اعلام شده بود امروز تعداد بهره برداران پروانه دار از این سفره آبی بالغ بر ۱۶۰۰ فقره می گردد.

اکنون که در آغاز آخرین دهه قرن چهاردهم به سر می بریم به کمک قانون "تعیین تکلیف چاههای غیرمجاز" و طرح دولتی موسوم به فدک هجده جدیدی علیه منابع آبی استان با تمسک همیشگی به اجرای عدالت اجتماعی صورت می گیرد. اگر دولتمردان ما متأثر از "راه رشد غیرسرمایه داری" نبودند می شد که عدالت اجتماعی را از طریق بازخرید منابع آبی موجود از بهره برداران قبلی و با فروش اقساطی آن به محرومین تحقق بخشید، بدون آنکه لطمه ای به سرمایه گذاری های موجود وارد شده و موجب آواره شدن بهره برداران قدیم و جدید شویم.

نگاهی به تاریخ منابع آب در گفتگو با هوشنگ ارجمند

خاطرات روشن دیروز

ارجمند است. در مصاحبه با مهندس هوشنگ ارجمند با توجه به اشراف ایشان بر تاریخچه چند دهه اخیر بهره برداری از منابع آب در استان کرمان و بویژه شهرستان زرن، نکات جالبی از مبانی و مناسبات حاکم بر بهره برداری از منابع آب بویژه قنات و چگونگی داوری در اختلافات بین بهره برداران به چشم می خورد. علاوه بر آن در انتهای مصاحبه در خصوص تجربیات منحصر به فرد ایشان در زمینه باغریزی و مدیریت باغات نیز صحبت شده است.

حمید فیضی

هوشنگ ارجمند از اولین باغدارانی است که به پشتوانه تحصیلات دانشگاهی مرتبط، در استان کرمان اقدام به باغریزی پسته نمود. ایشان فرزند مرحوم حاج محمد ارجمند از افراد خوشنام کرمان می باشند. نام ارجمند در کرمان با اقدامات خیرخواهانه ای همراه است که هنوز آثار آن باقی است. بیمارستان ارجمند کرمان از معروفترین آنها است که با موقوفات وابسته هنوز محل مراجعه مستمندانی است که دهها سال پس از درگذشت این مرد نیک بر روح بلند او رحمت می فرستند. قالی زیبای کرمان و شهرت جهانی آن نیز مدیون این نام

اینکه آب بیاید روی زمین و همینطور که جلو می رفت، خاک برداری می کردند و درخت پسته می کاشتند و به این طریق اراضی که در مسیر بود را احیاء و تصرف می کردند و به ثبت می رساندند و چون درخت بود احتیاج به خاک کشاورزی غنی نداشت.

در جایی که آب می آمد روی زمین شروع به کار زراعت می شد. در کرمان خیلی به درخت پسته اهمیت نمی دادند. بیشتر زراعت شتوی و صیفی بود. کشت شتوی از مهر شروع می شد. محصول شتوی گندم و جو بود. صیفی هم حدوداً از فروردین به بعد. پنبه، تریاک، هندوانه، خربزه و ... یا هر چیز دیگر می کاشتند. عمده درآمد املاک از صیفی و شتوی بود. در ضمن این محصولات، یونجه کاری هم داشتند. در آن زمان وسیله مکانیزه نبود و به وسیله چارپایان کار کاشت و برداشت را انجام می دادند. بسته به مقدار آبی که مزرعه داشت یونجه می کاشتند.

جاهایی که رودخانه فصلی بود از آب رودخانه هم استفاده می کردند. از شیب زمین استفاده می شد و جویی می زدند تا برسند به زمینی که مد نظرشان بود و به این طریق از رودخانه استفاده می کردند. در واقع از رودخانه یک نهر جدا می کردند تا برسند به زمین. در آن زمان چون پمپ نبود می بایستی از شیب زمین استفاده کنند.

سینا آیا به خاطر می آورید که از چه زمانی حفر چاه عمیق در کرمان رواج یافت؟

در سال ۱۳۲۷ ابتدا شهرداری کرمان برای درختانی که در خیابانهای شهر بود شروع به حفر چاه کرد. قبل از آن آب درختان از قنات زریسف تأمین می شد، از آنجایی که در فصل تابستان آب قنات برای زراعت استفاده می شد، درختان در زمستان بیشتر آبیاری می شدند.

در خیابان ابوحامد به طرف شمال صحرایی بود به نام ملک مؤیدی، حدود اواسط دهه ۲۰ تصمیم گرفته شد،

از این نظر قنات حومه کرمان طولانی تر از قنات مناطق کوهپایه و مناطق گرمسیری چون بم و جیرفت می باشند. برای مثال در خیابان زریسف قناتی وجود داشت به نام زریسف که مادر چاه این قنات ۳۰ کیلومتر بالاتر در ماهان بود، همین طور در جایی که الان فرودگاه کرمان است چند روستا بود از جمله حسینی و مؤمن آباد، قنات روستای مؤمن آباد تا نزدیک جویبار می رسید و مادر چاه این قنات بالای صد متر ریسمان خوار (ژرفا) داشت، بنابراین آب سفره زیرزمینی دشت جویباری در تران به درون مجرای قنات تراوش می کرد و از آن محل قریب ۳۰ کیلومتر در مجرای خشک قنات (خشکان) به سمت مؤمن آباد جاری و در مؤمن آباد برای زراعت استفاده می شد.

مجرای قنات در پایین دست به کهن (بر وزن پهن) یا به عبارت دیگر کوشک قنات منتهی می شد که محل اولین چاه قنات بود، یعنی چاهی که آب رو می آمد و دیده می شد، مجبور بودند این محل را رو باز حفر کنند تا آب در جوی جریان پیدا کند. در واقع عمق چاههای قنات کمتر و کمتر می شد تا به این قسمت می رسید. در این قسمت معمولاً خاک فوقانی فرو می ریخت، لذا این قسمت حدوداً به عمق یکی دو متر باز می شد و جویی را احداث می کردند که آب قنات در آن به سمت مزرعه هدایت شود. خیلی ها حرص می زدند که سطح زمینی را که برزتر (مرتفع تر) از آب بود به تصرف خود درآورند. تمام خانه ها در آن زمان خشت و گلی بودند و برای ساختن ساختمان نیاز به خاک داشتند در نتیجه خاکی را که از این محل یعنی محلی که آب گودتر از سطح زمین بود، برداشت می کردند، به مصرف ساختمان سازی می رساندند. خیلی ها هم می آمدند و در اراضی ابتدای ده که تصرف کرده و گود کرده بودند آبنا درست می کردند و درخت می کاشتند. یعنی جلوی ساختمان که سطحش پایین تر بود آبنا بود و آب در آبنا در جریان بود. تا قبل از

سینا آقای ارجمند تاریخچه فعالیت شما در زمینه پسته به چه زمانی بر می گردد؟ بخصوص فعالیت هایی که در زرن انجام دادید؟

از اوایل سال ۱۳۳۵ که به وطنم کرمان برگشتم در خدمت پدرم به کار پسته مشغول شدم. تحصیلات من در کالیفرنیا در رشته آگرونومی (زراعت) بود که محصولات صحرایی را شامل می شد. همزمان با دنبال کردن رشته آگرونومی در دانشگاه دیویس مشغول به کار اجرایی در زمینه باغبانی شدم.

در آن زمان پسته اهمیت امروزی را نداشت، مالکین و کشاورزان بیشتر در کار کشت گندم، جو، یونجه، صیفی کاری و مهمتر از همه کشت پنبه، خشخاش و دانه های روغنی بودند. آبی را که از کار کشت و زرعشان اضافه می آمد برای درختان استفاده می کردند، تنها کسی که اختصاصاً در زمینه باغ پسته فعالیت داشت مرحوم حاج غلامرضا آگاه بود که به محصول پسته بیشتر از زراعت صیفی و شتوی اهمیت می داد. ایشان بودند که به پدرم توصیه کردند به جای کار زراعت به امر سرمایه گذاری در باغ ریزی پسته بپردازند.

همانگونه که می دانید تا قبل از سال ۱۳۲۷ آب تمام کشاورزی جلگه کرمان از قنات تأمین می شد و این آب چندین فرسنگ از مادر چاه می آمد تا به مظهر قنات می رسید. البته در شهر کرمان برخی باغ ها که به دولاب معروف بودند از "گاوگرد" برای آبیاری محدوده خود بهره می بردند.

هر چه شیب زمین بیشتر می شد، طول قنات کمتر و هرچه شیب کمتر، طول قنات بیشتر. از آنجایی که شیب زمین در جلگه کرمان نسبت به کوهپایه ها کمتر است، طول رشته قنات در حومه کرمان و زرن بیشتر از جاهای دیگر بود و از طرفی چون سفره در اینجا کم آب است باید در قسمت زهکام یعنی جایی که مجرای قنات در زه حرکت می کند و آبده است طولانی تر پیشروی کند (به این بخش از مجرای قنات تران می گفتند)،

اولین کسی بودید که اقدام به زدن چاه کردید؟
نه. برای اینکه اگر الان بخواهید قناتی احداث کنید خیلی پر هزینه و مشکل است، مگر اینکه از روی عشق انجام شود وگرنه عملی نیست، احداث چاه اجتناب ناپذیر بود، هیچ راهی وجود نداشت.

مسئله حق مالکیت صاحب قنات و مسئله حریم چه می شود؟

در چاه های عمیق آب از عمق بسیار زیاد برداشت می شد، اما آب در پیشکار و تران قنات از سطح زه یا سفره آبی و مثلاً نیم متر تا ۱ متر. بیشتر از این، مجری در عمق زه وارد نمی شد. جایی بود که آبد به بود (تران). قنات از این مقدار زه آب زمین استفاده می کرد. شیب خیلی ملایمی هم داشت که آب می رفت به طرف شیب. تران قناتها بیشترین عمقی که توی زه بود نیم متر و حداکثر یک متر بود. ارتفاع مجرای قنات حداکثر حدود یک متر و چهل سانتی متر بود. جاهایی بود که بلندتر بود ولی به طور عادی همین حدود بود. در این یک متر و چهل سانتی متر، از حدود یک متری اش آب تراوش می کرد. بیشتر از یک متر توی زه نمی رفت. قنات هیچوقت نمی توانست سفره آبی را تخریب کند بلکه از سرریز آن استفاده می کرد.

چاهی که در ارجمندیه زده شد، چاه عمیق بود. چاه را به عمق صد متر می زدند در صورتیکه عمق مادر چاه قناتی که پیشکارش در حوالی زرنه بود در آنجایی که تران قنات یا زهکان و آبد به بود، ۳۰ تا نهایت ۵۰ متر بود. (قناتهایی داشتیم که عمقشان تا صد متر هم بود مانند قنات زریسف که که طرف ماهان بود و عمق مادر چاه آن تا ۱۰۰ متر بود.

وقتی می خواستند چاه بزنند توجه داشتند که باید حریمی به تران قنات بدهند وگرنه قنات با زدن چاه از بین میرفت. مثلاً چاه دومی که می خواستیم در ارجمندیه بنزیم نزدیک تران دو قنات بود، یکی به نام قنات ده ایرج که مرحوم پدرم خودش احداث کرده بود و دیگری قناتی بود به نام قنات حسین آباد آخوند. پدرم به من گفتند شما که می خواهی چاه بزی باید حریم کافی به دو قنات بدهی. گفتند ۱۲۰۰ متر حریم کافی است. این ۱۲۰۰ متر حداقل فاصله ای بود که باید از پیشکار و تران قنات می گرفتند. این عدد را به صورت تقریبی می دادند. در هر خاکی حریمش فرق می کند. بعضی زمین ها ۵۰۰ متر هم کافی است ولی بعضی زمین ها به ۱۵۰۰ متر یا بیشتر هم می خورد. بسته به نوع خاک در سطح زه اندازه حریم فرق می کند.

آیا این حریم واقعاً بین چاه و قنات کافی بود؟

خیر برای چاه عمیق به هیچ وجه کافی نبود ولی در آن زمان به قیاس حریم قنات اینطور تصور می شد. در واقع اکثریت، چاه نیمه عمیق می زدند که مثل قنات از سطح زه استفاده می کرد و توسط دست حفر می شد و راحت تر و سریع تر و کم خرج تر بود. نصب یک پمپ برای چاه عمیق هزینه اش چندین برابر

وجود ندارد، مگر در مناطق کوهستانی زرنه.

در زمانی که املاک با قنات آبیاری می شدند شما چند رشته قنات دستتان بود؟

ده رشته (ارجمندیه، تقی آباد، دولت آباد، خیرآباد، ده ایرج، واسط، حسین آباد، کریم آباد و ...). پیشکار تمام قناتها به طرف ناحیه کویر شهر کرمان می آمد. پیش رفته تریشان قنات تقی آباد بود که تا دامنه گورچویی می آمد. گورچویی در زیر چترود قرار دارد، طول قنات حدود ۲۸ کیلومتر بود.

روند حفر چاه چگونه ادامه پیدا کرد؟

مجدداً، پدرم در دهی به نام ده ایرج که خودشان احداث کرده بودند، اقدام به حفر چاه کردند. در آنجا دو حلقه چاه زدند، البته چاه های نیمه عمیق و یا پایایی که پمپ و موتور در زیر زمین و هم سطح آب نصب می شد، با تخلیه آب به وسیله پمپ تا حدود ۶ متر عمق زه را حفاری می کردند، پمپ های پایایی بیش از ۶ متر نمی توانست مکش داشته باشد، جاهایی که پرآب بود با همین ۶ متر آب لازم تأمین می شد ولی اکثر جاها مجبور بودند یک رشته قنات کوتاه برای تأمین آب پمپ حفر کنند. بدین ترتیب که به فاصله ۲۰ متر از چاه اول، یک چاه دیگر می زدند و از زیر زمین بهم وصل می کردند، اگر آب تأمین نمی شد، این روند را ادامه می دادند تا به آب کافی برسند. همین پمپ که ۶ متر مکش داشت آب را به سطح زمین پمپ می کرد.

آن زمان حفر چاه پایایی چگونه انجام می شد با بیل و کلنگ بود یا دستگاه حفاری داشتید؟

توسط مقنی به شیوه سنتی انجام می دادیم.

تا آنجایی که می دانم در دهه ۴۰ حفر چاه در کشور و از جمله در زرنه خیلی سرعت گرفت. درست است؟

بله. اتفاقاً اولین ناحیه ای در کشور که در اواخر دهه ۴۰ منطقه ممنوعه برای حفر چاه اعلام شد، زرنه بود. به علت اینکه شرکت ذغال سنگ و ذوب آهن کرمان نیاز به آب داشت، این منطقه را ممنوعه اعلام کردند تا هرچه می خواهند بتوانند از آب این محل برای این دو شرکت استفاده کنند و در صورتی که آب مازاد داشتند به کشاورز می دادند، قنات ارجمندیه جزء منطقه ممنوعه نبود و متعلق به بخشی به نام کویر بود.

در آن زمان که دشت ممنوعه شد حدوداً چند رشته قنات فعال بود؟

اکثر قنات هنوز فعال بودند چون پیشکار و تران آنها در زرنه و منطقه ممنوعه نبود، تعداد چاه ها خیلی کم بود اعتماد چندانی به موتور و پمپ نبود و اگر موتور خراب می شد زراعت از بین می رفت، تکیه باغداران و زارعان بیشتر روی قنات بود تا چاه، گمان می کنم از سال ۱۳۴۷ منطقه را ممنوعه اعلام کردند. البته نه تمام زرنه را، یک قسمت از زرنه را ممنوعه اعلام کردند. منطقه ای که مال ما بود جزء اولین مناطق ممنوعه بود.

آیا شما احساس ناراحتی نمی کنید که

تا آب قنات مؤیدی را از خیابان گذر بدهند، قبل از آن آب از داخل خانه ها می گذشت و به این ترتیب آب بیشتری به صحرا می رسید. فلکه فابریک محلی بود که آب وارد جوی خیابان می شد و تا خیابان عباس صباحی ادامه داشت، در آنجا آب مجدداً وارد خانه ها می شد. از آنجایی که آب برای آبیاری درختان در شهر کم بود شهرداری اولین چاه را در شهر زد، و به دنبال آن چند نفر از مالکین به فکر زدن چاه عمیق افتادند. در "حوض دق" چند نفر از آقایان از جمله آقای عامری، آقای کیانیان و آقای کلانتری چند چاه زدند و در آنجا ضمن زراعت شروع به پسته کاری کردند، یکی از چاه های زده شده در "حوض دق" توسط مرکز تحقیقات کشاورزی که بعدها دانش سرای کشاورزی نام گرفت خریده شد.

در سال ۱۳۳۱ پدرم در زرنه یک چاه عمیق زدند. در آن زمان چون می خواستند هم باغداری کنند و هم زراعت، از آب قنات برای زراعت استفاده می کردند و از آب چاه برای باغ. در ۱۸ اسفند ۱۳۳۴ که تازه از خارج آمده بودم با پدرم در زرنه بودیم، طی چند روز پیایی باران های مفصلی آمد و آنچه قنات بود در جبهه زرنه دچار سیل زدگی شد. بعضی قنات ها بیشتر و بعضی کمتر، بیشترین سیل زدگی مربوط به قناتی بود به نام ارجمندیه که پدرم احداث کرده بودند، با همت فراوان و خرج زیاد چندین سال طول کشید تا مجدداً آب این قنات به ده رسید و جاری شد. بقیه قنات که کمتر خسارت دیده بودند بین شش ماه تا یکسال احیا شدند و مجدداً آبشان برای کشاورزی استفاده شد. از آنجا که قنات ارجمندیه به دلیل سیل زدگی خسارت دیده بود، باغات و زراعت روستا داشت از بین می رفت، مجدداً چاه عمیقی دیگری در بهمن ماه ۱۳۳۴ در ارجمندیه حفر شد، این دومین چاهی بود که زده شد و فوق العاده پرآب بود، از این چاه هم برای زراعت و هم برای باغات استفاده می کردند. سومین چاه را هم در سال ۱۳۳۵ در خیرآباد زرنه مرحوم پدرم حفر کردند. بعد از آن شهرداری زرنه یک چاه حفر کرد و آقای عباس خان بهرام زاده ابراهیمی نیز یک چاه برای عباس آباد حفر کردند. این جریان ادامه پیدا کرد تا اینکه آب قنات به حد نصاب رسید ولی هنوز کس دیگری به دنبال حفر چاه نرفت.

در واقع پدر شما شروع کننده حفر چاه در زرنه بودند و البته دایر کننده و صاحب قنات هم بودید. آیا هیچ وقت احساس نگرانی نکردید که این چاهها به قنات شما آسیب بزند؟

نه. پیشکار و تران قنات جای دیگری بود و چاه هایی که حفر کردیم در اراضی زراعتی در پایین دست و در جای دیگر. قنات ارجمندیه سه رشته داشت، یک رشته به نام رشته شور یک رشته به نام رشته شیرین و یک رشته هم به نام رشته رحیم آبادی که جمعاً طولشان ۵۰ کیلومتر بود. این قنات طولی ترین قنات استان کرمان بود. متأسفانه در حال حاضر هیچ قناتی در جبهه زرنه

یک پمپ سانتریفیوژ برای چاه پایایی (نیمه عمیق) بود. موتوری که برای چاه های عمیق استفاده می شد موتور ۱۰۰ اسب بود اما برای چاه های نیمه عمیق موتور ۲۵ یا ۱۶ اسب استفاده می شد.

فاصله ای که بین چاه های نیمه عمیق و خط سیر قنات می دادند حداکثر ۷۰۰ یا ۸۰۰ متر بود و چاه حفر می کردند و کسی مدعی نمی شد. ولی اگر فاصله از این مقدار کمتر می شد مدعی می شدند که در این صورت یا به صورت توافقی حل می شد یا با میانجی گری ریش سفید یا حکمت می دادند به یک نفر که خودشان انتخاب می کردند و هر دو طرف دعوا قبولش داشتند و مسئله

حل می شد. یکی از کسانی که به عنوان حکم انتخاب می کردند عمو می بود مرحوم حسن تبریزی که از یزد تا انتهای نماشیر هرکس اختلافی پیدا می کرد به عمو می مراجعه می کرد و ایشان بدون

اینکه حق الزحمه ای بگیرند حکم می دادند و می گفتند که باید بنویسید و تأیید کنید که هر حکمی که من دادم اجرا خواهید کرد. اگر قبول نمی کردند او هم حکمی نمی داد.

چرا عمو می شما را حکم قرار داده بودند؟
عموم سابقه کشاورزی و احداث قنات در کرمان داشتند. در این کار از هر نظر خبره بودند و طوری حکم می دادند که طرفین راضی باشند.

حریم دو قنات را چقدر می گرفتند؟
جایی که زمین سست بود ۱۰۰۰ متر و جاهایی که زمین سست نبود ۵۰۰ متر. کمتر از این مقدار نمی دادند. اگر تران دو قنات در جوار هم بود هرچه عمق مادر چاه یکی از دو قنات جهتر و گوذتر بود حریم را بیشتر می کردند.

فرض کنید قنات همت آباد جهتر از قنات خیرآباد بود، موازی هم بودند، در این شرایط به قنات همت آباد می گفتند حق نداری فعلاً نوکنی را ادامه دهی تا قنات خیرآباد بیاید در حدود شما قرار بگیرد. من در یک مورد این مسئله را داشتم. قناتی بود به نام کورکی که از قنات فخرآباد جهتر بود. من رفتم پیش آقای جباری برای حکمت. گفت شما باید حداقل دو برابر سرعت او کار کنی. نمی توانی بگویی کار نکن. اگر می توانی کار کنی رأی بدهم که آنها مثلاً از یک حد معینی در سال بیشتر کار نکنند به شرط اینکه شما بیشتر کار کنید.

چگونه می توانستند به یکی بگویند کار کن و جلوی پیشرفت دیگری را بگیرند؟
گفتند طوری نوکنی کن تا فاصله ات با قنات مجاور زیادتر شود.

دعوی بین چاه عمیق و قنات از چه زمان شروع شد؟ اولین دعوا بین چه کسانی بود؟

از دهه ۴۰ شروع شد. اولین دعوا را نمی دانم ولی اولین دعوایی که خود من داشتم با یکی از دوستانم به نام آقای حسین هنری بود که دو تا چاه داشت. تا وقتی از یک چاه آب می کشید مسئله ای نبود. چاه عمیق بود

و با پیشکار قنات ارجمنده حدود ۱۱۰۰ متر فاصله داشت و این حریم به ظاهر قابل قبول بود. وقتی شروع به آب کشی از چاه دوم کرد، دیدیم که آلمان نقصان پیدا کرد. رفتم و گفتم آقای هنری وضع به این صورت است، گفتند که من چاه را زدم و مجبورم که استفاده کنم. من هم رفتم چند تا از کارشناسان سرشناس کرمان را آوردم و گفتم ببینید آیا این چاه برای قنات ضرر دارد یا نه؟ رأی دادند که بله چون زمین سست و شنی است ضرر دارد. از کارشناسان رأی مکتوب گرفتم، با این حال آقای هنری قبول نکردند و گفتند هرچه پدرتان بگویند من همان را قبول دارم. من گفتم پدرم هیچ زمان رأی به نفع من نخواهد داد. قرار شد یک نفر یا دو نفر دیگر را حکم قرار بدهیم. قرار شد آقای غلامرضا آگاه و آقای شیخ ابوالقاسم هرنی (مؤسس کارخانه برق کرمان)، آقای تبریزی و آقای یاسایی

که هم من و هم آقای هنری قبولشان داشتیم به عنوان حکم قرار دهیم. به صورت مکتوب نوشتیم که هر رأیی که دادند ما قبول داریم. آقایان حکم به من گفتند چرا روز اولی که آقای هنری داشتند چاه می زدند و شما در جریان بودید بهشان نگفتید حریم به اندازه کافی بدهند؟ گفتم در آن زمان فکر می کردم این مقدار حریم کافی باشد. گفتند پس آقای هنری تقصیری نداشتند که این چاه ها را زدند. شما باید قبول کنید تا آقای هنری یکی از چاه هایی را که برای شما کمتر ضرر دارد استفاده کنند و چاه دیگر را به اجبار باید از آقای هنری بخیرید. گفتم اگر ضرر نداشت مسئله چیز دیگری بود اما حالا که این چاه برای قنات ما ضرر دارد، چرا من باید چاه را بخرم؟ گفتند به این دلیل که روز اول می بایست حریم را به اندازه مشخص می کردی. من آن زمان پول نداشتم که چاه را بخرم. قرار شد سفته بخرم و به صورت قسطی چاه را بخرم. گفتند که شما باید به اندازه خرجی که آقای هنری برای زدن چاه کرده به ایشان پول بدهید. در آن زمان فکر کنم با حدود ۲۰۰ هزار تومان طی ۲۰ قسط چاه را خریدم و پمپ و موتور و وسایل چاه را بردم در ارجمنده برای چاهی که آنجا داشتم استفاده کردم. بنابراین در بعضی جاها می گفتند مبلغی هزینه بدهند به طرف دیگر که پمپ داشت تا بتواند چاهش را جابجا کند و از قنات فاصله بگیرد. بالاخره طرفین را راضی می کردند. اگر اختلافشان حل نمی شد می رفتند دادگاه و دادگاه بینشان حکم می داد. اما در برخی از موارد که دادگاه حکم می داد به رأی دادگاه عمل نمی کردند و کار خودشان را می کردند.

چه زمانی به حریم تجاوز شد و مشکل کم شدن آب شروع شد؟

یکی از آقایان ابراهیمی در حریم قنات ارجمنده چاهی را حفر کردند. حدود سال ۱۳۴۸ یا ۱۳۴۹ بود. به سرکار آقا شکایت کردم و ایشان فرمودند که شما با هم دوست هستید. سعی کنید با هم کنار بیایید و اگر نتوانستید به آقای حسن تبریزی که مورد تایید طرفین می باشند، مراجعه کنید. هرچه ایشان حکم دادند لازم الاجرا است

و باید عمل کنید. آقای ابراهیمی به من گفتند چقدر حریم می خواهید و من گفتم ۱۴۰۰ متر و رفتند در ۱۳۰۰ متری چاه حفر کردند. و پس از آن هم شروع کردند به چاه زنی دوباره و در جای دیگر هم چاه زدند. طوری شد که دیگران هم در طول تران قنات ارجمنده یازده چاه عمیق زدند. من می خواستم روی این قنات دیگر کار نکنم. پدرم گفتند من سال ها زحمت کشیدم حالا تو می خواهی کار را رها کنی؟ تا اینکه یک روز مقنی مان آمد و گفت آقای مهندس "این قنات برای من نون داره ولی برای شما آب نداره، شما پولتان را بی خود به من ندهید." در اصل چاه ها روی قنات اثر گذاشتند طوری که در حال حاضر قناتی باقی نمانده است. چاه دومی که آقای هنری شروع به بهره برداری کردند، ما بعد از دو ماه متوجه شدیم که این چاه هم برای قنات ما ضرر دارد.

چقدر طول می کشید تا متوجه می شدید چاهی که زده می شود برای قنات ضرر دارد؟
بستگی به زمین داشت.

در چه زمانی حفر چاه عمیق احتیاج به پروانه پیدا کرد؟ منطقه ای که پیشکار و تران قنات ارجمنده در آن قرار داشت ممنوعه شد؟
سال ۴۷ وزارت نیرو آمار برداری چاه ها و قنات و نظارت را شروع کرد. اما قبل از اینکه وزارت نیرو تأسیس شود قنات ما رو به خشکی بود و زمانی که لزوم اخذ پروانه اعلام شد خیلی جزئی آب داشت. نهایتاً چاه های نیمه عمیق را با اجازه وزارت نیرو به چاه عمیق تبدیل کردند و این به منزله میخ تابوت قنات در منطقه بود. بعد از این صاحبان قنات نیز از وزارت نیرو پروانه حفر و بهره برداری چاه عمیق گرفتند.

از چه زمانی به بعد دیگر رعایت حریم را نمی کردند؟

درست قبل از انقلاب و بعد از آن. در رفسنجان تا ۶ ماه قبل از انقلاب حدود ۵۰۰ چاه عمیق و کمتر از یکصد چاه نیمه عمیق بود ولی در حال حاضر ۱۶۰۰ چاه عمیق با پروانه وزارت نیرو وجود دارد.

صاحبان قنات اقدامی نمی کردند؟
چرا. شکایت می کردند ولی جوابی نمی گرفتند. به دلیل اینکه کسانی که بدون مجوز چاه زده بودند از هیچ، سرمایه تحصیل کرده بودند و قدرت خرج کردن بیشتری داشتند. پروسه دادگاه هم طول می کشید و جربانی بود که نمی شد دائماً با آن مقابله کرد.

اختلاف و نزاعی بین صاحبان چاه هم اتفاق افتاده بود؟

بله. خیلی اتفاق می افتاد که به جای اینکه به دادگاه مراجعه کنند و شکایت کنند، شبانه می رفتند چاه دیگری را پر می کردند یا موتور را آتش می زدند و می شکستند. چون می دانستند جریان رسمی دولتی به طول می انجامد.

شما خودتان دعوی بین چاه با چاه با کسی داشتید؟

تعداد کارگاه هایی که پدرم داشتند خیلی زیاد بود و قالی هایی تولید می کردند که به قول خودشان باب آمریکا بود. برادر بزرگ من هم بعد از جنگ جهانی دوم مهاجرت کردند به آمریکا و رفتند به نیویورک و برای بازاریابی روش جدیدی عرضه کرد. خریداران نقشه را انتخاب می کردند و پدرم فرش را تهیه می کردند و برایشان می فرستادند. تا زمانی که خرمشهر بندر مهمی نشده بود از طریق بندرعباس قالی ها را حمل می کردند به آمریکا عمدتاً هم به نیویورک. در شیکاگو، سان فرانسیسکو و لس آنجلس هم خریدار داشتند. کم کم کارگاه ها را به برادرم و پسرعمویم واگذار کرد. این کار تا زمان حیات پدرم ادامه داشت.

بعد از فوت پدرم رژیم سابق گفتند بیائید کارگاه ها را در یک محل متمرکز کنید. برادر و پسرعمویم در فلکه فابریک کرمان یک کارگاه متمرکز تهیه کردند و تعدادی دار احداث کردند. بیشتر افرادی که در کرمان قالیباف بودند بیشتر تفننی کار می کردند. کلیه کشاورزان در زمستان و زمانی که کار اصلی شان را نداشتند کار قالیبافی انجام می دادند. به همین دلیل وقتی کارگاه ها را متمرکز کردند تعداد قالیبافان کم شد. یا به دلیل سختی راه برای قالیباف یا به دلیل اینکه کار اصلی اش چیز دیگری بود لذا کارگاه راه نیفتاد و برچیده شد.

بعد از انقلاب کم کم تعهد ارزی قالی را بالا بردند و گفتند بر اساس هر متر باید یک حد معین ارز بدهید. آقایان صادرکننده فرش هم چون پیمان ارزی که تعیین کرده بودند برایشان صرف نمی کرد مجبور شدند از طریق قاچاق کالا، را حمل کنند که یک ریسک بزرگ بود. چون می گفتند اگر در راه اتفاقی بیافتد ریسک این کار با خودتان است. این بود که بعضی ها این ریسک را می کردند بعضی ها هم کلاً رها کردند.

من هم از زمانی که بچه بودم به کار کشاورزی علاقه داشتم. زمانی که پدرم برای بازدید از کارگاه های قالیبافی می رفت، مرا همراه خود می برد اما من هیچ زمان برای بازدید داخل کارگاه نمی رفتم. بیشتر می رفتم توی صحرا و با کشاورزان راجع به مسائل کشاورزی صحبت می کردم. پدرم که علاقه مرا در این زمینه دیده بود مرا مسئول کارهای کشاورزی کردند. من هم می رفتم مثلاً با آقای دکتر اسفندیار یگانی که دستگاه حفاری داشتند قرارداد می بستم. تمام چاه هایی که حفر می شد به نام من بود و قراردادهایش را من می بستم بعد هم که اداره آبیاری تأسیس شد تمام چاه ها به نام من بود.

سینا چطور شد که پسته توسعه پیدا کرد؟ از یک زمانی کشت پسته شتاب گرفت و رشد خیلی زیادی پیدا کرد، چه اتفاقی افتاد که پسته رشد کرد؟

بحث عرضه و تقاضا است. قیمت پسته نسبت به گندم، جو، ارزن، پنبه و ... مناسب تر بود. تعدادی از دهات آبدان شور بود و برداشت گندم شان خوب نبود. تنها می توانستند چند چیز بکارند که در مقابل آب

۱۳۰ متر عمق آبی است که می کشید اما باید ۱۵۰ تا ۲۰۰ متر بروید پایین تر تا بتوانی آب را از چاه بیاوری بیرون دلیل آنکه پمپ در عمق ۶۰ متری زیر سطح آب زه قرار می گیرد.

سینا آخرین سالی که قنات ها زنده بودند چه زمانی بود؟

تا بعد از انقلاب هم قنات داشتیم تا اواسط دهه ی ۷۰.

سینا خیلی تأسف بار است که قنات با این فرهنگ و سابقه جایش را می دهد به چاهی که فقط سرعت به کار بدهد و باعث نابودی قنات شود این موضوع شما را غصه دار نمی کند و ناراحت نمی شوید؟

بله. ولی اگر ما الان می خواستیم قنات داشته باشیم چه کسی می آمد توی قنات کار کند. در حال حاضر هم اگر بخواهید در کوهستان قنات داشته باشید جوانان امروزی حاضر نمی شوند بروند و توی قنات کار کنند. نه می روند و نه سر رشته ای دارند و حاضر نیستند یاد بگیرند.

سینا مشکلات صاحبان قنات در آن زمان همه با حکمیت حل می شد ولی چرا برای چاه به این طریق نبود؟

بین مالکین چاه ها افرادی پیدا شدند که می خواستند جو خیلی ناسالمی درست کنند و همین باعث می شد تا به جان همدیگر بیفتند و دعوایی راه بیفتد.

در قدیم ریش سفیدهایی بودند که نمی گذاشتند کار به جاهای باریک بکشد و همه حرف ریش سفیدها را قبول داشتند و اعتماد داشتند. کم کم جمعیت زیاد شد. اعتمادها سلب شد و در هیچ دهی کسی وجود نداشت که حرفش خریدار داشته باشد و این به دلیل ضعیف شدن اعتقادات و متزلزل شدن ایمان بین مردم بود. اینقدر به حریم تجاوز کردند که کار از دست همه خارج شده بود. حکم ها هم نمی توانستند رأی درست بدهند، چون مسائل حریم چاه عمیق دیگر محلی نبود. مثلاً در بردسیر اگر چاه میزدی از سفره آبی رفسنجان کاسته می شد یعنی از صد کیلومتری هم می توانی به حریم تجاوز کنی.

سینا چه کسی جای ریش سفیدها را گرفت؟

به دلیل اینکه حرف ریش سفیدها دیگر خریدار نداشت خانه انصاف درست کردند. رئیس خانه انصاف از بین مردم بود. الان به جای خانه انصاف شورای حل اختلاف هست. البته در مسائل آب معمولاً حرف کارشناسان وزارت نیرو حجت است و تشخیص حریم و عدم اضرار به غیر وظیفه ایشان است.

سینا تا حالا گذرتان به این شوراها افتاده بابت مسائل و مشکلات آب و چاه و ...؟

در مسئله آب خیر ولی در مسئله زمین بله.

سینا خانواده شما در کرمان در کار فرش هم خیلی معروف بودند. پدران چگونه بین کار ظرفیت کارگاهی فرش و کار بیابانی کشاورزی ارتباط برقرار می کرد؟

بله. در دولت آباد زرنند یک چاه داشتیم. یکی از مالکین معترض شد که این چاه به چاهی که من می خواهم بزنم ضرر می رساند. گفتم شما هنوز می خواهی چاهی بزنی چطور می گویی که ضرر می رساند؟ گفت چون من در اینجا زمین و باغ دارم لذا این حق را دارم که چاه بزنم. رسید به جایی که پدرم گفت هرچه جواد خان ابراهیمی پسر سرکار آقا، برادر عبدالرضا خان بگوید همان را اجرا می کنیم و ایشان گفتند شما اجازه بدهید این آقا با این مقدار حریم که به چاه شما می دهند چاه بزنند و ما هم قبول کردیم و ایشان رفتند چاه زدند. حدود سال ۱۳۴۸ یا ۱۳۴۹ بود.

یک چاه دیگر هم در دولت آباد داشتیم که نیمه عمیق بود. دو تا خواهر بودند که در دو طرف چاه ما چاه زدند. بینمان اختلاف افتاد و خانم ها رفتند پیش پدرم و من دیدم به هیچ طریقی نمی توانم جلوییشان را بگیرم. کارمان به دادگاه کشید و دادگاه رأی داد تا وقتی که ضرر این ها ثابت نشود و به شما ضرری نرسانده باشند نمی توانی جلوی کارشان را بگیری. گفتم مثل این می ماند که یک نفر نردبانی گذاشته و می خواهد از دیوار وارد خانه ام شود آیا من نمی توانم جلوییش را بگیرم مگر اینکه باید و از خانه من سرقت کند و به من ضرر برساند، آن زمان شما جلوییش را می گیرید؟ گفتند نمی شود.

سینا شما چه کار کردید؟

کارشناس آوردم که گفتند اگر از این دو چاه بهره برداری شود به چاه شما ضرر می رساند. پدرم هیچ وقت راضی نبود کارمان به دادگاه بکشد. گفت یا املاک این دو نفر را بخر و از شرشان خلاص شو یا اینکه تعهد بده آبی که باغات فعلی شان احتیاج دارد تأمین کنی یا اینکه اجازه بده چاه بزنند. من هم قرار داد بستم به اندازه آبی که باغاتشان نیاز دارند از چاه هایشان آب بکشند.

چاه دیگری در ارجمندیه بود به نام چاه ملتی، که اهالی ده می خواستند این چاه را برای خودشان بزنند. من هم گفتم من مانع نمی شوم منتهی باید حریم مناسبی به من بدهید بعد چاه تان را بزنید. این حرف مال سال های قبل از ۱۳۴۹ بود. حدود ۱۰۰۰ متر حریم به من دادند و چاه زدند. حسنی که داشت آن بود که اگر آب می آمد اول ما برمی داشتیم و بعد آنها.

سینا بعد از انقلاب هم سابقه این چنین اختلافات و دعوایی داشتید؟

بله اما چون بی فایده بود سعی می کردیم کنار بیایم تا اینکه کارمان به دادگستری بکشد.

سینا در حال حاضر وضعیت چگونه است؟

تمام قنات ها از بین رفتند. مگر در مناطق کوهستانی که در آنجا هم کسی نمی تواند چاه بزند.

سینا الان وضعیت آب چاه ها چگونه است؟

روز به روز نقصان پیدا می کند. سطح آب زه پایین می رود. اولین چاهی که پدرم زد حدود ۱۴ متری به آب می رسید و حدود ۳۵ تا ۴۰ لیتر آب می کشیدند. الان آنجا حدود ۱۳۰ متر عمق سطح آب هست البته

شور مقاوم باشد. یکی از این محصولات پسته بود. البته روناس کاری هم بود که در اردکان، یزد، بافق، کرمان، رفسنجان و زرنند می توانستند بکارند. از ریشه روناس برای رنگ رزی استفاده می شد. این دو محصول هم میزان برداشتشان خوب بود و هم پول خوبی از این طریق می توانستند بدست بیاورند. بر همین اساس شروع کردند به پسته کاری و وقتی دیدند درآمد خوبی دارد شتاب کردند به سمت پسته کاری. مخصوصاً جاهایی مثل زرنند و رفسنجان و قسمتی از سیرجان که زمینشان برای این محصول حاصل خوبی داشت.

سینا خیلی از آفاتی که در حال حاضر در پسته هست، شاید در آن زمان نبود. اولین آفاتی که در زرنند به طور جدی شما را نگران کرد کدام آفت بود؟

در سال ۱۳۳۴ برای اولین بار یک کرم برگخوار به نام رائو در زرنند دیده شد.

این کرم تمام برگ درخت را می خورد و فقط رگبرگ ها می ماند و خشک می شد. برای دفع این کرم برگخوار هیچ چیز بهتر از ددت کار نمی کرد. آشنایی ما با این سم نسبت به سموم دیگر بیشتر بود. در آمریکا هم که من تحصیل می کردم برای دفع آفات در خیلی از محصولات از ددت استفاده می کردند. اینجا هم از ددت استفاده کردیم و خوب هم جواب داد. اما پس از پاشیدن ددت آفات دیگری پیدا شد. علت هم این بود که تمام پرازیت ها و شکارگرها را که آفات دیگر را محدود می کردند در اثر پاشیدن ددت از بین می بردیم. با این کار اول کنه، پسپل و بعد زنجره شایع شد. برای مبارزه با این آفات رفتم دنبال سم و از سم های فسفوری استفاده کردم که برای از بین بردن این آفات خوب هم جواب می داد. علتش این بود که در آن زمان پسته کم بود و به طبع هر چیزی که کم باشد آفتش هم کمتر است و همینطور که بتدریج پسته از نظر باغ و درخت افزایش پیدا کرد آفات هم به طبع بیشتر شدند.

خیلی از افراد اطلاعات کافی در پاشیدن سموم نداشتند و نمی دانستند چه زمان سم بپاشند که بهترین نتیجه را بگیرند. لذا کم کم آفات به سموم مقاوم می شدند و سم جدید می آمد و این سم هم بعد از چند سال مقاوم می شد تا الان که رسیده به سمومی که مشخص نیست چگونه تهیه می شوند و از کجا می آورند که هیچ اثری روی آفات ندارد و خرج عظیمی برای کشاورز و باغدار دارد.

سینا در مورد آفت سن چی؟ به هر حال در منطقه ای که زراعت بود در کنارش علف زارهای وحشی بود و احتمالاً با مشکل سن خیلی زودتر از آفات دیگر مواجه شدید. این طور نیست؟

خیلی زودتر نه. آفات پسپل و زنجره و کنه زودتر سراغ ما آمد. بعداً سن از گندم به پسته تغییر ذائقه داد. در اواخر دهه ۳۰ آفت سن در خیلی جاها محصول پسته را از بین می برد. اوایل هیچکس توجه نمی کرد که آفت سن محصول را از بین می برد. سن می آمد و برای

تغذیه خرطومش را فرو می کرد توی پسته و پسته را آلوده به قارچ می کرد و پسته پوک می شد. باغانی در رفسنجان دیدم که حتی می توانم بگویم اگر یکساعت هم می گشتید نمی توانستید یک عدد پسته سالم در باغ پیدا کنید. تمام محصول را از درخت می چیدند می ریختند در گودال و خاک می ریختند روی پسته و آب هم می بستند روی خاک. به این شکل شد تا بالاخره محققینی که در آن زمان داشتیم در وزارت کشاورزی تشخیص دادند که آفت سن باعث این موضوع می شود. خیلی ها باور نداشتند که آفت سن باعث این کار می شود. کسی که خیلی به پسته کاری کرمان خدمت کرد آقای مهندس فیروز حسن نژاد بود که در این کار جدیت داشت و بالاخره به کمک مهندس صامت ثابت کرد که خرابی محصول بر اثر وجود آفت سن است.

سینا در آن زمان دولت هم مبارزه عمومی با آفت سن داشت و سم پاشی هوایی انجام می داد، این ها از کی شروع شد؟

سم پاشی هوایی برای گندم بود. بیشتر روی گندم تأکید داشتند تا روی پسته. ولی باغداران پسته به خرج خود گاهی هواپیمای سمپاش کرایه می کردند.

سینا در آن سال ها چه آفت دیگری خیلی توجه شما را جلب کرده بود؟

بدترین آفتی که بوده و هست پسپل پسته است. زمانی که من آمدم کرمان یعنی اواخر سال ۳۴ این آفت وجود داشت و من در رابطه با اینکه چی بوده و از کجا آمده اطلاعی ندارم.

سینا شدت شیوع این آفت به اندازه الان بود؟

خیر، با یک سم پاشی و نهایت دو سم پاشی می توانستیم این آفت را کنترل کنیم. پرازیت ها و شکارگرهایی بودند که پسپل را از بین می بردند. به اندازه کافی بود و هوایی هم سم پاشی نمی کردند. اگر باغ همسایه کناری سم پاشی نمی کرد پرازیت ها و شکارگرها از این باغ وارد باغی می شدند که سم پاشی شده بود و پسپل را از بین می بردند.

سینا شیوه های باغداری پسته در این مدت چه تحولی داشته است؟

آن زمان خیلی به باغ اهمیت نمی دادند. برای اینکه زمینی را تصرف کنند تعدادی درخت در گودی می کاشتند بعد می رفتند دنبال زارعت. تا آنجایی که یادم هست پدربزرگ من باغی داشت که درختانش را دور باغ کاشته بود و در وسط باغ کار زراعت انجام می داد. عده ای هم درختان را جنگل وار می کاشتند و خیلی نظم و ترتیب نمی دادند.

اولین کسی که باغداری حرفه ای را هدف قرار داد و این کار را راه انداخت مرحوم حاج غلامرضا آگاه بود. بقیه هم از ایشان پیروی کردند و کار ایشان را ادامه دادند و چون نفعشان در باغداری بیشتر از زراعت بود باغداری را بیشتر توسعه دادند. آقای آگاه ردیف کاری را شروع کردند در ابعاد ۷×۴ متر و برخی هم به طبع همان شیوه را ادامه دادند مانند خانواده فلاح در نوق.

ولی عرفاً چون در آن زمان کشت مکانیزه نبود احتیاجی به رعایت فواصل نبود که حتماً طوری باشد که تراکتور بتواند بین ردیف ها کار کند. (از زمانی که تراکتور پیدا شد ردیف کاری نظم و انضباطی پیدا کرد ولی فواصل در طول ردیف خیلی رعایت نمی شد و به صورت مختلف بود گاهی ۱ متر ۲ متر یا ۳ متر بود).

سینا در سال ۱۳۳۴ که شما کار کشاورزی را شروع کردید آیا استفاده از تراکتور مرسوم شده بود؟

بله. پدر من در سال ۱۳۳۱ یا ۱۳۳۲ اولین تراکتور را به منطقه زرنند آورد. یک تراکتور دیگر هم آقای پدا... خان ابراهیمی خرید و به منطقه آورد.

سینا چه نوع تراکتوری بود؟

این تراکتور با بنزین روشن می شد و با نفت کار می کرد. هم چرخ لاستیکی داشت هم چرخ آهنی. در منطقه ما خیلی از چرخ آهنی استفاده نمی شد ولی روی تراکتور بود. خواهی نخواهی این چرخ ها را روی تراکتور می دادند.

سینا این تراکتور را دارید؟

بله، می خواهم اگر موزه ای باشد آن را به موزه بدهم. در سال ۱۳۳۴ که من آمدم تراکتور دوم را خریدم. تراکتور کاملی بود. این تراکتور هم مثل تراکتور اولی با بنزین روشن می شد و با نفت کار می کرد. تراکتور سوم هم که یک تراکتور هانوماک بود را در سال ۱۳۳۶ خریدم. برای احداث باغ به یک تراکتور قوی تر احتیاج داشتیم تا بتوانیم بیشتر شخم بزنیم و با دستگاه ساب سویلر بتوانیم زمین را بیشتر بکنیم. روی این دستگاه یک کلنگ گذاشته بودند. خیلی از باغانی که احداث کردیم با این تراکتور بود. این تراکتور ساخت آلمان بود. این تراکتور زنجیری بود و اگر روی زنجیرش حرکت می کرد، زنجیرش خراب می شد لذا هر جا که میخواستیم آن را جابه جا کنیم با کامیون جابه جا می کردیم. به این طریق که هم سطح کامیون تپه ای خاک درست می کردیم و بعد تراکتور را می بردیم روی تپه خاک که هم سطح کف کامیون بود و از آنجا تراکتور را هدایت می کردیم به داخل کامیون. پیاده کردن هم به همین طریق بود. سعی می کردیم کمتر تراکتور را حمل کنیم. جاهایی که خیلی کار داشتیم، مثلاً حدود یکماه یا بیشتر، می بردیم و بعد به جای دیگر انتقال می دادیم.

سینا حضور تراکتور چه تغییری در نحوه باغ ریزی ایجاد کرد؟

ما با این تراکتور فرض کنید ۳ متر به سابل سویلر می زدیم. ۲ یا ۳ متر به زمین را می کندیم و بعد یک نهر احداث می کردیم. زمینی که می کندیم در یک خط بود. بذر را آنجا می کاشتیم و خواهی نخواهی مستقیم بود. فواصل را خودمان تعیین می کردیم. من فواصل را حدود ۱۰ یا ۱۱ متر می گرفتم.

سینا چرا اینقدر زیاد؟

یکی برای تصرف کردن زمین زراعتی بود چه زیر کشت و چه آیش. یکی هم اینکه می خواستیم فواصل به اندازه

فسفات حتماً باید زیر زمین برود و اگر روی زمین بدهیم نتیجه ای نمی گیریم. من برای اینکه بدانم این کود را در چه عمقی بدهم از عمق ۱۰ سانت شروع کردم تا عمق ۶۰ سانت. البته حدود یک متر و نیم فاصله دادم از تنه درخت و چاله ای کندم در طول ردیف درخت. ردیف اول را ۱۰ سانت دادم به طول حدوداً ۶۰ متر. ردیف دوم را ۲۰ سانت و به همین طریق تا ۶۰ سانت. بهترین نتیجه را در ۴۰ سانت گرفتم هم از نظر برگ هم از نظر سرشاخ.

این ابتکار خودتان بود یا جایی خوانده بودید؟

درسهایی که خوانده بودم به من کمک کرد.
اولین باری که از کود ازت استفاده کردید کی بود؟

فکر کنم بعد از سال ۱۳۳۶ استفاده کردم. مردم با دیده تردید نگاه می کردند و وقتی دیدند که خوب جواب داد استفاده کردند. قبلاً در باغات بیشتر از کود حیوانی استفاده می شد.

آقای آگاه در رشته باغداری از همه پیشروتر بودند و قبل از شناخت کودهای شیمیایی بر روی مواد مغذی آزمایشات مختلف انجام می دادند. ایشان به این نتیجه رسیدند اگر ماهی خشک شده به عنوان کود به درخت بدهیم نتیجه بهتری می بینیم و به پدرم توصیه کردند او هم از ماهی استفاده کند. برای این کار دو نوع ماهی از بندرعباس می آوردند، یکی ماهی مُطو و دیگری ماهی حشین. مُطو ریزتر بود و حشین درشت تر بود. صیادان بندرعباس این ماهی ها را صید می کردند و خشک می کردند و می ریختند داخل گونی و می فروختند. چاله ای زیر چتر درخت می کنده و ماهی ها را داخل چاله می ریختیم. مردم می گفتند ماهی چیه که دارند می دهند به درخت. البته آقای آگاه آن را در رفسنجان جا انداخته بودند ولی در زردن هنوز جا نیافتاده بود. از طرفی پدر من که در کار فرش بودند، برای خامه قالی پشم زیادی خریداری می شد که همیشه مقداری کود حیوانی بهشان چسبیده بود و بعد که پشم را حلاجی می کردند مقداری خاکه پیدا می شد که پدرم این خاکه ها را هم می بردند پای درخت که آن هم خوب نتیجه می داد.

قدیمی ترین باغاتی که شما احداث کردید در چه سالی بود؟

سال ۱۳۳۴

هنوز باغ را دارید؟

خیر، محلی است در راین به نام گودال راین. با راهنمایی پدرم این زمین را برای باغ انتخاب کردم. در زمستان شروع کردم به آماده کردن زمین برای کاشت پسته و در فروردین ماه ۱۳۳۵ شروع کردم به کاشت بذر پسته. اولین باغی بود که احداث کردم. جزء سهم برادرم بود و برادرم این باغ را فروخت بدون اینکه مرا در جریان قرار بدهد. اگر به من گفته بود من این باغ را می خریدم. در حال حاضر این باغات متعلق به خانواده عامری است

در همان ده یا دهات دیگر خیلی تفاوت داشت. یک روز من کرمان بودم ایشان زودتر از من رفتند. وقتی رسیدم دیدم که پدرم دارد سم مخلوط می کند. به او گفتم که این کار شما نیست بدلیل اینکه اگر جایی از بدنانت زخم باشد و سم روی آن پاشیده شود ضرر دارد و دیگر اینکه تنفس کردن آن هم خوب نیست، اجازه دهید یا من یا کس دیگری این کار را انجام دهیم. گفت من دیدم درخت دارد از بین می رود گفتم زودتر به دادش رسیده باشم. این شد که به من اعتماد کرد و تمام کارهای زارعی را در هر جا که داشت به من محول کرد. رسیدگی به همه باغات برایم خیلی مشکل بود. در دهه ۲۰ پدرم تمام املاک را به نام فرزندانش کرده بود طوری که هیچ سهمی برای خودش نداشت. کلیه املاک را منتقل کرده بود. تنها چیزی که برای خودش داشت فقط یک خانه به نام خودش داشت آن هم در کرمان.

ایده اینکه شما در آمریکا تحصیل کنید ایده چه کسی بود؟

خودم علاقه داشتم که بروم خارج منتهی نمی توانستم به پدرم بگویم. دست به دامن آقای غلامرضا آگاه شدم و به ایشان گفتم ممکن است با پدرم صحبت کنید تا مرا بفرستد خارج. ایشان هم با پدرم صحبت کردند و گفتند که من پسرمن منوچهر را فرستاده ام انگلستان و در آنجا موفق است، چرا هوشنگ را نمی فرستی که موفق تر شود؟ بهتر است او را به اروپا فرستی تا چیز یاد بگیرد. در آنجا امکانات فراهم تر از اینجاست. این بود که مرا در سال ۱۳۲۹ که ۱۵ سال داشتم فرستادند انگلستان و چون زیر ۱۸ سال داشتم می بایست کسی سرپرستم باشد. یکی از دوستان پدرم که کارهای مرا انجام داده بود من را سپردند به مؤسسه ای که افراد زیر هجده سال را سرپرستی می کرد و قیم شان بود.

به شهری به نام سایرنسستر رفتم. نزدیک آن شهر دانشکده کشاورزی بود. وقتی به آنجا رفتم دیدم چیزهایی که دارم می خوانم خیلی به کار کرمان نمی آید. از برادر بزرگم که در نیویورک بود خواستم که از دانشگاهی در آمریکا که به درد من و کشاورزی کرمان بخورد برایم پذیرش بگیرد. ایشان هم برای من از دانشگاه کالیفرنیا در دیویس که در آن زمان عمدتاً یک کالج کشاورزی بود پذیرش گرفت.

در زمانی که شما به ایران برگشتید وضعیت تغذیه درخت پسته چطور بود؟

برای اولین بار من کود شیمیایی را به زردن آوردم و آنجا استفاده کردم. اولین کود فسفات آمونیوم بود. سال ۱۳۳۶ این کود در بازار بود ولی مردم استفاده نمی کردند. نمایندگی این کود را آقای آگاه از شرکت "B.A.S.F" گرفته بودند. به ایران وارد کرده می آوردند کرمان و ما از ایشان این کود را می خریدیم. حتی از این کود برای بهبود خاک قبل از کشت گندم و جو استفاده می کردیم. برای پسته هم استفاده کردیم. نتیجه خوبی هم گرفتیم. خیلی ها متوجه نبودند که از این کود چگونه و به چه نحوی استفاده کنند. کود

کافی باشد چون درختانی که در آن زمان داشتیم درختان بادامی بودند که جثه شان خیلی عظیم بود. این درختان برای رشد، زمین می خواستند. مثلاً یک درخت صد متر مربع برایش کافی نبود. از این نظر من فاصله را زیاد می گرفتم. داخل ردیف هم سعی می کردیم روی هر ۵ متر یک درخت داشته باشیم. بعد هم که درختان بادامی از رونق افتادند.

چرا؟

به این دلیل که پسته فندقی رایج شد. فندقی دهنش بازتر بود و راحت تر می شد مغز آن را در آورند. درخت فندقی نسبت به درخت بادامی زودتر به بار می نشست و سرمایه ای را که هزینه می کردید زودتر به دست می آوردید و این شد که تولید ایران پسته فندقی شد و فندقی را گران تر می خریدند. ولی الان برعکس شده چون پیوندهای جدید نظیر احمدآقایی از لحاظ مزه خیلی بهتر از فندقی است و سفیدتر است و بارش، بیش از فندقی است. پسته اکبری هم خیلی درشت تر از فندقی است و درخت آن هم سایه انداز بیشتری دارد.

آیا مردم از کار با تراکتور استقبال کردند؟
کارگرانی که در محل بودند اول خیلی ناراحت شدند و می گفتند که به این طریق جایی نیست که برویم کار کنیم. ولی بعد متوجه شدند که کارهای مختلف در باغ هست که نمی توانیم با تراکتور انجام دهیم. یکی از این کارها که هنوز وسیله ای برایش نداریم و ممکن است تا چند سال آینده هم نداشته باشیم چیدن پسته است. بعد در ضبط پسته و بعد در جاهای دیگر کار هست. لذا نگرانی کارگران برای اینکه ممکن است بیکار شوند برطرف شد.

در آن زمان پیوند زدن چگونه بود با الان فرق داشت یا نه؟

بله کاملاً فرق داشت. در قدیم قبل از ورود آقای آگاه به کار پسته به پیوند خیلی اهمیت نمی دادند. درختان ماده را پیوند نمی زدند و خودماده می گفتند. ما هم وقتی دیدیم پسته فندقی قیمتش خوب است و بازاریش رونق دارد درختان بادامی را بریدیم و پیوند فندقی زدیم. خیلی ها این کار را انجام دادند. در سال های اواخر دهه ۴۰ بود.

در آن زمان پدرتان ناراحت نشدند؟ به هر حال با زحمات ایشان بود که این درختان به ثمر رسیده بودند.

نه. پدرم موافق بودند و می گفتند باید از این درخت به هر طریقی شده درآمد پیدا کرد. اختیار کامل به من داده بود. در ابتدا خیلی اعتماد نداشت تا اینکه مسئله کرم بذرخوار که توضیح دادم پیش آمد. وقتی شروع کردم به مبارزه به من گفتند اگر خواستی مبارزه کنی اول از یک باغ شروع کن که اگر نتیجه نداد خیلی ضرر نکرده باشیم. در زردن هیچکس از سم استفاده نمی کرد اما در رفسنجان استفاده می کردند. من شروع کردم به استفاده کردن از سم. خوب هم جواب داد. باغی که سم پاشی کرده بودم با باغات دیگری که پدرم داشت

و به وسیله آقای کاوه آگاه اداره می شود.

آیا پیوند جدید زده اند یا نه همان پیوندهایی است که شما داشتید؟

در جریان نیست، نرفتم ببینم.

هیچوقت کنجاو نشدید که بروید و باغات را ببینید؟

نه هیچ وقت نرفتم.

تا آنجایی که می دانیم تغییر چندانی در روشهای برداشت ایجاد نشده است. اگر امکان دارد وضعیت برداشت در آن زمان را توضیح دهید.

در آن زمان برداشت در زرد همین طوری بود که الان دارند پسته را از درخت می چینند. یک چادر شب زیر درخت پهن می کردیم پسته را با دست با کمک کارگرانی که بیشتر زن بودند چیده و پسته را که روی این چادر شب جمع می شد می ریختیم توی گونی و گونی ها را توسط حیوان حمل می کردیم برای ضبط. اگر در جایی خیلی پسته داشتیم، برای حمل پسته به ضبط از تراکتور استفاده می کردیم. در ضبط هم هیچ وسیله مکانیکی نداشتیم.

پسته را به سبکی که آقای آگاه در رفسنجان متداول کرده بودند ضبط می کردیم. به این ترتیب که کارگران زن در یک سالن جمع می شدند و به وسیله دست پسته ها را پوست می کردند. به پسته هایی که به این طریق پوست می شد پسته دست پوست می گفتند. این پسته بهترین و مرغوب ترین پسته بود. پسته هایی که با دست پوست نمی شد و دهن بست بودند را عموماً می بردند در محلی که

دو طرف آن دیوار بود. ارتفاع دیوار از سطح زمین حدود ۶۰ سانت بود. بین دو دیوار فاصله حدود یک متر یا کمتر بود. پسته ها را می ریختند بین دو دیوار و دو کارگر مرد با چوب می زدند روی پسته ها طوری که پسته پوست شود نه اینکه خرد شود. بعد کارگران پسته ها را جمع می کردند و می بردند توی مخزن سفالی که آب داشت. پسته هایی که پوک بودند می آمدند روی آب و پسته هایی که مغز داشتند می رفتند ته آب و ته مخزن سفالی. به این مخزن گوکی می گفتند. پسته هایی هم که نیمه مغز بودند وسط قرار می گرفتند. این پسته ها را از هم جدا می کردند و پسته هایی که ته بودند از پسته هایی که وسط قرار می گرفتند جدا می ریختند. مقداری خندان هم جزء ته آبی ها بود که از دهن بست ها جدا می شد.

طبیعتاً هم زمان با افزایش تولید مجبور شدید روش فرآوری را تغییر دهید. اینطور نیست؟

بله. البته پیشرو این کار آقای مهندس ایرج آگاه بودند. ایشان در آلمان بودند و رفتند دنبال اینکه وسیله ای را پیدا کنند که پسته را پوست کند. از دستگاهی که سیب زمینی را پوست می کرد ایده گرفتند و به کسی که تولیدکننده این دستگاه بود گفتند می خواهیم این

کار را برای پسته انجام دهیم. آن طرف گفتند مقداری از پسته را بیاورید و ما این پسته را می ریزیم داخل دستگاه و به دلخواه شما پوست می کنیم.

سازنده آلمانی تغییراتی در دستگاه ایجاد کردند که دستگاه سیب زمینی پوست کن بتواند پسته را هم خوب پوست بگیرد. آقای آگاه سه تا از این دستگاه ها را فرستادند رفسنجان توی املاکشان. خیلی هم خوب بود. در واقع پسته هایی را که قبلاً چوب می زدند را ریختند توی این دستگاه و به وسیله این دستگاه پوست کردند. بعد آقای محمدرضا بهشتی این دستگاه را می بیند و از روی این دستگاه کپی می کند و چرخ بهشتی را می سازد.

باز آقای ایرج آگاه می رود دنبال اینکه فکری برای پسته هایی بکند که با دست پوست می شدند. چندین دستگاه از جزیره سیسپیل خریده و فرستادند تا اینکه یکی از دستگاه هایشان مورد توجه صنعتگران محلی قرار گرفت.

صنعتگری بود به نام بذرافشان که با الهام از این دستگاه دستگاهی را تولید کرد. این دستگاه در ابتدا خیلی پسته را خرد می کرد اما بالاخره با تغییراتی که انجام داد توانست دستگاه را طوری تنظیم کند که پسته را کمتر خرد کند. بعد آقای عبدالرضا خان ابراهیمی با آقای بذرافشان صحبت کردند و ایده دادند به آقای بذرافشان تا چرخ پسته پوست کنی تکمیل تر شد. این دستگاه را آقای ابراهیمی به نام خودشان ثبت دادند و آقای بذرافشان از این جریان خیلی ناراحت شدند و اختلاف ایجاد شد و هرکدام جداگانه شروع کردند به تولید دستگاه. بعد آقای بهشتی و افراد دیگر شروع کردند به ساخت دستگاه و هرکدام که به اصطلاح چیزی را درست می کردند، کسانی را که به این کار علاقه داشتند در جریان قرار می دادند و می رفتیم و می دیدیم. بیشتر من و آقای ایرج آگاه می رفتیم.

خودتان ترمینال مستقل دارید؟

بله تمام کارهای فرآوری را خودمان انجام می دهیم. دقیقاً خاطرم نیست ولی حدود دهه ۴۰ بود که ترمینال مستقل احداث کردیم و به تدریج دستگاه اضافه کردیم. الان سه کارگاه ضبط پسته داریم یکی در خیرآباد یکی در دولت آباد و یکی هم در ارجمنده است. ۳ سال پیش خط ارجمنده را عوض کردیم و الان چون پسته را کال می چینیم از آن دو خط قبلی خیلی استفاده نمی کنیم.

گفته می شود که شما در معاملات تجاری به حرفی که می زنید خیلی متعهد هستید. چطور می شود که در شرایط اقتصادی متزلزل امروز بتوان به این اصول پایبند بود؟

یکسال قبل از اینکه من از خارج برگردم پدرم از آقای خواهش کرد که شما باغات مرا بازدید کن و به من بگو که چه مقدار پسته دارند. این آقا از باغات پدرم بازدید کردند. درعین حال پدرم به یکی از مباشرینش گفت قبل از اینکه این آقا بازدید کند شما هم برو بین که

باغات چه مقدار پسته دارند. مباشر با آن آقا که قرار بود از باغات بازدید کند تبنانی کرده بودند طوری که آن آقا از آن مقداری که مباشر به پدرم گفته بود ۲۰ درصد بیشتر آمار می دهد. پدرم هم به آن آقا می گوید که با این حساب این باغات را از من اجاره کن. آن آقا هم قبول می کند. بعد از توافق، پدرم با مباشرین دیگر هم مشورت می کند و آن ها به پدرم گفته بودند که محصول بیشتر از این حد هست و این قرارداد را بهتر است که به هم بزنید. حتی بعضی ها به پدرم گفته بودند که این دو نفر تبنانی کرده اند. اما پدرم گفته بود چون خودم پیشنهاد دادم، قرارداد را به هم نمی زنم. امکان ندارد از حرفی که زدم برگردم.

این آقا پسته را جمع کرد و در انتها کارش به بیمارستان کشید طوری که بهش گفتند سرطان گرفتی. به جایی می رسد که نتوانست پسته ها را بفروشد و فوت کرد ولی پدرم از قرارش برنگشت.

آیا این ماجرا باعث شد که پدر شما به مردم بی اعتماد بشوند؟

چون پدرم خودش آدم راستگویی بود باز هم حرف خیلی ها را قبول می کرد.

شما چطور؟ آیا به مردم اعتماد می کنید؟ سعی می کنم که اعتماد نکنم ولی بعضی جاها آخر و عاقبت گول می خورم.

آیا همین عامل باعث شده که شما کمتر تمایل داشته باشید کارتان را به دیگران بسپارید؟ من وقتی که کار قنات داشتم برای اینکه مطمئن شوم که کار درست انجام شده یا نه، شخصاً توی قنات می رفتم و تا چند کیلومتر آنطرفتر کار را بازرسی می کردم.

هنوز هم همین طور هستید؟

بله. عادت شده. خیلی از کارها را خودم باید انجام بدهم تا مطمئن شوم که درست انجام شده است. مرتب آبیاری باغات را چک می کنم که ببینم این آب به درستی استفاده شده یا نه. اگر به درخت پسته خیلی آب بدهی درخت پسته ضعیف می شود به دلیل اینکه آنچه مواد غذایی هست می شوی و می برد پایین. جایی هم که کم آب بدهیم محصول افت می کند. الان تا اندازه ای کارم را کم کرده ام. به دلیل بالا رفتن سن و نداشتن نیرو نمی توانم به همه کارها برسم.

در پایان چیزی هست که لازم بدانید گفته شود؟

همانطور که گفتم آقای غلامرضا آگاه پیشرو کار پسته بودند چه داشت و برداشت و فروش و مارکتینگ. از همه نظر همه ما پسته کاران این استان و شاید هم استان های دیگر باید ممنون زحمات ایشان باشیم که خیلی خدمت کردند به پسته کاران و خیلی جدیت داشتند که هرچه بیشتر باغ ریزی شود. اعتقاد داشتند که هر محصولی که در هر جا بهتر می شود، باید همان را توسعه داد و تک محصولی را بطور محلی ناپسند نمی دانستند.

خرید و فروش و صادرات انواع پسته و مغز پسته

H a s a n z a d e h c o m m e r c i a l

بازرگانی پسته حسن زاده

کرمان، بلوار جهاد، ۲۰ متری دانشجو تلفن: ۰۳۴۱ ۲۷۲۱۱۲۰ نمابر: ۰۳۴۱ ۲۷۳۰۶۲۴

همراه: ۰۹۱۳۱۴۰۳۷۹۴ ۰۹۱۲۵۱۲۳۰۰۸

Email: hasanzadeh.co@gmail.com

مروری بر تاریخ دلالی و اجاره کاری پسته در مصاحبه با احمد ارجمندی

آخرین بازمانده یک نسل

سید محمود ابطاحی
حمید فیضی

آقای احمد ارجمندی در رفسنجان و در یک خانواده دلال به دنیا آمد. پدر و برادرانش همگی به این کار مشغول بوده اند. ایشان تنها بازمانده نسل قبلی دلالهای پسته هستند. آنچه امروز راجع به دلالی پسته می دانیم و می بینیم با گذشته تفاوتی نداشته است. علاوه بر آن، در گذشته اجاره کاری محصول و نه باغ مرسوم بود که توضیحات ایشان از این جهت نیز جالب است. مصاحبه با آقای ارجمندی نقبی است به بخشی از تاریخ پسته. این مصاحبه برخی از تفاوتهای امروز و دیروز پسته را روشن می کند.

آقای ارجمندی شما از چه سالی کار پسته را شروع کردید؟

من احمد ارجمندی هستم و ۸۰ سال سن دارم. اصلیتان رفسنجانی است. پدرم رفسنجانی است و مادرم کرمانی است. ۱۸ سال داشتم که وارد بازار پسته شدم و در واقع ۶۲ سال از سنم را در کار پسته بودم.

۵۰-۶۰ سال پیش در رفسنجان در سه جا پسته می خریدند. سرای امین که آقایان علی آگاه، عباس و حسین امین، مرشد، مهدی هرندی و اکبر برخوردار و خدا بیامرز و سیدجلال علوی در آنجا بودند. سرای بعدی سرای معین بود که آقایان یدالله کیانی، حسین کریمی، هدایت الله مزدایی، آقا حسن معینیان و سید اسدالله جلالی در آنجا فعالیت می کردند که همه فوت کردند. سرای سوم سرای شرکا بود که در آن آقای علی اکبر نظری و حاج محمدحسین نظری و آقای سیدحسین ابطاحی در آنجا کار می کردند. خدا همه را بیامرز. در آن زمان اینها سرشناس پسته رفسنجان بودند. من واسطه پسته بودم. پسته را می آوردم پیش این تاجر و می گفتم شما می خواهید یا نه؟ اگر پسته را برمی داشتند به من کمیسیون می دادند.

آقای ابطاحی: پدر آقای ارجمندی هم واسطه بودند. من یادم است پدر ایشان که اسمشان آقایدالله بود در کار واسطه گری بودند.

چرا این شغل را انتخاب کردید؟

من بچه بودم. ۱۸ سال بیشتر نداشتم. برادرهایم هم کارشان دلالی بود. به امید آنها آمدم.

به نظر شما دلالی یعنی چه؟

دلالی یعنی اینکه شما پسته ای دارید که خودتان نمی توانید به قیمت روز بفروشید. دلال ها نمونه را می گیرند و پسته را به قیمت مناسب می فروشند. اگر ارزان بخرند نمی فروشند.

آیا دلال ها دنبال این هستند که هر چه می توانند پسته را گرانتر خرید و فروش کنند؟ آنها پسته را به قیمتی که می ارزد می فروشند. در

واقع پسته را به قیمتی که در بازار معامله می شود می فروشند و ارزان تر به کسی نمی دهند.

چرا نیاز به دلال است؟

چون ارباب این کاره نیست. ارباب پسته را از درخت می چیند و به دلال می دهد که برایش بفروشد.

می توانید چند نفر از دلالان قدیمی پسته را نام ببرید؟

آقایان میرزا خلیل عشقی، غلامرضا امیدبخش، یدالله ارجمندی، سید مهدی اتحادیه، علی رحمتیان، میرزا مدد، اکبر رامش، غلامحسین ارجمندی و ... از دلال های قدیم فقط من هستم. کسانی که برای شما اسم بردم همه شان فوت کرده اند.

آن زمان شما با سن کمی که داشتید وارد بازار شدید. چطور ارباب ها پسته شان را به شما می دادند تا دلالی کنید؟

من هم زرتنگ بودم و هم اهل کار و مردم به من اعتماد می کردند. پسته را می بردم همه جا نشان می دادم. اولین پسته ای را که معامله کردم با مرحوم سید حسین ابطاحی بود. اکثرا کار من با علی اکبر نظری و حاج اصغر نظری بود. البته ده جا نشان می دادم و هرکجا که گرانتر می خریدند می فروختم. حتی اگر ۵ قران گرانتر بود می فروختم. چند جا نشان می دادم و می آمدم به صاحب کالا می گفتم که هر تاجر چه قیمتی داده. ارباب هم به هر کدام که می خواست پسته اش را می داد.

اول پول را از تاجر می گرفتید و بعد جنس را تحویل می دادید؟

نه. اول در دفتر ثبت می کردم. اگر نقد معامله می شد، بعد از ثبت در دفتر، صاحب کالا پسته را می برد تحویل می داد و به من می گفت پسته را تحویل دادم و برو چکش را بگیر. من هم چک روز می گرفتم و می دادم به ارباب.

چقدر به شما می دادند؟

کیلویی ۱ قران.

اوایل که شروع کردید پسته کیلویی چند

بود؟

کیلویی ۲۸ قران.

مدت دار هم معامله می کردید؟

بله. مدت دار هم بود. در این صورت در دفتر ثبت می شد ۳۱ روز یا ۶۱ روز. سر این مدت معین چکشان نوشته می شد و بعد می رفتند جنس را تحویل می گرفتند. موقع سر رسید آقا مرا صدا می کرد چک را می داد دستم و من می رفتم نقد می کردم و پول را می گرفتم. یعنی پسته را همان موقع تحویل می دادند و پولش را سر سر رسید می گرفتند. البته اگر خریدار سرشناس بود چک هم نمی گرفتیم و فقط می گفتیم در دفترتان ثبت کنید.

شما در تحویل دادن پسته کاری نداشتید؟

نه. دوستانه بود. تاجر می گفت پسته را آوردند برو با اصل پسته مطابقت کن.

در این مدتی که کار کردید هیچوقت برایتان پیش آمده نمونه ای که باغدار به شما داده بود که به تاجر بدهید با پسته ای که تحویل تاجر بدهد فرق کند؟

پسته را من با انس و قیمت مشخص می فروختم. زمان تحویل، آقای تاجر به من زنگ می زد که بیا پسته را نگاه کن. اگر می دیدم یک انس پسته فرق کرده و با نمونه پسته مطابقت ندارد، قیمت را باید کم می کردیم اگر ارباب راضی می شد که قیمت را کم کند، تاجر پسته را تحویل می گرفت و اگر راضی نمی شد پسته را برگشت می دادیم.

یادتان می آید که کار هیچ وقت به جاهای

باریک کشیده شده باشد؟

نه در رفسنجان چنین چیزی نداشتیم.

در این دوره ای که کار می کردید برایتان

پیش آمده که تاجری پول پسته را ندهد؟

نه. در این مدت هیچ وقت چنین چیزی ندیده ام.

در رابطه با کمیسیون شما چی؟ هیچ زمان

بوده که کمیسیون شما را ندهند؟

اگر کسی نخواهد بفروشد و کسی نخواهد بخرد واسطه کسی است که معامله را بین این دو نفر جور کند.

عین این حرف را من در دفتر حاج علی اصغر نظری زدم. یک نفر آمده بود در دفترشان تا پسته بخرد و او پسته اش را نمی خواست بفروشد. گفتم حاج آقا اگر شما نخواهید پسته را بفروشید و او هم نخواهد پسته شما را بخرد، من اینجا معامله را جور می کنم. من هم همین اعتقاد را دارم.

سینا چگونه کسی را که نمی خواست محصول را بخرد و یا بفروشد راضی به این کار می کردید؟
می گفتم شما پسته را بردارید به امید خدا ان شاء... بازار بهتر می شود و شما درآمدی کسب خواهید کرد و حرف مرا قبول می کردند. به آن آقا هم می گفتم تو که می خواهی بفروشی خوب به این آقا بفروش. قبول می کردند.

آقای ابطحی: آیا در آن دوره اتحادیه یا صنفی درست نکردید.

چرا. رئیس صنف خودم بودم. حدود ۴۵ سال قبل ۱۰ تا ۱۲ واسطه بودند که فرمانداری خواستشان و گفت یا باید منحل شوید یا صنفتان را مشخص کنید. همه لطف کردند و به من رأی دادند و من رئیس شدم. اول آقای غلامرضا امیدبخش بود چون درست نتواست خدمت کند من را انتخاب کردند.

سینا صنفتان چه کار می کرد؟

جمع می شدیم با هم و می گفتم قانون این است و شما باید این قانون را به کار ببرید و تا وقتی من تأیید نمی کردم که این آقا دلال است قبول نمی کردند. اگر می نوشتیم این آقا خلاف کرده بلافاصله پروانه اش را خلع می کردند.

آقای ابطحی: در عین حال که هیچ قانونی نبود، مقررات داخلی محکمی بود. نامه ای دیدم که آقای حسن یا علی آگاه نوشته بود که تاجر باید چه پوششی داشته باشد. اگر آمد در دفترش، کتش را می تواند در آورد ولی اگر رفت بیرون از دفتر نباید بدون کت برود. چه زمان بیاید چه زمان برود. چگونه با مردم برخورد کند. تا این جزئیات برایشان مهم بود. حدود ۳۰ سال پیش این نامه را دیدم.

سینا به اختلافات هم رسیدگی می کردید؟

اگر اختلافی به وجود می آمد پروانه شان را خلع می کردیم.

سینا شما اجاره کاری هم می کردید؟

نه. من واسطه اجاره کاری هم بودم.

سینا روش کار چگونه بود؟

در قدیم ارباب می خواست باغش را اجاره دهد، محصولی که به درخت بود و محصول سال بود را اجاره می دادند. مثلاً آقای عباس رحمتیان که مالک بود می خواست ملک سعید آباد را اجاره بدهد. می گفت آن را پیش شما می گذارم تا به کسانی که اجاره می کنند بدهید.

که قیمت را کم دادی؟

این حرف ها در رفسنجان نبود.

سینا موردی بوده که پسته را بفروشد و بعد بازار گران شود و به دلیل گرانی، پسته ای را که فروخته اند تحویل ندهند؟

در قدیم نه، هیچ وقت چنین موردی نداشتیم ولی در این ۳ یا ۴ سال داشتیم. یک وقتی یک پسته ای را می فروختند و مالک وقتی می فهمید بازار تغییر کرده، جنسش را تحویل نمی داد.

سینا در این مورد خاطره ای دارید؟

حدود ۲۰ سال پیش بود. آن زمان یادم هست علی اکبر نظری حدود ۱۷۰۰ یا ۱۸۰۰ کیسه پسته در انبار داشت. مهدی هادوی هم خریدار بود. توافق کردند و آقای هادوی پسته را خرید. بعد از ۴ روز که هنوز پسته ها در انبار آقای نظری بود پسته افزایش قیمت پیدا کرد. آقای نظری با آقای هادوی تماس گرفت که این پسته ای که در انبار من هست مال تو است. آن زمان که به تو ارزان فروختم مال تو بوده الان هم که گران شده مال تو است. هر کیلو پسته را مثلاً خریده بود کیلویی ۲۸۰۰ تومان، بعد قیمت گران شد و رسید به ۳۰۰۰ تومان. با این وجود آقای نظری معامله را برهم نزد. یک معامله ای هم آقای غلامعلی مرشد به قیمت ۳۰۰ تومان فروخته بود به مهدی هادوی. پسته هنوز در انبار آقای مرشد بود که گران شد ولی با این حساب پسته را به همان قیمتی که فروخته بود به آقای هادوی تحویل داد.

سینا چه اتفاقی افتاده که الان مردم مثل قدیم پایبند نیستند.

پسته کمتر شده. در قدیم اگر کسی جنسی می فروخت مثل الان نبود که اگر جنس گران شود معامله را بر هم بزنند. الان هر روزه اتفاق می افتد. یک بیچارگی به وجود آمده که دین مردم از دستشان رفته. خدا و پیغمبر را نمی شناسند طوری که فقط اسکناس را می شناسند.

سینا آبرو چی؟ نمی گویند آبرویم نزد مردم از بین می رود؟

اصلاً نمی دانند آبرو یعنی چه. در قدیم اگر یک شاهی در معامله اشتباه می شد خودشان را می کشند. حالا اصلاً برایشان مهم نیست.

آقای ابطحی: در بین دلالان آن زمان فردی در رفسنجان بوده که به دلال باشی معروف بود.

ایشان را می شناختید؟

آقای دلال باشی که فامیلش مجیدی بود قبل از ما زنده بود و واسطه بود. با پدر من همزمان بود و به او دلال باشی می گفتند.

سینا چرا به او می گفتند دلال باشی؟

چون انسان بوده و هرچی کاسبی می کرده می داده به فقیر فقرا. خیر بوده.

آقای ابطحی: از آقا میرزا خلیل عشقی چیزی یادتان می آید؟

زمان ایشان من بچه بودم. خیلی آدم خوبی بوده.

آقای ابطحی: آقا میرزا خلیل عشقی می گفته که

نه. دوستانه بود. مردم رفسنجان بسیار مردم خوبی هستند. هرچه بگویم کم گفتم و هیچ وقت چنین چیزی به وجود نیامد.

سینا چرا می گفتند ۳۱ روز یا ۶۱ روز؟ چرا نمی گفتند مثلاً ۳۰ یا ۶۰ روز؟

به خاطر اینکه روز اول بعد از گذشت یک یا دو ماه می شد سر رسیدشان.

سینا پیش آمده بود کسی بیاید مشتری شما را از دستتان در بیاورد؟ چه عکس العملی نشان می دادید؟

بله. به باغدار می گفت من برایت بهتر می فروشم. بده به من. من هم هیچ کاری نمی کردم. هیچ زمان هم ناراحت نشدم از اینکه کسی پسته اش را به من نمی داد. شما نمی دادید، کس دیگری می داد.

سینا چرا در تهران می گویند ۴ ماه و ۱۰ روز؟

در اصل مدتش ۴ ماه است. ۱۰ روز هم برای تغییر و تحول است. سابق اکثر پسته می رفت تهران. مثلاً رسولیان، عطایی، کارآموز، لطفعلیان، راشدی و ... در تهران حق العمل کاری داشتند. اکثرشان اهل رفسنجان بودند.

سینا چرا در رفسنجان حق العمل کاری راه نیافتاده است؟

می فرستادند تهران، چون در اینجا نسبت به تهران ارزان تر می خریدند. اکثریت مالکین هم می خواستند دیگران ندانند که چقدر محصول داشتند. می خواستند دیگران از کارشان سر در نیاورند و قسمتی هم به خاطر مالیات است که نمی خواهند کسی بداند چقدر محصول داشته اند.

سینا در این سال ها چند مشتری ثابت داشتید که همیشه شما را برای دلالی محصولشان انتخاب می کردند؟

حدود ۳۵ تا ۴۰ نفر. زمانی هم که شرکت تعاونی شروع کرد اکثر احمد آقا هاشمیان به وسیله من پسته اش را پولی می کرد. مثلاً آقای هاشمیان که مدیرعامل است صدا می کرد که بیا اینجا می خواهیم مقداری پسته را پولی کنیم.

سینا پولی یعنی چه؟

یعنی قیمت بگذاریم.

سینا شرکت تعاونی پسته که تشکیل شد به یک طریقی مزاحم شما بود. واسطه ها را از بین می برد و باغدار مستقیم می توانست پسته اش را به شرکت تعاونی بدهد.

همین کار را هم می کرد. منتها خود مدیرعامل لطفی داشت که مرا صدا می زد که پسته را پولی کنیم.

سینا شما قیمت واقعی را می گفتید؟

آنچه که به عقل و فکرم می رسید می گفتم. چون همه جا می رفتم و می دانستم در بازار قیمت چند است، قیمت را می دادم.

سینا برایتان پیش آمده که پسته ای را قیمت بزنید و بفروشید بعد از مدتی مالک اعتراض کند

من هم به اجاره کارها می گفتم در سعیدآباد همچنین باغی هست، اجاره برمی دارید یا نه؟ اجاره کار هم می رفت باغ را می دید و می گفت مثلاً هزار من. یک نفر دیگر می گفت ۱۲۰۰ من. خلاصه بین ۱۰۰۰ تا ۱۲۰۰ من با هم به توافق می رسیدیم و معامله را درست می کردیم. برای این کار باید یکی از تجار سرشناس ضمانت می کردند.

در قدیم چند نفر حرفه شان اجاره کاری بود. بخشی از برداشت پسته به این صورت انجام می شد. باغدار تخمین می زد که باغش چقدر پسته دارد. می آمد پیش اجاره کار که باغش را به اجاره دهد برای برداشت محصول. کسی که می خواست باغ را اجاره بردارد باغ را می دید و به قول ما دید می زد و می گفت چقدر پسته تحویل خواهد داد و در نهایت با باغدار به توافق می رسیدند. واسطه ها معامله را جور می کردند. وقتی توافق می کردند از یک تاجری نوشته ای می گرفتند که به آن چتی می گفتند. این اجاره کارها را می بایست کسی تأییدشان کند یعنی یک نفر تاجر رسیدی می داد که من این آقای اجاره کار را قبول دارم. یعنی یک نفر ضمانت می کرد که من این اجاره کار را می شناسم و محصول شما را که برداشت می کند می آورد و به من می دهد.

در واقع ضمانت می کردند یعنی می گفتند اگر این آقا پولتان را نداد من پولتان را می دهم. اجاره کار یک نوشته می داد به تاجر که مثلاً ۱۰ هزار کیلو پسته بر ضمه اینجانب قبول است که در تاریخ ۱۵ مهر به قیمت روز تحویل تاجر می دهم. در واقع اجاره کار به صورت دستی نوشته ای می داد که به آن چتی می گفتند. مثلاً علی اکبر نظری می آمدند ۱۰ هزار کیلو به آقای ابطی

می فروختند. قبلیش می نوشتند که مقدار ۱۰ هزار کیلو پسته دست چین تمام خندان بدون پوک انس معین در ۱۵ مهرماه ۱۳۵۰ تحویل آقای سید حسین ابطی نموده و سند خود را دریافت می دارم.

این را می دادند دست تاجر، تاجر هم نامه ای می نوشت به مالک که این آقا را در مورد اینقدر پسته قبول دارم و در این تاریخ پسته را پولی می کنم. این نامه را می دادند به مالک و مالک هم نامه ای می نوشت به سر زعیم شان که باغ را تحویل این آقا (اجاره کار) بده. اجاره کار هم همان پسته ای را تحویل می داد که در سند نوشته شده بود و توضیح داده بود و امضا کرده بود.

آیا پیش آمده بود که باغی را اجاره کنند و پسته با کیفیت پایین تری تحویل دهند؟
اگر مطمئن نبودند این کار را نمی کردند. در قدیم اصلاً به این موضوعات و کلاهبرداری فکر نمی کردند. در چتی که از شان می گرفتند توضیح داده شده بود که چه پسته ای است.

البته با دید زدن می شود گفت که محصولش چه مقدار است اما چطوری انشش را تعیین می کردند و در سند قید می کردند؟
سابق پسته مثل الان نبود. انس پسته همیشه ۲۴ یا ۲۶ بود.

آقای ابطی: مرحوم یدالله خالویی که یک زمانی اجاره کار بود خاطره ای تعریف کرد می گفت یکی از مالکان بزرگ من را دعوت می کرد به زرنده برای اینکه باغ هایش را اجاره دهد. به چند نفر دیگر هم می گفت که بیایند و باغ را دید بزنند. چند نفر اجاره کار را دور هم جمع می کرد تا از حرف هایی که می زدن بفهمد واقعا باغش چقدر محصول می

دهد. طوری نقشه می کشید که اجاره کارها با هم رقابت بکنند. بعضی وقتها کار به دعا و کتک کاری بین اجاره کارها هم کشیده می شد.

آیا اجاره کاری برای چه مدت و در چه ماه هایی بود؟

از اول مرداد تا ۱۵ شهریور.

آیا اجاره کارهای قدیمی چه کسانی بودند.
تعدادشان نسبتاً زیاد بود. آقایان احمد کامران، سید جلال مرتضوی، یدالله خالویی و نظری ها بودند. علی اکبر نظری، حاج اصغر نظری و حاج محمدحسین نظری. این سه نفر را یادم هست که صد در صد اجاره کار بودند.

آن زمان سهم اجاره کار و صاحب کار چگونه حساب می شد؟

اجاره کار پسته را از درخت می چید، پوست می کرد و تمیز می کرد و می آورد تحویل آن تاجری که ضمانت کرده بود می داد و مقدار پسته ای که برآورد کرده بود را به صاحب باغ می داد و اضافه را برای خودش برمی داشت و اگر اضافه نمی آمد ضرر می کرد.

آیا اجاره کاری تا چه زمان ادامه داشت.

حدود ۵۰ سال قبل از این.

هنوز هم کار می کنید؟

هنوز هم کار می کنم. البته چون توانایی بدنی ندارم کمتر کار می کنم. مشتری ها به من زنگ می زنند می گویند این مقدار پسته را دارم ببر بفروش. با تنها پسر من این کار را انجام می دهم. اگر پسر من نمی توانم کار کنم.

صحبت دیگری ندارید؟

سلامتی شما را از خدا می خواهم.

انجمن پسته ایران برگزار می کند:

تور بازدید از نمایشگاه سیال شانگهای

۱۷ تا ۱۹ اردیبهشت ۱۳۹۲

مطابق با ۷ تا ۹ می ۲۰۱۳

مهلت ثبت نام تا ۲۰ فروردین ۱۳۹۲

جهت دریافت اطلاعات بیشتر لطفاً با دفتر انجمن در تهران تماس حاصل فرمایید.

اجراء در صورت دستیابی به حد نصاب لازم

اطلاعیه

فراخوان اظهار نظر

در مورد فصل نامه پسته

بدنبال انتشار هفتمین شماره فصل نامه پسته، از کلیه اعضای انجمن درخواست می شود با اظهار نظر در مورد محتوا و تنوع مطالب و کیفیت طراحی و چاپ فصل نامه، انجمن پسته ایران را در رفع نواقص و بهبود کیفیت شماره های بعدی راهنمایی فرمایند. شما می توانید فرم نظرسنجی را در وب سایت انجمن به آدرس www.iranpistachio.org دریافت و پس از تکمیل، به ایمیل انجمن به آدرس info@iranpistachio.org ارسال فرمایید.

منتظر دریافت دیدگاههای شما هستیم

اطلاعیه

فراخوان حضور در نمایشگاه آنوگا در کلن آلمان

۱۳ تا ۱۷ مهر ۱۳۹۲ مطابق با ۵ تا ۹ اکتبر ۲۰۱۳

به اطلاع اعضای محترم انجمن پسته ایران می رساند که همچون سالهای ۲۰۰۹ و ۲۰۱۱، انجمن پسته ایران در سال ۲۰۱۳ نیز در نمایشگاه آنوگا در شهر کلن آلمان حضور خواهد داشت. از کلیه اعضای انجمن درخواست می شود در صورت تمایل به حضور در پایون انجمن، تا ۲۵ فروردین ۱۳۹۲ با دفتر انجمن در تهران تماس حاصل فرمایند.

با حضور مشترک در زیر چتر انجمن تصویری منسجم از صنعت پسته ایران ترسیم کنید.

قسمت نخست؛ شروع فصل

جلوگیری از خشک شدن درخت در اثر شوری

سالتريد
اصلاح كننده خاك هاى شور و
سديمى
مصرف: ۱۰ تا ۳۵ ليتر در هكتار همراه
آبيارى

آغاز سريع و مطمئن بدون خطر شورى

يار اميلا كمپلكس
كود NPK با پوشش گوگردى
مصرف: ۲۵۰ تا ۱۵۰۰ گرم براى هر
درخت به صورت استفاده در خاك

تامين بهتر فسفر وریشه دهى بيشتر

اولترا سول مگنوم فوسكال
كود فسفر بالا با pH اسيدى
به همراه كلسيم
مصرف: ۱۵ تا ۲۰ كيلو در هكتار
همراه آبيارى يا ۳۰ تا ۷۰ گرم در
چالكو

تشكيل پوسته استخوانى جلوگيرى از بيمارى قارچى كاهش ريزش

يار اليوا تروپيكوت
نيترات كلسيم با پوشش ويژه
مصرف: ۳۰۰ تا ۵۰۰ گرم براى هر
درخت به صورت استفاده در خاك

هميشه خندان

سپاهان رویش

سپاهان رویش با در نظر گرفتن پارامترهای مورد انتظار
زنجره ی تامین، برنامه جامع مدیریت تغذیه پسته را
پیشنهاد می دهد. این برنامه در طی چندین سال در
سطح وسیعی از باغات پسته اجرا شده و اثربخشی آن
برای بسیاری از کشاورزان پیشرو به اثبات رسیده است،
به منظور آگاهی بیشتر از نتایج و جزئیات این برنامه با
ما تماس بگیرید.

۰۹۱۵۸۰۹۸۶۸۸ ۰۳۱۱-۳۳۶۹۱۴۸
www.srooyesh.com

افزایش قدرت گرده افشانی

تریدکورپ روی
کلات روی
مصرف: ۱/۵ در هزار به صورت
محلولپاشی

اسپیدفول بُر
بُر ۱۷ درصد
مصرف: ۱/۵ در هزار به صورت
محلولپاشی (بجز مناطقی که تجمع بر
در درخت دارند)

فولر
مایع ازت بدون بیورت
مصرف: ۲ در هزار به صورت
محلولپاشی

لرک ديبا
بزودی با
بسته بندی
های
متفاوت

فرآوری و
صادرات
پسته
جلال آباد
صادرات به
بیش از ۱۲
کشور دنیا

سیرجان، جاده ملک آباد، یک کیلومتر بعد از نجف شهر
⑤ تلفن: ۰۳۴۵ - ۳۳۴۰۳۷۶
⑤ فاکس: ۰۳۴۵ - ۳۳۴۰۰۷۶
info@jalalabadco.com : تارنما
www.jalalabadco.com : پست الکترونیک

بزرگترین فرآوری پسته ایران
مجهز به دستگاه های پیشرفته فرآوری پسته
مغز کن، برشته کن، بسته بندی

شرکت کشاورزی سیرجان بنیاد (سهامی خاص)
SIRJAN BONYAD AGRICULTURE COMPANY
تولیدکننده برتر پسته در ایران
The Superior Producer Of Pistachio in IRAN

 TOOKA
PISTACHIO

 وزارت بهداشت
درمان و آموزش
پزشکی
۴۲/۱۰۲۷۵

 CERTIFICATION / REGISTRATION
ISO 9001:2008 Alliance

 استاندارد
Institute of standard and
Industrial Research I.R. Iran
No:27321

Add: Seyed Jamal-e Din Blvd. P.O.Box:461 SIRJAN I.R. Of IRAN
Tel:+98 345 5221183 , 5224403 Fax:+98 345 5225243
Website:www.pistachio-tooka.com
E-mail:info@pistachio-tooka.com
sirjanbonyad@yahoo.com

آدرس: سیرجان - بلوار سید جمال الدین اسدآبادی - صندوق پستی ۴۶۱
تلفن: ۰۳۴۵ - ۵۲۲۴۴۰۳ - ۵۲۲۵۴۳۰ - ۵۲۲۱۱۸۳
فاکس: ۰۳۴۵ - ۵۲۲۵۲۴۳

Poursalehi

شرکت تولیدی بازرگانی پسته ارشیا

تولید کننده ، فرآوری و صادرات پسته

کرمان : بزرگراه امام رضا (کمربندی شمالی) روبروی بلوار شیراز - ترمینال ضبط پسته پور صالحی

تلفن : ۰۳۴۱ ۲۴۵۸۳۳۴

نمابر : ۰۳۴۱ ۲۴۵۸۳۳۵

همراه : ۰۹۱۳ ۱۴۰۲۳۲۷ (علیرضا پور صالحی)

www.arshiapistachio.ir

E-mail: info@arshiapistachio.ir

نمایندگی فروش و خدمات پس از فروش ۲۴۴

تراکتورسازی ایران

تهیه و توزیع و خدمات پس از فروش

انواع تراکتورهای زراعی و باغی و ادوات کشاورزی

انواع بکهلودرهای ایرانی و خارجی - بیل مکانیکی چرخ لاستیکی و زنجیری

حسین مرتضی زاده

انواع سم پاشهای زراعی و باغی توربولاینر و اتومایزر

کودپاش سانتریفیوژ دامی هیدرولیک

تلفن: ۰۳۴۱-۲۶۱۲۲۳۳-۳۴

فکس: ۰۳۴۱-۲۶۱۲۲۳۵

بکهلودر

کرمان - کیلومتر ۷ جاده تهران - بعد از کارخانه نساجی

Crescal®

WUXAL®

BY AGLUKON

شرکت سبز گیتا

General Information:

- Buffering agents
- Humectants
- Adhesives
- Surfactants
- Anti-evaporants
- Miscibility
- Chelating agents

مشخصات عمومی:

- متعادل کننده PH
- حفظ رطوبت برای جذب بیشتر
- چسبندگی به برگ حتی در صورت بارندگی
- پخش شدن در سطح برگ برای جذب بیشتر
- ضد تبخیر برای مناطق گرم و خشک
- قابلیت اختلاط با سموم و کودهای دیگر
- عامل کلات قوی و موثر

کودهای سوسپانسیون و کسال:

و کسال آسکوفول

و کسال کلسیم

و کسال ماکرومیکس

و کسال بر

و کسال پتاس

و کسال پلی میکرو

و کسال منیزیم

و کسال آهن، روی، منگنز

و کسال روی

و کسال مس

و کسال آهن

و کسال آمینو

و کسال کلسی بر

کود آهن ۶٪ کرسکال

Crescal®

محصولات شرکت AGLUKON آلمان

تهران، خیابان شهید بهشتی، خیابان صابونچی، پلاک ۲۴، طبقه ۴، واحد ۷۸ تلفن: ۸۸۵۰۴۵۷۱
تلفکس: ۸۸۷۴۰۶۷۲ www.sabzgita.com sabzgita@gmail.com

شرکت پمپ کار کرمان

موتوژن

✿ نماینده رسمی موتوژن در استان کرمان

✿ نماینده انحصاری محصولات رایان، آب روان اسپیکو، ابارا و داب ایتالیا در استان کرمان

۰۳۴۱۲۶۱۲۶۰۸-۱۰

دفتر انبار:

تلفن دفتر آزادی: ۰۳۴۱۲۴۴۷۶۹۲

۰۳۴۱۲۶۱۴۰۹۶

نمابر:

کارگاه: ۰۳۴۱۲۶۱۳۶۵۸-۹

کرمان، جاده تهران، بعد از پل راه آهن، روبروی ایران گاز، نبش کوچه مسجد نظریان

www.pumpkar-kerman.com

Email: info@pumpkar-kerman.com

Rangin Kaman Trading Co.
Exporter of Nuts and Dried Fruits

شرکت بازرگانی

رنگین کمان سمگان

رنگین کمانی نورانی در آسمان پر فروغ سمگان

شرکت بازرگانی رنگین کمان در سال ۱۳۸۸ در زمینه صادرات انواع خشکبار (پسته، خرما، کشمش، بادام، گردو، کنجد) رسماً افتتاح گردید.

این شرکت از بدو تاسیس که خط اصلی اهدافش نظارت و کنترل و شناسایی وضعیت موجود خشکبار در کشورهای گوناگون بوده برای دستیابی و انتخاب مسیر مناسب در جهت صادرات مفتخر گردید، طی دو سال متوالی طی سالهای ۱۳۹۰ و ۱۳۹۱ بعنوان صادرکننده نمونه در استان کرمان منتخب گردد.

شرکت بازرگانی رنگین کمان سمگان با عنوان شرکت مادر در شهر سیرجان و با تاسیس و ثبت شعبات خارجی در کشور اوکراین با نام (شرکت بازرگانی نگین) و در کشور روسیه با عنوان (وستوک لیدر) همیشه سعی و تلاش بر این داشته محصولات با کیفیتی با بهره وری از دستگاههای مکانیزه و روز دنیا در جهت تهیه، فراوری و بسته بندی خشکبار خدمات قابل اطمینان و سریعی را به مشتریان محترم مهیا سازد.

رنگین کمان سمگان در حال حاضر محصولات خود را به کشورهای نظیر اوکراین، روسیه، قزاقستان و سایر کشورها صادر مینماید.

www.rainbownut.co

Central Branch

Office1, Rezaei Building, Saeidi st, Iran

Tel: +98 345 4251718

fax: +98 345 4241418

info@rainbownut.co

rkaman79@yahoo.com

Ukraine Branch: Negin LLC

Office10, Yakutskaya street, Kiev

Tel: +38 093 4293590

negin_iran100@yahoo.com

Russia Branch: VOSTOK LEADER LLC

Office602, Department 1, Building2

Argunovskaya street Moscow, 129075

Tel: +79 03 7982281

+79 09 9010908

Vostokleader_iran@yahoo.com

تندیس صادرکننده برگزیده سال ۱۳۹۱

سیرجان: خیابان آیت الله سعیدی، چهارراه برق، مجتمع تجاری رضایی
تلفن: ۴۲۵۱۷۱۸ (۰۳۴۵) فکس: ۴۲۴۱۴۱۸ (۰۳۴۵)

Manufacturer of :

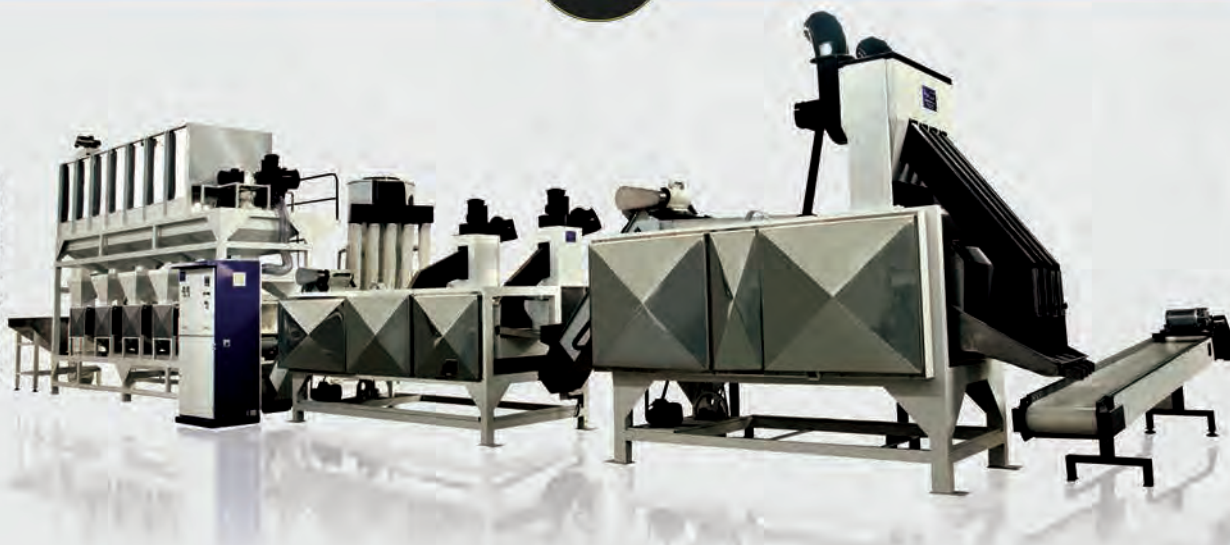
- Tree Nut sheling line machinery
 - Pistachio shelling line
 - Almond shelling line
 - Walnut shelling line
 - Hazelnut shelling line
- Roaster line machinery
- Fruit, Dates, vegetable, Herb washe and Dryer line machinery
- Cereal/Grain winnowing line machinery
- Raisin processing line machinery
- Slicer machinery

دسته بندی تولیدات:

- ماشین آلات عمل آوری مغز خشکبار:
 - خط عمل آوری مغز پسته
 - خط عمل آوری مغز بادام
 - خط عمل آوری مغز گردو
 - خط عمل آوری مغز فندق
- خط برشته کنی خشکبار
- خط شستشو و خشک کن میوه، خرما
- انواع بوته، جوانه، گیاهان دارویی و سبزیجات
- خط بوجاری حبوبات
- خط فرآوری کشمش
- ماشین آلات خلال کنی

Exporter to
21
Country

Model: PLZ500

خط عمل آوری مغز پسته (خط مغز کنی / خط شکست)

- بالاترین راندمان تحویل مغز سالم
- در ظرفیتهای ۳۰۰، ۶۰۰، ۸۰۰ کیلوگرم بر ساعت و امکان طراحی برای تناژهای بالاتر
- هزینه سرویس و نگهداری بسیار کم
- اپراتوری ساده و امکان تجهیز به مانیتور صفحه لمسی

CE 2138

آدرس کارخانه: تبریز - نرسیده به پمپ بنزین پالایشگاه - خیابان بوتان گاز - پلاک ۵ کد پستی: ۵۱۹۷۸-۱۳۱۷۱
 فکس: ۴۱۱-۴۲۴۹۲۳۱
 تلفن: ۴۱۱-۴۲۴۴۸۴۷-۹
 Add : No.5 ButanGas Ave. Azarshahr Road - Tabriz / IRAN
 Tel : +98 411 424 4847-9
 P.Code : 51978-13171
 Fax : +98 411 4249231

Web site : TabrizKar.com

Email : info@tabrizkar.com

علائم کمبود برخی از عناصر غذایی مورد نیاز درختان پسته

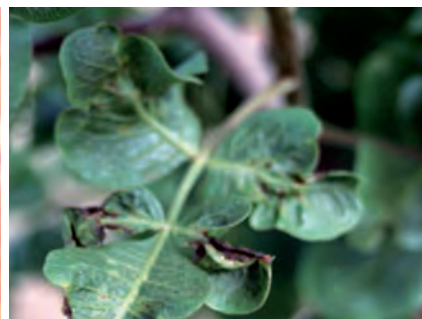
شراره قاسمی
کارشناس ارشد باغبانی

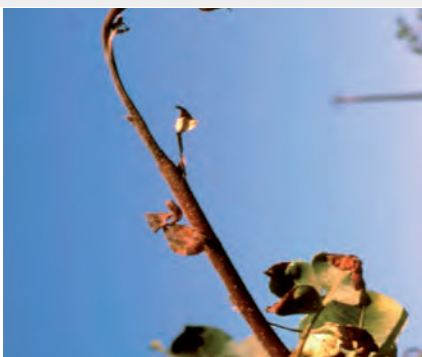
کمبود روی

کمبود بور

کمبود مس

درختان پسته برای رشد مناسب و تولید محصول به عناصر غذایی متنوعی شامل عناصر پر مصرف و کم مصرف نیاز دارند. ضمن آنکه این عناصر باعث افزایش مقاومت به بیماریها و بهبود کیفیت میوه نیز می گردند. عوامل متعددی بر میزان دسترسی و جذب عناصر توسط گیاه تاثیر می گذارد که از جمله آنها می توان به بافت، رطوبت، PH و عمق خاک، شوری خاک و وجود مقادیر بالای دیگر یون ها در آن، نحوه و میزان توزیع ریشه، نوع پایه، مقدار میوه ها، درجه حرارت محیط و حتی بیماریها اشاره کرد. به دنبال مقاله ای که در ویژه نامه شماره ۷۶ در مورد علائم کمبود ازت و پتاس منتشر شد در این شماره به علائم کمبود عناصر کم مصرف منیزیم، روی، مس و بور می پردازیم.

علائم کمبود منیزیم

منیزیم از عناصر غذایی پرمصرف بوده و فعال کننده بیشتر آنزیم های انتقال انرژی و روند رشد است. کمبود آن بیشتر در خاکهای شنی و اسیدی اتفاق می افتد. در خاکهای قلیایی که دارای کلسیم و بر زیادی هستند، رقابت برای جذب کلسیم و دیگر کاتیون ها بر کلونیدهای خاک، منجر به جلوگیری از جذب کافی منیزیم می شود. مقادیر بالای گچ نیز باعث کمبود این عنصر می شود.

علائم کمبود در اواسط فصل در برگهای پایینی شاخه بروز می نماید و نوک و حاشیه برگها یا رگبرگها زرد شده یا حالت سوختگی پیدا می کند. کمبود این عنصر ممکن است با کمبود پتاسیم اشتباه شود که برای تشخیص آن آزمایش تجزیه برگ لازم است.

علائم کمبود روی

روی از عناصر کم مصرف بوده و برای ساخت بعضی آنزیم ها و تکمیل غشا، سلولها و سنتز هورمون مورد نیاز می باشد. کمبود این عنصر در خاکهای شنی رایج است. علاوه بر آن در pH های ۸/۵ و بالاتر جذب روی کم است. به علت غیر متحرک بودن روی، علائم کمبود در بافتهای جوان و همین طور در اوایل فصل وقتی میزان آن بسیار کم است قابل مشاهده می باشد. در کمبود های شدید، قسمت انتهایی شاخه های جوان خشک شده و در کمبودهای خفیف برگها کوچک شده و بین رگبرگها سبز کمرنگ می شود. برگ هایی که کمبود این عنصر را دارند دارای حاشیه موجدار بوده و میوه ها ریزتر و قرمزترند. ضمن آنکه تعداد دانه در خوشه کاهش یافته و اغلب پوک می شوند.

علائم کمبود مس

مس از اجزای مورد نیاز برای ساخت آنزیم ها است و در سوخت و ساز گیاه نقش دارد. کمبود این عنصر در باغات پسته رایج است و مانند عنصر روی کمبود آن در باغات تازه احداث شده و درختان تازه بارور اتفاق می افتد. در شرایط کمبود مس که معمولا در تابستان ظاهر می شود نوک برگ های نابالغ در انتهای شاخه دارای

خشک شده و جوانه های انتهایی در حالت خواب باقی می ماند. برگ ها زرد و تاب خورده شده و گاهی بد شکل و شکننده می شوند و قبل از بلوغ کامل ریزش می کنند. دمبرگ ها و ساقه ها ضخیم، دارای ترک و کوتاه شده و خوشه های گل در مرحله باز شدن ریزش می کنند. در مناطق پسته کاری کرمان که آب کیفیت نا مطلوبی دارد بیشتر سمیت بور وجود دارد که از علائم آن می توان به نکروزه شدن نوک و حاشیه برگها در اواسط تا اواخر تابستان و بروز حالت سوختگی در برگها اشاره کرد.

منبع:

DIAGNOSING AND CORRECTING NUTRIENT DEFICIENCIES
Robert H. Beede, Patrick H. Brown, Craig Kallsen and Steven
A. Weinbaum

حالت سوختگی شده و برگهای سوخته ریزش می کنند، شاخه ها دارای کمی چروکیدگی بوده و لکه های تیره کوچک در نزدیکی نوک شاخه ها ظاهر می شود و در آخر تابستان سرخشکیدگی قابل رویت بوده و مغز پسته دچار بد شکلی می شود.

علائم کمبود بور

بور از عناصر کم مصرفی است که در ساختمان دیواره سلولی و تکامل غشا سلولی نقش دارد. میزان نیاز اندام های زایشی به این عنصر بیشتر از اندام های رویشی است و درختان پسته نیز نسبت به درختان دیگر نیاز بیشتری به آن دارند. در خاکهای اسیدی و شنی کمبود این عنصر قابل مشاهده بوده و علائم آن در اوایل فصل رشد با مرگ بافت نوک برگ و تغییر شکل برگ های جوان همراه است. علاوه بر آن نوک شاخه ها

محلولپاشی در درختان پسته

محمد جمالیزاده

کارشناس ارشد بیماری شناسی گیاهی و عضو انجمن پسته ایران

زایشی سال آینده در درختان پسته هم بسیار تاثیرگذار است. محلولپاشی کودهای پتاسیمی مانند نیترات پتاسیم می تواند موجب افزایش عملکرد، افزایش اندازه دانه یا میوه و زودرس شدن یا بهتر رس شدن دانه ها در درختان پسته و بسیاری از درختان میوه دیگر شود.

زمان محلولپاشی و شرایط بهینه آن

- بهترین زمان محلولپاشی زمانی است که دمای هوا و خاک خیلی بالا یا خیلی پایین نباشد. مطالعات نشان داده است که بهترین زمان جذب عناصر در روزنه ها و کوتیکول برگ، اوایل صبح است.

- محلولپاشی در زمانی که رطوبت خاک بالا باشد به مراتب اثر بخش تر از زمانی است که خاک خشک باشد. بنابراین اکیدا به کشاورزان توصیه می شود که محلولپاشی باغات پسته را تا نهایتا یک هفته پس از آبیاری انجام دهند.

- محلولپاشی عناصر مناسب بعد از تشکیل میوه در پسته بویژه در افزایش انس، خندانی و کیفیت میوه ها و کاهش پوکی بسیار کارساز خواهد بود.

- محلولپاشی با غلظت های کم عناصر ماکرو بویژه نیتروژن (N) و پتاسیم (K) در مرحله تشکیل دانه و پر شدن مغز در درختان پسته بسیار موثر عمل خواهد کرد و درصد پوکی را کاهش و درصد خندانی و اونس دانه ها را بصورت شگفت آوری بالا خواهد برد.

- کاربرد عنصر بور (B) بصورت محلول پاشی در دوره تورم جوانه ها و اوایل شکافتن آنها موجب افزایش عملکرد شده است. البته باید توجه داشت با توجه به غلظت بالای عنصر بور (B) در بسیاری از خاکهای مناطق پسته کاری کرمان، محلولپاشی بور روی درختان توصیه نمی شود.

انتخاب کود مناسب برای محلولپاشی

- بهترین کودهای محلولپاشی کودهایی هستند که بصورت کلاته در آمده اند. مطالعات مختلف نشان داده که اگر عناصر در ترکیب یک کود به صورت کلاته باشند میزان جذب و تاثیر آنها به مراتب بیشتر خواهد بود.

- حلالیت بالای یک کود هم باید بعنوان یک مزیت در محلولپاشی مد نظر باشد. هر چه حلالیت یک کود در آب بالاتر باشد انتقال آن در گیاه بیشتر و بهتر خواهد بود. کودهای بی کیفیت نه تنها موجب رفع نیاز درختان به عناصر غذایی نمی شوند بلکه در پاره ای موارد موجب گیاهسوزی نیز می شوند.

برخی از کودهای با کیفیت، کاربرد دوگانه دارند و هم برای مصرف در خاک و هم پاشش برگی توصیه شده اند. باید توجه داشت که برخی از کودهایی که فقط کاربرد در خاک دارند را نمی توان محلولپاشی کرد چون می تواند موجب خسارت شود.

برای مشاهده اصل مقاله و منابع تهیه آن می توانید به وب سایت انجمن به آدرس www.iranpistachio.org/fa/articles مراجعه فرمایید.

تحقیقات مختلف نشان داده است که در شرایط قلیات شدید خاک و آب (شرایط باغات پسته استان کرمان) جذب بسیاری از عناصر میکرو و یونهای فلزی بسختی صورت می گیرد و به همین دلیل کمبود عناصر میکرو بویژه آهن (Fe)، روی (Zn) و... در بسیاری از پسته کاریهای استان کرمان وجود دارد. تجمع بیش از حد عناصر مضر در خاک (مسمومیت)، آبشویی عناصر در خاک و بسیاری از عوامل تاثیرگذار دیگر موجب شده که افزودن کودهای شیمیایی به محیط خاک در شرایط باغات پسته استان کرمان کارایی مورد قبول را در رفع نیازهای غذایی درختان پسته نداشته باشند لذا در دوره های زمانی که تقاضای بالای مصرف عناصر غذایی در درختان پسته وجود دارد مثلا در دوره پر شدن مغز و اوایل دوره رشدی در بهار، محلولپاشی باغات پسته می تواند بسیار سودمند باشد؛

- مقدار کارایی محلولپاشی در یک گیاه بستگی به فاکتورهای متعددی از جمله وسعت برگها، تعداد روزنه ها در برگ و همچنین ضخامت و شرایط لایه کوتیکول دارد. مسلما هر چه سطح برگ بیشتر باشد میزان جذب عناصر غذایی در روش محلولپاشی زیادتیر خواهد بود. کوتیکول ضخیم در برگهای درختان پسته ممکن است باعث محدودیت در جذب مواد غذایی از طریق محلولپاشی شود و بنابراین بهترین و بیشترین جذب از طریق برگ در درختان پسته در مرحله ای است که حدودا دو سوم سطح برگ تشکیل شده باشد چون در این بازه زمانی، کوتیکول ضخامت چندانی ندارد و از طرف دیگر سطح برگ به مقدار کافی وسعت یافته تا مواد غذایی موجود در کودهای محلول جذب مناسبی داشته باشند؛

- بصورت معمول کودهای محلولپاشی را نباید با سموم مخلوط کرد و روی درختان پاشید. اضافه کردن افزودنی ها به سموم موجب افزایش اثر سموم می شود اما مخلوط کردن آنها با کودهای محلولپاشی توصیه نمی شود.

برخی مزایای محلولپاشی

- شاداب شدن و قوی شدن بخشهای هوایی گیاه بویژه برگها و شاخه ها و خوشه ها؛
- افزایش طول عمر برگها و افزایش ذخیره برگی در شرایط حساس یا بحرانی بویژه در زمان پر شدن مغز؛
- رساندن عناصر به خوشه ها و برگها بویژه در شرایط خشک باغات پسته و در دوره های طولانی مدت آبیاری باغات پسته که گاها به ۳ یا ۴ ماه هم می رسد؛
- افزایش مقاومت نسبت به آفات و بیماری ها؛
- افزایش سرعت جریان مواد غذایی در آوندها و تغذیه بهتر درختان.

- محلولپاشی اثرات بسیار مثبت و مناسبی روی گره های زایشی در درختان پسته دارد. علاوه بر گره های زایشی موجود، محلولپاشی روی گره های

شرایط آب و خاک در گذر زمان تغییرات زیادی کرده است. تقریبا در تمامی باغات پسته قدیمی تعادل مناسب عناصر در خاک از بین رفته است. از طرف دیگر، بدلائل مختلف بسیاری از عناصر موجود در خاک توسط درختان پسته غیر قابل جذب هستند و درختان بویژه در مورد میکروالمنتها (آهن، روی، مس و...) دچار کمبودهای آشکاری هستند. نقش محلولپاشی در افزایش باردهی گیاهان مختلف و از جمله پسته بر هیچ کس پوشیده نیست. محلولپاشی یا تغذیه برگی عبارتست از پاشش محلولهای حاوی مواد غذایی مختلف روی شاخ و برگهای درختان. استراتژی مناسب آن است که برای افزایش محصول و عملکرد، محلولپاشی را بعنوان یک فاکتور گره گشا در برنامه تغذیه باغات پسته در نظر بگیریم و حداقل بخشی از برنامه تغذیه ای باغات پسته را بر اساس تغذیه برگی برنامه ریزی کنیم.

مطالعات مختلف نشان داده که اگر چه مقدار جذب مواد غذایی توسط برگ کمتر از ریشه هاست اما همین میزان کم در مقایسه با ریشه ها بسیار موثر تر و سریعتر عمل می کند. هنگامی که مواد غذایی از طریق برگ در اختیار درختان پسته گذارده شوند راندمان جذب بسیار بالاتر از جذب ریشه ای خواهد بود چون محدودیت های مختلف از جمله آبشویی عناصر در خاک، بازدارنده های موجود در محیط خاک، محدودیت اسیدیته (pH) و بسیاری از فاکتورهای منفی تاثیرگذار در جذب را نخواهیم داشت.

نکات قابل توجه در محلولپاشی

- پاشش محلولهای غذایی روی برگها موجب می شود که عناصر معدنی موجود در کود از طریق روزنه ها وارد سیستم آوندی گیاهان شده و گیاهان بتوانند از آن عناصر در جهت رشد و نمو خود استفاده کنند. علاوه بر روزنه ها این امکان وجود دارد که جذب مواد غذایی از طریق کوتیکول برگها هم صورت گیرد. کوتیکول یا بشره، بیرونی ترین بخش سلولهای گیاهی است و لایه ای موم مانند است که بیشتر نقش حفاظتی در گیاهان دارد؛

- زمانی که مواد غذایی از طریق ریشه جذب می شوند یک مسیر طولانی را در گیاه طی می کنند تا به برگها و خوشه ها برسند درحالیکه محلولپاشی موجب می شود که عناصر مورد نیاز درخت مستقیما وارد برگها شود. یک مزیت عمده عنصری که محلول پاشی می شوند نفوذ مستقیم آنها به داخل سیستم آوند آبکش گیاه است. در حقیقت محلولپاشی یک راه میانبر و بدون هزینه را در اختیار گیاه یا درختان پسته می گذارد؛

- محلولپاشی یک روش کمکی و جبران کننده محسوب می شود بعبارت بهتر زمانی که ریشه ها به هر دلیلی نتوانند مقدار عناصر مورد نیاز درختان را تامین کنند محلولپاشی می تواند به رفع نیاز درختان کمک کند؛

- روش محلولپاشی، عناصر را بدون محدودیت های جذبی موجود در خاک در اختیار درختان می گذارد.

تأثیر عوامل تغذیه ای بر میوه بستن (Fruit Set) در پسته

حسین رضایی تاج آبادی
کارشناس ارشد باغبانی

عکس شماره ۱. کمبود روی و بور

می شود. برای برداشت محصول خوب باید زمانی اقدام کرد که هنوز گرده افشانی و تشکیل میوه انجام نشده باشد.

لازم به ذکر است که در مناطقی که میزان بور در آب آبیاری و برگ (مسمومیت) بالا باشد بور بایستی از فرمول بالا حذف شود.

محلول پاشی بور پیش از باز شدن جوانه ها افزایش تشکیل میوه را به دنبال دارد.

بطور خلاصه در اواخر اسفند ماه که همزمان با مرحله تورم جوانه ها می باشد، محلولپاشی باغ با ترکیب ازت (۳-۵ در هزار) و کلات روی (۲-۱/۵ در هزار) و بور (۱/۵-۱ در هزار) توصیه

تغذیه نامناسب عناصر غذایی بخصوص عناصر روی و بور تأثیر زیادی در تشکیل گلپای نر و ماده عقیم و کاهش تعداد دانه پسته در خوشه (تنک شدن خوشه ها) و در نتیجه کاهش محصول سال آینده دارد. در میان عناصر غذایی، ازت، روی و بور بیش از همه در گرده افشانی و تشکیل میوه تأثیر دارند. دادن کود ازته در شهریور ماه (آخرین آب قبل از برداشت) سبب افزایش طول عمر تخمک و طولانی شدن دوره گرده افشانی موثر در بهار سال بعد می شود.

همچنین مصرف کودهای ازته در این زمان ممکن است سبب افزایش اندازه برگ در بهار سال بعد شود، اما مصرف بیش از اندازه آن، تحریک رشد رویشی و کاهش تشکیل میوه را به دنبال دارد. لازم به ذکر است که دادن ازت در این مرحله تأثیر بسزایی بر مقاومت جوانه ها به سرما و زنده ماندن آنها در اوایل فصل رشد بعدی دارد.

روی از جمله عناصری است که نقش فوق العاده مهمی در رشد و عملکرد درخت پسته دارد. بیدار شدن به موقع جوانه های رویشی و زایشی از خواب زمستانه و گرده افشانی موفق، مهمترین نقش این عنصر در درخت پسته است. باغات مبتلا به کمبود روی دیرتر از باغات سالم از خواب بیدار می شوند، فاصله میانگره ها در درختان کوتاه شده و سر شاخه ها حالت جارویی پیدا می کنند. در حالت کمبود خفیف و متوسط این عنصر، ضمن کوتاه شدن میانگره ها، حاشیه برگها موجی شکل می شود. آهکی بودن و واکنش بالای خاکها در بیشتر مناطق پسته کاری موجب تثبیت و غیر قابل استفاده شدن این عنصر در خاک و اندام های مختلف درخت می شود.

بور عنصر کلیدی گرده افشانی و به عبارتی برداشت محصول است. طول عمر دانه گرده و طول لوله گرده مستقیماً به عنصر بور وابسته می باشد. در زمانی که کمبود خفیف است، به علت رشد ضعیف لوله گرده در خامه، تلقیح تخمک پس از گرده افشانی کاهش می یابد. در شرایطی که کمبود بور در باغ خیلی شدید باشد خسارت این مرحله شبیه به خسارت سرمای شدید می باشد. در شرایط کمبود متوسط، خوشه تنک می شود و در هر محور خوشه چند دانه تشکیل می شود و دانه ها بعد از مرحله ارزنو شدن بدون تغییر رنگ، خشک می شوند.

کمبود بور بیشتر در درون جوانه ها مهم است تا کمبود آن در خاک یا برگ. در اثر کمبود بور، پرچم ها رشد نکرده و بدون دانه گرده باقی می ماند و مادگی گلها کوچک باقی می ماند.

عکس شماره ۲. کمبود روی - مواج شدن برگ و جارویی شدن سرشاخه

علی نظری

عضو هیات مدیره انجمن پسته ایران

سموم در مغز پسته می شود که در بسیاری از گمرکات ورودی دنیا به این موضوع حساس هستند و آنرا کنترل می کنند.

- هر چه مقدار ناخالصی کود بیشتر شود اولاً کمتر در آب حل شده و ثانیاً از سرعت حل شدن آن کاسته می شود و لذا لازم است باغدارانی که از سیستم قطره ای استفاده می کنند به سرعت حل شدن آن توجه نمایند. ضمناً استفاده از کود با pH (اسیدیته) ۳ از گرفتگی قطره چکانها نیز جلوگیری می کند.

- بر عکس گذشته، امروزه انجام آزمایش برگ و خاک برای اطمینان از مفید بودن مصرف کود پتاس اقدامی کاملاً اقتصادی است. انجام این آزمون حداکثر ۶۰۰،۰۰۰ ریال هزینه دارد و این در حالی است که یک کیلو کود بیش از ۲۰۰،۰۰۰ ریال هزینه دارد.

- باید توجه داشت در بسیاری از مواقع کمبود پتاس در برگ دیده می شود ولی آثار آن در خاک دیده نمی شود. در چنین شرایطی اضافه کردن سولفات پتاسیم غلط بوده و باید بررسی لازم درخصوص علت جذب نشدن پتاس توسط گیاه صورت گیرد.

لازم به ذکر است که pH بالا یکی از شایعترین دلایل عدم جذب می باشد که باید با اضافه کردن اسید و کودهای دامی برای رفع این مشکل اقدام کرد.

- خاک یک موجود زنده و بسیار پیچیده است که بشر هنوز به بسیاری از زوایای رفتاری آن دست نیافته است. چگونگی رفتار خاک و گیاه با هم نیز بسیار پیچیده تر است و دانش ما در ایران نیز بسیار اندک می باشد لذا توجه و تجربه کشاورزان برای استفاده درست از نهاده ها بیش از پیش راهگشا است.

شاخصهای انتخاب کود سولفات پتاسیم

- بر حسب میزان خلوص از ۹۶ درصد تا ۹۹ درصد، قیمت جهانی سولفات پتاسیم در حدود ۳ درصد افزایش می یابد.

- در سولفات پتاسیم میانگین مقدار پتاسیم به شکل عنصر ۴۲ درصد و در کلرور پتاسیم ۵۰ درصد است و به لحاظ قیمت، کلرور پتاسیم ۵۰ درصد ارزانتر از سولفات پتاسیم است. بنابراین از دیدگاه تامین پتاسیم، کلرور پتاسیم ۶۰ درصد ارزانتر خواهد شد. البته در ایران بدلیل شرایط شوری و خشکی متخصصین کلرور پتاسیم را توصیه نمی کنند. چرا که کلر را برای گیاه یک عنصر مسموم کننده می دانند. ولی پاسخ به این سوال که کلرور پتاسیم در شرایط خاص ایران و بر درخت پسته چه آثاری دارد باید با انجام آزمایش علمی روی درخت بدست آید. به هر حال وجود عنصر کلرور در سولفات پتاسیم نباید از ۲ درصد تجاوز نماید.

- مقدار pH (اسیدیته) در سولفات پتاسیم از ۳ تا ۹ متغیر بوده و معمولاً ارزانترین نوع کود دارای pH ۹ و گرانتترین نوع آن دارای pH ۳ می باشد با این وجود چون باغات پسته ایران غالباً در محیط شور قرار دارند لذا بهتر است از کود با pH (اسیدیته) ۳ استفاده کنیم. استفاده از این کود موجب جذب بهتر سایر ریز مغذیها مانند آهن و فسفر می گردد.

- وجود عناصر سنگین در کود یکی دیگر از مشخصه هایی است که آنها را ارزان می کند و لذا داشتن گواهی از آزمایشگاه معتبر مبنی بر میزان مجاز عناصر سنگین در کود (حداکثر ۱۰ قسمت در میلیون) بسیار مهم است. عناصر سنگین مانند سرب، جیوه، کادمیوم و ... می باشند که به شدت نیز خطرناک هستند و علاوه بر آلودگی دراز مدت خاک، موجب باقیماندن این

متأسفانه سوء استفاده از عناوین معتبر برای مقاصد نادرست در کشور ما در تمامی صحنه های تجاری و غیر تجاری تبدیل به یک عادت ناپسند گردیده است.

به جای توضیح ویژگیهای یک محصول، اصرار به فرانسوی، آلمانی، بلژیکی یا آمریکائی بودن آن دارند. شکل دیگر این تبلیغات غیرواقعی از طریق سوء استفاده از وابستگی به یک مرکز، موسسه و ... و با قید نام آن مجموعه بر روی بسته های کود یا آگهی های تبلیغاتی صورت می پذیرد. ولی باید توجه داشت که این عبارات هیچ تضمینی برای اثبات کیفیت یک کالا نیست. نمونه این موضوع در تبلیغات کود سولفات پتاسیم نیز به چشم می خورد. لذا باغداران بایستی به جای توجه به این عبارات تبلیغاتی تنها با توجه به ویژگیهای کالا نسبت به خرید آن اقدام کنند.

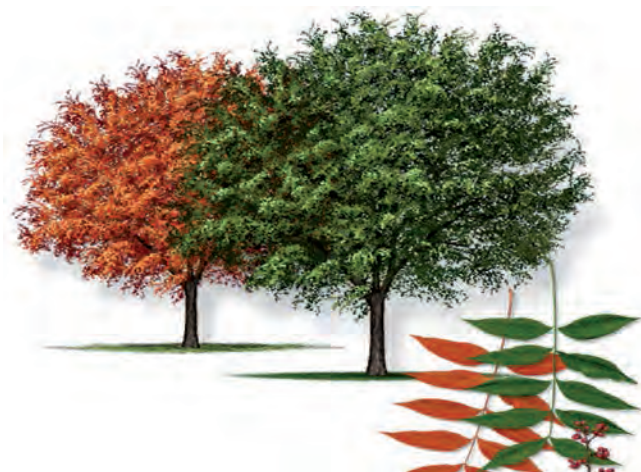
بر این اساس مشخصات فنی که باید به هنگام خرید کود سولفات پتاسیم مد نظر قرار گیرد به شرح ذیل تقدیم می گردد:

- معادن اصلی پتاس دنیا در کشورهای کانادا، روسیه و بلاروس قرار دارد و قریب به ۹۰ درصد از کل ذخایر پتاس دنیا در این سه کشور وجود دارد.

- در دنیا کشاورزان برای تامین پتاس گیاه، عمدتاً از دو ترکیب سولفات پتاسیم (K_2SO_4) و کلرور پتاسیم (KCL) استفاده می کنند.

- یک کود ۱۰۰ درصد خلوص، ۵۲ درصد K_2O و ۱۸ درصد گوگرد دارد و لذا هرچه ناخالصتر باشد از این عدد کاسته می شود و مهمتر از آن توجه به این نکته است که این ناخالصی مربوط به چه عنصری می باشد. چرا که گاهی ناخالصیها موجب جذب کمتر پتاس، توسط درخت می گردد.

آشنایی با درخت تزیینی پسته چینی

درخت پسته چینی (*Pistacia chinensis*) یک درخت کوچک تا متوسط از جنس پسته و از خانواده Anacardiaceae است. بومی چین و شرق آسیا می باشد. مقاوم در برابر شرایط سخت و خاک های با کیفیت پایین است. برگ های آن متناوب، با بلندی ۲۵-۳۰ سانتی متر و دارای ۱۰ یا ۱۲ برگچه می باشد. درخت پسته چینی دوپایه، با گیاهان نر و ماده جداگانه می باشد. میوه این گیاه یک شفت کوچک قرمز رنگ شامل یک بذر منفرد است که در هنگام رسیدگی رنگ آن آبی می شود. این درخت خزان پذیر بوده و تا ارتفاع ۷ تا ۱۲ متر رشد و تا ۷ تا ۱۰ متر گسترش می یابد.

این درخت به دلیل میوه جذاب و شاخ و برگ پاییزی آن در مناطق معتدل سراسر جهان در خیابانها کاشته می شود و بدلیل رنگ چشمگیر آن در پاییز، در مناطق جنوبی آمریکا مثل اورلاندو و فلوریدا بطور گسترده کاشته شده است.

این درخت به طور گسترده در طراحی باغ های چینی کلاسیک مورد استفاده قرار می گیرد. بذره های آن بصورت بو داده مصرف خوراکی دارند. در چین روغن دانه آن برای تولید بیودیزل (سوخت زیستی) مورد استفاده قرار می گیرد. چوب درخت پسته چینی برای مبلمان استفاده می شود.

منبع: <http://voices.yahoo.com/the-chinese-pistachio-tree-6208982.html?cat=32>

http://en.wikipedia.org/wiki/Pistacia_chinensis

هیومیک اسید از تبلیغات تا واقعیت

ژیلا آقاملایی
کارشناس کشاورزی

هیومیک اسید چیست ؟

زمانی بود که تصور می رفت هر موجود زنده ای پس از مرگ بطور کامل به عناصر تشکیل دهنده اش تجزیه شده، به طبیعت باز می گردد. گرچه این مطلب تا حدود زیادی درست است، اما از چند دهه قبل دانشمندان متوجه شدند که تجزیه بافت‌های مرده همیشه بطور کامل انجام نمی شود. لاقط در موارد خاص و در شرایط ویژه ای میکروارگانیسم های تجزیه کننده مواد آلی، پلیمرهای ویژه ای را می سازند که به تشکیل نفت، زغال سنگ و یا مواد هیومیکی منجر می شود.

اگر یکصد کیلوگرم بافت گیاهی مثلا برگ خشک را در زیر لایه نازکی از خاک قرار دهید و گرما، رطوبت و اکسیژن کافی برای آن تامین کنید ظرف مدت چند ماه که در بهترین شرایط کمتر از یک فصل نیست، پس مانده های گیاهی به ۱۵ کیلو گرم کمپوست تبدیل می شوند. کمپوست در واقع ماده ارگانیک نیمه تجزیه شده است و با چشم غیرمسلح می توان بافت‌های گیاهی را در آن تشخیص داد.

چنانچه روند تجزیه ادامه یابد میکروارگانیسم‌های تجزیه کننده موجود در خاک که عمدتاً از قارچ‌های میکروسکوپی می باشند سرانجام در مدت زمانی که هیچگاه کمتر از یکسال نخواهد بود از ۱۵ کیلوگرم کمپوست چیزی حدود ۳ کیلو گرم ماده نرم قهوه‌ای رنگی به جای می گذارند که به آن هوموس گفته می شود. در هوموس با چشم غیر مسلح آثاری از بافت گیاهی مشاهده نمی شود، اما در زیر میکروسکوپ سلول‌های گیاهی قابل شناسایی هستند. بنابراین هوموس نیز مراحل میانی تجزیه را طی می کند.

اگر باز شرایط مناسب برای فعالیت میکروارگانیسم‌ها یعنی گرما، رطوبت، اکسیژن و مواد معدنی مناسب فراهم باشد، از ۳ کیلوگرم هوموس در دوره ای که ممکن است به دهها و یا صدها سال نیز برسد، سرانجام چیزی حدود ۱ کیلو گرم ماده سیاه رنگ مایل به قهوه ای به نام هیومیک اسید تشکیل خواهد شد. از آنجا که این ماده در شرایطی خاص pH اسیدی ضعیف (۳/۸ تا ۵) پیدا می کند و مشتق از هوموس می باشد به نام هیومیک اسید شناخته می شود. اما حقیقتاً هیچ شباهتی به اسیدهای شناخته شده چه معدنی و چه آلی ندارد. مواد هیومیکی در واقع طیف وسیعی از ترکیبات آلی - معدنی گوناگون نظیر اسیدهای آمینه، پپتیدها، فنولها، آلدئیدها و اسیدهای نوکلئیک در پیوند با انواع کاتیونها می باشند که مجموعاً ترکیب بسیار پیچیده و شگفت انگیزی را ساخته اند که می تواند میلیونها سال در طبیعت دوام بیاورد و اعمال بسیار شگرفی را انجام دهد که قابل قیاس با هیچ ترکیب دیگری نیست.

در همه خاک‌های کشاورزی، هیومیک اسید بطور طبیعی وجود دارد و در واقع بخش زیادی از مواد ارگانیک خاک

باقی می ماند؛

۹. مقاومت گیاه را در مقابل انواع بیماری‌ها افزایش داده و نیاز به مصرف سموم را به نحو محسوسی کاهش می دهد؛

۱۰. سرعت جوانه زنی بذر را افزایش می دهد؛

۱۱. با طبیعت سازگار است و خطری برای گیاه و یا محیط زیست ندارد؛

۱۲. هیومیک اسید بهترین عامل طبیعی کلات کننده عناصر فلزی خاک است.

میزان و چگونگی استفاده اسید هیومیک در خاک

نحوه و میزان مصرف اسید هیومیک در باغات پسته بسته به نوع آبیاری (تحت فشار یا غرقابی) و دبی آب در دسترس متفاوت است. چنانچه سیستم آبیاری باغات تحت فشار بوده و دور آبیاری بین ۱۲ تا ۱۸ روز باشد می توان از اسفندماه به فاصله هر دو نوبت آبیاری یک نوبت اقدام به مصرف اسید هیومیک مایع در سیستم کرد. میزان مصرف در نوبت اول ۱۰ لیتر و در نوبت‌های بعدی ۵ لیتر توصیه می شود. در صورتیکه دور آبیاری بیشتر از ۱۸ روز باشد، مقدار مصرف در نوبت اول به ۱۵ لیتر و در نوبت‌های بعدی به ۸ لیتر افزایش می یابد. در صورتی که در سیستم های تحت فشار کودهای ماکرو محلول نیز از طریق تانک کود در سیستم تزریق میگردد باید توجه نمود که اسیدهیومیک با سولوپتاس بصورت همزمان مصرف نگردد زیرا مخلوط این دو کود ماده ای ژل مانند ایجاد می کند.

زمانی که اسید هیومیک مصرف می شود می توان میزان مصرف کودهای ازته را تا ۳۰ درصد کاهش داد زیرا پیوند بین اسید هیومیک و ازت به نوعی از شستشوی

را تشکیل می دهد. میزان ایده ال مواد آلی در خاک‌های کشاورزی بین ۴ تا ۶ درصد است. در خاک‌های کشاورزی اروپا این میزان بین ۲ تا ۴ درصد و در بعضی از نقاط اروپای شرقی نظیر اوکراین به ۶ درصد می رسد. در مقابل در ایران به جز نوار ساحلی شمال، میزان ماده آلی خاک در اکثر نقاط کشور زیر ۱ درصد و در بسیاری نقاط حتی زیر ۰/۱ درصد است.

تا بحال کسی موفق به تجزیه کامل مواد هیومیکی نشده است. اما در بررسی های ابتدایی سه بخش عمده در آن قابل تشخیص است:

۱) هیومیک اسید که در مواد قلیایی، محلول و در آب و اسید نامحلول است.

۲) فولویک اسید که در آب، مواد قلیا و اسید محلول می باشد.

۳) هیومین که در مواد قلیا، اسید و آب نامحلول است.

خواص هیومیک اسید

۱. ساختار خاک را بهبود می بخشد؛
۲. به ریشه زایی بهتر کمک می کند؛
۳. باعث نگهداری بیشتر آب در خاک می شود؛
۴. به رشد سریع باکتریهای مفید در خاک کمک می کند؛
۵. به انحلال و آزادسازی عناصر ماکرو و میکرو کمک کرده و در نتیجه نیاز به کودهای شیمیایی را به نحو محسوسی کاهش می دهد؛
۶. مقاومت به شوری، کم آبی و سرما را افزایش می دهد؛
۷. از سمیت کودها و عناصر اضافی موجود در خاک می کاهد؛
۸. دوام آن زیاد است و تا چند سال اثر آن در خاک

یافت شدند. اما تاکنون گزارشی از کشف این منابع در آسیای شرقی وجود ندارد. بنابر این به اسید هیومیک تولید این کشورها باید به دیده شک نگریست. اکثر اسید هیومیک‌های موجود در بازار با مقدار زیادی اوره مخلوط می‌شوند و لذا به محض باز کردن درب گالن اسید هیومیک بوی تند آمونیاک به مشام می‌رسد. یک اسید هیومیک مرغوب هیچ بویی ندارد. ضمن آنکه مدت کوتاهی پس از استفاده از این نوع اسید هیومیک (مخلوط با ازت) رشد زیاد ناشی از مصرف کود ازته بروز می‌نماید و این اتفاق این تلقی را ایجاد می‌کند که ترکیب مزبور کالای مرغوبی است اما در واقع چنین نیست. نوع دیگر اسید هیومیک‌های موجود در بازار اسید هیومیک گرانول است که در واقع همان پودر زغال سنگ است که با بنتونیت و اوره گرانول شده است و مصرف آنها به دلیل وجود عناصر سنگین بسیار خطرناک است زیرا ۲ تا ۳ سال پس از مصرف، منجر به افزایش عارضه سرخشیدگی در باغ خواهد شد که ناشی از اثرات مضر فلزات سنگین موجود در آنهاست و لذا به هیچ وجه نباید استفاده شود.

انجام داد. به دلیل اینکه اسید هیومیک دارای باندهای آزاد فراوانی است و دور از انتظار نیست که این باندها با مولکول‌های محلول در آب پیوند تشکیل دهند استفاده از آنها با محلول سم به هیچ عنوان مجاز نیست. شایان ذکر است که مولکول اسید هیومیک بسیار بزرگ و حجیم می‌باشد به طوری که ورود آن به داخل سلول‌های برگ غیر ممکن است اما در کودهایی که اسید فولیک همراه با اسید هیومیک است بدلیل کوچکتر بودن مولکول اسید فولیک و اثر آن به عنوان عامل کلات کننده، مصرف این نوع کودها همراه با کودهای محلولپاشی امکان پذیر است. بر این اساس مصرف اسید هیومیک به تنهایی به عنوان کود محلولپاشی که متداول شده است بسیار بی‌مورد است زیرا علاوه بر آنکه جذب نمی‌شود هیچ ماده مغذی نیز به همراه ندارد که در تغذیه موثر باشد.

اسید هیومیک از تبلیغات تا واقعیت

چنانچه در منابع آمده است اسید هیومیک شکل خام نوعی زغال سنگ گیاهی است. اولین بار دکتر لئونارد در ایالت داکوتای شمالی در آمریکا این معادن را کشف کرد سپس در بعضی از مناطق پر باران آفریقا نیز

بیش از حد ازت نیز جلوگیری می‌کند. بهترین زمان تزریق، ۴ ساعت پس از شروع آبیاری است تا اسید هیومیک بتواند همراه آب به همه جای خاک نفوذ پیدا کند.

اگر چه استفاده از اسید هیومیک در آبیاری غرقابی کمی مشکل به نظر می‌رسد اما برای رفع آن راه حل وجود دارد. در روش اول می‌توان پس از کالیبره کردن بشکه شیردار برای هر هکتار، آن را سر جوی آب قرار داده و اسید هیومیک مصرفی برای یک هکتار را در آن ریخته و پس از آنکه آب تا نصف کرت‌ها را پر کرد شیر بشکه را باز کرده تا اسید هیومیک به آرامی و همراه با آب به همه جای کرت نفوذ پیدا کند. در سیستم‌های آبیاری غرقابی به دلیل آنکه آب سطح بیشتری از خاک را می‌خیساند مقدار مصرف برای نوبت اول ۲۰ لیتر در هکتار و برای حداکثر ۲ نوبت دیگر ۱۰ لیتر در هکتار محاسبه گردیده است. در روش بعدی می‌توان پس از کالیبره کردن یک تانکر ۲۰۰۰ لیتری سمپاشی برای یک هکتار، میزان اسید هیومیک مصرفی را در تانک آب ریخته و زیر سایه انداز درخت پاشید و سپس آبیاری را

کود آبیاری در سیستمهای آبیاری باغات پسته کالیفرنیا

حسین حکم آبادی
دکترای باغبانی

قطره چکانها گردد.

منابع کودی فسفات

فسفر به سرعت به ذرات خاک چسبیده و به آسانی در پروفیل خاک حرکت نمی‌کند ولی تحقیقات نشان داده که در سیستم‌های خرد آبیاری نسبت به روشهای آبیاری سنتی بهتر و سریعتر جابجا می‌گردد. استفاده از کودهای فسفات ممکن است باعث گرفتگی قطره چکانها گردد.

از آنجائیکه در pH های بالاتر از ۷/۵ احتمال تشکیل رسوبات فسفات کلسیم و فسفات منیزیم وجود دارد لذا در استفاده از این کودها باید به میزان کلسیم، منیزیم و pH آب آبیاری توجه جدی شود. اسیدی کردن آب آبیاری با اسید سولفوریک یا فسفریک باعث پایین نگه داشتن pH آب آبیاری و حداقل کردن احتمال تشکیل رسوب می‌گردد.

منابع کودی پتاسیمی

تزریق کودهای پتاسیم معمولاً مشکلات کمی را ایجاد می‌کند. اما در مخلوط کردن آنها با سایر کودها باید احتیاط نمود. پتاسیم هم مانند فسفر جذب ذرات خاک شده و به آسانی در پروفیل خاک حرکت نمی‌کند. پتاسیم معمولاً به شکل کلرید پتاسیم بکار می‌رود ولی در مورد گیاهان حساس به کلر، سولفات پتاسیم یا نیترات پتاسیم مناسبتر است. سولفات پتاسیم حلالیت خوبی نداشته و ممکن است بطور کامل در آب آبیاری حل نگردد.

کالیفرنیا شرح زیر می‌باشند:

آمونیاک بدون آب

این منبع کودی باعث افزایش pH آب شده و ممکن است سبب رسوب کلسیم و منیزیم موجود در آب همراه با بیکربنات‌ها گردد. از طرفی نیز ممکن است تلفات ازت بصورت تبخیر به اتمسفر نیز رخ دهد.

اوره

اوره نسبتاً محلول در آب بوده و توسط ذرات خاک نگهداری نمی‌شود. بنابراین نسبت به منبع ازته آمونیاکی به اعماق پایین تر خاک حرکت می‌کنند. اوره در اثر عمل هیدرولیز به آمونیاک تبدیل می‌شود سپس به ذرات خاک می‌چسبد.

سولفات آمونیم

سولفات آمونیم، نیترات آمونیم و نیترات پتاسیم همگی نسبتاً در آب محلول بوده و تنها به میزان کمی باعث کاهش pH آب و خاک می‌گردند.

نیترات کلسیم

نیترات کلسیم نیز نسبتاً در آب محلول بوده و کمی pH آب و خاک را کاهش می‌دهد. این کود در آبهای با میزان بیکربنات بالا، ممکن است تشکیل رسوب کربنات کلسیم (آهک) دهد.

فسفات آمونیم

فسفات آمونیم می‌تواند باعث اسیدی شدن خاک گردد. اگر میزان کلسیم و منیزیم در آب آبیاری بالا باشد ممکن است ایجاد رسوب کرده و باعث مسدود شدن

کود آبیاری، به معنی تزریق کود در سیستم آبیاری است. سیستم‌های آبیاری تحت فشار به دلیل مصرف آب به دفعات در آنها و نیز روش توزیع آب، جهت مصرف کود در سیستم به خوبی سازگاری دارند. کاربرد کود در سیستم آبیاری علاوه بر انعطاف پذیری در زمان کاربرد، باعث توزیع یکنواخت کود در آب شده و در مقایسه با سایر روشها نیاز به مقدار کمتر کود و نیروی کارگری کمتری دارد که این ویژگیها در نهایت هزینه‌های عملیات کوددهی را پایین می‌آورد.

برای انجام عمل تزریق، کودها باید محلول (قابل حل) باشند. کودهای محلول می‌توانند بطور مستقیم در سیستم آبیاری تزریق گردند ولی آنهایی که حالت خشک گرانوله و یا کریستاله دارند باید ابتدا با مقداری آب ترکیب شده و بصورت محلول درآیند. مواد کودی معمولاً درجه حلالیت متفاوتی در آب دارند. درجه حلالیت کودها بستگی به خصوصیات فیزیکی کود و درجه حرارت و pH آب آبیاری دارد. کودهای خشک در یک مخزن آب حل شده تا غلظت مورد نظر حاصل گردد. سپس محلول حاصل در سیستم تزریق می‌گردد. عمل تزریق نیز توسط ماشین‌های تزریق نظیر پمپ‌های تزریق انجام می‌گیرد.

منابع کودی ازته

از رایجترین کودهایی که در سیستم تزریق می‌شوند، کودهای ازته هستند. برخی از مهمترین کودهای ازته مورد استفاده در سیستم‌های آبیاری باغات پسته

نحوه تزریق کود و اسید در سیستم آبیاری قطره ای و بابلر

احمد یعقوبی

کارشناس ارشد آبیاری و عضو انجمن پسته ایران

این نوع مخزن، ابتدا کود به میزان لازم به داخل مخزن ریخته شده و شیر ورودی که آب را به پایین مخزن زیر کودها منتقل می کند باز شده تا آب مخزن را پر نماید. سپس درب مخزن محکم بسته شده و شیر خروجی مخزن که به کلکتور ورودی فیلترهای دیسکی وصل می شود باز می گردد. در این مرحله فشار داخل مخزن برابر فشار کارکرد سیستم خواهد شد یعنی مخزن حدود ۲ تا ۴ اتمسفر فشار آب را باید تحمل کند. سپس برای اینکه فشار آب ورودی به مخزن بیشتر از خروجی آن شود و اصطلاحاً آب به حرکت درآمده و کود را به هم زده و به داخل سیستم ببرد، یک شیر فلکه که بین ورودی و خروجی لوله های تانک کود و روی لوله اصلی وجود دارد کمی بسته می شود تا فشار ابتدا بیشتر شود. با گذشت زمان، از غلظت کود در مخزن کاسته می شود و محلول داخل مخزن کاملاً رقیق می شود که پس از آن می توان شیرهای ورودی و خروجی مخزن را بسته و درب مخزن را باز کرده و آب داخل آنرا از پایین تخلیه

و صورت جلوگیری نموده و اقدامات ایمنی لازم از جمله استفاده از ماسک و دستکش را رعایت کرد.

۸. از استفاده همزمان اسید با کود باید پرهیز شود مگر در شرایط خاص که تولید کننده کود، آنرا مشخص کرده است.

۹. باید از استفاده از کودهای غیر قابل حل و یا محلول هایی که منجر به رسوب گذاری می شوند خودداری کرد.

۱۰. حتی الامکان در زمان تزریق کود از سیستم شستشوی معکوس (Back Wash) فیلتراسیون استفاده نشود زیرا آب برگشتی به داخل استخر حاوی کود محلول خواهد بود. باید توجه شود که آب برگشتی مسموم کننده برای دام و انسان می باشد.

انواع سیستم های تزریق کود در آبیاری قطره ای و بابلر

الف - سیستم مخزن کود فولادی یا تحت فشار: در

با پیشرفت روز افزون علم کشاورزی و ایجاد تنوع در تولید کودهای محلول در آب اعم از کود های ماکرو، میکروالمنت ها و حتی کود های آلی جهت استفاده در سیستم های نوین آبیاری، لازم است باغداران پسته با نحوه استفاده از کود در یک سیستم آبیاری قطره ای و بابلر آشنا شوند. در این رابطه توجه به نکات زیر ضروری می باشد:

۱. در سیستم کنترل مرکزی سیستم های آبیاری قطره ای و بابلر، یک قسمت بنام مخزن کود وجود دارد که بسته به دبی سیستم و حجم آب قابل انتقال و سطح مزرعه ممکن است از ۱۰۰ لیتر تا ۵۰۰۰ لیتر حجم داشته باشد.

۲. آب ورودی به این مخزن می تواند از هر جایی وارد شود ولی محلول خروجی از آن که شامل آب و کود محلول می باشد باید قبل از فیلترهای میکرونی وارد سیستم شود تا با عبور از این فیلترها، ناخالصی های آن جدا شده و موجب مسدود شدن قطره چکان ها نگردد. ۳. زمان تزریق کود به داخل سیستم نباید ابتدا و انتهای آبیاری باشد. بهترین زمان وقتی است که چند ساعت از آبیاری گذشته باشد تا عمق خاک تا ابتدای محل استقرار و گستردگی ریشه خیس شده باشد و کود در لایه های بالایی تخلیه نگردد. بهتراست حداقل دو ساعت قبل از انتهای آبیاری مراحل تزریق کود به سیستم پایان یابد تا آب تمیز به داخل همه لوله ها رسیده و نازل ها نیز شسته شوند تا پس از آبیاری، رسوب ناشی از مواد معدنی یا آلی در لوله ها به جا نماند.

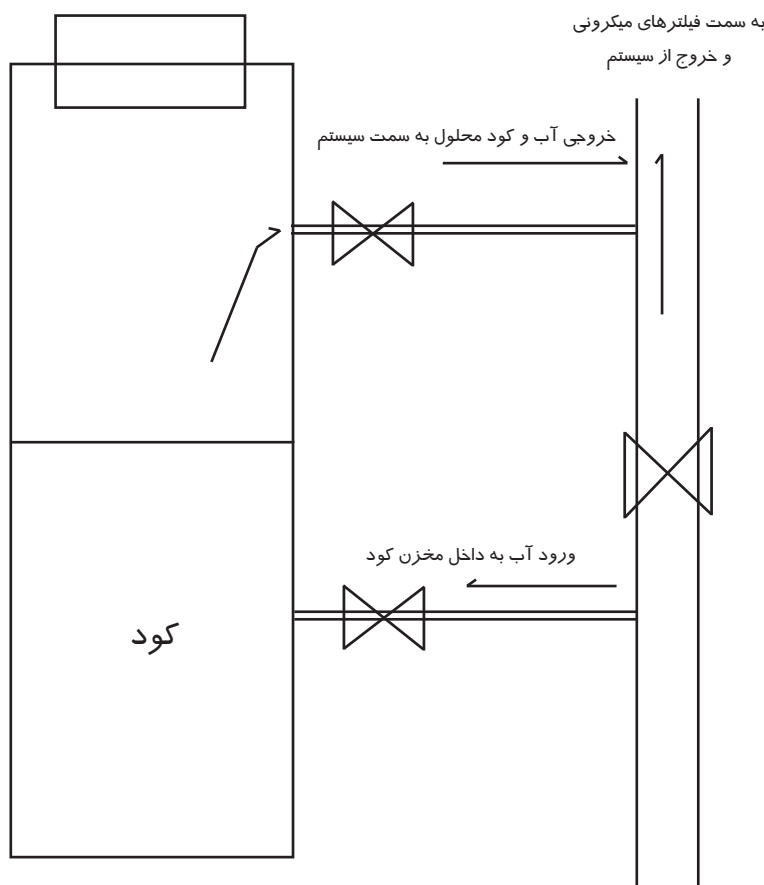
۴. میزان کود مصرفی باید بر اساس سطح تحت آبیاری یک شیفت و توسط متخصصین تغذیه توصیه شود. می توان مقدار کود توصیه شده برای یک شیفت آبیاری را در دو نوبت آبیاری تزریق نمود. با این روش میزان کود مصرفی در یک نوبت نصف شده و غلظت پایین می آید. این عمل برای آبهای شور مناسب تر است. بطور مثال کود های ازته که شوری بالاتری دارند می توانند در دو یا سه نوبت آبیاری با غلظت کمتر استفاده شوند.

۵. الزاماً نباید مقدار کود لازم یک شیفت را در یک تانکر محلول نموده و تزریق کرد بلکه می توان این کار را در دو یا سه تانکر در مدت ۳ تا ۶ ساعت انجام داد.

۶. استفاده همزمان از دو نوع کود یا بیشتر یعنی مخلوط کردن دو نوع کود در یک مخزن به صلاح نمی باشد زیرا ممکن است ترکیب آنها موجب رسوب ناخواسته در سیستم گردد. می توان دو نوع کود را جداگانه و با فاصله زمانی تزریق نمود. لازم است قبل از استفاده از کود، راهنمای روی بسته بندی آن مطالعه شود.

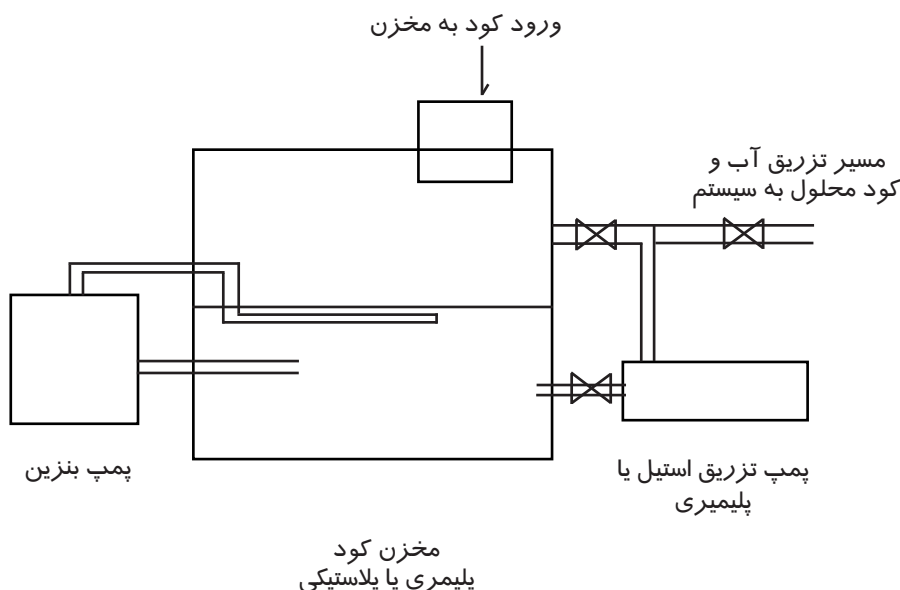
۷. چون محلولهای کود عموماً اسیدی یا قلیایی بوده و خوردگی دارند لذا لازم است از تماس محلول با دست

چگونگی کارکرد سیستم کود تحت فشار

مخزن کود فولادی تحت فشار

سیستم تزریق کود با پمپ تزریق و مخزن پلاستیکی

تزریق اسید را ادامه داد.

۴. بهتر است ورود اسید به داخل سیستم کنترل مرکزی، در آخرین نقطه یعنی حتی بعد از فیلترها انجام شود تا با قطعات فلزی روبرو نشود.

۵. لازم است از لوله های پلیمری فشار قوی ۱۰ بار یا بیشتر و پمپ قابل تنظیم مخصوص تزریق اسید استفاده شده و شیر یک طرفه اتوماتیک پلیمری یا استیل در نقطه ورود اسید به آب روی سیستم نصب شود تا از برگشت آب به داخل اسید جلوگیری گردد.

۶. بایستی از اسید خالص استفاده شود مثلا اسید سولفوریک غلیظ با چگالی ۱٫۸ گرم بر سانتیمتر مکعب. در صورتی که اسید رقیق شود خوردگی در پمپ و مسیر انتقال از پمپ تا ورود به آب بیشتر خواهد بود. در صورت نیاز به رقیق کردن اسید باید توجه داشت که حتما اسید به حجم زیاد آب اضافه شود و از ریختن آب در ظرف اسید اکیدا خودداری شود زیرا بسیار واکنش گرمایی داشته و خطرناک است.

۷. استفاده از تجهیزات ایمنی مثل روپوش پلاستیکی، دستکش مخصوص، عینک و ماسک الزامی است و در زمان تزریق اسید باید از پمپ و مخزن اسید فاصله گرفت. لازم است برای شرایط اضطراری، کلید قطع کن برقی پمپ در خارج از محوطه نصب گردد.

۸. تزریق اسید باید حداقل یک ساعت پس از شروع آبیاری شروع شود و دو ساعت قبل از اتمام آبیاری به پایان برسد.

۹. توجه داشته باشید استفاده از اسید و تزریق آن یک کار تخصصی بوده و حتما برای بار اول باید از کارشناس با تجربه در این زمینه استفاده شود.

خاکها قلیایی بوده و یا در اثر استفاده مداوم از آبهای با pH بیش از ۷/۵ و زهکشی نامناسب خاک، کم کم تبدیل به محیط قلیایی شده و جذب عناصر توسط گیاه در آنها کم می شود لذا استفاده از اسید برای بهبود شرایط این نوع خاکها ضروری است.

برای استفاده از اسید باید به نکات زیر توجه جدی کرد:

۱. پس از مخلوط کردن اسید با آب، pH نباید از ۵ کمتر شود زیرا باعث خورده شدن قطعات فلزی موجود در مسیر آب می شود. در صورت نیاز به pH کمتر، باید زمان اسیددهی کوتاه و حدود یک ساعت باشد.

۲. معمولا برای شستشوی رسوبات در لوله ها و یا قطره چکانها از pH حدود ۳ به مدت یک ساعت استفاده شده و انتهای لوله ها برای خارج شدن رسوبات باز می شود و بلافاصله آب معمولی بدون اسید وارد سیستم می شود. چنانچه از آبهایی با کیفیت پایین یعنی با بی کربنات بالا استفاده می شود حتما بایستی حداقل یک ماه یکبار تزریق اسید کوتاه مدت انجام گردد.

۳. لازم است استفاده از اسید در ماههایی انجام شود که هوا خنک و یا معتدل می باشد زیرا استفاده از اسید باعث حل شدن نمک های خاک شده و شوری خاک را افزایش می دهد.

برای شستشوی خاک می توان در پاییز تزریق اسید داشت تا نمک ها را حل نموده و پس از آن با آبیاری غرقابی آبشویی نمود. در فصل بهار نیز تا پایان اردیبهشت ماه می توان برای بالا بردن جذب عناصر،

کرد. در شکل زیر چگونگی گردش آب و مخزن کود تحت فشار نمایش داده شده است.

ب- سیستم مخزن کود پلیمری یا پلاستیکی با

پمپ تزریق جداگانه: در این نوع سیستم، مخزن آب و کود بصورت تحت فشار نیست بدین ترتیب که ابتدا کود در مخزن خالی شده و سپس شیر ورودی آب باز می گردد تا مخزن از آب پر شود. سپس پمپ همزن روشن شده تا محلول آب و کود بصورت سیکل گردش در مخزن دور زده و کاملا مخلوط شوند. سپس باید پمپ تزریق مخصوص را که یا از نوع گریز از مرکز و از جنس استیل بوده و یا از نوع پیستونی و از جنس پلیمر می باشد و فشار آن بیش از فشار کار کرد سیستم اصلی است روشن کرده و با شیر تنظیم، مقدار مورد نیاز تزریق تنظیم گردد. در این حالت با گذشت زمان، مخزن خالی می شود. از مزایای این نوع سیستم، قابل تنظیم بودن و یکنواخت بودن تزریق کود است. مزیت دیگر این سیستم آن است که بدلیل جنس قسمتهای مختلف (پلی اتیلن، پلاستیک و یا استیل)، محلول کود بر روی آنها تاثیر خوردگی ندارد. در شکل بالا چگونگی کارکرد این نوع سیستم نمایش داده شده است.

تزریق اسید در سیستم آبیاری قطره ای و بابلر

یکی دیگر از مزایای سیستم آبیاری قطره ای و بابلر، امکان تزریق اسید در آب آبیاری با هدف پایین آوردن pH آب و حتی خاک می باشد. علاوه بر آن امکان استفاده از اسیدهایی که حتی خاصیت تغذیه هم دارند وجود دارد، بطور مثال استفاده از اسید فسفریک برای افزایش فسفر خاک.

بطور کلی در مناطق پسته کاری کشور، بسیاری از

شرکت کشت آفرینان منطقه دشت مغان
(سهامی خاص)

کود مغان

Moghan Fertilizer

پیشرو در صنعت تولید کود آلی ارگانیک در کشور (کود آلی گوگردی گرانوله)

تأمین کننده عناصر غذایی و ریز مغذی های مورد نیاز گیاهان شامل: ازت، فسفر، پتاسیم، آهن، روی، منگنز، مس، کلسیم و...

تأمین کننده گوگرد مورد نیاز زمین های آهکی، ضد عفونی کننده خاک و محرک فعالیتهای میکروارگانیسمهای مفید خاک

مناسب باغات، مزارع، گلخانه، صیفی جات، فضای سبز، گلدانهای خانگی و...

افزایش قابل توجه بازده محصولات کشاورزی و باغی

اصلاح کننده PH خاکهای ایران

پروانه بهره برداری به شماره:
۱۲۵/۲۲۳۳۴

کواهی عدم منع مصرف به شماره:
۶۷۷۵/۲۲۳

مجوز سازمان محیط زیست استان اردبیل به شماره:
۱۲.۵۷۲۸/۱۱۳۲۶

دفتر مرکزی تهران

تلفن: ۰۲۱-۲۲۶۶۶۱۵۵ و ۰۲۱-۲۲۶۶۶۵۲۲ فکس: ۰۲۱-۲۲۶۶۶۲۷۱

www.keshtafarinan.com

e-mail: info@keshtafarinan.com

کارخانه: پارس آباد، واقع در کشت و صنعت و دامپروری مغان

سال نو مبارک

شرکت آتیه سازان ماه نشان

021-88 53 71 82-3

نکات کلیدی آبیاری درختان پسته در فصل بهار

ناصر صداقتی
کارشناس ارشد آبیاری

شدن شیر گیاهی، ایجاد کمبود کلسیم و در نهایت بروز این عارضه می گردد. بر اساس تحقیقات انجام شده جلوگیری از تنش خشکی در اواخر فصل بهار مخصوصا در خرداد ماه با انجام آبیاری کافی، بیشترین اثر را در کاهش تشکیل پسته های زودخندان و نهایتا کاهش آلودگی مغز پسته به زهرابه آفلاتوکسین دارد. در عین حال چون اواخر خرداد، زمان سخت شدن پوست استخوانی می باشد، آبیاری بیش از حد باعث ضخیم تر شدن پوست استخوانی شده و ممکن است درصد خندانی را در انتهای فصل کاهش دهد. بنابراین باغدار باید جهت کاهش آلودگی پسته خود به زهرابه آفلاتوکسین، کاهش جزئی در خندانی محصول خود را بپذیرد. به عنوان یک جمع بندی کلی می توان گفت که آبیاری در تمام مراحل رشد نقش کلیدی داشته و سایر عوامل تولید را تحت تاثیر خود قرار می دهد. بنابراین باغداران باید با در نظر گرفتن وضعیت حق آبه و جمیع فاکتورهای موثر در تولید کمی و کیفی محصول، بهترین برنامه ریزی را برای آبیاری باغ خود اجرا نمایند.

است که گفته می شود باغچه ها را هنگام ظهر آبیاری نکنید چرا که در این زمان در شرایطی که گیاه بیشترین نیاز به آب را دارد، جذب آب متوقف می گردد. لذا گیاه به اصطلاح دچار خفگی شده و صدمه می بیند. بسته به نوع خاک این حالت اشباع بین ۲۴ ساعت (در خاکهای خیلی سبک شنی) تا ۵ روز (در خاکهای سنگین رسی و قلیایی) پس از آبیاری باقی می ماند. در این حالت گیاه تحت تنش غرقاب قرار می گیرد. لذا جهت رفع مشکل در خاکهای سنگین با نفوذپذیری کم (رسی) در زمان گلدهی باید از آبیاری سنگین خودداری کرد. در شرایطی که آب و خاک شور باشد نیز به دلیل غلظت بالای نمک در محلول خاک جذب آب به کندی صورت گرفته و حالت اشباع خاک ممکن است تا زمان بیشتری نیز باقی بماند. از طرفی بر اساس تحقیقات صورت گرفته در موسسه تحقیقات پسته کشور آبیاری سنگین در اردیبهشت ماه بروز عارضه لکه پوست استخوانی را نیز تشدید می کند. هر چند که دلیل اصلی آن هنوز بطور کامل مشخص نشده است و در حال بررسی می باشد، ولی به نظر می رسد که آبیاری سنگین باعث رقیق تر

آبیاری در طول فصل مهمترین عملیات داشت می باشد. هر مرحله از رشد به دلایل مختلف حساسیت خاص خود را نسبت به تامین مقدار کافی آب داراست و حساسترین مرحله رشد درختان پسته به تنش آبی، زمان گلدهی و مغز رفتن می باشد. اما چند سالیست که برخی از باغداران از آبیاری باغهای خود در زمان گل ترس دارند و اظهار می کنند که آبیاری در این زمان باعث ریزش گلها می گردد. لذا در این قسمت لازم دانستیم توضیحی در این خصوص جهت روشن شدن مطلب ارائه نماییم. درختان در دو حالت قادر به جذب آب از خاک نمی باشند یکی وقتی که خاک خشک بوده و آبی برای جذب وجود ندارد و دوم حالتی که خاک اشباع از آب بوده و هوایی در خاک وجود ندارد. تنها در حالتی که سه جزء آب، خاک و هوا در کنار هم باشند شرایط لازم برای جذب آب توسط ریشه گیاه فراهم است. با این تفاسیر، در طول زمان آبیاری، درختان نمی توانند آبی را از خاک جذب نمایند چرا که در این زمان خاک اشباع بوده و هوایی در آن وجود ندارد. به همین دلیل

سرویس و نگهداری سیستمهای آبیاری قطره ای و بابلر

احمد یعقوبی

کارشناس ارشد آبیاری و عضو انجمن پسته

از این فیلترها استفاده نمی شود باید شنها را از دریچه پایین تخلیه نموده و تمیز نمود و در فصل آبیاری دوباره آنها را داخل فیلتر ریخت. ترتیب قرار گیری شنها به ترتیب از پایین به بالا شامل درشت، متوسط و ریز حتما باید رعایت گردد. ضمناً از اختلاف فشار بوجود آمده بین فشار سنجهای ورودی و خروجی این فیلترها می توان فهمید که فیلتر کثیف شده و منافذ بین شنها مسدود شده و احتیاج به شستشو دارد. در صورتیکه اختلاف فشار به بیش از ۰.۵ بار یا ۵ متر برسد فیلتر کثیف شده است.

۳- فیلترهای میکرونی: از جنس توری و دیسکی می باشند. فیلترهای توری شامل استوانه های مشبک پوشیده شده از توریهایی با سوراخهای بسیار ریز (در حد یک دهم میلیمتر و یا کوچکتر) هستند که برای گرفتن ذرات بسیار ریز معلق در آب بکار می روند. در فیلترهای دیسکی نیز صفحات مشبک بصورت دیسکهای نازک روی هم قرار گرفته اند و آب باید از بین آنها عبور نماید. این فیلترها عموماً در درون یک استوانه فلزی و یا پلاستیکی قرار دارند و شامل یک ورودی و یک یا دو خروجی می باشند شستشوی این فیلترها به دو روش انجام می شود. در روش شستشوی دستی، شیر ورودی و خروجی را بسته، درپوش بالایی آنها را باز کرده و پس از خارج نمودن توری یا دیسکها آنها را با آب و یک برس نرم تمیز کرده و مجدداً نصب می کنند. در مورد فیلترهای دیسکی می توان مهره روی آنها را باز کرده و دیسکها را خارج کرد و شستشو داد. روش دیگر، شستشوی معکوس بوده که همانند فیلترهای شنی جریان آب را معکوس نموده تا آب از پایین وارد شده و از داخل با فشار به خارج هدایت شود و ذرات چسبیده به بیرون دیسک ها را جدا کرده و خارج کند. زمانی

هیدروسیکلون و شن و ماسه جمع آوری شده در قسمت پایین

شنه در شنها را از خروجی بالا که مخصوص شستشو می باشد خارج نمود. بدیهی است بعد از این عمل باید شیرها را به حالت اول برگرداند تا فیلتر به کار خود ادامه دهد. چنانچه یک فیلتر شنی وجود داشته باشد باید حتماً یک راه اضافی برای انتقال مستقیم آب از پمپ به زیر فیلتر شنی جهت شستشوی معکوس در نظر گرفت و در مواقع ضروری خروجی فیلتر شنی را بسته و شیر بالا را جهت شستشو باز نموده و آب پمپ را به پایین (ورودی مخصوص) وصل کرد و پس از چند ثانیه شیر شستشو را بسته و جریان را در فیلتر به حالت اول برگرداند.

نکته حائز اهمیت آن است که در زمستان یا فصلی که

الف. سرویس های مربوط به سیستم کنترل مرکزی یا فیلتراسیون

به منظور تصفیه فیزیکی آب از یک سیستم کنترل مرکزی استفاده می شود تا ذرات ریز همراه با آب شامل شن و ماسه، جلبکها و ذرات معلق همراه با آب را که ممکن است موجب گرفتگی قطره چکانها شوند از آب جدا نماید. این سیستم عموماً شامل اجزاء زیر می باشد:

۱. هیدروسیکلون: که کار آن جدا سازی ذرات شن و ماسه و دیگر ذراتی است که جرم حجمی آنها سنگین تر از آب می باشد. بدین ترتیب که در اثر چرخش آب و سرعت گرفتن ذرات شن در سیکلون، این ذرات در اثر نیروی گریز از مرکز بر روی جداره چسبیده و به پایین (درون مخزن) سقوط می کنند و پس از پر شدن مخزن باید در هنگامیکه سیستم خاموش است درپوش پایین مخزن را باز نموده و شن جمع شده در آن را تخلیه کرد. فاصله زمانی تخلیه مخزن بسته به میزان وجود ذرات شن و ماسه در آب فرق می کند اما عموماً برای سیستمهایی که دائماً در حال کار می باشند حدود یک هفته یک بار می باشد. لازم به ذکر است که در جاهایی که استخر وجود دارد و شن و ماسه می توانند ته نشین شوند احتیاجی به نصب سیکلون نمی باشد.

۲. فیلتر شنی: شامل مخازنی پر از شنهای درشت و دانه بندی شده است که آب از بالا وارد آن شده و از پایین آن خارج می شود. این فیلترها می توانند ذرات سبکتر از آب مثل جلبکها، برگ و ذرات چوب را از آب جدا نمایند. برای تمیز نمودن این فیلترها می توان با برعکس نمودن جریان در یک فیلتر، ذرات جمع آوری

فیلترهای دیسکی دوقلو به همراه کلکتور و لوله شستشوی معکوس

فیلتر دیسکی

اطمینان بیشتر و نیز بالا بردن کیفیت سرویس سیستم و همچنین افزایش طول عمر قطره چکانها و یا بابلرها بهتر است این لوله نیز در سال یکبار تمیز شود. بهترین زمان این کار نیز ابتدای فصل آبیاری و یا بهار می باشد. چگونگی کار نیز همانند شستشوی لوله های مانیفولد می باشد. همچنین ممکن است در زمستان از لوله اصلی جهت آبیاری غرقابی بدون فیلتر استفاده شود که در این صورت حتما لازم است قبل از راه اندازی سیستم قطره ای، فیلتر ها نصب شده و لوله اصلی به مدت نیم ساعت شستشو شود.

پ. سرویسهای لازم پس از اتمام فصل آبیاری

۱. تخلیه آب کلیه تجهیزات از جمله پمپ، هیدروسیکلون، فیلترهای شنی، کلکتورها و فیلترهای دیسکی. لازم به ذکر است که در زیر تمامی تجهیزات و قطعات سیستم آبیاری تحت فشار، شیر برای تخلیه وجود دارد. این عمل باعث جلوگیری از رسوب آب باقی مانده در قطعات و همچنین جلوگیری از یخ زدن و خوردگی قطعات و پوششهای داخلی آن خواهد شد.

۲. لازم است درپچه بزرگ پایین فیلترهای شنی باز و شنها کاملا تخلیه شده و نازلهای کف فیلترهای شنی تمیز گردد. علاوه بر آن بایستی شنها را با آب و محلول شوینده مثل مایع ظرفشویی شستشو داده و پس از خشک شدن در آخر زمستان دو باره به داخل فیلترها ریخته شوند. بدیهی است که دانه بندی شنها به هم خورده و ریز و درشت با هم مخلوط می شوند که باید مجددا غربال و جداسازی شوند.

۳. لازم است دیسکهای داخل فیلترها با اسید یا محلول شوینده تمیز شده و پس از خشک کردن داخل محفظه خودش نصب شود.

۴. باید شیرهای زیر سوپاپهای هوا که روی فیلترهای دیسکی قرار دارند در حالت باز قرار گیرند تا در زمستان از ترکیدن آنها جلوگیری شود.

۵. لازم است فشار سنج ها مخصوصا فشار سنج های روغنی یا گلیسرینی باز شده و در انبار نگهداری شوند زیرا دمای زیر صفر باعث صدمه دیدن آنها می شود.

۶. چنانچه نقصی در پمپ مشاهده می شود بایستی جهت سرویس آن اقدام شود. ضمن آنکه در صورت لزوم بایستی گریس کاری پمپ، موتور و الکتروموتور نیز انجام شود.

خروجی از لوله، کاملا زلال و صاف شد دوباره آنها را می بندیم. این کار را می توان بطور همزمان برای کلیه لاترالها انجام داد.

برای سیستمهایی که از آب با کیفیت خوب تغذیه می نمایند و یا بطور دائم آبیاری ندارند شستشوی لوله های آبدی یا لاترال را می توان هر یک ماه یکبار نیز انجام داد.

در سیستمهای آبیاری بابلر نیز بدلیل اینکه منافذ بابلر درشت تر از قطره چکان می باشند شستشوی لاترالها برای سه تا چهار نوبت در سال کافی است ولی در صورتیکه از آب با کیفیت پایین و یا حاوی ذرات معلق استفاده شود شستشوی لاترالها باید خیلی زودتر انجام گیرد.

۲. شستشوی لوله های پخش کننده و یا مانیفولد:

این لوله ها نیز در طول فصل آبیاری باید حدودا سه بار شستشو شوند، یکبار ابتدای فصل آبیاری (در صورتیکه در زمستان از سیستم استفاده نمی شود) و یکبار اواسط فصل آبیاری (تقریبا سه ماه بعد) و یکبار هم در انتهای فصل، قبل از تعطیلی سیستم. اما در صورتیکه ناخواسته از آب با کیفیت پایین استفاده شود و یا ذرات معلق وارد سیستم شده باشند (در صورت خرابی فیلترها) باید حتما ابتدا این لوله ها و سپس لوله های آبدی را شستشو نمود.

برای سیستم آبیاری قطره ای و بابلر، شستشو و سرویس این لوله ها از نظر زمان و چگونگی کار یکسان است و برای انجام آن باید ابتدا اتصال کور یا هرگونه اتصالی که انتهای مانیفولد را مسدود نموده است را باز کرده و سپس شیر فلکه این قسمت یا شیفت را به مدت چند دقیقه باز کرد تا آب با فشار زیاد از انتهای این لوله خارج شده و لوله کاملا تمیز شود. پس از این مرحله باید شیر فلکه مورد نظر و اتصال مذکور را بست.

۳. شستشوی لوله اصلی: شستشوی لوله اصلی در سیستم آبیاری بابلر و یا قطره ای ضرورتی ندارد اما برای

که اختلاف فشار ورودی و خروجی فیلترهای توری یا دیسکی به بیش از ۰/۵ بار یا ۵ متر برسد شستشو لازم می باشد.

در سیستمهایی که در حین آبیاری چند ساعت یا چند روز خاموشی دارند بهتر است فیلترهای دیسکی یا توری را از محفظه خود بیرون آورده و داخل یک مخزن آب و مواد شوینده قرار داد تا ظرف چند ساعت مواد چسبیده به فیلتر ها جدا شده و ته نشین گردد و قبل از شروع مجدد آبیاری، فیلتر ها را در جای خود قرار داد.

اگر سیستم آبیاری بصورت تمام وقت کار می کند بهتر است تعدادی کارتریج یا اصطلاحا استوانه دیسک دار اضافی خریداری نموده و همیشه بصورت یدکی و تمیز در مخزن مواد شوینده نگهداری کرد و در زمان لازم با دیسکهای در حال کار که کثیف شده اند تعویض نمود. یکی از دلایل کثیف شدن یا مسدود شدن دیسکها یا توریها وجود روغن در آب مخصوصا در پمپ های شافت و غلافی می باشد و به همین دلیل وجود مواد شوینده مثل مایع ظرفشویی برای تمیز کردن دیسکها ضروری می باشد.

ب. شستشوی دوره ای خطوط لوله شبکه آبیاری

در سیستمهای آبیاری قطره ای و بابلر لازم است که هر چند وقت یکبار لوله های آبدی یا لاترال و لوله های پخش کننده یا مانیفولد شستشو شوند که این عمل در سیستم آبیاری قطره ای بیشتر و در سیستم آبیاری بابلر کمتر می باشد.

۱. شستشوی لوله های آبدی و یا لاترال: در صورتیکه

سیستمهای آبیاری قطره ای بصورت دائم آبیاری داشته و آب نیز کیفیت خوبی نداشته باشد باید هر دو هفته یکبار و یا لااقل هر دو نوبت آبیاری یکبار لوله های آبدی یا لاترال شستشو شوند. بدین منظور در زمانی که سیستم روشن می شود و یا نوبت آبیاری یک شیفت است ابتدا بستهای انتهایی (بستهایی که در آخر لوله لاترال زده شده) را باز کرده و تقریبا پس از ۵ دقیقه وقتی که آب

خروجی آب تصفیه شده

تصویر یک فیلتر شنی با لایه های شن داخل آن

آفات پروانه ای مهم باغات پسته ایران

محمد جمالیزاده

کارشناس ارشد بیماری شناسی گیاهی و عضو انجمن پسته ایران

چهار مرحله تخم، لارو، شفیره و پروانه بالغ را مشاهده می کنید. بهترین مرحله سم پاشی زمانی است که حشره بالغ با تراکم زیاد در باغ وجود داشته باشد. این موضوع در مورد سایر آفات پروانه ای بهاره مانند پروانه پوستخوار پسته یا کراش نیز صدق می کند.

بهترین زمان سم پاشی با آفات پروانه ای بهاره در درختان پسته زمانی است که حداکثر جمعیت حشرات بالغ (نر و ماده) در باغ وجود داشته باشند. تعیین دقیق زمان سم پاشی بر علیه آفات پروانه ای در باغات پسته کار ساده ای نیست. در مورد پروانه چوبخوار که فرمون آن در دسترس است بهترین زمان سم پاشی موقعی است که بیشترین تعداد حشرات نر جذب تله های فرمونی شده اند. شروع فعالیت آفات پروانه ای باغات پسته معمولاً از اواسط اسفندماه به بعد است. بر این اساس از اواسط اسفندماه تا حدود اواسط فروردین ماه می تواند موعد مبارزه شیمیایی با آفات پروانه ای در باغات پسته باشد.

سموم مختلفی بر علیه پروانه چوبخوار پسته توصیه شده است. معرفی و آزمایشات سموم جدید بر علیه آفات پسته مساله مهمی است که باید حتماً مد نظر باشد. در این رابطه سموم جدیدی در دست معرفی و آزمایش بر علیه پروانه چوبخوار پسته است که هنوز به صورت رسمی مورد تایید قرار نگرفته اند. برخی از سموم فلی نیز دارای مشکلات و محدودیت هایی هستند از جمله سم اندوسولفان که از لیست سموم مجاز سازمان حفظ نباتات ایران خارج شده است.

پروانه پوستخوار میوه یا کراش: پروانه پوستخوار میوه پسته یا کراش با نام علمی *Arimania komaroffi* در سالیان قبل آفتی خسارتزا و مهم بشمار نمی رفت اما به مرور زمان با از بین رفتن دشمنان طبیعی آفت در اثر سم پاشی های بی رویه، در سالیان اخیر به آفتی نسبتاً مهم بخصوص در درختان رقم اکبری و احمدآقایی تبدیل شده است و در بسیاری از نقاط پسته خیز از جمله استان های کرمان، خراسان و یزد شیوع پیدا کرده است.

این آفت در طول سال دو نسل ایجاد می کند. بر خلاف پروانه چوبخوار یا کرمانیا که زمستانگذرانی آن بصورت لارو در سرشاخه های درختان پسته است، پروانه پوستخوار به صورت شفیره بر روی پوسته های خشکیده و برگ درختان پسته و در لای کلوخه های زیر درختان زمستان را سپری می کند و با گرم شدن هوا در اوایل فصل بهار، شفیره های زمستانگذران تبدیل به لارو می شوند. لاروهای نسل اول آفت از برگ و میوه های تازه تشکیل شده پسته در ماه های اردیبهشت و خرداد تغذیه می کنند. بتدریج لاروها تبدیل به شفیره شده و شفیره تبدیل به حشره کامل می شود. حشرات کامل

و در انتهای شاخه های جوان و نیز روی محور خوشه ها تخم ریزی می نماید.

لارو آفت با تغذیه و تخلیه فضولات درون دم خوشه ها، در مراحل اولیه باعث ریزش تعدادی از دانه ها می شود. در نتیجه خوشه های آلوده میوه کمتری نسبت به خوشه های سالم دارند. لارو پس از تفریخ تخم وارد شاخه شده و از قسمت مرکزی آن تغذیه و فضولات خود را به صورت نواری کرم رنگ که بعداً تیره می شود برجا می گذارد. این شاخه ها رشد طبیعی نداشته لاغرتر از شاخه های سالم می باشند.

باغ های جوان آلودگی کمتری دارند ولی هرچه سن درختان بیشتر می شود میزان آلودگی افزایش می یابد و باغ هایی که در اول سال زودتر جوانه می زنند و نیز باغ هایی که عملیات زراعی و مبارزه با آفات در آن ها به خوبی انجام نمی گیرد آلودگی بیشتری دارند.

سرشاخه هایی که به آفت آلوده اند نهایتاً خشک می شوند و یا بسیار رنجور هستند. مسلماً این سرشاخه ها قادر به نگهداری جوانه های زایشی و خوشه های احتمالی ایجاد شده نیستند. قرمزی و خشک شدن دانه ها بویژه در نوک خوشه در هنگام برداشت محصول نیز می تواند یکی از علایم آفت باشد. در هنگام برداشت محصول در اواخر تابستان این کرم سفید رنگ ریز که در واقع همان لارو پروانه چوبخوار پسته است در داخل مغز خوشه های آلوده وجود دارد (شکل شماره ۲).

روشهای مبارزه با پروانه چوبخوار پسته

مبارزه زراعی: هرس شاخه های آلوده و جمع آوری و انهدام آنها در کنترل آفت اهمیت زیادی دارد.

مبارزه فرمونی: به صورت خلاصه در مبارزه فرمونی از فرمون برای جمع آوری و نابودی حشرات نر استفاده می کنند. روش فرمونی بیشتر برای ردیابی آفت و مشخص کردن مناسب ترین زمان سم پاشی کاربرد دارد. برای اطلاعات بیشتر در مورد مبارزه فرمونی بر علیه کرمانیا به مقاله کاربرد فرمون در مدیریت تلفیقی پروانه چوبخوار پسته در وب سایت انجمن پسته رجوع کنید.

مبارزه بیولوژیک: زنبور های *Chelonus Centistidea* از جمله زنبورهایی هستند که بعنوان دشمنان طبیعی پروانه چوبخوار از باغات پسته ایران گزارش شده اند (شکل شماره ۳). مطالعه و بررسی روی دشمنان طبیعی آفات در باغات پسته ادامه دارد و ممکن است روزی بتوان با تکثیر انبوه این دشمنان طبیعی با آفات مبارزه کرد.

مبارزه شیمیایی: نکته بسیار مهم در مورد مبارزه شیمیایی با آفت این است که مبارزه شیمیایی در زمان مناسب انجام شود. سم پاشی دیر هنگام یا زود هنگام بر علیه آفت می تواند بی فایده باشد. در شکل شماره ۱

بالپولکدارن (راسته *Lepidoptera*) حشراتی هستند که تقریباً همه مردم آن ها را می شناسند و دارای چهار بال پوشیده از پولک اند. حشره کامل در این گروه یک پروانه و یا یک شب پره است. پروانه ها معمولاً بزرگ، روز پرواز و به رنگ های روشن ترند اما شب پره ها نسبتاً کوچک تر، به رنگ های تیره و خاکستری و بیشتر شب ها فعالند و به نور جذب می شوند. بر خلاف تصور بسیاری، معمولاً حشرات کامل این گروه خسارتی به درختان پسته وارد نمی کنند و بیشتر مرحله نابالغ (لارو یا کرم) است که خسارت می زند. تعدادی از گونه های این راسته از آفات بسیار مهم درختان میوه به شمار می روند. لاروهای بالپولکداران از قسمتهای مختلف گیاه مانند برگ، میوه یا گل تغذیه می کنند و یا در داخل شاخه و تنه درختان به بافت چوبی گیاه خسارت می زنند. برخی از گونه ها نیز جزء آفات انباری هستند و در شرایط انبار از انواع خشکبار تغذیه می کنند (مثل شب پره هندی در پسته).

پروانه ها و شب پره ها از مرحله تخم تا رسیدن به مرحله بلوغ، دارای ۴ مرحله شامل تخم، لارو (مرحله خسارتزا)، شفیره و حشره بالغ هستند (دگردیسی کامل - شکل شماره ۱). همانطور که قبلاً اشاره شد حشره بالغ خسارتی در باغات پسته ایجاد نمی کند و این لارو آنهاست که خسارتزا است.

در پسته آفات پروانه ای مختلفی وجود دارد که در اینجا به برخی از مهمترین و خسارتزاترین آنها اشاره می شود.

پروانه چوبخوار پسته یا کرمانیا: پروانه چوبخوار پسته با نام علمی *Kermania Pistaciella* بعد از پسپل پسته مهمترین آفت درختان پسته است (شکل شماره ۲). این آفت در بسیاری از مناطق پسته خیز شیوع دارد و خسارات جدی به درختان وارد می کند. این آفت تک نسلی است و فقط در درختان پسته وجود دارد و در سایر محصولات دیگر مشاهده نشده است. این آفت علاوه بر ایران در برخی از کشورهای از جمله ترکیه نیز گزارش شده است.

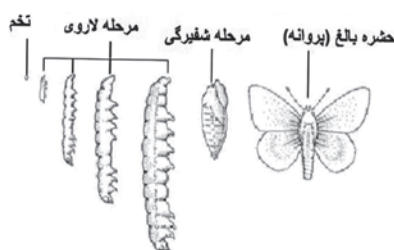
تقریباً ۹ ماه از سال این آفت در داخل سرشاخه ها زندگی و تغذیه می کند. در بسیاری از موارد زمانی که شاخه ها از وسط شکاف داده می شوند مغز چوب، قهوه ای تیره است و کرم ریز و سفید رنگی در ناحیه ذکر شده وجود دارد. این آفت هم به درختان قوی و هم به درختان ضعیف و بیمار خسارت می زند. زمستانگذرانی این آفت به صورت لارو کامل داخل مغز شاخه های عموماً جوان درختان پسته انجام می شود. لاروها از اواسط اسفند ماه از شاخه ها خارج و با ایجاد پيله های هرمی شکل خاکستری رنگ روی شاخه ها، تبدیل به شفیره می شوند. سپس حشره کامل در اوایل بهار ظاهر

می شوند بگونه ای که خسارت آن از چندین متر دورتر قابل مشاهده است.

این آفت ۳ تا ۴ نسل در سال دارد. زمستانگذرانی آن بصورت شفیره و لارو در پناهگاههای مختلف است. لاروها پس از خروج از تخم، بلافاصله از برگ تغذیه نموده و لاروهای سنین بعد، قسمت اعظم پهنک برگها را می خورند و فقط رگبرگهای اصلی را باقی می گذارند. خسارت اصلی آفت مربوط به سنین ۲ تا ۴ لاروی است.

مبارزه با این آفت میتواند بصورت زراعی و شیمیایی باشد. مبارزه شیمیایی بهتر است به محض ظهور لاروها انجام شود. این آفت در باغاتی که دچار ضعف تغذیه ای و کم آبی شدید شده باشند شیوع زیادی دارد بنابر این آبیاری به موقع و منظم و تغذیه مناسب درختان سبب کاهش حمله آفت به باغهای پسته می گردد.

برای مشاهده اصل مقاله و منابع تهیه آن می توانید به وب سایت انجمن به آدرس www.iranpistachio.org/fa/articles مراجعه فرمایید.

شکل شماره ۱- دگردیسی کامل در آفات پروانه ای

شکل شماره ۲- حشره کامل پروانه چوبخوار پسته

(عکس از مرکز تحقیقات پسته کشور و وبسایت www.ppbt.com)

شکل شماره ۳- زنبور بارزیت کننده Centistidea pistaciella

(دشمن طبیعی پروانه چوبخوار- عکس از منبع شماره ۴)

پسته نداشت اما بمرور خسارت آن در برخی از نقاط افزایش یافته است. نام علمی آفت *Recurvaria pistacicola* است. این آفت مانند کرش دو نسل در سال ایجاد می کند. زمستانگذرانی آفت بصورت لارو در زیر پوست درختان است و لاروهای زمستانگذران در فروردین ماه بمرور از زیر پوست تنه درختان خارج شده و تبدیل به شفیره و سپس حشرات کامل نر و ماده می شوند. حشرات نر و ماده با هم جفت گیری کرده و تخم ها توسط پروانه ماده بصورت انفرادی بر روی گلها و میوه های تازه تشکیل شده گذاشته می شوند. تخمها حدوداً دو هفته بعد باز شده و لاروهای کوچک و سفید رنگ سن اول به داخل میوه های تازه تشکیل شده نفوذ نموده و از جنین میوه تغذیه می نمایند. تا قبل از سخت شدن پوست استخوانی، میوه های آلوده در این مرحله در اثر تغذیه لاروها سیاه شده، خشکیده و در نهایت می ریزند. لاروها پس از خوردن محتویات میوه آن را سوراخ نموده و خارج می شوند و سپس وارد میوه بعدی می گردند. در این مرحله هر لارو قادر است تا ۸ میوه را از بین ببرد. طول دوره لاروی نسل اول ۳۵ تا ۴۰ روز بوده و لاروهای سن آخر به سمت تنه درختان رفته و در ارتفاع ۵/۵ تا ۱/۵ متری و در زیر پوست تنه پیله ساخته و به شفیره تبدیل می شوند.

شروع نسل دوم از اواخر تیر تا اوایل مرداد بوده و لاروهای این نسل پوست سبز میوه ها را سوراخ و از سطح داخلی پوست سبز تغذیه می نمایند و یا از محل شکاف خوردن پوست استخوانی (محل خندان شدن پسته) وارد میوه ها شده و از مغز میوه ها تغذیه می نمایند. تغذیه لاروها در این مرحله از مغز میوه ها، قسمت داخلی پوست سبز پسته و بر جا ماندن فضولات لاروی بر روی پوست استخوانی باعث ایجاد لکه های تیره رنگ بر روی پوست استخوانی شده که سبب کاهش مرغوبیت و بازار پسندی پسته ها می گردد. لاروهای نسل دوم پس از کامل شدن به سمت تنه درختان حرکت کرده و در زیر پوست تنه و در داخل حفره های لاروی به زمستان گذرانی می پردازند و دوباره این چرخه ادامه پیدا می کند.

مبارزه با آفت شامل مبارزه زراعی و شیمیایی است. در مبارزه زراعی با پروانه میوه خوار، جمع آوری بقایای گیاهی، هرس و همچنین پوشاندن تنه های درختان با استفاده از موادی مانند مقوا می تواند از ورود شفیره ها بمنظور زمستانگذرانی آفت جلوگیری کند. بمنظور مبارزه شیمیایی نیز سموم مختلفی توصیه شده که هر یک مشکلات خاص خود را دارند. بررسی آفت کش های موثر و کم خطر تر روی این آفت ادامه دارد.

پروانه برگخوار پسته: پروانه برگخوار پسته یکی از آفات نسبتاً قدیمی در درختان پسته محسوب شده و تقریباً در تمام مناطق پسته کاری ایران شیوع دارد. نام محلی آن راو و نام علمی آن *Ocneria terebinthina* است. لارو این آفت با تغذیه مستقیم از برگ درختان پسته موجب از بین بردن برگ و حالت تور توری یا حالت خوردگی در برگهای درختان پسته

جفت گیری و تخم ها به صورت دسته ای بر روی برگ و میوه پسته قرار داده می شوند.

در اوایل تابستان و ماههای خرداد و تیر، لاروهای نسل دوم آفت عمدتاً از پوست سبز روی میوه پسته تغذیه نموده و در نتیجه میوه ها بدون پوست شده و مغز آن ها کامل نشده و در نهایت خشک شده و ریزش می یابند. ضمن آنکه تغذیه از پوست سبز رویی موجب بجای گذاشتن لکه های تیره در روی پوست استخوانی دانه پسته می شود که از بازار پسندی و مرغوبیت آن می کاهد. ایجاد منظره تار عنکبوت مانند روی خوشه ها از علایم وجود آفت کرش است. آفت کرش چون موجب اضمحلال پوست بیرونی دانه در پسته می شود می تواند مغز پسته را در معرض قارچهای خطرناکی مانند آسپرژیلوس (مولد بیماری آفلاتوکسین در پسته) قرار دهد و متأسفانه در صورت فراهم بودن رطوبت و شرایط محیطی، مغز پسته دچار آلودگی به آفلاتوکسین می شود.

طول دوره فعالیت لاروهای سنین مختلف هر دو نسل در بر روی درختان پسته در حدود ۶ ماه به طول می انجامد و تغذیه لاروها تا رسیدن محصول و چیدن آن ادامه دارد. فعالیت نسل دوم آفت تقریباً مصادف با برداشت محصول پسته است.

مبارزه با پروانه پوستخوار میوه یا کرش: مبارزه با این آفت به دو روش اصلی انجام می شود. اول مبارزه زراعی است که مشتمل بر جمع آوری و معدوم کردن بقایای گیاهی، شخم عمیق به منظور نابودی شفیره های موجود در خاک، هرس سرشاخه های آلوده و سوزاندن یا معدوم کردن آنها و یخ آب زمستانه می شود. روش دوم، مبارزه شیمیایی است که می تواند هم بر علیه لاروها و هم بر علیه حشرات کامل انجام شود چون بر خلاف پروانه چوبخوار که لاروها در داخل سرشاخه ها هستند، در کرش لاروها روی پوست دانه ها و برگ ها قرار دارند و با تماس سموم کنترل می شوند. مبارزه شیمیایی با نسل اول آفت تا حدودی همزمان با مبارزه شیمیایی با کرمانیا است. یعنی سم پاشی که معمولاً در بهار بر علیه پروانه چوبخوار پسته یا کرمانیا انجام می شود تا حد زیادی می تواند کرش را نیز کنترل کند. در غیر اینصورت اگر آفت در هنگام تابستان و روی خوشه ها مشاهده شد می توانیم سم پاشی را بر علیه حشره کامل و لارو انجام دهیم.

هر چه لاروهای کرش تار بیشتری دور خود تنیده باشند احتمال برخورد سم با آفت کمتر می شود لذا برای مبارزه شیمیایی با نسل دوم کرش باید دقت بیشتری داشت و بهتر است سم پاشی به تاخیر نیفتد. نکته مهم دیگر در مورد مبارزه با کرش آن است که معمولاً در باغاتی که به کرش آلوده هستند بصورت همزمان پسپیل پسته یا شیره خشک نیز وجود دارد که در این صورت می توانیم از مخلوط دو سم برای کنترل هر دو آفت استفاده کنیم.

پروانه میوه خوار پسته: پروانه میوه خوار پسته نیز مانند کرش در سالیان قبل خسارت چندانی در باغات

نگاهی به انواع روشهای پیوند پسته

دبیرخانه انجمن پسته ایران

ب- شرایط محیطی: از بین عوامل محیطی، دما و رطوبت اهمیت ویژه ای در جوش خوردن پیوند دارد. دمای مناسب برای فعالیت سلولها بین ۳۲-۱۳ درجه سانتی گراد است. از سوی دیگر بافت های پینه ای که دارای سلولهای پارانشیمی با دیواره سلولی نازک هستند، در صورتی که در هوای خشک قرار گیرند، خشک می شوند، بنابراین رطوبت زیاد نیز برای پیوند لازم است. به همین دلیل محل پیوند بایستی با چسب پیوند یا نخ پوشانیده و بسته شود.

ج- مرحله رشد گیاه: موفقیت و درصد گیرایی پیوند به حالت رشد گیاه نیز بستگی دارد. بهترین زمان زدن پیوند جوانه، وقتی است که گیاه پوست بدهد یعنی هنگامیکه تقسیم سلولی فراوانی صورت می گیرد و لایه های زاینده پایه و پیوندک به سهولت جوش می خورند. بهترین زمان انجام پیوند موقعی است که هوا

سانتی متر بوده و روی آن فقط یک جوانه قرار دارد جدا ساخته و پیوندک را جدا می کنند.

برای آماده سازی پایه، انتهای پایه را قطع می کنند و پوست آنرا تا محلی که پیوندک باید قرار گیرد بر می دارند. سپس پوست استوانه ای حامل جوانه پیوندک را از بالا روی پایه گذاشته، انقدر می لغزانند تا به محلی که قطر پایه و پیوندک یکی باشد، برسد. در این نوع پیوند، لایه های زاینده کاملاً با یکدیگر تماس داشته و پیوندک و پایه بدون بستن به یکدیگر می چسبند. این نوع پیوند را بر روی شاخه هایی که کمتر از یک سانتی متر قطر دارند، می زنند و شرط لازم جهت موفقیت، آن است که پایه و پیوندک تقریباً هم قطر باشند. در غیراینصورت پوست استوانه ای پیوندک را در طرف مقابل جوانه پیوندک، شکاف طولی می دهند تا بتوان لوله استوانه ای پیوندک را باز کرد. در این حالت آنرا پیوند حلقوی می گویند.

پیوند اسکنه ای

این روش از جمله روشهای پیوند شاخه می باشد که برای پایه هایی که دارای قطر ۳ تا ۱۰ سانتی متر هستند، بکار می رود. در این روش، پیوندک در هنگام استراحت گیاه از شاخه های یکساله گرفته می شود. روش کار بدین ترتیب است که سر پایه را قطع کرده، در طول قطر سطح برش، یک شکاف عمودی بطول ۵ سانتیمتر ایجاد می کنند و دو پیوندک را که ته آنها به شکل گاو ای بریده شده، در دو طرف آن قرار می دهند بطوریکه لایه های زاینده پایه و پیوندک بر روی هم قرار گیرند. محل پیوند و نوک پیوندک باید با چسب پیوند پوشانیده شود.

جوش خوردن بین پایه و پیوندک

عمل جوش خوردن بین پایه و پیوندک از طریق ایجاد بافت پینه ای (کالوس) بین لایه زاینده پایه و پیوندک انجام می گیرد. لایه زاینده جدیدی که پس از پیوند ایجاد می شود، تولید آوندهای آبکش و چوبی جدید می کند و رابطه محکمی بین پایه و پیوندک ایجاد می گردد. بنابراین از کارهای اصلی و مهم در پیوند، این است که لایه های زاینده پایه و پیوندک روی هم قرار گیرند تا بافت های پینه ای که از آنها ایجاد می شود در هم رفته و یک اتصال همیشگی ایجاد کنند.

عوامل مؤثر بر گیرایی پیوند

الف- قرابت بین پایه و پیوندک: هرچه قرابت بین پایه و پیوندک بیشتر باشد، احتمال گیرایی و میزان رشد اولیه پیوندک بیشتر می باشد و بر عکس هرچه قرابت کمتر باشد، احتمال ناسازگاری، عدم گیرایی، کاهش میزان رشد و حتی شکستگی شاخه پیوندی افزایش می یابد.

پیوند زدن عبارت است از متصل کردن دو قسمت گیاهی به نحوی که آن دو قسمت، توسط باززایی در محل اتصال با هم یکی شده و به عنوان یک گیاه مستقل به رشد ادامه دهند. قسمتی که در بالای پیوند قرار دارد پیوندک و قسمت زیرین که ریشه را تشکیل می دهد، پایه نامیده می شود.

هرگاه پیوندک از یک شاخه حاوی چند جوانه تشکیل شده باشد به آن پیوند شاخه (grafting) و هرگاه پیوندک تنها از یک جوانه به انضمام اندکی از پوست و چوب تشکیل شده باشد، آن را پیوند جوانه (budding) می نامند. گاهی قطعه ای از شاخه بین پایه و پیوندک قرار می گیرد که آنرا میان پایه می نامند.

بهترین زمان انجام پیوند برای پیوند های شاخه در اواخر زمستان یا اوایل بهار با استفاده از پیوندکی است که در زمان استراحت گیاه گرفته شده و در دمای نزدیک صفر درجه سانتی گراد انبار شده باشد. بهترین زمان انجام پیوند برای پیوند های جوانه از اواسط بهار تا اواخر تابستان است که پایه براحتی پوست می دهد.

مهمترین روشهای پیوند درختان پسته

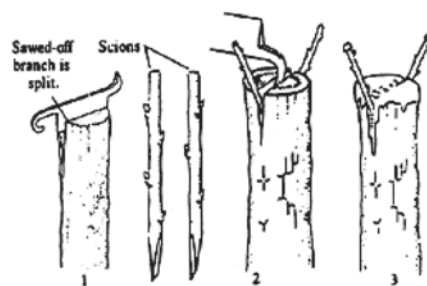
پیوند شکمی

پیوند شکمی یکی از انواع روشهای پیوند جوانه است. روش کار در این نوع پیوند بدین ترتیب است که در پوست پایه یک برش عمودی بطول ۲/۵ سانتی متر زده می شود. سپس در بالا و عمود بر این برش، یک برش افقی به اندازه یک سوم قطر ساقه ایجاد می شود (بطوریکه به شکل T در آید). برای گرفتن پیوندک از گیاه مورد نظر نیز برشی ۱/۵ سانتی متری زیر یکی از جوانه ها زده شده، سپس برش شیبی بالای جوانه ایجاد می گردد تا جوانه همراه با پوست و گاهی با لایه نازکی از چوب برداشته شود. جوانه تهیه شده از بالا وارد شکاف ایجاد شده در پوست پایه شده و به سوی پایین هدایت می شود تا جفت شود. سپس آنرا با نخ پنبه ای یا نوار پلاستیکی ویژه می بندند. این نوار نباید آنقدر محکم بسته شود که به پوست پایه آسیب برساند. ضمن آنکه هیچگاه ناپیوستی روی جوانه بسته شود.

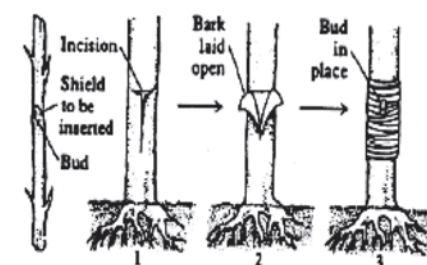
در برخی از شرایط ممکن است شیره گیاهی پس از ایجاد شکاف از گیاه خارج شود و روی پیوندک را بپوشاند و مانع جوش خوردن پیوند گردد. برای رفع این مشکل از پیوند شکمی واژگون استفاده می شود. در این صورت شکاف افقی را در پایین شکاف عمودی یعنی به شکل T معکوس می زنند تا شیره گیاهی در صورت خروج، به پیوندک آسیبی نرساند. در این حالت پیوندک از پایین وارد شکاف می گردد.

پیوند لوله ای

در این روش پیوند، برای گرفتن پیوندک، پوست درخت را به شکل استوانه یا لوله ای که طول آن حدود ۲-۱

پیوند اسکنه ای

پیوند شکمی

رو به گرمی گذاشته است. چنانچه از گیاه شیره گیاهی و یا شیرابه گیاهی زیادی بیرون برزد، جوش خوردن به سهولت انجام نمی گیرد.

د- سایر عوامل: مهارت در پیوند زدن، ایجاد برش همگون و برقراری تماس کامل بین لایه های زاینده پایه و پیوندک، زدن چسب بلافاصله پس از پیوند، پیوند زدن تحت شرایط مساعد و عدم آلودگی به آفات، بیماریها و ویروسها از جمله عواملی هستند که بر روی درصد گیرایی و جوش خوردن پایه و پیوندک مؤثر می باشند.

منبع: اسماعیل پور، علی، ۱۳۸۸. جزوه پسته کاری.

تست های غربال گری (تست های سریع) در سنجش آفلاتوکسین در پسته تست غربالگری آفلاکارد

هنگامه خزائی

فوق لیسانس شیمی تجزیه

آمدن رنگ بنفش در ناحیه کنترلی نشان دهنده معتبر بودن کیت آفلاکارد می باشد، حال چنانچه هر دو غشا رنگی شده باشند به این معنی است که نمونه، آلوده به آفلاتوکسین نمی باشد و کیت نیز معتبر می باشد و اگر فقط یک غشا به رنگ بنفش درآمده باشد، نشان دهنده آلودگی نمونه به آفلاتوکسین و نیز معتبر بودن کیت می باشد و اگر هیچ یک از غشاها رنگی نشد نشان دهنده نامعتبر بودن کیت مورد نظر می باشد. آفلاکارد برای تشخیص میزان آفلاتوکسین برای مقادیر ۲، ۵، ۱۰ و ۲۰ ppb کاربرد دارد. برای مقادیر بالاتر از آن می توان، از روش های دیگر آزمون استفاده کرد.

مراحل آزمون بطور خلاصه به شرح زیر است:

- استخراج و خالص سازی نمونه
- رقیق سازی عصاره
- قرار دادن عصاره رقیق شده بر روی یکی از غشاها
- افزودن ماده متصل دهنده (Conjugate)
- افزودن سوبسترا
- شستن آفلاکارد
- توقف ۵ دقیقه ای
- افزودن ماده متوقف کننده

نیاز آزمون شامل آفلاکارد (که دارای دو غشای حاوی آنتی بادی است)، لوله آزمایش، سرنگ حاوی فاز جامد برای خالص سازی، محلول رقیق کننده، موادی با نام های آنتی بادی، ماده متصل کننده، سوبسترا و محلول متوقف کننده را در بر دارد.

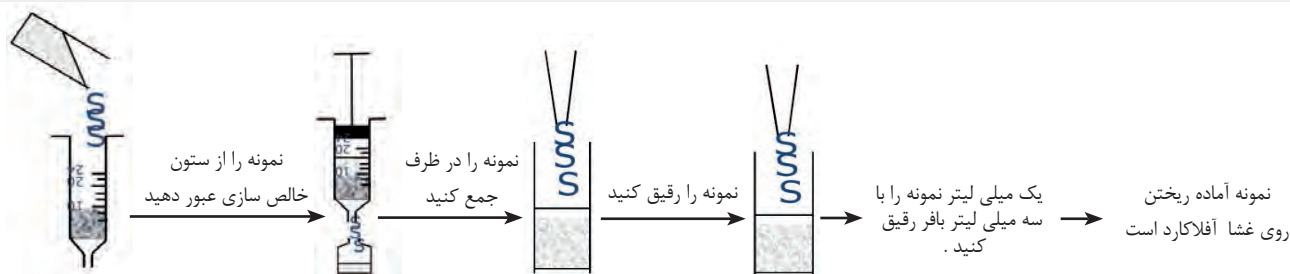
خلاصه و شمایی از مراحل آزمون

مراحل انجام آزمون افلاتوکسین با آفلاکارد بسیار ساده می باشد بدین ترتیب که بعد از آسیاب، ۵۰ گرم نمونه را توزین کرده و با ۱۰۰ میلی لیتر متانول ۸۰ درصد به مدت ۲ دقیقه با مخلوط کن به خوبی مخلوط می کنند. سپس حجم مشخصی از عصاره حاصل از نمونه، استخراج شده، پس از خالص سازی و رقیق سازی (تصویر شماره ۱) بر روی یکی از دو غشای آفلاکارد قرار داده می شود. سایر مراحل برای هر دو غشا، مطابق شکل شماره ۲ به صورت یکسان طی می شود.

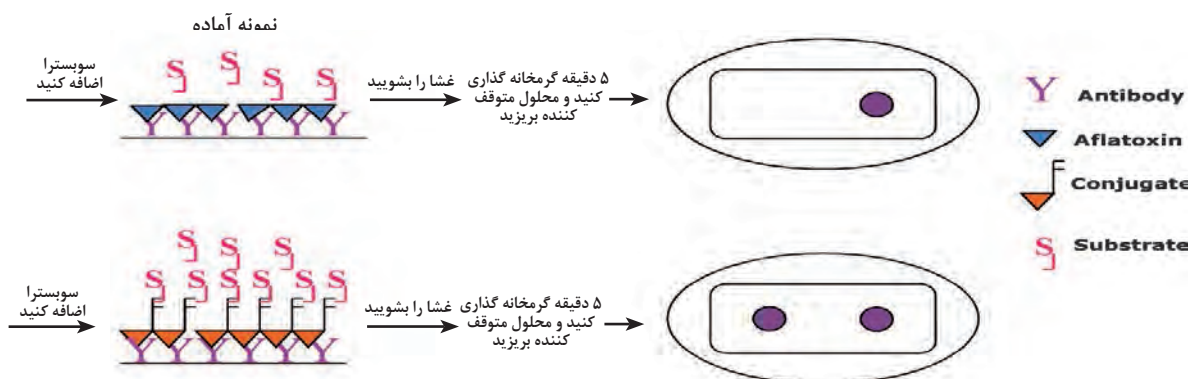
همانطور که در تصویر دیده می شود، هر کیت دارای دو غشا می باشد، یک غشا مخصوص نمونه (Sample Site) و غشای دیگر مخصوص کنترل معتبر بودن کیت (Control Site)، زمانیکه عصاره حاصل از نمونه بر روی غشای مخصوص نمونه قرار می گیرد، به وجود

یکی از کاربرد های تست های غربال گری در تجارت، کاهش ریسک خریدار و فروشنده می باشد. این دسته از آزمون ها همان طور که از نام آنها نیز پیداست از سرعت بسیار زیادی نسبت به روش های تاییدی مانند HPLC برخوردار است. آزمون های سریع با مزیت های متنوعی مانند ارزان بودن، آسان بودن، عدم نیاز به نیروی متخصص، حجم سرمایه گذاری ناچیز و نیاز به فضای فیزیکی بسیار کوچک بازار خوبی را از آن خود ساخته است. ضمناً این روشها در صورتی که کاربران، دستورالعمل شرکت های تولید کننده را به خوبی رعایت کنند، از پاسخ گویی مناسبی نیز برخوردار هستند. تستهای غربال گری دارای انواع متنوعی است. برای انتخاب روش مناسب، لازم است به هزینه آزمون، تعداد همزمان نمونه مورد آزمون و مرز آلودگی قابل تفکیک توجه شود. یکی از انواع تست های غربال گری که دارای کاربرد مناسبی برای پسته می باشد به "آفلاکارد" معروف است. نتیجه آزمون با آفلاکارد کاملاً از طریق چشمی قابل رویت می باشد. کیت های آفلاکارد به صورت بسته هایی در اختیار مصرف کننده قرار می گیرد که کلیه مواد و محلول های اختصاصی مورد

شکل شماره ۱. مراحل خالص سازی و رقیق سازی

شکل شماره ۲. انتقال بر روی غشا

۵۷ سال با شما هستیم

وضو اهییم مانہ

شرکت بازرگانہ نوید پستہ سیرجان
داخلی و خارجی

اتهای بلوار امام رضا (ع)
تلفن : ۱ - ۳۲۲۵۸۰۰ - ۰۳۴۵

فاکس : ۳۲۲۵۶۲۰ - ۰۳۴۵

همراه : ۰۹۱۳۳۴۷۶۹۸۹

www.navidpistachio.com

info@navidpistachio.com

Choobsazan Kavir

Kashefan Kavir Co.

شرکت چوبسازان قهیر

– چوبسازان تولید کننده انواع دربهای ساختمان و تمام pvc ضد آب
دربهای کابینت آشپزخانه و کمد با روکش pvc همراه با ابزارهای متنوع

شرکت مصنوعات ترکیبی آلومینیوم رنگین

Capco

www.daach.com

خیابان کارگر شمالی کوچه بیستم پلاک ۹۸
تلفن: ۸۸۰۰۹۹۰ فاکس: ۸۸۳۳۰۷۳۷

شرکت یاقوت کویر مهاباد

طرح پسته شرکت یاقوت کویر مهاباد

شرکت یاقوت کویر مهاباد در شمال غربی شهرستان اردستان و ۱۵۰ کیلومتری شهر اصفهان واقع شده است. از آنجاییکه این شرکت در رشته کشاورزی بصورت کشت و صنعت فعالیت می نماید و یکی از اهداف اصلی آن، سرمایه گذاری بر روی باغات پسته یعنی طلای سبز می باشد، لذا تولید این محصول می تواند گام موثری در ارزآوری و خود کفایی مملکت عزیز ما داشته باشد. طرح اصلی باغات پسته شرکت در سطح ۲۷۲ هکتار برنامه ریزی و احداث باغات در دهکده فناوری تجربه در سال ۱۳۸۹ در سه بخش به شماره های ۱ و ۲ و ۳ بشرح زیر آغاز گردید:

- قسمت اول در سطحی بالغ بر ۸۵ هکتار و با استفاده از ۸۵۰۰ اصله نهال پسته رقم بادامی زرنده به عنوان پایه
- قسمت دوم در سطحی بالغ بر ۱۲۷ هکتار و با استفاده از تعداد ۱۲۰ هزار اصله نهال
- قسمت سوم نیز در سطحی بالغ بر ۶۰ هکتار و با استفاده از حدود ۶۰ هزار اصله نهال پسته رقم بادامی زرنده به عنوان پایه

فاصله بین هر ردیف در تمامی مزارع، ۷ متر و فاصله روی ردیف ۲ متر می باشد. عملیات کشت شامل: تهیه نقشه زمین، نقشه کاداستر و نقشه توپوگرافی، عملیات پیاده نمودن ردیفهای کشت و حفر نمودن کانال به عرض ۱/۵ و عمق ۲ متر با بیل مکانیکی، مخلوط نمودن خاک حاصل از حفر کانال با کود دامی و پر نمودن کانال، تسطیح ردیفهای کشت با گریدر و شیب بندی نهایی ردیفهای کشت بطور کامل انجام شده است.

شرکت یاقوت کویر معاباد

تمامی مزرعه زیر پوشش سیستم آبیاری کم فشار قرار دارد. برای اجرای این سیستم پس از لوله گذاری قطعات اصلی با لوله های ۶۳ ، ۱۱۰ و ۲۵۰، عملیات جای گذاری لترالها در عمق ۳۰ سانتیمتری خاک با استفاده از دستگاه های لوله گذار لترال در دو ردیف و با فاصله نهایی ۷۰ سانتیمتر از یکدیگر انجام شد. شایان ذکر است که فاصله نهال از هر لترال ۳۵ سانتیمتر می باشد.

مزایای کشت با آبیاری زیر سطحی، عدم تبخیر سطحی و امکان اجرای عملیات داشت، نظیر وجین علفهای هرز و مبارزه با آفات به صورت مکانیکی می باشد. با حذف تبخیر سطحی راندمان سیستم به نحو چشمگیری افزایش می یابد.

در حال حاضر ۲۷۲ هکتار سطح مزرعه با دو حلقه چاه، با شوری ۲/۷ و ۳/۸ دسی زیمنس و مجموع دبی ۸۶ لیتر در ثانیه مشروب می گردد. قطره چکانها از نوع خودشوینده بوده و مکش منفی ندارند و در ساخت آنها ترفلان بکار رفته تا از نفوذ ریشه در آن جلوگیری بعمل آید.

آدرس: اصفهان، خیابان شیخ صدوق جنوبی
نبش کوچه ۱۳، ساختمان میرداماد، طبقه ۳
تلفن: ۰۳۱۱-۶۶۹۵۸۵۸ فکس: ۰۳۱۱-۶۶۸۰۷۱۳
www.yaghootmahabad.ir
info@yaghootmahabad.ir

تحول اساسی در ترمینال های جدید شرکت صنایع ممتازان

✓ ماشین پسته پوست کن جدید مدل کرگدن

✓ حوض آب جدید با قابلیت جدا سازی پسته های
محتمل به آلودگی (افلاتوکسین)

✓ رفتار متفاوت و مناسب با پسته های کاملاً رسیده و
نارس با حداقل آسیب ممکن

✓ رطوبت گیرهای جدید با تخلیه کامل مجهز به هود
به منظور صرفه جویی در مصرف انرژی

✓ استفاده حداقل از نیروی انسانی

اولین سازنده دستگاه مقابله با سرمازدگی

**اولین و تنها سازنده ترمینال های کامل ضبط پسته
با خشک کن های پیوسته و ظرفیت های مختلف**

سازنده سایر خطوط فرآوری شامل:

*** ترمینال های پاک سازی پسته های خشک**

*** ترمینال های جدا سازی و ذخیره سازی**

*** ترمینال برشته کن با ظرفیت های مختلف**

*** ترمینال های خندان کن و مغز کن پسته**

دفتر تهران: اتوبان همت - خیابان شیراز جنوبی، نبش علیخانی، پلاک ۲۷

تلفن: ۰۲۱-۸۸۶۱۱۸۷۰-۸ فاکس: ۰۲۱-۸۸۶۱۱۸۶۹

کارخانه و دفتر مرکزی: کرمان - کیلومتر ۵ جاده زنگی آباد

www.momtazan.com

info@momtazan.com

تلفن: ۰۳۴۱-۲۷۵۲۵۰۰-۶ فاکس: ۰۳۴۱-۲۷۵۲۵۰۷